

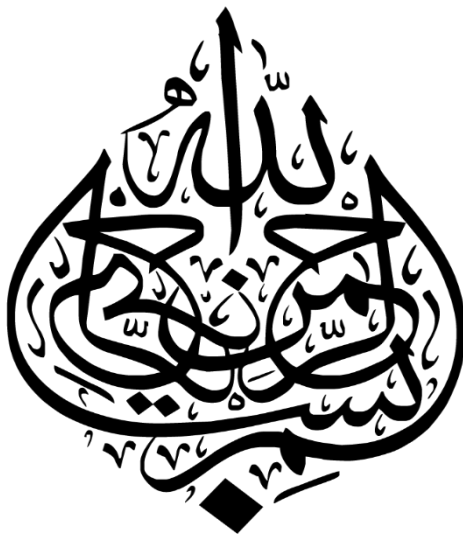
สภาพการปรับตัวของครอบครัวมุสลิมในพื้นที่ชุมชนมุสลิมเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร:
กรณีศึกษามัสยิดยามีอุลมุตตะกิน (ลำสาลี)
**Adaption of New Convert Muslim Families in Muslims Community
Bangkapi, Bangkok: Case Study of Jamiulmuttakeen Mosque
(Lamsalee)**

สมศักดิ์ ชุ่มชื่น
Somsak Chumchuen

วิทยานิพนธ์นี้สำหรับการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**A Thesis Submitted in Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Arts in Islamic Studies
Prince of Songkhla University
2566**

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

“ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ ﷻ ผู้ทรงกรุณาปรานี ผู้ทรงเมตตาเสมอ”

สภาพการปรับตัวของครอบครัวมุสลัมอัลฟ่าในชุมชนมุสลิมเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร:
กรณีศึกษามัสยิดยามีอุลมุตตะกิน (ลำสาลี)
**Adaption of New Convert Muslim Families in Muslims Community
Bangkapi, Bangkok: Case Study of Jamiulmuttakeen Mosque
(Lamsalee)**

สมศักดิ์ ชุ่มชื่น
Somsak Chumchuen

วิทยานิพนธ์นี้สำหรับการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**A Thesis Submitted in Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Arts in Islamic Studies
Prince of Songkhla University
2566**

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อิสมาแอ กาเต๊ะ)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อับลเลาะ หนู่มสุข)
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ลงชื่อ

(นายสมศักดิ์ ชุ่มชื่น)
นักศึกษา

(4)

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน
และไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ

(นายสมศักดิ์ ชุ่มชื่น)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	สภาพการปรับตัวของครอบครัวมุสลิมอัลฟ่าในชุมชนมุสลิมเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร:กรณีศึกษามัสยิดชามิอุลมุตะกิน (ลำสาลี)
ผู้เขียน	นายสมศักดิ์ ชุ่มชื่น
สาขาวิชา	อิสลามศึกษา
ปีการศึกษา	2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการปรับตัวของครอบครัวมุสลิมอัลฟ่าในชุมชนมุสลิมมัสยิดชามิอุลมุตะกิน (ลำสาลี) เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาปัญหาอุปสรรคการปรับตัวของครอบครัวมุสลิมอัลฟ่าในชุมชนมุสลิมมัสยิดชามิอุลมุตะกิน (ลำสาลี) เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร และ 3) เสนอแนะแนวทางในการช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบครัวมุสลิมอัลฟ่าในสังคมมุสลิม โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมข้อมูลจากกรณีศึกษาผู้เป็นมุสลิมอัลฟ่าจำนวน 14 คน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต และการบันทึกภาคสนาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา จัดหมวดหมู่ประเด็นหลัก และนำเสนอผลการศึกษาเชิงบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการปรับตัวผู้การเป็นมุสลิมของครอบครัวมุสลิมอัลฟ่าโดยภาพรวมแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) ด้านความเชื่อความศรัทธา เสริมความเข้มแข็งทางศรัทธาด้วยการศึกษาอัลกุรอาน และเรียนรู้บทบัญญัติศาสนา 2) ด้านจริตประเพณีและพิธีกรรมทางศาสนา มีการปรับตัวเพื่อให้ยังคงสามารถมีส่วนร่วมกับกิจกรรมทางสังคมของเครือญาติและครอบครัวเดิมภายใต้ขอบเขตที่ศาสนาอนุญาต 3) ด้านความสัมพันธ์ มีการสร้างความเข้าใจและประนีประนอมเพื่อรักษาความสัมพันธ์กับสมาชิกในครอบครัวเดิม และปรับการวางตัวเพื่อให้ครอบครัวใหม่ยอมรับ 4) ด้านบุคลิกภาพ มีการปรับพฤติกรรมการแสดงออก จรรยาบรรณ และบุคลิกภาพให้สอดคล้องตามคำสอนศาสนา และ 5) ด้านวิถีการดำเนินชีวิต มีการศึกษาเรียนรู้คำสอนศาสนาให้ความสำคัญกับการบริโภคอาหารที่ฮาลาล และการแต่งกายตามหลักการศาสนา โดยพบว่า มุสลิมอัลฟ่าส่วนใหญ่มีปัญหาอุปสรรคการปรับตัวในทุกด้าน โดยเฉพาะความเข้าใจในความรู้ศาสนา การรักษาความสัมพันธ์กับครอบครัวเดิมและปรับตัวกับครอบครัวใหม่ และการปรับวิถีการดำเนินชีวิตให้เป็นไปตามบทบัญญัติศาสนา โดยมีข้อเสนอแนะให้องค์กรทางศาสนาและสถาบันทางสังคมที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพของมุสลิมอัลฟ่าให้มีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น

Thesis Title	Adaption of New Convert Muslim Families in Muslims Community Bangkapi, Bangkok: Case Study of Jamiulmuttakeen Mosque (Lamsalee)
Author	Mr. Somsak Chumchuen
Major Program	Islamic Studies
Academic Year	2022

ABSTRACT

This research aimed to study 1) the adaption of the Mu'allaf family in the Muslim community of Jami Ulmuttakin Mosque (Lam Sali), Bangkapi District, Bangkok; 2) the problems and obstacles in the adaptation of the Mu'allaf family in the Muslim community of Jami Ulmuttakin Mosque (Lam Sali), and 3) Suggest guidelines for helping and improving the quality of life of the Mu'alluf family in Muslim society. Data was collected using a qualitative research method from case studies of 14 Mu'aluf using in-depth interviews, observations, and field recordings. Analyze the data by content analysis, categorize the main points, and present the results of the descriptive studies.

The results showed that the adaptation to being a Muslim of the Mu'allaf family was divided into 5 aspects: 1) Faith aspect; faith is strengthened through studying the Quran, practicing prayer, and learning religious teaching. 2) Customs and religious ceremonies aspect; adjustments have been made to remain able to participate in the social activities of the previous family within limits permitted by religion. 3) Relationship aspect; there was an understanding and compromise to maintain the relationship with the previous family. 4) Personality aspect; the behaviors, expressions, etiquette, and personality were adjusted in accordance with religious teachings. And 5) Aspects of lifestyle; they adapt to eating halal food, concealing their clothing, and living according to religious principles. However, it was found that the majority of the Mu'allaf struggled with all aspects of adjustment, particularly religious understanding, preserving relationships with previous families, transitioning to new families, and issues with practicing in accordance with religious principles. It is recommended that social and religious organizations work together to assist Mu'allaf and enhance their quality of life.

موضوع البحث	حالة تكيف المسلمين الجدد (المؤلفة قلوبهم) في الجاليات المسلمة في منطقة بانج كايء، بانكوك: دراسة حالة مسجد جامع المتقين لم سالي.
الباحث	سوم سك شوم شوين
التخصص	الدراسات الاسلامية
العام الدراسي	1444 هـ

مستخلص البحث

يهدف هذا البحث إلى الأهداف التالية : (1) دراسة حالة التكيف لأسر المؤلفة قلوبهم (المسلمين الجدد) في الجاليات المسلمة لمسجد جامع المتقين منطقة بانج كايء بانكوك، و(2) دراسة المشاكل والمعوقات التي تواجههم في التكيف أمام الأسرة الجديدة من ناحية والأسرة القديمة من ناحية أخرى، و (3) اقتراح المبادئ التوجيهية والسبل السليمة لمساعدتهم و تحسين حياتهم في المجتمع المسلم .وقد استخدم الباحث منهج البحث النوعي بجمع المعلومات من المستهدفين من فئة المؤلفه قلوبهم (المسلمين الجدد) وعددهم 14 شخصا واستخدم طريقة المقابلات المتعمقة والملاحظات الشاملة والتسجيلات الميدانية. ويكون تحليل البيانات عن طريق تحليل المحتوى و تصنيف النقاط الرئيسة وعرض النتائج الدراسية بالوصف البياني.

ومن أهم النتائج التي توصل اليها البحث ان حالة التكيف لأسر المسلمين الجدد تنقسم الى خمسة جوانب كالآتي: الجانب الأول جانب العقيدة : يتكيف المسلم الجديد بترك عقائدهم الوثنية أو القديمة الى عقيدة الإسلام الجديدة (عقيدة التوحيد) وتعزيزها بدراسة القرآن والسنة ودراسة الأحكام الشرعية، والجانب الثاني جانب العبادة : يتكيف المسلم الجديد بالالتزام بعبادات الإسلام الفردية والجماعية كالصلاة والصيام وصلاة الجمعة، وبالابتعاد عن الطقوس والعبادات الوثنية التي يتعود بها في دينه القديم من ناحية الأخرى، والجانب الثالث جانب العادة : يتكيف المسلم الجديد بخلق العلاقة الطيبة مع الاسرة الجديدة المسلمة وفي نفس الوقت يستمر في إيجاد العلاقة الطيبة مع أسرته القديمة ومجتمعه القديم، والجانب الرابع جانب الشخصية : يتكيف المسلم الجديد بالتخلق بأخلاق إسلامية وسلوك حميدة و بشخصية مسلمة تتوافق مع تعاليم الإسلام، والجانب الخامس جانب المعيشة : يتكيف المسلم الجديد بدراسة الإسلام والحفاظ على الهوية الإسلامية خاصة فيما يتعلق بالطعام الحلال واللباس الإسلامي، واثبت البحث أن المسلمين الجدد يواجهون مشاكل ومعوقات في التكيف مع أسرهم الجديدة والقديمة في جميع الجوانب خاصة في جانب العقيدة والعبادة، وفي التعامل مع أفراد الأسرة الجديدة والقديمة ، والتكيف بما يتناسب مع تعاليم الإسلام ومع الحاضر

(8)

ومستجداته ، فعلى المؤسسات الدينية والاجتماعية الاهتمام بهذا الموضوع والعمل لتعزيز هذه الفئة من المسلمين وتقويتهم الى وجه أفضل.

กิตติกรรมประกาศ

การสรรเสริญทั้งหมดเป็นเอกสิทธิ์แห่งอัลลอฮ์ ﷻ ผู้ทรงอภิบาลและผู้ทรงประทานความโปรดปราน ให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอความสันติจงประสบแด่ท่านเราะฮ์มุลลอฮ์ ﷻ ผู้ทรงเปี่ยมด้วยคุณธรรมอันสูงส่ง อันเป็นแบบอย่างแก่มวลมนุษย์

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อับดุลเลาะ หนุ่มสุข อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้คอยชี้แนะให้คำแนะนำต่างๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ทำให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์ ขอขอบคุณ ดร.วรรณมา แผนมุนิน อดีตอาจารย์วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ที่ให้ความกรุณาให้คำปรึกษาเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิทยาการวิจัย

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อับดุลรอญิง ลือเตา ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ซาการียา หะมะ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มุหัมมัดรอฟลี แวะหะมะ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.ประภาส พงศ์ศิริ อิหม่ามประมุขมัสยิดยามีอุลมุตะกิน (ลำสาลี) อาจารย์ ฆาลาลุดดีน กลิ่นมาลัย และคณะกรรมการมัสยิดยามีอุลมุตะกิน(ลำสาลี) ที่ให้ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ นางสาวจิตติวรดา พงศ์อิซฮาร มุอัลลัฟผู้ให้ข้อมูลหลักในงานวิจัยและคอยให้กำลังใจให้คำปรึกษาในแง่มุมต่างๆของมุอัลลัฟตลอดมา

ขอขอบคุณ สมาชิกครอบครัวภรรยาและลูกๆทุกคน โดยเฉพาะ นายสันติ ชุ่มชื่น และ นางสาวไอลา พงศ์อิซฮาร ที่คอยให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์และเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบคุณ ครอบครัวมุอัลลัฟในชุมชนมุสลิมมัสยิดยามีอุลมุตะกิน (ลำสาลี) เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร) ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเป็นอย่างดี ขอขอบคุณผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากรคณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยตลอดช่วงเวลาของการศึกษา

ขอพรจากเอกองค์อัลลอฮ์ ﷻ โปรดประทานความดีงามแก่ทุกท่านที่มีส่วนร่วมช่วยเหลือให้ งานวิจัยเล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี อามีน

ตารางเปรียบเทียบอักษรอาหรับ-ไทย

คณะวิทยาการอิสลาม

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะไทย
ا	อลีฟ	อ
ب	บาอ์	บ
ع	ฮัมชะฮ์	อ. (อ์ในกรณีเป็นตัวสะกดสุดท้าย)
ت	ตาอ์	ต
ث	ษ่าอ์	ษ
ج	ญีม	ญ (จัญ ในกรณีเป็นตัวสะกด)
ح	ฮาอ์	ห มีข้อยกเว้น เช่น มุฮัมมัด รอฮีม
خ	คอฮ์	ค
د	ดาล	ด
ذ	ษาล	ษ
ر	รอฮ์	ร
ز	ซาย	ซ
س	ซีน	ส มีข้อยกเว้น เช่น มุซา อีซา
ش	ชีน	ช
ص	ศอด	ศ
ض	ฎอด	ฎ
ط	ฏอฮ์	ฏ
ظ	ซุฮ์	ซุ
ع	อัยนุ	อ
غ	ฆอยนุ	ฆ

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะไทย
ف	ฟาฮ์	ฟ
ق	กอฟ	ก
ك	กาฟ	ก
ل	ลาม	ล
م	มีม	ม
ن	นูน	น
هـ	ฮาอู	ฮ (ในกรณีเป็นตัวสะกดใช้ ฮ)
و	วาอ	ว
ي	ยาฮ์	ย
(الفتحة)		- (อิ) ในกรณีมีตัวสะกด เช่น มัรวาน อาดัม ฯ (ะ , -ะ) อี ในกรณีมีตัวสะกด (ละสระในบางกรณี เช่น อลิ บนี ฯ
(الكسرة)		- (อิ)
(الضمة)		- (อุ)
(الفتحة الممدودة)		า (อ ในกรณีมีตัวสะกด เช่น อัลฟา ร็อบ ฯ)
(الكسرة الممدودة)		- (อิ)
(الضمة الممدودة)		- (อุ)
ال-الشمسية		อ-ตามด้วยพยัญชนะตัวแรกของคำต่อไป เช่น ฮัดดีน ฮัจญ์น ฯ
ال-القمرية		ฮัล ตามด้วยคำต่อไป โดยไม่ต้องเว้นวรรค เช่น ฮัลกูราน ฮัลลอส ฮัลอิสลาม ฯ

**ตารางเปรียบเทียบอักษรอาหรับ-อังกฤษ
ของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกา**

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะอังกฤษ
ا	อลีฟ	a
ب	บอ	b
ء	ฮัมซะฮ์	'a, 'i, 'u
ت	ตอ	t
ث	ซอ	th
ج	จีม	j
ح	ฮอ	h
خ	คอ	kh
د	ดาด	d
ذ	ซาด	dh
ر	รอ	r
ز	ซาย	z
س	ซีน	s
ش	ชีน	sh
ص	ศอด	s
ض	ฎอด	d
ط	ฏอ	t
ظ	ซุอ	z
ع	อัยนุ	'a, 'i, 'u
غ	ฆอยนุ	gh

พยัญชนะอาหรับ	คำอ่าน	พยัญชนะอังกฤษ
ف	ฟาอ์	f
ق	กอฟ	q
ك	กาฟ	k
ل	ลาม	l
م	มีม	m
ن	นูน	n
هـ	ฮาอ์	h
و	วาฟ	w
ي	ยาอ์	y
ة، ة	ตาอ์	h,t
(الفتحة)	اَ, اِ, اِ	a ,ay, aw
(الفتحة الممدودة)	اَ	ā
(الكسرة)	اِ	i
(الكسرة الممدودة)	اِ	ī
(الضمة)	اُ	u
(الضمة الممدودة)	اُ	ū
ال-شمسية		al-_ (al-Tirmidhiy)
ال-القمرية		al-_ (al-'Islāmiyah)
الكسرة المشددة		iyy
الضمة المشددة		uww

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(5)
ABSTRACT	(6)
مستخلص البحث	(7)
กิตติกรรมประกาศ	(9)
ตารางปริวรรตอักษรอาหรับ-ไทย	(10)
ตารางปริวรรตอักษรอาหรับ-อังกฤษ	(12)
สารบัญ	(14)
รายการตาราง	(17)
รายการภาพประกอบ	(18)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา	1
1.2 อักูรอน อัลหะดีษ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
1.3 คำถามในการวิจัย	18
1.4 วัตถุประสงค์การวิจัย	18
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย	19
1.6 เครื่องมือในการวิจัย	19
1.7 ความสำคัญและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	20
1.8 ขอบเขตการศึกษาวิจัย	20
1.9 ข้อตกลงเบื้องต้น	21
1.10 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย	22
1.11 นิยามศัพท์เฉพาะ	23
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	25
2.1 ความหมายมูอัลลัฟ	25
มูอัลลัฟในยุคสมัยท่านนบี	26
2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว	31
2.2.1 ความหมายการปรับตัว	32

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.2.2 แนวคิดและทฤษฎีการปรับตัว	33
2.2.3 สาเหตุของการปรับตัว	37
2.2.4 การปรับตัวกับของมูลัลฟ์ในสังคมไทย	38
2.3 ภูมิหลังของศาสนาอิสลามในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร	39
2.3.1 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับเขตบางกะปิ	39
2.3.2 ภูมิหลังของศาสนาอิสลามและมุสลิมในเขตบางกะปิ กรุงเทพฯ	40
2.3.3 ประวัติความเป็นมาของชุมชนมุสลิมมัสยิดยามีอุลุมุดตะกิน (ลำสาลี)	41
2.3.4 บุคคลสำคัญที่มีบทบาทในชุมชนมัสยิด	43
2.3.5 ลักษณะทางกายภาพมัสยิดยามีอุลุมุดตะกิน (ลำสาลี)	45
2.3.6 บทบาทของสถาบันทางสังคมในเขตพื้นที่บางกะปิ	46
2.3.7 สภาพพื้นฐานโดยทั่วไปและโครงสร้างมัสยิด	47
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	48
3.1 ผู้ให้ข้อมูล	48
3.2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	49
ขั้นตอนที่ 1 การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	49
ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ	50
ขั้นตอนที่ 3 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ	50
ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการศึกษา	51
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
4.1 ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวมูลัลฟ์	53
4.2 ผลการวิเคราะห์สภาพการปรับตัวของครอบครัวมูลัลฟ์ในเขตชุมชนมัสยิด ยามีอุลุมุดตะกิน) ลำสาลี(56
4.3 ปัญหาอุปสรรคในการปรับตัวของครอบครัวมูลัลฟ์ของครอบครัวมูลัลฟ์ ของครอบครัวมูลัลฟ์ในเขตชุมชนมัสยิดยามีอุลุมุดตะกิน (ลำสาลี)	74
4.4 ความคิดเห็นในการช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบครัวมูลัลฟ์ใน สังคมมุสลิม	78

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	85
5.1 วัตถุประสงค์	85
5.2 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	85
5.3 วิธีดำเนินการวิจัย	86
5.4 สรุปผลการวิจัย	87
5.5 อภิปรายผลการวิจัย	89
5.6 ข้อเสนอแนะ	91
บรรณานุกรม	94
ภาคผนวก	96
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์	97
ภาคผนวก ข แบบสังเกต	99
ภาคผนวก ค ข้อมูลการถอดเทปการสัมภาษณ์	101
ประวัติผู้เขียน	153

รายการตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	49
ตารางที่ 4.1 แสดงรายละเอียดข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวมุสลิมที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก	53

รายการภาพประกอบ

		หน้า
ภาพประกอบที่ 1.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	21
ภาพประกอบที่ 2.1	การปรับตัวในด้านจิตใจ ร่างกาย และสังคมภายใต้กรอบคำสอน ศาสนา	34
ภาพประกอบที่ 2.2	แนวคิดการปรับตัวภายใต้ทฤษฎีระบบของ Roy (1984)	36
ภาพประกอบที่ 2.3	มัชยิดยามีอุลุมุดตะกินลำสาละในอดีต	42
ภาพประกอบที่ 2.4	มัชยิดยามีอุลุมุดตะกิน ลำสาละในปัจจุบัน	42
ภาพประกอบที่ 3.1	วิธีดำเนินการวิจัยการศึกษาสภาพการปรับตัวของครอบครัว มุฮัลล์ฟในชุมชนมุสลิมเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร	52
ภาพประกอบที่ 4.1	ข้อสรุประดับมโนทัศน์การบริหารการปรับตัวของครอบครัว มุฮัลล์ฟ ชุมชนมัชยิดยามีอุลุมุดตะกิน (ลำสาละ) เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร	81

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปรากฏการณ์การเข้ารับอิสลามของชนต่างศาสนิกในประเทศไทยในปัจจุบันมีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งการสนใจศึกษาอิสลามโดยส่วนใหญ่มีสาเหตุตั้งต้นมาจากการแต่งงาน ส่งผลให้สังคมมุสลิมในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทยมีการขยายตัวในวงกว้างขึ้น ในอดีตมุสลิมมักจะอาศัยอยู่เป็นกระจุกเพียงบางพื้นที่ สำหรับในปัจจุบันแล้วการที่มีผู้สนใจเปลี่ยนมานับถือศาสนาอิสลามเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดเป็นปรากฏการณ์ใหม่ๆ ที่ต่างจากสังคมมุสลิมในอดีต

การดำเนินชีวิตของมุสลิมใหม่หรือที่เรียกในภาษาอาหรับแบบชาวบ้านว่า “มุอัลลัฟ” จึงจำเป็นต้องมีการปรับตัวให้สามารถปฏิสัมพันธ์และดำเนินชีวิตร่วมกันแบบข้ามวัฒนธรรมเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข ซึ่งกลไกหลักที่จะนำไปสู่การปรับตัวของมุอัลลัฟให้ดำเนินต่อไปอย่างราบรื่นจำเป็นต้องมาจากความเข้มแข็งของสถาบันต่างๆ ทางสังคมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา ตลอดจนองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การหนุนเสริมของสถาบันที่เกี่ยวข้องเหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งทางการศรัทธาให้กับผู้ที่เข้ารับนับถือศาสนาอิสลามได้อีกด้วย

การวิจัยนี้ได้ศึกษามุอัลลัฟ ในชุมชนมัศยิดยามีอุลมุตะกิน(ลำสาลี) เนื่องจากเป็นชุมชนใหญ่และมีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่เกิดขึ้นในชุมชน มีคนงานจากต่างจังหวัดเข้ามาทำงานและอาศัยอยู่ในชุมชนหลายพันคนตั้งแต่ พ.ศ. 2525 เป็นต้นมา ซึ่งเป็นจุดเปลี่ยนแปลงของคนในชุมชนตลอดมา ครอบครัวมุอัลลัฟเป็นกลุ่มเป้าหมายในงานวิจัยในครั้งนี้ แนวคิดของผู้วิจัยกับงานชิ้นนี้ ผู้วิจัยต้องการที่จะทราบถึงปัญหาการปรับตัวในด้านต่างๆที่แท้จริงของครอบครัวมุอัลลัฟในชุมชน เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต และปรับปรุงแก้ไขปัญหา

การประกาศเข้ารับอิสลามของ “มุสลิมใหม่” หรือ “มุอัลลัฟ” เป็นปรากฏการณ์ที่ยิ่งใหญ่โดยมีการรายงานตั้งแต่ยุคสมัยท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ และถูกมอบหมายให้มีการสืบทอดภารกิจอันสำคัญนี้จากรุ่นสู่รุ่นนับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยการเชิญชวนให้บุคคลหนึ่งหันมาสนใจศึกษาและประกาศเข้ารับอิสลามนั้นนับเป็นสิ่งที่มีความยิ่งกว่าการได้ทรัพย์สินอันมหาศาลมาครอบครองดังที่ปรากฏในหะดีษบทหนึ่งรายงานจากท่านชะฮัล บินชะฮุด์ ﷺ ว่าแท้จริงท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้กล่าวว่า

((عن سهل بن سعد -رضي الله عنهما-، أن رسول الله -صلى الله عليه وسلم-، قال لعلي -رضي الله عنه-: "قَوْلَ اللَّهِ لَأَنْ يَهْدِيَ اللَّهُ بِكَ رَجُلًا وَاحِدًا، خَيْرٌ لَكَ مِنْ أَنْ يَكُونَ لَكَ حُمْزُ النَّعَمِ"))

(أخرجه البخاري :3701، ومسلم 2406)

ความว่า “ขอสาบานต่ออัลลอฮฺ ﷻ ว่าการที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงให้ชายคนหนึ่งได้รับการชี้นำให้เข้ารับอิสลาม ด้วยสาเหตุจากท่านนั้น ย่อมดีสำหรับท่านยิ่งกว่าอูฐสีแดงเสียอีก”

(รายงานโดยบุคอรี 3701 และมุสลิม :2406)

หะดีษนี้ได้อธิบายให้เห็นความสำคัญของการเชิญชวนให้คนใดคนหนึ่งเข้ารับนับถือศาสนาอิสลาม โดยการเปรียบกับมูลค่าของ “อูฐสีแดง” เนื่องจากสัตว์ในประเทศกลุ่มอาหรับมีหลายชนิด แต่สัตว์ที่มีมูลค่ามากที่สุดก็คือ อูฐแดง ที่สามารถใช้แทนทองคำหรือทรัพย์สินที่มีมูลค่าสูงซึ่งจะแตกต่างกันออกไปโดยขึ้นอยู่กับชนเผ่าและลักษณะพื้นที่ในยุคสมัยนั้น

นอกจากนี้ สำหรับมุอัลลัฟนั้นสิ่งสำคัญในการวางรากฐานทางศรัทธาเพื่อการสร้างคามเข้มแข็งให้ความศรัทธาอันคับคั่งๆ ที่ต้องให้ความสำคัญก่อนเรื่องอื่นใดก็คือ ความเข้าใจในศาสนา โดยต้องมีความเข้าใจในองค์ประกอบของอิสลามที่เกี่ยวกับหลักศรัทธา หลักปฏิบัติ และหลักจริยธรรม เหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญที่มุอัลลัฟทุกคนควรได้รับการศึกษาและทำความเข้าใจหลักปฏิบัติที่เกี่ยวข้องอย่างถ่องแท้ (อับดุลละาะ หนุ่มสุข, 2558) ดังที่พระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ได้กล่าวถึงในคัมภีร์อัลกุรอานว่า

﴿قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ ۖ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي ۖ وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ﴾

(يوسف :108)

ความว่า “จงกล่าวเถิด(มุฮัมมัด ﷺ) นี่คือนำทางของฉัน ฉันเรียกร้องไปสู่อัลลอฮฺ ﷻ อย่างประจักษ์แจ้งทั้งตัวฉันและผู้ปฏิบัติตามฉันและมหาบริสุทธิ์แห่งอัลลอฮฺ ﷻ ฉันมิได้อยู่ในหมู่ผู้ตั้งภาคี”

(ยูซุฟ:108)

นอกจากนี้ มุสลิมต่างทราบดีว่าภารกิจการเผยแผ่คำสอนศาสนาอิสลามอันบริสุทธิ์ให้กระจายไปยังมวลมนุษยชาตินับเป็นหนึ่งในงานอันประเสริฐยิ่ง อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า

﴿وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ﴾

(فصلت : 33)

ความว่า “และผู้ใดเล่าจะมีคำพูดที่ดีเลิศยิ่งไปกว่าผู้เชิญชวนไปสู่อัลลอฮ์ ﷻ และเขาปฏิบัติงานที่ดี และกล่าวว่า แท้จริงฉันเป็นคนหนึ่งในบรรดาผู้นอบน้อม”

(ฟุศลีต :33)

เมื่อพิจารณาถึงปรากฏการณ์นี้ในบริบทมุสลิมภาคกลางในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งประชากรส่วนใหญ่ในพื้นที่ไม่ได้นับถือศาสนาอิสลามนี้ สาเหตุที่นำไปสู่การสนใจศาสนาอิสลามมาจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างมุสลิมกับคนต่างศาสนิกที่กระจายมากขึ้น ทั้งในสถานศึกษา สถานที่ทำงาน ในชุมชน และในสังคมโดยรวม การปฏิสัมพันธ์เหล่านี้นำไปสู่การประทับใจในบุคลิกภาพและการแสดงออกเชิงอัตลักษณ์ของมุสลิมส่วนใหญ่ที่ถูกมองว่ามีความเคร่งครัดในการปฏิบัติตามบทบัญญัติทางศาสนา อาทิ การแต่งกายที่ปกปิดมิดชิด การไม่ดื่มเหล้าเมายา ไม่เที่ยวกลางคืน(การไม่ผิผิประเวณี) เหล่านี้ก่อให้เกิดความประทับใจในระดับปัจเจกบุคคล จนนำไปสู่การสนใจศึกษาคำสอนศาสนาอิสลามในเรื่องอื่นๆ และในหลายกรณีที่จะนำไปสู่การเข้ารับอิสลามในที่สุด

นอกจากนี้ การเรียนรู้และการสื่อสารอัตลักษณ์ความเป็นมุสลิมของมูอัลลัฟในเขตชุมชนเมืองและชุมชนชนบทของไทยมีข้อค้นพบที่น่าสนใจ การศึกษาของมณูญ โตะอะจ (พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้และสื่อสารอัตลักษณ์ความเป็นมุสลิมของมูอัลลัฟในเขตชุมชนเมืองและชุมชนชนบทของไทยแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ ประกอบไปด้วย การเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนทางด้านอารมณ์และความรู้สึกนึกคิด การเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนทางด้านความเชื่อและทัศนคติ การเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนทางด้านความรู้ ความคิดเห็น และการเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนทางด้านบุคลิกภาพ นอกจากนี้ พฤติกรรมการเรียนรู้อัตลักษณ์ความเป็นมุสลิมของมูอัลลัฟในเขตชุมชนเมืองยังพบว่า มูอัลลัฟ มีวิธีการเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนด้านอารมณ์ และความรู้สึกนึกคิดให้มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่นเพื่อให้เกิดการยอมรับ ปรับเปลี่ยนความเชื่อและทัศนคติให้เข้ากับบุคคลหรือสังคมจนเกิดเป็นความศรัทธาและปรับเปลี่ยนด้านบุคลิกภาพ

ปรากฏการณ์ดังกล่าวนี้เกิดมากขึ้นในทุกภาคส่วนของประเทศไทย สำหรับเขตพื้นที่ภาคกลางพบว่า มีชุมชนมุสลิมหลายแห่งที่มีการขยายตัวของมูอัลลัฟและมีการปฏิสัมพันธ์ข้าม

วัฒนธรรม โดยเฉพาะพื้นที่ทางประวัติศาสตร์อันเก่าแก่อย่างเขตมัสยิด 'ยามิอุลมุตะกิน (ลำสาลี) เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยชุมชนแห่งนี้เป็นหนึ่งในชุมชนมุสลิมที่มีครอบครัวมุสลิมอยู่จำนวนมาก เป็นหนึ่งในชุมชนที่ตัวเลขจำนวนมุสลิมมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ และสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการปรับตัวของครอบครัวมุสลิมในพื้นที่ต่าง ๆ โดยหวังว่างานวิจัยนี้จะยังประโยชน์แก่พี่น้องมุสลิมเดิมและสังคมทั่วไป หันกลับมาให้ความสำคัญกับครอบครัวมุสลิม เพื่อเป็นแนวทางที่จะช่วยพัฒนาการเผยแผ่อิสลามให้แก่มุสลิมและยังประโยชน์แก่นักทำงานศาสนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเพื่อเป็นแนวทางในการรับรู้ปัญหาในด้านต่างๆของพี่น้องมุสลิม เพื่อระดมหนทางช่วยเหลืออย่างเหมาะสม ตลอดจนสร้างภาพลักษณ์และความเข้าใจอันถูกต้องแก่ผู้สนใจอิสลามและชนต่างศาสนิกที่อาศัยอยู่ร่วมกันในประเทศโดยรวม

1.2 อัลกุรอาน อัลหะดีษ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2.1 อัลกุรอาน

อัลกุรอานเป็นคัมภีร์เล่มสุดท้ายที่พระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ได้ประทานให้แก่ท่านมุฮัมมัด ﷺ มายังมนุษยชาติ เพื่อเป็นทางนำสำหรับมนุษย์ทุกคนที่จะนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันให้มีความสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า อัลกุรอานนั้นเป็นสิ่งมหัศจรรย์ที่ยิ่งใหญ่ เป็นธรรมนูญแห่งชีวิตของประชาชาตินี้ดังปรากฏคำสอนที่ครอบคลุมในด้านต่างๆ ตั้งแต่ต้นนอนของทุกๆ วันจนถึงเข้านอน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการปฏิบัติส่วนตัวเรื่องครอบครัวสังคมและการเมือง อัลกุรอานเป็นพระคำรัสที่มุสลิมต้องยึดมั่นศรัทธา และปฏิบัติตามคำสั่งใช้และละเว้นคำสั่งห้ามในเรื่องต่างๆ ที่ถูกบัญญัติไว้อย่างเคร่งครัด มุสลิมทุกคนจะต้องอ่านอัลกุรอานในทุกๆ วัน เช่นในช่วงเวลาละหมาด 5 เวลาของทุกวัน โดยเฉพาะการอ่านซูเราะห์ในละหมาด เช่น ซูเราะฮ์ อัล-ฟาติฮะห์ ที่จะต้องอ่านอย่างน้อยวันละ 17 ครั้ง เนื่องจากเนื้อหาในซูเราะห์ดังกล่าวช่วงครึ่งแรกของซูเราะห์จะกล่าวถึงคุณลักษณะของอัลลอฮ์ ﷻ และครึ่งหลังของซูเราะห์ก็กล่าวถึงการขอพรสู่หนทางอันเที่ยงตรงในปฏิบัติในกิจวัตรประจำวัน เพราะการดำเนินชีวิตของแต่ละคนจะต้องมีต้นแบบหรือแนวทางในการปฏิบัติที่มีจุดยืนหลักของชีวิต อิสลามสอนให้ทุกคนรู้จักขอบเขตผู้ให้และในสิ่งที่ดีในอนาคตอันเป็นคำสั่งใช้จากพระเจ้า และการปรับตัวในทุกๆ ด้านดังเป้าหมายที่พระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ที่บัญญัติไว้ในอัลกุรอานถึงเรื่องศักดิ์ศรีและเกียรติยศในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขในครอบครัวและสังคม การปรับตัวเข้าหากันตามบทบัญญัติแห่งอิสลามในคัมภีร์อัลกุรอานพบว่ามีหลายโอกาสเกี่ยวข้องกับหัวข้องานวิจัยดังตัวอย่างต่อไปนี้

¹ สถานที่ซึ่งมุสลิมใช้ประกอบศาสนกิจโดยจะต้องมีกระหมาดวันศุกร์เป็นปกติและเป็นที่ยึดสอนศาสนาอิสลาม (พ.ร.บ. 2540 มาตรา 4)

1.2.1.1 อัลลอฮ์ ﷻ ให้มนุษย์ทั้งหญิงและชายขยายวงตระกูลเชื้อสายและเผ่าพันธุ์ออกไปให้กว้างขวาง เพื่อให้ได้ทำความรู้จักซึ่งกันและกันให้เกียติกัน เชิญชวนกันสู่ศาสนาอันดีงาม จากอัลกุรอานของพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ พระองค์ตรัสว่า

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ يَا مَن دَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ﴾

(الحجرات : 13)

ความว่า “โอ้มนุษยชาติทั้งหลาย แท้จริงเราได้สร้างพวกเจ้าจากเพศชาย และเพศหญิง และเราได้ให้พวกเจ้าแยกเป็นเผ่า และตระกูลเพื่อจะได้ทำความรู้จักกัน แท้จริงผู้ที่มีเกียรติยิ่งในหมู่พวกเจ้า ณ ที่อัลลอฮ์ ﷻ นั้นคือผู้ที่มีความยำเกรงยิ่งในหมู่พวกเจ้า แท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ นั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้อย่างละเอียดถี่ถ้วน”

(อัลหุญรอต: 13)

อัลลอฮ์ ﷻ ได้บอกข่าวกับมนุษย์ว่า แท้จริงพระองค์ได้สร้างอาดัม عليه السلام และฮาวาจากต้นแบบเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็หญิงหรือชายก็ตาม โดยที่ทั้งหมดคนนั้นจะต้องไปสู่ต้นแบบเดิมคืออาดัม عليه السلام และท่านหญิงฮาวา ดังนั้น พระองค์ได้ให้มนุษย์ทั้งหญิงและชายได้ขยายวงตระกูลเชื้อสายและเผ่าพันธุ์ออกไปอย่างมากมายเพื่อพวกเขาจะได้ทำความรู้จักซึ่งกันและกันให้เกียติกัน เพราะผู้ที่มีเกียรติในหมู่นั้นคือผู้ที่ให้เกียรติผู้อื่นเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็ต่อหน้าหรือลับหลัง รวมถึงการแสดงออกภายนอกและความรู้สึกนึกคิดภายในจิตใจก็ตาม ณ อัลลอฮ์ ﷻ แล้วผู้ที่มีเกียรติสูงสุดสำหรับพระองค์ คือ ผู้ที่มีความยำเกรงต่อพระองค์

1.2.1.2 ชนอาหรับบางกลุ่มในยุคของท่านร่อสูล ﷺ ที่เข้ารับอิสลามโดยไม่เห็นแก่ันแท้แห่งอิสลาม พวกเขาไม่ได้ทำตามสิ่งที่จำเป็นในอิสลาม แต่พวกเขาก็กล่าวว่าพวกเขาศรัทธาแล้ว โดยที่การเข้ารับอิสลามของพวกเขาั้นเพราะความกลัวหรือเพื่อผลประโยชน์อื่น และอัลลอฮ์ ﷻ ได้กล่าวแก่ มุฮัมมัด ﷺ ว่าการศรัทธานั้นยังไม่ได้เข้าไปถึงในหัวใจของพวกเขาเลย พวกเขาได้รับอิสลามเพียงแค่ชื่อนั้นและท่านร่อสูล ﷺ ก็ได้ให้พวกเขาได้อยู่ร่วมกับผู้ศรัทธา และให้ได้มีโอกาสเห็นและสัมผัสการอยู่ร่วมกันตามแบบฉบับของอิสลามจนความศรัทธาค่อยๆ ก่อตัวเกิดขึ้นในหัวใจของพวกเขาเหล่านั้น ดังที่พระดำรัสของพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ทรงตรัสว่า

﴿قَالَتِ الْأَعْرَابُ آمَنَّا قُلْ لَمْ تُؤْمِنُوا وَلَكِنْ قُولُوا أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ وَإِنْ تُطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُمْ مِنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ﴾
(الحجرات: 14)

ความว่า “อาหรับชาวชนบทกล่าวว่ เราศรัทธาแล้ว จงกล่าวเถิดมุฮัมมัดว่า พวกท่านยังมีได้ศรัทธา แต่จงกล่าวเถิดว่า เราเข้ารับอิสลามแล้ว เพราะการศรัทธายังมิได้เข้าสู่หัวใจของพวกท่าน และถ้าหากพวกท่านเชื่อฟังปฏิบัติตามอัลลอฮ์และเราะสูลของพระองค์แล้ว พระองค์จะไม่ทำให้การงานของพวกท่านด้อยลงแต่ประการใด แท้จริงอัลลอฮ์เป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ”

(อัลหุรอต: 14)

1.2.1.3 สังคมควรมีกฎไกหรือระบบการช่วยเหลือสำหรับกลุ่มมุอ์ลัฟ มีการเรียบเรียงระดับความสำคัญของบุคคลที่ต้องการให้การช่วยเหลือ โดยมุสลิมเดิมทุกคนควรต้องให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกและส่งเสริมกลุ่มคนที่มีหัวใจโน้มเอียงสู่อิสลาม จากพระดำรัสของพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ พระองค์ตรัสว่า

﴿إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَالْعَامِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَبِئْرِ الرِّقَابِ وَالْعَارِمِينَ وَبِئْرِ سَبِيلِ اللَّهِ وَابْنِ السَّبِيلِ فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ﴾
(التوبة : 60)

ความว่า “แท้จริงท่านทั้งหลาย (ชะกาต) นั้นสำหรับบรรดาผู้ที่ยากจน และบรรดาผู้ที่ขัดสน และบรรดาเจ้าหน้าที่ในการรวบรวมมัน (ชะกาต) และบรรดาผู้ที่หัวใจของพวกเขาสนิทสนม (มุอ์ลัฟ) และในการไถ่ทาสและบรรดาผู้ที่หนีสินค้านี้ และในทางของอัลลอฮ์ ﷻ และผู้ที่อยู่ในระหว่างเดินทางทั้งนี้เป็นบัญญัติอันจำเป็นซึ่งมาจากพระองค์และพระองค์นั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้ ผู้ทรงปรีชาญาณ”

(อัลเตาบะฮ์ : 60)

จากอายะฮ์อัลกุรอานข้างต้นที่กล่าวมา จะพบว่าการดำเนินชีวิตของแต่ละคนหรือชีวิตคู่ จะมีลำดับขั้นตอนอย่างชัดเจน แม้แต่ระบบการช่วยเหลือในด้านสังคม จะมีการเรียบเรียงระดับความสำคัญของบุคคล โดยเฉพาะกลุ่มมุสลิมใหม่ที่มุสลิมเดิมทุกคนต้องให้ความเอาใจใส่เป็นพิเศษที่จะนำคำสอนของท่านศาสนทูตมุฮัมมัด ﷺ ไปประยุกต์และปรับตัวได้อย่างถูกต้องใน

มุมมองต่างๆ อย่างเป็นระบบซึ่งจะมีกรอบและแบบอย่างในการปฏิบัติของท่านมุฮัมมัด ﷺ มาเป็นต้นแบบให้แก่มนุษยชาติตามคำสั่งของอัลลอฮ์ ﷻ หรือที่เรียกว่า อัลหะดีษ

1.2.2 อัลหะดีษ

อัลหะดีษเป็นอีกบทบัญญัติหนึ่งที่มาจากท่านศาสนทูตมุฮัมมัด ﷺ ที่จำเป็นสำหรับมุสลิมทุกคนต้องปฏิบัติตาม จากคำสอน การปฏิบัติ และการยอมรับการปฏิบัติของผู้ใกล้ชิดท่านศาสนทูตมุฮัมมัด ﷺ ที่ถูกบันทึกไว้เป็นต้นแบบในการปฏิบัติของผู้ศรัทธา การศึกษาอัลหะดีษย่อมมีความสำคัญต่อมุสลิมทุกคนที่จะต้องศึกษาหลักการศรัทธา หลักการปฏิบัติและหลักจริยธรรมและวิธีการเผยแผ่อิสลาม มีอัลหะดีษจำนวนมากที่เป็นแบบอย่างสนับสนุนและอธิบายขยายความในโอองการอัลกุรอานให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น การปรับตัวของมนุษยชาติในอิสลามย่อมมีแบบฉบับมาจาก อัลกุรอานและ อัลหะดีษทั้งสิ้น

1.2.2.1 บทบัญญัติที่ปรากฏในอัลหะดีษเราจะพบว่าการเปิดโอกาสหรือการช่วยเหลือบุคคลที่ไม่ใช่มุสลิมหรือบุคคลที่มีใจโอนเอียงสนใจอิสลาม)มุอ์ลัฟ (ท่านนบี ﷺ ได้ทำแบบอย่างไว้อย่างชัดเจน ดังตัวอย่างของท่านซอฟวาน บิน อุมัยยะฮ์ ﷺ ในวันพิชิตนครมักกะฮ์ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้ให้ความปลอดภัยแก่ท่านซอฟวาน บิน อุมัยยะฮ์ ﷺ และได้ประวิงเวลาให้ถึง 4 เดือนเพื่อจะดูการปฏิบัติงานของเขา แล้วเขาก็หายไป ต่อมาเขาได้ปรากฏตัวขึ้นอีกครั้ง ท่านนบีได้ทำการขอยืมอาวุธจากท่านซอฟวานเพื่อการสงคราม แล้วท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ก็ได้มอบอาวุธพร้อมเสบียงให้เป็นจำนวนมากที่อยู่ ณ หุบเขา ซึ่งการให้ของท่านนบี ﷺ นั้นท่านซอฟวาน ﷺ ได้กล่าวว่าเป็นการให้แบบคนที่ไม่กลัวจนอัลหะดีษนี้

((قَالَ ابْنُ شَهَابٍ: حَدَّثَنِي سَعِيدُ بْنُ الْمُسَيَّبِ، أَنَّ صَفْوَانَ قَالَ: وَاللَّهِ لَقَدْ أَعْطَانِي رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ مَا أَعْطَانِي، وَإِنَّهُ لَأَبْغَضُ النَّاسِ إِلَيَّ، فَمَا بَرِحَ يُعْطِينِي حَتَّى إِنَّهُ لَأَحَبُّ النَّاسِ إِلَيَّ))

(มุสลิม : 2313)

ความว่า “ท่านอิบนุชิฮาบ ﷺ ได้กล่าวว่า ท่านสะอีด บินมุฮัยยิบ ﷺ ได้เล่าให้ฉันฟังว่า ท่านซอฟวาน ﷺ ได้กล่าวว่า ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ ﷻ ว่าแท้จริงท่านเราะฮ์สูล ﷺ ได้ให้ฉัน และแท้จริงท่านเราะฮ์สูล ﷺ เป็นคนที่ฉันโกรธเกลียดมากที่สุด และฉันไม่เคยชอบท่านเลย แต่ท่านก็ได้ให้ฉันตลอด จนกระทั่งท่านเป็นบุคคลที่ฉันรักมากที่สุด”

(รายงานโดยมุสลิม: 2313)

1.2.2.2 อิสลามนั้นจะสอนวิธีการปฏิบัติอย่างมีขั้นตอนและสอดคล้องกับความเป็นจริงที่มนุษย์จะสัมผัสได้ดังหะดีษที่เกี่ยวข้องกับการมีหน้าที่และความรับผิดชอบของมนุษย์โดยทั่วไป อิสลามได้มีขั้นตอนในการตัดเตือนห้ามปรามกันอย่างมีระบบ ดัง อัล-หะดีษที่ท่านเราะสูล ﷺ ที่กล่าวว่า

((عن أبي سعيد الخدري رضي الله عنه قال: سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقول: من رأى منكم منكراً فليغيره بيده فإن لم يستطع فبلسانه فإن لم يستطع فقلبه وذلك أضعف الإيمان))

(มุสลิม: 49)

ความว่า “จากท่านอบีสะอีด อัลคุดรีย์ ﷺ ได้เล่าว่าท่านเราะสูล ﷺ ได้กล่าวว่า หากผู้ใดในหมู่พวกท่านเห็นสิ่งไม่ดีผิดบทยัญญิตศาสนา จงห้ามปรามหรือยับยั้งมันด้วยมือ ไม่มีความสามารถ จงห้ามปรามพวกเขาด้วยวาจา และถ้าหากไม่มีความสามารถอีก ก็จงห้ามด้วยหัวใจ (ดูอาอ์) และนั่นคือการศรัทธาที่อ่อนแอยิ่ง”

(รายงานโดยมุสลิม: 49)

1.2.2.3 การปรับเปลี่ยนหรือการปรับตัวในเรื่องใดๆ ก็ตามเราจะต้องมีขั้นตอนต้องศึกษาถึงที่มาเดิมและผลกระทบให้เข้าใจถึงสิ่งนั้นๆ เสียก่อน โดยมีกระบวนการวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาโดยยึดหลักคำสอนและบทบัญญัติที่อิสลามกำหนดให้เข้าใจ เพื่อหาทางออกอย่างถูกต้องด้วยวิธีการที่อ่อนโยนสุภาพ ไม่แข็งกร้าว และจะต้องตัดเตือนกันเพื่อศาสนาของอัลลอฮ์ ﷻ จะต้องเปิดใจรับฟังหากมีข้อโต้แย้งจากผู้สนทนาโดยไม่มีอคติต่อคนเหล่านั้น

((عن عائشة رضي الله عنها قالت : من حدثك أن محمداً كتم شيئاً مما أنزل الله عليه فقد كذب ، وهو يقول يا أيها الرسول بلغ ما أنزل اليك من ربك))

(البخاري: 4612)

ความว่า “รายงานจากท่านหญิงอาอิชะฮ์ ﷺ ได้กล่าวว่า : หากมีผู้ใดมาบอกกับท่านว่า ท่านเราะสูล ﷺ นั้นปิดบังบางโองการที่ประทานจากอัลลอฮ์ ﷻ จงรู้ไว้เถิดว่าพวกเขาโกหก และอัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่าโอ้บรรดาเราะสูล ﷺ จงเผยแพร่จากสิ่งที่ถูกประทานยังท่าน”

(รายงานโดยอัลบุคอรี : 46)

1.2.3 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้สืบค้นเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในครั้งนี้โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ เอกสารที่นำเสนอในการประชุมวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของมุอัลลัฟ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.2.3.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับมุอัลลัฟพบว่ามิงงานวิจัยในรูปแบบวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ดังนี้

1) ดร.ยูซุฟ อัลก้อรฎอวีย์ (1981ค.ศ.) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง

“فقہ الزکاة: دراسة مقارنة لأحكامها وفلسفتها في ضوء القرآن والسنة” ความเข้าใจเกี่ยวกับ ชะกาต: ศึกษาเปรียบเทียบด้านปรัชญาและข้อบัญญัติตามแนวทางอัลกุรอานและอัซซุนนฮ์ (เดิมเป็นคุษฎีนิพนธ์เกียรตินิพนธ์อันดับหนึ่ง คณะอุศูลุดดีน มหาวิทยาลัย อัลอัซฮัร ในอียิปต์) งานวิจัยชิ้นนี้ได้กล่าวถึงมุอัลลัฟในฐานะ 1 ใน 8 ของผู้มีสิทธิ รับชะกาต (หน้า 594-611) โดยได้นิยามมุอัลลัฟว่าเป็นบุคคลที่หัวใจของเขาต้องการความอบอุ่น และความสนิทสนม ด้วยการโน้มน้าวสู่อิสลาม หรือให้มันคงในอิสลาม หรือให้ยุติการทำร้ายมุสลิม หรือช่วยเหลือ และปกป้องมุสลิมจากศัตรู มุอัลลัฟในบริบทของผู้มีสิทธิรับชะกาต แบ่งออกได้ 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ มุอัลลัฟที่ไม่ได้เป็นมุสลิม และมุอัลลัฟที่เป็นมุสลิม

มุอัลลัฟที่ไม่ได้เป็นมุสลิม ได้แก่ บุคคลที่มีลักษณะต่อไปนี้:

ก. บุคคลที่มีแนวโน้มว่าจะเข้ารับอิสลาม หรือคาดหวังว่าเขาหรือ พรรคพวกพี่น้องของเขาจะเข้ารับอิสลาม

ข. บุคคลที่เป็นภัยอันตรายต่อมุสลิม หรือคาดว่าจะเป็นผู้ช่วยเหลือมุสลิม

ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้เคยมอบชะกาตให้กับบุคคลทั้ง 2 ประเภท โดยหวังในการเข้ารับอิสลาม ของประเภท ก. และหวังในการยุติภัยอันตราย และการช่วยเหลือ ของประเภท ข. (อ้างแล้ว)

สำหรับมุอัลลัฟที่เป็นมุสลิมนั้นได้แก่บุคคลในตัวอย่างต่อไปนี้ :

ก. บุคคลที่เข้ารับอิสลามใหม่ ไม่ว่าจะก่อนหน้านั้นเขาจะนับถือศาสนา หรือไม่เคยนับถือศาสนาก็ตาม

ข. มุสลิมที่มีตำแหน่งเป็นหัวหน้า หรือผู้นำ และมีบริวารพรรคพวก เพื่อนฝูง หรือผู้ใต้บังคับบัญชาที่ไม่ได้นับถือศาสนาอิสลาม

ค. ผู้นำมุสลิมที่มีศรัทธา (อิหม่าม) อ่อนแอ

ง. มุสลิมที่มีหน้าที่รักษาการณ์ตามชายแดน และจุดต่อแหลมต่างๆ

ท่านนบี ﷺ ได้เคยมอบชะกาตให้แก่บุคคลในตัวอย่างที่กล่าวมา โดยคาดหวังว่าการให้ชะกาตแก่พวกเขาจะทำให้อิสลาม ของพวกเขามั่นคง และเข้มแข็ง ในตัวอย่างข้อ ก. และ ค. หวังในการเข้ารับอิสลามของบริวาร และพรรคพวกใน ตัวอย่างข้อ ข. และหวังในการปกป้องประเทศชาติจากการรุกรานของศัตรูใน ตัวอย่างข้อ ง.

2) อับดุลกะรีม อัลบักการ (2011ค.ศ.) ได้ศึกษาเรื่อง มุสลิมใหม่ “المسلم الجديد” โดยอธิบายถึงความสำคัญด้านต่างๆของมุสลิมใหม่ อาทิเช่น ด้านหลักความเชื่อ ความศรัทธา และอุดมการณ์ ด้านจรรยาบรรณ ด้านอารมณ์และจิตวิญญาณ ด้านความตื่นตัว ด้านสติปัญญา ความคิดและวิถีคิด ด้านครอบครัวและสังคม ด้านอารยธรรม และการทำงาน เพื่ออนาคตใหม่ และด้านประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพและความสำเร็จ

3) อับดุลลฮ์ อิบน์ ฮัมด์ อัลฮามูดี ได้ศึกษาเรื่องมูอัลลัฟในหนังสือชื่อ " บทวิจัยเกี่ยวกับมูอัลลัฟ “بحث في المؤلفه في قلوبهم” โดยเน้นศึกษาในประเด็น ของนิยามและสิทธิในทรัพย์สินชะกาต ท่านได้อธิบายและอภิปรายอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับนิยาม ประเภท และส่วนได้ของมูอัลลัฟจากกองคลังบัยตุลมาล โดยนำทัศนะต่างๆ ของนักปราชญ์ วิชาฟิกฮ์(ฟูเคาะฮาอ์) วิชาดัจซีร (มุฟซซัร) วิชาอุศูลุลฟิกฮ์ (อุศูลียีน)วิชาอะเคีย (มุฮัคคิซัน) วิชาภาษาอาหรับ (ลูเฆาะวียีน) และวิชาอื่นๆมาอธิบายอย่างละเอียด พร้อมให้น้ำหนัก กับทัศนะที่เห็นว่าถูกต้องมากที่สุด

4) อับดุลเลาะ หนุ่มสุข (2558 พ.ศ.) ได้ศึกษาเรื่อง มูอัลลัฟในสังคมไทย มีเนื้อหาและข้อสรุปที่สำคัญคือ

4.1) มูอัลลัฟตามความหมาย และการเรียกขานในสังคมไทย คือผู้ที่ปฏิญาณตนเข้ารับอิสลามเป็นศาสนาใหม่ ซึ่งก่อนหน้านั้นเขาอาจเป็นผู้นับถือศาสนาพุทธ ศาสนาพราหมณ์ ศาสนาคริสต์ ฯลฯ หรือไม่เคยนับถือศาสนาใดมาเลย คำว่ามูอัลลัฟ จะไม่ใช่เรียกมุสลิมที่ตกมรดก (ตกศาสนา) แล้วปฏิญาณตนเข้ารับอิสลาม และไม่ใช่เรียก เด็กที่เป็นมุสลิมตามบิดา หรือมารดา ที่ปฏิญาณตน เข้ารับอิสลาม อย่างไรก็ตามมี ข้อสังเกตว่าการเรียกมุสลิมใหม่คนหนึ่งว่ามูอัลลัฟนั้นมักจะเรียกไปตลอด จนกระทั่งเขาเสียชีวิต ซึ่งไม่น่าจะถูกต้อง คำว่ามูอัลลัฟ ควรใช้เรียกมุสลิมใหม่ ที่ประกาศตัวเข้ารับ อิสลามในช่วงแรกๆเท่านั้น ครั้นเมื่อวันเวลาผ่านไป และอิสลามของเขามี ความมั่นคงแข็งแรง คำว่ามูอัลลัฟ ก็ไม่ควรใช้เรียกเขาอีกต่อไป

4.2) แม้ว่าปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานใดทำการสำรวจจำนวนมูอัลลัฟ ในประเทศไทยอย่างเป็นทางการ แต่ก็เป็นที่อนุมานได้ว่ามูอัลลัฟในประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้น และเพิ่มขึ้นอย่างน่าตกใจ ตัวบ่งชี้ที่สำคัญได้แก่ทะเบียนสำปฐุขของมัสยิดต่างๆในประเทศไทย ที่ระบุจำนวนมูอัลลัฟทั้งหญิง และชายเพิ่มขึ้นทุกปี ซึ่งมูอัลลัฟที่เข้ามาเป็นสำปฐุข ของมัสยิดมาจากสาเหตุ 2 ประการ คือ

4.3) สาเหตุการเข้ารับอิสลามของมุอัลลัฟมาจากสองสาเหตุหลักคือ

ก. มาจากการสมรส (นิกাহ์) กับมุสลิมเดิมในชุมชน

ข. มาจากการศึกษาเรียนรู้ จนเกิดความศรัทธา

มุอัลลัฟที่มาจากสาเหตุที่ 1 เป็นมุอัลลัฟส่วนใหญ่ ซึ่งมีแนวโน้มว่าจำนวนของมุอัลลัฟในประเภทนี้ จะสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องด้วยสาเหตุ และปัจจัยหลายประการ อาทิ เช่น

ก. สังคมที่ขยายตัวตามความเจริญทางด้านกายภาพ ก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างมุสลิมกับต่างศาสนิกในสังคมที่กว้างขึ้น

ข. การเปิดกว้างของสังคมมุสลิมปัจจุบันในการยอมรับมุอัลลัฟเข้ามาเป็นสมาชิกในครอบครัว ไม่ปิดกั้น และกีดกันเหมือนในอดีต

ค. การมีทัศนคติในเชิงบวก ต่อมุอัลลัฟ และถือว่าปรากฏการณ์ของมุอัลลัฟเป็นภารกิจการดะฮ์วะหฺ์อิสลาม ที่ยิ่งใหญ่ และสำคัญยิ่ง

ง. ความเจริญก้าวหน้าของสื่อในยุคปัจจุบัน ก็เป็นอีกปัจจัย หนึ่งที่สำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทำให้เกิดความสะดวกสบายในการศึกษาค้นคว้า และการเข้าถึง ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับศาสนาอิสลาม

4.4) เมื่อต่างศาสนิกคนหนึ่งประกาศตัวเป็นมุสลิม และได้ปฏิญาณตนเข้ารับอิสลาม เขาต้องเผชิญกับการทดสอบในรูปแบบของปัญหาต่างๆ มากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากเขาได้เข้ามาเป็นสมาชิกในครอบครัวมุสลิม และได้ดำเนินชีวิต อยู่ในชุมชนมุสลิม ปัญหาที่ต้องเผชิญเป็นปัญหาทั้ง 2 ด้าน คือ

ก. ปัญหาการปรับตัวในสังคมใหม่ สังคมที่ตนไม่เคย ค้นเคยมาก่อน การต้องปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์การแต่งกาย อาหารการกิน หรือแม้แต่การเรียกชื่อใหม่ หรือการทำคัตานสำหรับผู้ชาย (การขลิบปลายอวัยวะเพศชาย) การต้องปฏิบัติตาม บทบัญญัติอิสลามในชีวิตประจำวัน ในเรื่องของการละหมาด 5 เวลา เรื่องความสะอาด และการชำระล้าง ตลอดจนจนถึงมารยาทต่างๆ ของอิสลามที่เป็น ขนบธรรมเนียมและ ประเพณีปฏิบัติในชุมชนมุสลิม ทั้งหมดทั้งปวงเหล่านี้ จะเป็นเรื่องหนักมาก สำหรับมุอัลลัฟ จำเป็นต้องอาศัยการชี้แนะที่ถูกต้องจากผู้รู้ในชุมชน

ข. ปัญหาเกี่ยวกับสังคมเก่า ที่เป็นพ่อ แม่ และญาติพี่น้อง เขายังคงเป็นลูก เป็นพี่ เป็นน้องคนเหล่านั้นอยู่หรือไม่ หากคนเหล่านั้นรังเกียจ และไม่พอใจในการเปลี่ยนศาสนาของเขา เขาจะต้องทำอย่างไร และหากคนเหล่านั้นไม่คิดใจ เขาจะสร้างความสัมพันธ์กับคน

เหล่านั้นอย่างไรที่ไม่ผิดบัญญัติศาสนา อะไรคือขอบเขต ความสัมพันธ์ระหว่างเขา กับญาติพี่น้อง เหล่านั้น

ค. นอกเหนือจากนั้นยังมีปัญหาในเชิงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ มุฮัลล์ฟ เช่น ปัญหาการรับมรดก ปัญหาสิทธิในการจัดการศพ และปัญหาการหย่าร้างกับภรรยา หรือสามีเก่าที่มีได้เป็นมุสลิม ปัญหาเหล่านี้ต้องอาศัยการให้ความรู้ และคำแนะนำที่ดีและเป็นระบบ ซึ่งองค์กรมัสยิด สามารถจัดการได้ ในฐานะที่เป็นองค์กรที่ใกล้ชิดมุฮัลล์ฟมากที่สุด

5) มุฮัมหมาดอาห์ลี มาลินี (2557) ได้ศึกษาเรื่องมุสลิมใหม่กับการ ปรับตัวหลังการเปลี่ยนศาสนา “กรณีศึกษาจีนมุฮัลล์ฟในมาเลเซีย” เป็นวิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ผลการศึกษามีข้อค้นพบ ดังนี้

ก. การปรับตัวของจีนมุฮัลล์ฟนั้นแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ การปรับตัวในระดับส่วนบุคคล และการปรับตัวในระดับสาธารณะ จุดมุ่งหมายเพื่อแสดงให้เห็นชุมชนชาวมลายูเห็นว่าแม้จะเป็นคนจีนแต่ก็สามารถปรับตัวและดำเนินชีวิตตามหลักของอิสลามและวัฒนธรรมของตนในขอบเขตที่เหมาะสมได้

ข. ปัจจัยเสริมต่อการปรับตัวของจีนมุฮัลล์ฟในมาเลเซีย คือ นโยบายของรัฐบาลและกรมศาสนาตลอดจนความเข้าใจและความเห็นอกเห็นใจ ที่ชาวมลายูมุสลิมมีต่อจีนมุฮัลล์ฟซึ่งเป็นมุสลิมใหม่ หากมีการสนับสนุน ช่วยเหลือจากผู้คนในพื้นที่การปรับตัวของมุฮัลล์ฟเงินก็จะเป็นไปได้ง่ายขึ้น

ค. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการปรับตัวของชาวจีนมุฮัลล์ฟในมาเลเซียคือ การถูกต่อต้านจากชุมชนชาวจีนและการไม่ยอมรับของชุมชนมลายู ดังนั้นจีนมุฮัลล์ฟจึงต้องใช้เวลาในการปรับตัวแบบค่อยเป็นค่อยไป ทั้งนี้เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากทั้งสองฝ่าย

6) มนุญ โต้ะอาจ (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การเรียนรู้และการสื่อสารอัตลักษณ์ความเป็นมุสลิมของมุฮัลล์ฟในเขตชุมชนเมืองและชุมชนชนบทของไทยประจำปี พ.ศ. 2555 ซึ่งเป็นคุณูปการนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ผลการศึกษามีข้อค้นพบในงานวิจัยฉบับนี้ 2 ประเด็น ดังนี้

ก. พฤติกรรมการเรียนรู้และสื่อสารอัตลักษณ์ความเป็นมุสลิมของมุฮัลล์ฟในเขตชุมชนเมืองและชุมชนชนบทของไทยแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ ประกอบด้วย การเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนทางด้านอารมณ์และความรู้สึกนึกคิดการเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนทางด้าน

ความเชื่อและทัศนคติ การเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนทางด้านความรู้ความคิดเห็น และการเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนทางด้านบุคลิกภาพ พฤติกรรมการเรียนรู้อัตลักษณ์ความเป็นมุสลิมของมุอัลลัฟในเขตชุมชนเมือง ผลการศึกษาพบว่า มุอัลลัฟมีวิธีการเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนด้านอารมณ์ และความรู้สึคนึกคิดให้มีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลอื่นเพื่อให้เกิดการยอมรับ ปรับเปลี่ยนความเชื่อและทัศนคติให้เข้ากับบุคคลหรือสังคม ปรับเปลี่ยนด้านความรู้ ความคิดเห็นจนเกิดเป็นความศรัทธาและปรับเปลี่ยนด้านบุคลิกภาพ

ข. ปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างมุอัลลัฟกับบุคคลในครอบครัว ชุมชน และสังคม ในการเรียนรู้และการสื่อสารอัตลักษณ์ความเป็นมุสลิมของมุอัลลัฟในชุมชนเมือง และชุมชนชนบทไทย ผลการศึกษาพบว่า บริบทของชุมชนมุสลิมทั้งในเขตชุมชนเมืองและชุมชนชนบทไทยมีความสอดคล้องกัน กล่าวคือ มีการดำเนินชีวิตตามกรอบของศาสนาอิสลาม โดยยึดถือคัมภีร์อัลกุรอานและแบบอย่างจากท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ เป็นหลักในการดำเนินชีวิต ชุมชนและสังคมของมุสลิม ไม่ว่าที่ไหนก็ตามมีลักษณะที่เรียกว่า มีความเป็นอนุรักษนิยมและเคร่งครัดในหลักการของศาสนาอิสลามอย่างมาก

7) อับดุลเลาะ หนุ่มสุข (2558) มุอัลลัฟในสังคมไทยของบทความมีข้อสรุปดังนี้

ก. อิสลามเป็นศาสนาแห่งการคะอ์วะฮ์ (องค์ประกอบของอิสลามที่เกี่ยวกับหลักศรัทธา หลักปฏิบัติและหลักจริยธรรมล้วนมีจุดมุ่งหมายของการคะอ์วะฮ์ทั้งสิ้น ปรากฏการณ์หนึ่งที่สำคัญที่เป็นผล พวงของการคะอ์วะฮ์อิสลามคือ ปรากฏการณ์ของมุสลิมใหม่หรือมุอัลลัฟ เป็นปรากฏการณ์ที่ยิ่งใหญ่ที่เกิดขึ้นตั้งแต่เริ่มการประกาศอิสลามโดยท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ การขยายตัวของอิสลามยังส่วนต่างๆ นับตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบันมักมีเรื่องราวของมุอัลลัฟเกี่ยวข้องอยู่ด้วยเสมอ

ข. คำว่ามุอัลลัฟ ปรากฏในอัลกุรอานเพียงอายะฮ์เดียวในซูเราะห์อัล-เตาบะห์ อายะฮ์ที่ 60 โดยมุอัลลัฟในบริบทของผู้มีสิทธิรับชะกาต แบ่งออกได้ 2 ประเภท ใหญ่ๆ คือ มุอัลลัฟที่ยังไม่ได้เป็นมุสลิมและมุอัลลัฟที่เป็นมุสลิม สำหรับมุอัลลัฟที่ไม่ได้เป็นมุสลิม ได้แก่ บุคคลที่มีลักษณะดังนี้ 1) บุคคลที่มีแนวโน้มว่าจะเข้ารับอิสลาม หรือคาดหวังว่า เขาหรือพรรคพวกพี่น้องของเขาจะเข้ารับอิสลาม 2) บุคคลที่เป็นภัยอันตรายต่อมุสลิม หรือคาดหวังว่าจะเป็นผู้ช่วยเหลือมุสลิม ทั้งนี้ ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้เคยมอบชะกาตให้กับบุคคลทั้ง 2 ประเภท โดยหวังในการเข้ารับอิสลามของประเภทของบุคคลที่มีแนวโน้มว่าจะเข้ารับอิสลาม และหวังในการยุติภัยอันตราย และเพื่อการช่วยเหลือมุสลิม

8) ปริญญา ประหยัดทรัพย์ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการเข้ารับอิสลามของชนต่างศาสนาในประเทศไทยกรณีศึกษา มุอัลลัฟในชุมชนพื้นที่ชายฝั่งอันดามันเป็นคุณิพนธ์อิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ว่าด้วยเรื่องการปรับตัวและการสื่อสารอัตลักษณ์ในความเป็นมุสลิมของมุอัลลัฟชายและหญิงที่เข้ารับอิสลามระหว่างปี พ.ศ. 2550-2560 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกและสังเกตแบบมีส่วนร่วม วิเคราะห์ข้อมูลภาคสนามโดยใช้วิธีพรรณนาเชิงวิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่า

ก. มุอัลลัฟมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยมีสาเหตุมาจากการสมรส (นิกาห์) กับมุสลิมเดิม และจากการเรียนรู้จนเกิดความศรัทธา ซึ่งปัจจุบันพื้นที่การยอมรับมุอัลลัฟเข้ามาเป็นสมาชิกในครอบครัวมุสลิมนั้น ไม่มีการปิดกั้นหรือกีดกันเหมือนในอดีต

ข. มุอัลลัฟในชุมชนมุสลิมพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน หลังจากเข้ารับอิสลามทั้งก่อนแต่งงานหรือหลังแต่งงานแล้ว ส่วนใหญ่ได้ศึกษาเรียนรู้และเข้ารับการอบรมจากแหล่งเรียนรู้หลักของชุมชนมุสลิมคือ อิมามและครูสอนศาสนาจากศูนย์อบรมศาสนาและจริยธรรมประจำมัสยิดต่างๆ

ค. มุอัลลัฟมีการปรับตัวและสื่อสารอัตลักษณ์และความเป็นมุสลิม เนื่องจากมุอัลลัฟส่วนใหญ่เกิดความตระหนักว่าการเปลี่ยนแปลงศาสนานั้นเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในชีวิตของคนๆหนึ่ง แต่อาจส่งผลต่อผู้ที่เปลี่ยนแปลงศาสนาในการเปลี่ยนแปลงมุมมองและทัศนคติที่มีต่อโลกและชีวิตอย่างสิ้นเชิง

9) วาริต เจริญราษฎร์ (2559) ได้ศึกษา การปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตชาวไทยมุสลิมชุมชนมัสยิดฟัตฮุลบาริ เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร วิธีการศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ครอบครัวในการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเข้มข้น องค์กรประกอบสำคัญกับการดำเนินชีวิตของครอบครัวสามารถแบ่งออกเป็น 5 ประการได้แก่ ต้นทุนที่เกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์ ต้นทุนทางสังคมวัฒนธรรม ต้นทุนทางกายภาพ ต้นทุนทางการเงิน และทุนทางธรรมชาติ ผลการวิจัยมีข้อค้นพบดังนี้

ก. แนวคิดเกี่ยวกับวิถีชีวิตการย้ายถิ่นฐานจากบ้านเกิดเป็นการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ระดับครัวเรือนเพื่อการดำรงชีวิตและความยั่งยืนในวิถีการเป็นอยู่ในสังคม

ข. แนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ได้นำเสนอแนวคิดที่พัฒนามาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสติปัญญาและสังคม การอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคม การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ที่ปรากฏภายนอกเป็นผลมาจากการปรับเปลี่ยน

ภายใน เช่น ความคิด ความเชื่อ การรับรู้ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการเปลี่ยนแปลงของมนุษย์มิได้เกิดมาจากภายนอกเพียงอย่างเดียว แต่ยังได้รับอิทธิพลจากปัจจัยส่วนบุคคลร่วมด้วย

ค. แนวคิดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม มนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่จะต้องอยู่ร่วมกันกับคนอื่น การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต้องสอดคล้องกับ สังคมการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง โดยโครงสร้างสังคมนั้นประกอบด้วย คน ความสัมพันธ์ และ สถาบัน ความเปลี่ยนแปลงในความสัมพันธ์ เช่นการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์แบบปฐมภูมิมาเป็นทุติยภูมิมากขึ้น ส่วนการเปลี่ยนแปลงในสถาบัน เช่น การเพิ่มจำนวนของสถาบันต่างๆในสังคมเป็นต้น

ง. แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมอิสลามวิถีชีวิตของชาวมุสลิมต้องสอดคล้องและอยู่ในกรอบของศาสนาอิสลาม ซึ่งถือว่าเป็นธรรมเนียมปฏิบัติ การศึกษาเกี่ยวกับวิถีชีวิตของชาวมุสลิมจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทำความเข้าใจรวมถึงจริยธรรมอิสลามที่จำเป็นต้องศึกษาจากแบบอย่างตามบทบัญญัติที่อิสลามได้กำหนด

10) กิฟละห์ ดารากัย (2564) ได้ศึกษา การปรับตัวของผู้หญิงมุอัลลัฟ (มุสลิมใหม่) กลุ่มดับลิฆ โดยศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้กรณีศึกษาของผู้หญิงมุอัลลัฟที่เป็นสมาชิกของกลุ่มดับลิฆ จำนวน 6 คน โดยใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้แนวคิดเรื่องเล่าและแนวคิดการปรับตัวเป็นกรอบการวิจัย ผลการศึกษาพบว่า ผู้หญิงมุอัลลัฟเปลี่ยนศาสนาด้วยสาเหตุ 2 ประการ ดังนี้

ก. เปลี่ยนศาสนาเพราะความสนใจส่วนตัวที่ต้องการเรียนรู้ศาสนาอิสลาม โดยศึกษาผ่านการให้ความรู้ของชุมชนและแบบอย่างอันดีงามของบุคคลที่อาศัยแวดล้อม โดยพบว่าผู้ที่เข้ารับอิสลามด้วยสาเหตุนี้ จะมีการเปลี่ยนศาสนาและดำเนินชีวิตในศาสนาใหม่มาระยะหนึ่งก่อนแต่งงานกับผู้ชายมุสลิม

ข. เปลี่ยนศาสนาเพราะต้องการแต่งงานกับผู้ชายมุสลิม โดยได้รับการช่วยเหลือให้ได้รับความเข้าใจเรื่องศาสนาอิสลามจากผู้ชายที่คบหาเพื่อการแต่งงานเป็นหลัก ซึ่งมักจะเริ่มต้นด้วยการทำความเข้าใจหลักศรัทธา เรียนรู้ในเรื่องปรับตัวภายใต้หลักความเชื่อและหลักคำสอนของศาสนาจากบุคคลแวดล้อม ชุมชน และศูนย์การศึกษาอิสลามใกล้เคียง

ทั้งนี้ภูมิหลังของแต่ละบุคคลมีผลต่อการปรับตัว ซึ่งสิ่งที่ผู้หญิงมุอัลลัฟในกลุ่มดับลิฆมีการปรับตัวเด่นชัด คือ การปรับตัวทางด้านการแต่งกายที่เน้นการแต่งกายด้วยเสื้อผ้าอาภรณ์ตามแนวทางของกลุ่มดับลิฆ นอกจากนี้ ก็เป็นการปรับตัวในบทบาทของสมาชิกในครอบครัว เช่น สะใภ้ ภรรยา มารดา และปรับเปลี่ยนการใช้ชีวิตรักษาสัมพันธ์กับครอบครัวเดิม

และการปฏิบัติจริยวัตรที่เคร่งครัด โดยขัดเกลตาตัวเองให้สอดคล้องกับข้อพึงปฏิบัติของกลุ่มตบลิ้ม และกลุ่มมัศตฺวรา

ข้อแตกต่างงานจากงานวิจัยของผู้วิจัย

งานวิจัยที่ผู้วิจัยได้กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าในแต่ละผลงานวิจัยจะกล่าวถึงจำนวนของ มุอัลลัฟใน อดีตและปัจจุบันที่เพิ่มขึ้นและแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต จะกล่าวถึงวิถีของมุอัลลัฟ การสื่อสารอัตลักษณ์ของมุอัลลัฟในอิสลาม การร่วมมือขององค์กรต่างๆ เพื่อสนับสนุนในด้านการ ให้ความรู้เรื่องของศาสนา และสนับสนุนในด้านอาชีพแก่มุอัลลัฟ การให้ความสำคัญในการดะวะฮฺ อิสลาม ซึ่งงานวิจัยนี้จะแตกต่างจากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น คือ ผู้วิจัยจะเน้นวิจัยในเรื่องของ ครอบครัวมุอัลลัฟ การปรับตัวของครอบครัวมุอัลลัฟที่ถือว่าเป็นสถาบันเฉพาะในแต่ละครอบครัวที่ ประกอบด้วยฝ่ายชายและฝ่ายหญิง จะเป็นชายมุอัลลัฟกับหญิงมุสลิมเดิม² หรือหญิงมุอัลลัฟะห์กับ ชายมุสลิมเดิม หรือมุอัลลัฟทั้งชายและหญิง โดยผู้วิจัยจะมองถึงการปรับตัวในด้าน โครงสร้างและ การปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันของครอบครัวซึ่งจะรวมถึงครอบครัวเดิมของมุอัลลัฟและครอบครัว ใหม่ในแง่มุมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นจุดดีหรือจุดบกพร่องที่ผู้วิจัยจะนำมาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางป้องกัน และแก้ไขและพัฒนาในอนาคตต่อไป

1.2.3.2 เอกสารที่นำเสนอในการประชุมวิชาการ การสัมมนาเกี่ยวกับมุสลิมใหม่)มุอัลลัฟ(รายละเอียดดังนี้

1) รายงานการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับมุอัลลัฟ เมื่อวันที่ 14 เมษายน ค.ศ 2013 ในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ที่ศูนย์วัฒนธรรมอิสลามมุฮัมมัด บินรอชิด นครคูไบ สืบเนื่องจากงาน สัมมนาดังกล่าวมีรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ที่เข้าร่วมอย่างมากมาย ในเนื้อหาดังกล่าวได้พูดถึงการ ประกาศตัวเข้ารับศาสนาอิสลามจากชาวต่างเชื้อชาติต่างศาสนาหลายพันคน ในช่วงระหว่าง ค.ศ . 2009-2013 จำนวน 7,000 คน อันสืบเนื่องมาจากปัจจัยที่ส่งผลต่อบุคคลที่อยู่ร่วมกัน ด้วยการใช้ปฏิบัติ ศาสนกิจในแต่ละวันของเพื่อนมุสลิม อย่างเป็นระบบระเบียบการสัมผัสกับคำสอนของศาสนา อิสลาม การมีจิตใจที่ดีต่อกันในสังคม การส่งเสริมความเสมอภาคในหมู่มุสลิม และเนื่องจาก เสี่ยงอะซานในช่วงเวลาละหมาดที่ไพเราะก้องกังวานในนครคูไบ เป็นการบ่งบอกถึงกาลเวลาของ ชีวิตที่ผ่านไปอย่างเป็นระบบ ประกอบกับนโยบายศูนย์วัฒนธรรมมุฮัมมัด บินรอชิด จัดบรรยายศาส สนธรรมของนักวิชาการอิสลามอยู่เป็นประจำ และส่วนหนึ่งจากการทำงานเชิงรุกของศูนย์ มีการ เปิดให้ชาวต่างชาติเข้าชมนิทรรศการในศูนย์วัฒนธรรมเป็นต้น (การประชุมสัมมนาเกี่ยวกับ มุอัลลัฟในสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ วันที่ 14 เมษายน ค.ศ. 2013)

² มุสลิมที่นับถือศาสนาอิสลามมาตั้งแต่เดิม หรือกำเนิดจากบิดามารดาที่นับถือศาสนาอิสลาม

2) เอกสารการประชุมสัมมนาที่เกี่ยวข้องกับมุฮัลล์ฟ บันทีก ณ วันที่ 14 เมษายน ค.ศ. 2013 สถาบันเพื่อการศึกษาผู้สนใจอิสลามประเทศนิวซีแลนด์ได้จัดประชุมสัมมนาเชิงวิชาการภายใต้หัวข้อ "อิสลามวิถีแห่งสันติภาพและอารยธรรมอันงดงาม" ณ นครโอ๊คแลนด์ ประเทศนิวซีแลนด์ จุดประสงค์ของงานเพื่อที่จะเผยแพร่เกี่ยวกับศาสนาอิสลามให้แก่ต่างศาสนิกชน ให้เข้าใจถึงแก่นแท้ของศาสนาอิสลามอย่างแท้จริง ทำให้ต่างศาสนิกชนเกิดความเข้าใจและมีมุมมองใหม่ที่เกี่ยวข้องกับมุสลิมและอิสลามว่าอิสลามมิใช่ศาสนาที่รุนแรง หรือน่ากลัวเลยแม้แต่น้อย แต่เป็นศาสนาที่มีหลักคำสอนที่งดงามและเรียบง่าย

3) งานเครือข่ายมุฮัลล์ฟอีสาน ภายใต้ชื่อโครงการ “พลังศรัทธาสู่มุฮัลล์ฟอีสาน” ได้มีพิธีการเปิดอาคารอนุสรณ์ธรรมมุฮัลล์ฟภาคอีสานและสัมมนาเครือข่ายมุฮัลล์ฟอีสาน จังหวัดอุดรธานี เมื่อวันที่ 19-20 มกราคม พ.ศ. 2562 ในงานดังกล่าวได้มีผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสัมมนา จากภูมิภาคต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นจากภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคใต้ ร่วมกันระดมความคิดในการดำเนินกิจกรรมด้านต่างๆ การส่งเสริมพัฒนาระดับคุณภาพชีวิตของมุฮัลล์ฟให้มีประสิทธิภาพ สามารถพึ่งตนเองได้ เป็นศูนย์กลางการเผยแพร่อิสลาม ผู้รับผิดชอบโครงการ มุลินธิสันติศึกษาเพื่อการสงเคราะห์จังหวัดหนองคาย ผลสรุปของโครงการมีดังนี้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือภาคอีสานของประเทศไทย เป็นภาคที่มีพื้นที่ที่ใหญ่ที่สุด ของประเทศไทยมีเนื้อที่ประมาณ 168,854 ตารางกิโลเมตร หรือหนึ่งในสามของพื้นที่ในประเทศไทย แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 20 จังหวัด มีจำนวนประชากรประมาณ 22 ล้าน คนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามหรือชาวไทยมุสลิมมีประมาณร้อยละ 0.01 แต่ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาจำนวนชาวไทยมุสลิมเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ และมีแนวโน้มเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งจากการย้ายถิ่นฐานมาจากภูมิภาคอื่น และจากคนต่างศาสนิกที่สนใจเข้ารับอิสลาม ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในนามของ มุฮัลล์ฟ)มุสลิมใหม่³ (จากลักษณะของชุมชนมุสลิมในภาคอีสานที่กระจายอยู่ทั่วไป การจัดกิจกรรมทางด้านศาสนาแก่พี่น้องมุสลิมใหม่ในภาคอีสาน โดยองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆด้านศาสนาซึ่งเกิดขึ้นน้อยมาก ทำให้พี่น้องมุฮัลล์ฟ)มุสลิมใหม่(ขาดโอกาสที่จะได้เรียนรู้หลักการศาสนาอิสลามอย่างต่อเนื่อง มุฮัลล์ฟในภาคอีสานกลุ่มหนึ่งจึงรวมตัวกันเพื่อสร้างโอกาสการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อิสลาม และพัฒนาระบบการศึกษา การขยายเครือข่ายจัดการยกระดับศูนย์การเรียนรู้อิสลาม พัฒนากองทุนชะกาตมุฮัลล์ฟ ระบบการออมทรัพย์หรือสหกรณ์ส่งเสริมอาชีพ การพึ่งตนเอง มีองค์กรในประเทศไทยและต่างประเทศพร้อมหนุนเสริมองค์ความรู้และดูแลซึ่งกันและกันภายใต้ชื่อ “ชมรมมุฮัลล์ฟภาคอีสาน” (เครือข่ายนักศึกษามุสลิมอีสาน วันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2562)

³ ผู้ที่ไม่ได้เป็นมุสลิมมาแต่เดิม และปฏิบัติตามนบถือศาสนาอิสลาม ด้วยหัวใจที่มีความศรัทธาต่อพระผู้เป็นเจ้าและศาสนทูตของ พระองค์

4) งานเครือข่ายมุสลิมไทยภายใต้สโลแกนทอรัคกัใจเพื่อพี่น้องมุสลิมและผู้เปลี่ยนแปลง วันที่ 18-19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 ณ ศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย กรุงเทพมหานคร ในงานนี้ได้มีการรวมตัวกันระหว่างองค์กรมุสลิม สถาบันศึกษามุสลิม มูลนิธิ และ มัสยิดที่มีบทบาทเกี่ยวกับมุสลิมจากทุกภูมิภาคทั่วประเทศเข้าร่วมประชุมและสัมมนา เพื่อหาทางออกร่วมกันในการแก้ไขปัญหาต่างๆซึ่งในแต่ละพื้นที่และแต่ละภูมิภาคจะแตกต่างกันไป การประชุมครั้งนี้มีการสัมมนาและปาฐกถาพิเศษต่างๆโดยผู้ทรงคุณวุฒิ อาทิ เช่น การปาฐกถาเรื่องเข้มทิสชีวิต)มุสลิมในประเทศไทย (การจัดงานการประชุมระดมความคิดเห็นเครือข่ายมุสลิมประเทศไทย เสวนาประมวลบทความวิจัยเรื่องปัญหาการปรับตัวของมุสลิมในสังคมไทย เสวนาเครือข่ายมุสลิมในภาคต่างๆ และการบรรยายในหัวข้อผู้ศรัทธากับทางสายใหม่ในสังคมไทย การจัดกิจกรรม “มุฮานูรีน-อันซอร์ ”สืบสานท่านนบี สร้างเครือข่าย และมิตรภาพใหม่ที่ยั่งยืนระหว่างทีมพี่เลี้ยงและมุสลิม (สู่ทางสายใหม่ ทอรัคกัใจ พ.ศ. 2562 ณ ศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย)

1.3 คำถามในการวิจัย

- 1.3.1 การปรับตัวครอบครัวมุสลิมหลังเข้ารับนับถือศาสนาอิสลามเป็นอย่างไร
- 1.3.2 การปรับตัวครอบครัวมุสลิมประสบปัญหาอุปสรรคกับสังคมเดิมและสังคมใหม่อย่างไร
- 1.3.3 การวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นอย่างไร
- 1.3.4 การแนะนำแนวทางการช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคอย่างไร

1.4 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.4.1 ศึกษาสภาพการปรับตัวของครอบครัวมุสลิมในชุมชนมุสลิมมัสยิดยามีอุลุมุดตะกิน (ลำสาลี) เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
- 1.4.2 ศึกษาปัญหาอุปสรรคการปรับตัวของครอบครัวมุสลิมในชุมชนมุสลิมมัสยิดยามีอุลุมุดตะกิน (ลำสาลี) เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร
- 1.4.3 ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของครอบครัวมุสลิมที่พบในงานวิจัย
- 1.4.4 เสนอแนะแนวทางในการช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบครัวมุสลิมในชุมชนและสังคมมุสลิมโดยรวม

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการปรับตัวของครอบครัวมุสลิมมัสยิดชามิอุลมุตตะกิน (ลำสาลี) บางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ การวิจัยเชิงเอกสารเพื่อศึกษาระบบการปรับตัวของครอบครัวมุสลิมมัสยิดชามิอุลมุตตะกิน ในระบบอิสลามจากอัลกุรอาน อัลหะดีษ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ขั้นที่สองเป็นการศึกษาภาคสนาม โดยการลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากครอบครัวมุสลิม ในพื้นที่เป็นกรณีศึกษาวิจัย ขั้นตอนที่สามเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการวิเคราะห์เชื่อมโยงการปรับตัวความสัมพันธ์ในครอบครัวมุสลิม

1.6 เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลการวิจัย ดังนี้

1.6.1 แบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยผู้วิจัยสร้างแนวคำถามเพื่อใช้ประกอบการสัมภาษณ์โดยกำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการศึกษาวิจัยในการปรับตัวของครอบครัวมุสลิม ซึ่งแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ได้มาจากการทบทวนบทบัญญัติในกุรอาน และอัลหะดีษที่เกี่ยวข้องกับระบบอิสลาม ตลอดจนการศึกษาแนวคิด และวรรณกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ถูกสัมภาษณ์ และ

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเจาะลึกเกี่ยวกับ 1) สาเหตุการเข้ารับอิสลามของมุสลิม 2) พื้นฐานความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักศรัทธาและการประกอบศาสนกิจประจำวัน 3) การปรับตัว ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ดังนี้

1) ศึกษารายละเอียดที่เกี่ยวกับวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์

2) การทำแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง กำหนดขอบเขตคำถามให้ตรงกับเรื่องที่ทำการศึกษา “การปรับตัวของมุสลิม”

3) นำแบบสัมภาษณ์ตามโครงสร้างเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

4) ถอดแบบสัมภาษณ์จากคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ มานำเสนอในวิทยานิพนธ์

5) นำเนื้อหาจากบทสัมภาษณ์มาบันทึกลงในวิทยานิพนธ์เพื่อให้เหตุผลมุมมองต่างๆจากผู้ให้สัมภาษณ์และในการวิเคราะห์ข้อมูล

1.6.2 แบบบันทึกการสังเกต ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมโดยทั่วไป ครอบครัวของมุสลิมที่เกี่ยวกับการประกอบศาสนกิจประจำวัน พฤติกรรมการปฏิบัติตนที่แสดงออกในความ

เป็นมุสลิมและการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาของชุมชน โดยบันทึกสิ่งที่ได้จากการสังเกต พฤติกรรมการแสดงออกของผู้ให้ข้อมูลและบริบทรอบๆ ของครอบครัวมุสลิม

1.7 ความสำคัญและประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยคาดหวังว่าจะได้รับประโยชน์ดังนี้

1.7.1 ข้อมูลสภาพการปรับตัวของครอบครัวมุสลิมในสังคมใหม่และสังคมเดิมช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจถึงสิ่งที่มุสลิมต้องปรับตัว ตลอดจนปัญหาอุปสรรคต่างๆ ที่มุสลิมต่างประสบ อันเป็นผลจากการเปลี่ยนศาสนาเดิมมาสู่การนับถือศาสนาใหม่

1.7.2 การปรับตัวลักษณะความสำคัญขององค์กร บุคลากร หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น อีหม่ามและครูสอนศาสนา ตลอดจนผู้ที่สนใจประเด็นดังกล่าวจะได้รับข้อมูลพื้นฐานปรากฏการณ์ของครอบครัวมุสลิมในพื้นที่ในการศึกษา สามารถนำไปสู่การศึกษาวิจัยต่อยอด เพื่อสามารถขยายพื้นที่และการช่วยเหลือที่กว้างยิ่งขึ้น

1.7.3 ลักษณะหน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบสามารถนำแนวทางที่ได้จากการเสนอแนะไปใช้ประกอบการจัดกิจกรรมหรือโครงการสอนศาสนาเพื่อให้เกิดระบบการช่วยเหลือในด้านศาสนา สังคม และพัฒนาคุณภาพชีวิตของครอบครัวมุสลิมในชุมชนและสังคมมุสลิมไทย

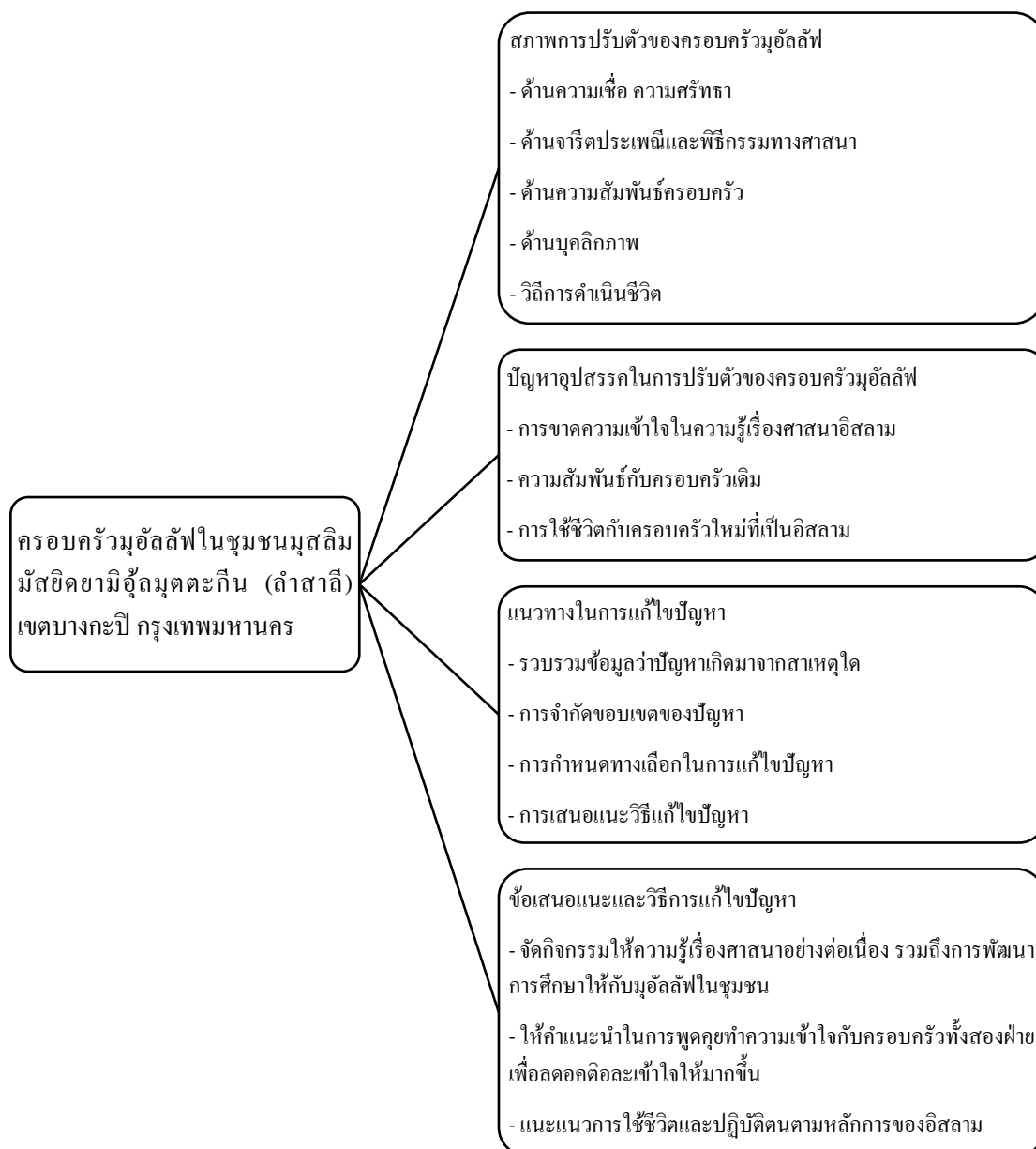
1.7.4 การปรับตัวทำความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันของสังคมครอบครัวและสังคมเมืองในรูปแบบพหุวัฒนธรรม (หมายถึง การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และมีความเข้าใจซึ่งกันและกัน)

18. ขอบเขตการศึกษาวิจัย

การศึกษาเรื่องการปรับตัวของครอบครัวมุสลิมในชุมชนมัสยิดยามิอุลมุตะกิน (ลำสาลี) เขตบางกะปิ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาดังต่อไปนี้

1.8.1 จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์จึงได้กำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาสภาพ ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะแนวทางการปรับตัวของครอบครัวมุสลิมในด้านต่างๆ ในสังคมใหม่ และสังคมเดิมของมุสลิม ซึ่งจะประกอบด้วย 1.ด้านความเชื่อ ความศรัทธา 2.ด้านการปฏิบัติศาสนกิจ 3.ด้านจรรยาบรรณ 4.ด้านบุคลิกภาพ 5.ความสัมพันธ์ระหว่างกัน สาเหตุและแรงจูงใจ ในการเลือกคู่ครองกับการปรับตัวในสังคมเดิมและสังคมใหม่ของมุสลิม

1.8.2 ขอบเขตด้านประชากรวิจัยศึกษาเฉพาะกลุ่มครอบครัวมุสลิมของชุมชนมัสยิดมิอุลมุตะกิน (ลำสาลี) โดยผู้วิจัยเลือกศึกษาครอบครัวมุสลิมที่เป็นสัปบุรุษของมัสยิดยามิอุลมุตะกิน (ลำสาลี) ที่เข้ารับอิสลามในช่วงปี ค.ศ .1977 ถึง 2021 หรือ พ.ศ .2520 ถึง 2564

ภาพประกอบที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

19. ข้อตกลงเบื้องต้น

1.9.1 การอ้างอิงอัลกุรอาน ผู้วิจัยจะใช้มาตรฐานการอ้างอิง โดยระบุชื่อซูเราะฮ์และลำดับอายะฮ์ เช่น อัลบาคอเราะฮ์ :1 หมายถึงซูเราะฮ์อัลบะกอเราะฮ์ อายะฮ์ ที่ 1

1.9.2 การอ้างอิงอัลหะดีษ ผู้วิจัยจะอ้างถึงผู้บันทึกหะดีษและหมายเลขหะดีษเช่น (หะดีษบันทึกโดย al-Bukhari หะดีษ หมายเลข 1222)

1.9.3 การแปลความหมายอายะฮ์อัลกุรอานเป็นภาษาไทย ผู้วิจัยจะยึดคัมภีร์กุรอานพร้อมความหมายของสมาคมนักเรียนเก่าอาหรับ ประเทศไทย ซึ่งจัดพิมพ์และเผยแพร่โดยศูนย์กษัตริย์ฟาฮัด เพื่อการพิมพ์อัลกุรอานแห่งนครมาดีนะฮ์ มุเนาะเราะฮ์ ฮ.ศ.1419

1.9.4 การแปลตำราหนังสือและเอกสารต่างๆ ที่เป็นภาษาต่างประเทศมาเป็นภาษาไทย ผู้วิจัยจะแปลความหมายโดยภาพรวม และจะคงรักษาความหมายของข้อความเดิมอย่างสมบูรณ์ที่สุด

1.9.5 การปริวรรตอักษรอาหรับ-ไทย และ อาหรับ-อังกฤษ ผู้วิจัยจะใช้มาตรฐานการเทียบอักษรของคณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี และตารางปริวรรตอักษรของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกา

1.9.6 การอ้างอิงผู้วิจัยจะใช้การอ้างอิงแบบนาม-ปี (Author-date) โดยระบุชื่อผู้แต่ง ปีที่พิมพ์ และเลขหน้าที่ใช้อ้างอิงในวงเล็บ (...)

1.9.7 ผู้วิจัยจะใช้เชิงอรรถในการอธิบายเกี่ยวกับประวัติบุคคลและสถานที่โดยสังเขป

1.10 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ ดังต่อไปนี้

1.10.1 สัญลักษณ์ ۞ เป็นภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “สุบหานะฮ์ วะตะอาลา” หมายถึง “มหาบริสุทธิ์แด่พระองค์และความสูงส่ง” เป็นคำที่ใช้กล่าวสรรเสริญและยกย่องอัลลอฮ์ ۞ หลังจากที่ได้เอ่ยนามของพระองค์

1.10.2 สัญลักษณ์ ۞ เป็นภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วะสลัลัม” หมายถึง “ขออัลลอฮ์ ۞ ทรงประทานความโปรดปรานและความสันติแก่ท่าน” เป็นคำที่ใช้กล่าวยกย่องท่านเราะสูล หลังจากที่ได้เอ่ยนามของท่าน

1.10.3 สัญลักษณ์ ۞ เป็นภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “อะลัยฮิสสะลาม” หมายถึง “ขออัลลอฮ์ ۞ ทรงประทานความความสันติแก่ท่าน” เป็นคำที่ใช้กล่าวยกย่องท่านนะบีต่างๆ หลังจากที่ได้เอ่ยนามของท่าน

1.10.4 สัญลักษณ์ ۞ เป็นภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “เราะฎียัลลอฮุอันฮุ” หมายถึง “ขออัลลอฮ์ ۞ ทรงโปรดปรานแก่เขา” เป็นคำที่ใช้กล่าวให้เกียรติเศาะหาบะฮ์ หลังจากที่ได้เอ่ยนามของพวกเขา

1.10.5 สัญลักษณ์ ۞ เป็นภาษาอาหรับที่มาจากคำว่า “เราะฎียัลลอฮุอันฮุม” หมายถึง “ขออัลลอฮ์ ۞ ทรงโปรดปรานแก่พวกเขา” เป็นคำที่ใช้กล่าวให้เกียรติบรรดาเศาะหาบะฮ์ หลังจากที่ได้เอ่ยนามของพวกเขา

1.10.6 สัญลักษณ์ ﴿...﴾ เป็นภาษาอาหรับมาจากคำว่า “เราะฎียัลลอฮ์อันฮา” หมายถึง “ขออัลลอฮ์ ﴿...﴾ ทรงโปรดแก่นาง” จะเขียนต่อท้ายเศาะหาบียะฮ์ที่เป็นสตรีทุกครั้งที่มีการเอ่ยนามของพวกเขา

1.10.7 สัญลักษณ์ ﴿...﴾ เป็นภาษาอาหรับมาจากคำว่า “เราะฎียัลลอฮ์อันฮุมมา” หมายถึง “ขออัลลอฮ์ ﴿...﴾ ทรงโปรดแก่เขาทั้งสอง” จะเขียนต่อท้ายเศาะหาบะฮ์และเศาะหาบียะฮ์จำนวนสองท่านทุกครั้งที่มีการเอ่ยนาม

1.10.8 สัญลักษณ์ ﴿...﴾ เป็นภาษาอาหรับ มาจากคำว่า “เราะฎียัลลอฮ์อันฮุนนะ” หมายถึง “ขออัลลอฮ์ ﴿...﴾ ทรงโปรดแก่พวกนาง” จะเขียนต่อท้ายเศาะหาบียะฮ์ที่เป็นสตรีจำนวนสามท่านขึ้นไปทุกครั้งที่มีการเอ่ยนามของพวกนาง

1.10.9 ﴿...﴾ วงเล็บปีกกาใช้สำหรับอายะฮ์อัลกุรอาน

1.10.10 ((...)) วงเล็บคู่ จะใช้สำหรับตัวบทหะดีษ

1.10.12 (...) วงเล็บเดี่ยวจะใช้สำหรับการเขียนอ้างอิง และการอธิบายศัพท์ที่สำคัญ

1.10.13 “...” อัญประกาศจะใช้สำหรับคำพูดของผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการศึกษา

1.11 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.11.1 มุอัลลัฟ หมายถึง ผู้ปฏิญาณตนเข้ารับอิสลามเป็นศาสนาใหม่ ซึ่งก่อนหน้านั้นเขาเป็นผู้นับถือศาสนาอื่น หรือไม่เคยนับถือศาสนาใดมาก่อนเลย ซึ่งจะเรียกขานคนกลุ่มนี้ว่า “มุอัลลัฟ”

1.11.2 การปรับตัว จากการรวบรวมข้อมูลและการศึกษาจากแหล่งความรู้ต่างๆ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี เป็นกระบวนการทางจิตใจของคนที่ต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมจึงจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ และการปฏิบัติตัวให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมหรือดีขึ้น

1) การปรับตัวในด้านความเชื่อ หมายถึง การปรับเปลี่ยนความเชื่อจากความเชื่อในศาสนาเดิมสู่ความเชื่อในศาสนาใหม่

2) การปรับตัวในด้านปฏิบัติศาสนกิจ หมายถึง การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เข้ากับงานศาสนาที่ตนจำเป็นต้องปฏิบัติ

3) การปรับตัวในด้านจรรยาบรรณ หมายถึง การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมความประพฤติ ให้สอดคล้องกับหลักศาสนาและเป็นที่ยอมรับของหมู่คณะหรือชุมชน

4) การปรับตัวในด้านจารีตประเพณี หมายถึง การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามประเพณีนิยม หรือประเพณีที่ปฏิบัติกันสืบมา

5) การปรับตัวในด้านบุคลิกภาพ หมายถึง การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเฉพาะของตน

1.11.3 มัสยิด หมายถึง สถานที่ซึ่งมุสลิมใช้ประกอบศาสนกิจโดยจะต้องมีการละหมาดวันศุกร์เป็นปกติและเป็นทีสอนศาสนาอิสลาม (พ.ร.บ. 2540 มาตรา 4)

1.11.4 ครอบครัวมุสลิม หมายถึง บุคคลที่มีความผูกพันและใช้ชีวิตร่วมกันในฐานะสมาชิกของบ้านกับผู้ที่เป็นมุสลิมใหม่ ซึ่งโดยปกติครอบครัวหนึ่ง จะประกอบด้วย บิดามารดาและบุตร แต่ในครอบครัวขยายก็อาจจะมีปู่ย่า ตายาย หรือเครือญาติสนิททอาศัยร่วมกันด้วย การสนับสนุนดูแลหรือการแลกเปลี่ยนความรู้สึภายในครอบครัวถือเป็นปัจจัยอีกมุมหนึ่งและมีผลต่อการใช้ชีวิตของมุสลิมเป็นอย่างมาก

1.11.5 ชุมชนมุสลิมมัศยิดยามีอุลุมุดตะกิน (ถ้าสาละ) หมายถึง ชุมชนมุสลิมท้องถิ่นแห่งหนึ่งซึ่งมีอาณาเขตครอบคลุมอยู่ในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยมีมัศยิดตั้งอยู่เป็นศูนย์กลางในการจัดการเรียนรู้อิสลามให้แก่สมาชิกในชุมชน มีสัปบุรุษที่ขึ้นทะเบียนอยู่ในมัศยิดจำนวน 1070 ครอบครัวมีกระบวนการของชุมชนในการสนับสนุนแก้ไขปัญหา และดูแลสมาชิกในชุมชนของตนเองได้

บทที่ 2

บททวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

บทนี้เป็นการนำเสนอแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับมุอัลลัฟ โดยการเรียบเรียงจะครอบคลุมทั้งส่วนที่เป็นแบบอย่างของบรรพชนมุอัลลัฟในยุคสมัยท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ และบทบาทของสังคมยุคสมัยนั้นในการดูแลผู้ที่เข้ารับนับถือศาสนาอิสลามใหม่ และแนวคิดทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติที่สามารถนำมาใช้ในการอธิบายการปรับตัวของครอบครัวมุอัลลัฟในสังคมปัจจุบัน รวมถึงข้อมูลเชิงบริบทของพื้นที่ๆเลือกศึกษาคือ ชุมชนมุสลิมมัสยิดยามีอุลมุตะกิน (ลำสาตี) เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร รายละเอียดดังนี้

2.1 ความหมายของมุอัลลัฟ

มุอัลลัฟทางด้านภาษา มาจากรากศัพท์ภาษาอาหรับ (الف ياء ألف) แปลว่า สนับสนุนและรักใคร่ คำว่า “มุอัลลัฟ” เป็น อิสหมัฟอูล (اسم المفعول) จาก (ألف ياء ألف تأليف) แปลว่า ผู้ที่ต้องการความรัก ความสนับสนุน และความคุ้นเคย (คูมูคตารุสศิฮาฮ์ 1986 : หมวด ألف)

มุอัลลัฟทางวิชาการ หมายถึงบุคคลที่หัวใจของเขาต้องการความอบอุ่นและความสนับสนุนด้วยการโน้มน้าวผู้อิสลาม หรือให้ความมั่นคงในอิสลาม หรือให้ยุติการทำร้ายมุสลิม หรือให้การช่วยเหลือปกป้องมุสลิมจากศัตรู (อัลก้อรฎอวีย์ 1981 : 2\594)

ทั้งนี้นิยามปฏิบัติการของคำว่า “มุอัลลัฟ” ในการศึกษาวิจัยนี้ หมายถึง ผู้ที่ปฏิญาณตนเข้ารับอิสลามเป็นศาสนาใหม่ ซึ่งก่อนหน้านี้เขาเป็นผู้นับถือศาสนาอื่น หรือไม่เคยนับถือศาสนาใดมาก่อนเลย มุอัลลัฟตามความหมายและการเรียกขานในสังคมไทย คือ ผู้ที่ปฏิญาณตนเข้ารับนับถือศาสนาอิสลามเป็นศาสนาใหม่ ซึ่งก่อนหน้านี้ เขาอาจเป็นผู้นับถือศาสนาพุทธ ศาสนาพราหมณ์ ศาสนาคริสต์ ฯลฯ หรือไม่เคยนับถือศาสนาใดมาก่อนเลย คำว่ามุอัลลัฟ จะไม่ใช่เรียกมุสลิมที่ตกมรดก (ตกศาสนา) แล้วปฏิญาณตนเข้ารับอิสลาม และไม่ใช่เรียกเด็กที่เป็นมุสลิมตามบิดาหรือมารดาที่ปฏิญาณตนเข้ารับอิสลาม (อับดุลเลาะห์ หนุ่มสุข, 2558) คำว่า มุอัลลัฟ ปรากฏในอัลกุรอานเพียงอายะฮ์เดียวในซูเราะห์อัล-เตาเบะห์ อายะฮ์ที่ 60 ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสว่า

﴿إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَالْعَامِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ﴾

(التوبة : 60)

ความว่า“ แท้จริงท่านทั้งหลาย(ชะกาต)นั้นสำหรับบรรดาผู้ที่ยากจน และบรรดาผู้ที่ขัดสน และบรรดาเจ้าหน้าที่ในการรวบรวมมัน(ชะกาต) และบรรดาผู้ที่หัวใจของพวกเขาสนิทสนม (มูอัลลัฟ)...”

(อัตเตาบะฮ์ : 60)

จากโองการที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่ามูอัลลัฟในบริบทของผู้มีสิทธิรับชะกาต จะครอบคลุมถึงมูอัลลัฟที่ยังไม่ได้เป็นมุสลิมและมูอัลลัฟที่เป็นมุสลิมด้วย สำหรับมูอัลลัฟที่ไม่ได้เป็นมุสลิมได้แก่ 1) บุคคลที่มีแนวโน้มว่าจะเข้ารับอิสลาม หรือคาดหวังว่าเขาหรือพรรคพวกพี่น้องของเขาจะเข้ารับอิสลาม และ 2) บุคคลที่เป็นภัยอันตรายต่อมุสลิมหรือคาดหวังว่าจะเป็นผู้ช่วยเหลือมุสลิม (อับดุลเลาะห์ หนุ่มสุข, 2558)

ซึ่งสังคมมุสลิมปัจจุบันเราจะพบทั้งมูอัลลัฟที่ศรัทธาและยึดมั่น พร้อมกับเรียนรู้และปฏิบัติตามคำสั่งใช้ของพระเจ้าและเป็นเจ้าและออกห่างจากสิ่งต้องห้ามตามบัญญัติของศาสนา และมูอัลลัฟอีกส่วนหนึ่งที่มีปัญหา กล่าวคือ ผู้ที่มีได้ศรัทธายึดมั่น และมีได้เรียนรู้ในหลักการที่จะต้องปฏิบัติตามคำสั่งใช้และมีได้ละเว้นจากคำสั่งห้ามตามบัญญัติของศาสนา

มูอัลลัฟในสมัยท่านนบี

มูอัลลัฟและประเภทของมูอัลลัฟในสมัยท่านนบี

ในสมัยของท่านนบี(ซ.ล)นั้นคำว่ามูอัลลัฟหมายถึงผู้ที่ท่านนบี(ซ.ล)ได้แบ่งปันส่วน ของชะกาตหรืออื่นๆให้แก่เขาเพื่อให้ เขามีจิตใจนิยมชมชอบ ต่ออิสลามหรือ มีความเข้มแข็งในอิสลามหรือเพื่อลดความรังเกียจและความเป็นศัตรูต่ออิสลาม คำนี้จึงมิได้ใช้กับ เศาะฮาบะห์ทุกคนที่เข้ารับอิสลาม แต่จะใช้กับเศาะฮาบะห์เพียงบางคนเท่านั้น มูอัลลัฟในสมัยท่านนบี แบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ มูอัลลัฟที่เป็นมูอ์มิน ผู้ศรัทธากับมูอัลลัฟที่ มิได้เป็นมูอ์มินผู้ศรัทธา

สำหรับมูอัลลัฟประเภทที่ 1 ได้แก่ เศาะฮาบะห์ที่เข้ารับอิสลามใหม่ แต่อิสลามของเขา ยังไม่เข้มแข็งและเศาะฮาบะห์ที่เป็นหัวหน้า เผ่ามีบริวารพรรคพวกให้ความ เคารพนับถือท่านนบี (ซ.ล)ได้มอบชะกาตให้กับกลุ่มคนดังกล่าวโดยคาดหวังว่าจะมีส่วนทำให้ อิสลามของพวกเขามั่นคงและเข้มแข็งและคาดหวังในการเข้ารับอิสลามของบริวารและพรรคพวก ดังตัวอย่างของชายคนหนึ่ง ที่ท่านนบีมอบแพะให้เป็นจำนวนมากและเขาได้นำข่าวนี้ออกแก่บริวารเพื่อเชิญชวนให้รับอิสลาม (คูชะดัยน มุสลิม 2312) และตัวอย่างท่านอับูบักร ที่มอบชะกาตให้แก่ท่านอะดีษ อิบนู ฮาติม และท่านอัชชะบ์รกอเนีย (ดู รอซีด ริฎอ 10/574-577)

สำหรับมุอัลลัฟประเภทที่ 2 ได้แก่ มุชริกีนที่มีแนวโน้มว่าจะเข้ารับอิสลาม หรือคาดหวังว่าเขาหรือพรรคพวกพี่น้องของเขาจะเข้ารับอิสลาม และได้แก่ผู้ที่ป็นภัยอันตรายต่อมุสลิม หรือคาดว่าจะเป็นผู้ช่วยเหลือมุสลิมท่านนบีได้มอบทรัพย์สินให้กับบุคคล ทั้ง 2 ประเภท โดยหวังในการเข้ารับอิสลาม ของประเภทที่หนึ่งและหวัง ในการยุติภัยอันตรายและการช่วยเหลือ ของประเภทที่สอง ดังตัวอย่างของท่านซอฟวาน อิบน์อุมัยยะฮ์ที่เคยเกลียดท่านนบี อย่างที่สุดแต่กลับมารักท่านนบีอย่างที่สุด หลังจากท่านนบี ﷺ ได้ให้เขาอย่างมากมาย (ดูฮะดีษใน มุสลิม : 2313) และตัวอย่างการให้ของท่านนบีต่อคนกลุ่มนี้ เพื่อยับยั้งอันตรายจากพวกเขาและเพื่อให้พวกเขามีความรู้สึที่ดีต่ออิสลาม (ดู : ัฎฏออบรีย 14/313)

จำนวนเสาะฮาบะห์ที่เป็นมุอัลลัฟ

มีรายงานอีกมากที่ได้ระบุเกี่ยวกับจำนวนเสาะฮาบะห์ที่เป็นมุอัลลัฟ เช่นรายงานของอาบูอิสฮากระบุว่า มุอัลลัฟที่ท่านนบีได้มอบชะกาตอฐ 100 ตัว ให้แก่พวกเขา ได้แก่ 1- อะบูซุฟยาน อิบน์ ฮัรบ 2- สะกิม อิบน์ ฮิซาม 3- อัลฮาริษ อิบน์ ฮิซาม 4- สุฮัยล์ อิบน์ อัมร์ 5- สุวัยฎ็อบ อิบน์ อับดิล อุซซา 6- ซื่อฟวาน อิบน์ อุมัยยะฮ์ 7- มาลิก อิบน์ เอาฟ์ 8- อัลอะลาอ์ อิบน์ ญาริยะห์ และได้มอบอฐจำนวนไม่ถึง 100 ตัว ให้แก่ 9- มักระมะห์ อิบน์ เนาฟัล 10- อุมัยร์ อิบน์ วะหับ 11- ฮิซาม อิบน์ อัมร์ อัลอามิรีฮ์ 12- ซะอิด อิบน์ ญัรบุอ์ 13- และอับบาส บิน มิศาด (ดู อัลคุรฎูบีย 1985 : 8/179) อย่างไรก็ตามในหมู่เสาะฮาบะห์ ที่เป็นมุอัลลัฟนั้นย่อมมี ความเหลื่อมล้ำกันในความประเสริฐและผู้ที่มีความ ประเสริฐยิ่งในหมู่พวกเขาคือ ท่านฮาริษ อิบน์ ฮิซาม ท่านสะกิม อิบน์ ฮิซาม ท่านอิกริมะห์ อิบน์ อะบี ญะฮ์ล และท่านซุฮัยล์ อิบน์ อัมร์ (อ้างแล้ว 8/180)

การปฏิบัติของท่านนบีต่อมุอัลลัฟ

ท่านนบี ﷺ ให้ความสำคัญกับมุอัลลัฟ ทั้งก่อนเข้ารับอิสลาม และหลังเข้ารับอิสลาม ท่านจะจัดสรรส่วนแบ่งของ ชะกาตและอื่นๆ ให้กับคนเหล่านั้น เพื่อสร้างความอบอุ่น ความสนิทสนมและความพึงพอใจแก่พวก เขาอยู่เสมอ ดังมีรายงานเกี่ยวกับ การมอบอฐจำนวนมากแก่พวกเขา (อ้างแล้ว) การมอบชะกาตให้กับ ท่านซอฟวาน อิบน์ อุมัยยะฮ์ อย่างมากมาย จนกระทั่งท่านกล่าวว่า

((لقد أعطاني رسولُ الله صَلَّى اللهُ عليه وسلَّمَ يومَ حُنَيْنٍ وإنَّه لَمِنَ أبغضِ النَّاسِ إليَّ))
 ((فما زال يُعطيني حتَّى إنَّه لأحبُّ الخلقِ إليَّ))

(مسلم: 4828)

ความว่า “แท้จริงท่านนบี ﷺ ได้ให้ฉันในวันสุนัษน์ ขณะนั้นท่านนบี เป็นคนที่ฉันเกลียดที่สุด ท่านยังคงให้ฉันอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่ง ท่านกลายเป็นคนที่ฉันรักที่สุด ”

(รายงานโดยมุสลิม: 4828)

และรายงานจากท่านอนัส อิบน์ มาลิก ว่าท่านนบี ﷺ ไม่เคยปฏิเสธ ที่จะให้ทรัพย์สิน แก่มุอัลลัฟ มีชายมุอัลลัฟคนหนึ่งมาหาท่านและท่านได้มอบแพะระหว่างภูเขา 2 ลูกให้ เมื่อชายคนนั้นกลับไปบ้าน เขาได้กล่าวแก่กลุ่มชนของเขาว่า

((يَا قَوْمِ اسْلُمُوا، فَإِنَّ مُحَمَّدًا يُعْطِي عَطَاءً لَا يَخْشَى الْفَاقَةَ))

(مسلم: 2312)

ความว่า “โอ้กลุ่มชนของฉัน พวกท่านจงรับอิสลามเถิด แท้จริงมุฮัมมัด ได้ให้ฉันอย่างมากมายจริงๆ เป็นการให้แบบ ไม่กลัวจนเลยทีเดียว”

(รายงานโดยมุสลิม: 2312)

การดำรงความสัมพันธ์ทางเครือญาติของมุอัลลัฟ

ท่านนบี ﷺ ให้ความสำคัญกับเรื่องเครือญาติและการติดต่อสัมพันธ์กับเครือญาติ (ศิละตุรรอฮิม)แม้ว่าจะอยู่ในศาสนาที่แตกต่างกันมีเสาะหาชะฮาดะฮ์หลายคน ที่เข้ารับอิสลาม โดยที่พ่อแม่ และญาติพี่น้องยังอยู่ในศาสนาเดิม แต่ท่านนบีก็ได้สอนให้เสาะหาชะฮาดะฮ์เหล่านั้นตัดญาติขาดมิตร ตรงกันข้ามท่านนบีกลับสอนให้ทุกคนเชื่อมความสัมพันธ์เพื่อให้ความสัมพันธ์ดำรงอยู่และเป็น ประโยชน์ต่อการเผยแผ่อิสลาม ตัวอย่างที่ชัดเจนที่สุดคือตัวอย่างของท่านหญิงอัสมาฮ์ บินติ อะบีบักร์ พี่สาวต่างมารดาของท่านหญิงอาอิชะฮ์กล่าวคือ เมื่อมารดาของท่านหญิงอัสมาฮ์ ซึ่งเป็นมุชริกผู้ตั้งภาคี เข้ามายังบ้านของเธอ เพื่อเยี่ยมเยือนเธอ ทำให้เธอรู้สึกเป็นกังวล ในการผูกสัมพันธ์กับมารดาที่เป็นมุชริก เธอจึงถามท่านนบีว่าเธอจะติดต่อ สัมพันธ์กับมารดาของเธอได้หรือไม่อย่างไร ท่านนบี ﷺ ได้ตอบแก่นางว่า

((نَعَمْ صِلِي أُمَّكَ))

(البخاري: 2620)

ความว่า “ครับ เธอจงติดต่อสัมพันธ์กับมารดาของเธอต่อไป”

(รายงานโดยมุสลิม: 2312)

คำสอนดังกล่าวสอดคล้องกับอัลกุรอานในโองการที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสถึง คำสั่ง
 เลียของลูกหลานว่า

﴿وَأِنْ جَاهَدَاكَ عَلَىٰ أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا ۖ وَصَاحِبُهُمَا فِي
 الدُّنْيَا مَعْرُوفًا ۖ﴾

(لقمان: 15)

ความว่า “และถ้าเขาทั้งสอง(บิดา มารดา)บังคับเจ้าให้ตั้งภาคีต่อข้า โดยที่เจ้าไม่
 มีความรู้ในเรื่องนั้น เจ้าอย่าได้เชื่อฟังปฏิบัติตามเขาทั้งสอง และจงอยู่ร่วมกับเขา
 ทั้งสองด้วยความดี ”

(ลูกหลาน: 15)

บางส่วนของเด็กหนุ่มที่เข้ารับอิสลาม (เศาะฮาบะฮฺ) ที่ถูกทรมานด้วยการล่ามโซ่
 และกักขังจากครอบครัว คือ ท่านมุศอับ บิน อุมัยรฺ ﷺ การปรับตัวของท่านต่อครอบครัวหลังเข้า
 รับอิสลาม ท่านมุศอับ บิน อุมัยรฺ ﷺ นั้นเป็นเด็กหนุ่มชาวมักกะฮฺที่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างดีใน
 ครอบครัวที่มีฐานะ มารดาของท่านถือเป็นหนึ่งในผู้ที่ร่ำรวยมั่งคั่งที่สุดในเมืองมักกะฮฺ นางสรรหา
 เสื้อผ้าอาภรณ์ที่สวยงามมีราคาแพงให้ท่านสวมใส่ ทำให้ท่านมุศอับ ﷺ เป็นที่รู้จักของชาวมักกะฮฺ
 ว่าเป็นผู้ที่มิกกลิ่นตัวที่หอมที่สุดในหมู่ชาวมักกะฮฺ เมื่อมุศอับ บิน อุมัยรฺ ﷺ ทราบข่าวว่าท่านนบี
 มุฮัมมัด ﷺ ได้เชิญชวนไปสู่อิสลามโดยใช้บ้านของ อัล-ฮัรกีอัม บิน อัล-ฮัรกีอัม ﷺ เป็นที่พบปะ
 กัน ท่านได้แอบเดินทางไปพบเพื่อศึกษาเรื่องของอิสลามและเข้ารับอิสลามในเวลาต่อมา หลังจาก
 นั้นท่านก็ออกจากบ้านหลังดังกล่าวไป แต่ยังคงเก็บเรื่องการเข้ารับอิสลามที่เกิดขึ้นไว้เป็นความลับ
 มิให้ใครรู้ เพราะกลัวกระแสต่อต้านจากมารดาและญาติพี่น้องของท่าน ในระหว่างนั้นท่านได้ไปมา
 หาผู้กับท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ อย่างเงียบๆ ทั้งนี้ท่านเข้ารับอิสลามในช่วงสามปีแรกของการเริ่มต้น
 เชิญชวนสู่อิสลาม ก่อนที่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ จะประกาศอิสลามอย่างเปิดเผย แต่ทว่าเมื่อพวกมุช
 ริกินบางคนทราบข่ากรเข้ารับอิสลามของท่านมุศอับ บิน อุมัยรฺ ﷺ พวกเขา ก็รับนำข่าวดังกล่าวไป
 บอกแก่มารดาและญาติพี่น้องของท่าน เมื่อพวกเขาเหล่านั้นทราบข่าวจึงไม่พอใจและโกรธอย่าง
 รุนแรง มารดาของท่านจึงสั่งขังท่าน โดยการล่ามโซ่พันธนาการไว้ในบ้าน ท่านถูกจองจำอยู่เช่นนั้น
 ชั่วเวลาหนึ่ง ก่อนที่ท่านจะหลบหนีออกมาได้ ต่อมาท่านได้รับข่าวจากท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ให้ทำ
 การอพยพไปยังอับซิซีเนีย เพื่อความปลอดภัยของหลายๆคนในการยื่นหยัดไว้ซึ่งศาสนาอิสลาม
 (เกาะบะกอด อิบนิ สะอูด เล่ม 3 หน้า 116)

ประโยชน์ที่ได้รับจากประวัติของท่านมุศอับ บิน อุมัยรฺ จากประวัติของมุศอับ บิน อุมัยรฺ رضي الله عنه ทำให้เราได้เห็นว่าการศรัทธาเชื่อมั่นด้วยกับหัวใจอย่างถ่องแท้ นั้นทำให้ท่านสามารถฝ่าฟันอุปสรรคละทิ้งทุกๆ สิ่งได้ โดยไม่มีการยึดติดสิ่งที่เคยเป็นไม่ว่าจะเป็นเรื่องของฐานะความเป็นอยู่ที่เคยสุขสบาย จากชื่อเสียงของวงศ์ตระกูลและความเป็นหนุ่มเจ้าสำราญไม่ได้ทำให้ท่านกังวลในการเข้ารับอิสลามแม้แต่น้อย ท่านได้ออกตนจากการถูกทรมานจนสุดท้ายท่านรอดพ้นจากการทรมานและท่านก็ได้แก้ไขสถานการณ์โดยอพยพตัวท่านออกจากนครมักกะฮ์ไปยังอะบิสซิเนีย จาก หลังจากนั้นอีกไม่นานท่านก็เดินทางกลับมายังนครมักกะฮ์ อีกครั้ง เรื่องราวดังกล่าวทำให้เราได้เห็นวิธีการแก้ไขปัญหาคือการให้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสามารถสงบลงได้ การหยุดนิ่งหรือหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าอาจจะไม่ใช่ทางออกที่ดีในบางสถานการณ์ ดังนั้นบางครั้งการที่เราจะแก้ปัญหาบางอย่าง ควรกระทำด้วยความอดทนและเปิดใจตามสถานการณ์ที่เหมาะสม อิสลามไม่ได้ส่งเสริมให้แก้ไขปัญหาคือการโต้ตอบด้วยความก้าวร้าวหรือด้วยความรุนแรง แบบอย่างการปฏิบัติของท่านมุศอับ บิน อุมัยรฺ رضي الله عنه นั้นเป็นแนวทางและเป็นสิ่งที่เราควรจะต้องนำมาประยุกต์ใช้ตามสถานการณ์ได้ตลอดเวลา พระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสว่า

﴿ مَا عِنْدَكُمْ يَنْفَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ ۗ ﴾

(النحل: 96)

ความว่า “สิ่งที่อยู่กับพวกเจ้าย่อมอันตรธาน และสิ่งที่อยู่กับอัลลอฮ์นั้นย่อมจีรัง”

(อันนะหฺล: 96)

นอกจากนี้ มีปรากฏในรายงานซึ่งท่านอับูเกาะตาละฮฺ และอับูอัดดะฮฺมาอ์ رضي الله عنه เล่าว่าท่านนบี ﷺ กล่าวว่า

((إِنَّكَ لَنْ تَدَعَ شَيْئًا لِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ إِلَّا بَدَّلَكَ اللَّهُ بِهِ مَا هُوَ خَيْرٌ لَكَ مِنْهُ))

(أحمد: 23074)

ความว่า “แต่จริงท่านจะไม่ละทิ้งสิ่งใดเพื่ออัลลอฮ์ นอกจากอัลลอฮ์ จะทรงให้สิ่งที่ดีกว่าแก่ท่าน เป็นการทดแทนสิ่งที่ท่านละทิ้งไป”

(รายงาน โดยอะหฺมัด: 23074)

2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว

การปรับตัวของครอบครัวมุสลิมเป็นสิ่งสำคัญยิ่งของเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะการปรับตัวในการเปลี่ยนศาสนาเดิมมาสู่ศาสนาใหม่ (ศาสนาอิสลาม) จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาในภาคทฤษฎีและภาคการปฏิบัติในเรื่องของศาสนาใหม่อันมีองค์ประกอบอยู่หลายส่วนด้วยกัน ดังนั้นจำเป็นที่จะต้องเริ่มด้วยการศึกษาเรียนรู้ก่อนการปฏิบัติตามลำดับ

ทฤษฎีการปรับตัวในอัลกุรอาน

อัลกุรอานได้กล่าวถึงการปรับตัวของมนุษย์ในอายะฮ์หนึ่งว่า

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنفُسِهِمْ ۗ﴾

(الرعد: 11)

ความว่า “แท้จริงอัลลอฮ์จะไม่ทรงเปลี่ยนแปลงกลุ่มชนใดจนกว่ากลุ่มชนนั้นจะเปลี่ยนแปลงตัวเอง”

(อิรเราะอู : 11)

การเปลี่ยนแปลงในความหมายของอายะฮ์นี้ก็คือการปรับตัวของมนุษย์ จากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง เช่น จากจุดของความยากลำบาก สู่จุดของความสะดวกสบาย จากจุดของความตกต่ำสู่จุดของความเจริญรุ่งเรือง จากจุดของความล้มเหลวสู่จุดของความสำเริง และจากจุดแห่งความมืดไปสู่จุดแห่งแสงสว่าง เป็นต้น ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงในที่นี้หมายถึงการเปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งที่ดีกว่า อย่างไรก็ตามอัลกุรอานยืนยันในอายะฮ์นี้ว่า

1. การเปลี่ยนแปลงจะต้องเริ่มจากตัวมนุษย์เองเพราะมนุษย์มีเจตนาธรรมณ์เสรีในการเลือกกระทำหรือไม่กระทำ

2. การเปลี่ยนแปลงที่ชอบคือการเปลี่ยนแปลงจากสิ่งไม่ดีสู่สิ่งที่ดี อาทิเช่น จากความมืดสู่ความสว่าง จากความล้มเหลวสู่ความสำเร็จ และจากการหลงผิด สู่ทางนำที่ถูกต้อง เป็นต้น

ตรงนี้จะเห็นบทบาทของท่านบีในการชี้นำมนุษย์ไปสู่การเปลี่ยนแปลงและการปรับตัวซึ่งอัลกุรอานได้ระบุไว้ว่า

﴿هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ

وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِن قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ﴾

(الجمعة: 2)

ความว่า “พระองค์ทรงเป็นผู้แต่งตั้งศาสนทูต ขึ้นคนหนึ่ง ในหมู่ผู้ไม่รู้หนังสือ จากพวกเขาเอง เพื่ออ่าน โองการ (อายาต) ต่างๆ ของพระองค์แก่พวกเขา และขัด เกลาพวกเขาให้ผุดผ่อง และสอนกิตาบลลอฮ์และสุนนะฮ์แก่พวกเขา และแม้ว่า แต่ก่อนนี้พวกเขาอยู่ในการหลงผิดอย่างซัดเจ็งก็ตาม”

(อัลญุมอะฮ์ : 2)

อัลกุรอาน โองการนี้กับ โองการข้างต้นสามารถนำมาเป็นทฤษฎีการปรับตัวของมุอัล ลัฟ กล่าวคือการปรับตัวของมุอัลลัฟในด้านต่างๆจะต้องอาศัย 3 กระบวนการที่อัลกุรอานในอายะฮ์ นี้ระบุไว้คือ

กระบวนการที่ 1 “يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ”

เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับอัลกุรอานในแง่ของการอ่าน กล่าวคือจะต้องมี การจัดการเรียนการสอนอัลกุรอานให้กับมุอัลลัฟให้เขาสามารถอ่านอัลกุรอานและศึกษา ความหมายอย่างถูกต้องเพื่อนำมาปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวันและการเข้าถึงเนื้อหาตาม บทบัญญัติคำสั่งใช้และคำสั่งห้ามโดยมีส่วนประกอบในเรื่องของอัลหะดีษ(แบบอย่างจากท่านน บิﷺ)อีกระดับ หนึ่ง

กระบวนการที่ 2 “وَيُزَيِّنُهُمْ”

เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการขัดเกลากลุ่มซึ่งหมายถึงการขัดเกลากลุ่มให้สะอาด จากการปฏิเสธ (กัฟร์) และการตั้งภาคี (ชิรค์) กล่าวคือการยึดหลักการศรัทธาในอิสลามเป็นแนวคิด พร้อมแนวทางปฏิบัติที่สอดคล้องกันหากบุคคลเหล่านั้นได้ศึกษาแบบเปิดใจพิจารณา ทุกคน สามารถเข้าถึงแนวทางขัดเกลากลุ่มเหล่านั้นได้อย่างไม่มีข้อสงสัย

และกระบวนการที่ 3 “وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ”

เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนให้เกิดความรู้ความเข้าใจใน อิสลามผ่านกิตาบลลอฮ์และสุนนะฮ์ของท่านนบิﷺ อิสลามได้มีแนวทางการดำเนินชีวิตประจำวัน ในทุกๆช่วงเวลาของแต่ละวัน ใว้อย่างละเอียด หากเรามีการศึกษาในแต่ละเรื่องถึงรายละเอียด เหล่านั้น ดังนั้นไม่ว่าการปรับตัวในลักษณะใด พื้นฐานที่สำคัญก่อนการปรับตัวนั้นคือบทบัญญัติ หลักของศาสนาที่จะต้องเรียนรู้ให้เข้าใจ จึงจะสามารถปรับตัวไปสู่แนวทางที่ถูกต้องได้

2.2.1 ความหมายการปรับตัว

สำหรับความหมายของการปรับตัว Callista Roy (1984) ได้ให้ความหมาย การปรับตัวว่า เป็นลักษณะที่มนุษย์ตอบสนองต่อสิ่งรอบข้าง เมื่อมีเหตุการณ์ความเปลี่ยนแปลงเข้ามากระทบกับ

ความปกติ การปรับตัวมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายในและสิ่งแวดล้อมภายนอก โดยปกติแล้วบุคคลจะมีการปรับตัวทั้งในมิติร่างกายจิตใจ อารมณ์ และสังคม เพื่อให้เกิดความปกติสุขในการดำเนินชีวิต

ราตรี พงษ์สุวรรณ (2540) ได้ให้ความหมายของการปรับตัวไว้ว่า “เป็นความมุ่งหวังที่ต้องการการเปลี่ยนแปลงโดยการปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นของตนเองให้สอดคล้องเหมาะสมกับปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะนั้น” ไม่ว่าจะปัญหาส่วนตัว สังคมหรือสิ่งแวดล้อม ให้เป็นสภาพการณ์ที่สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

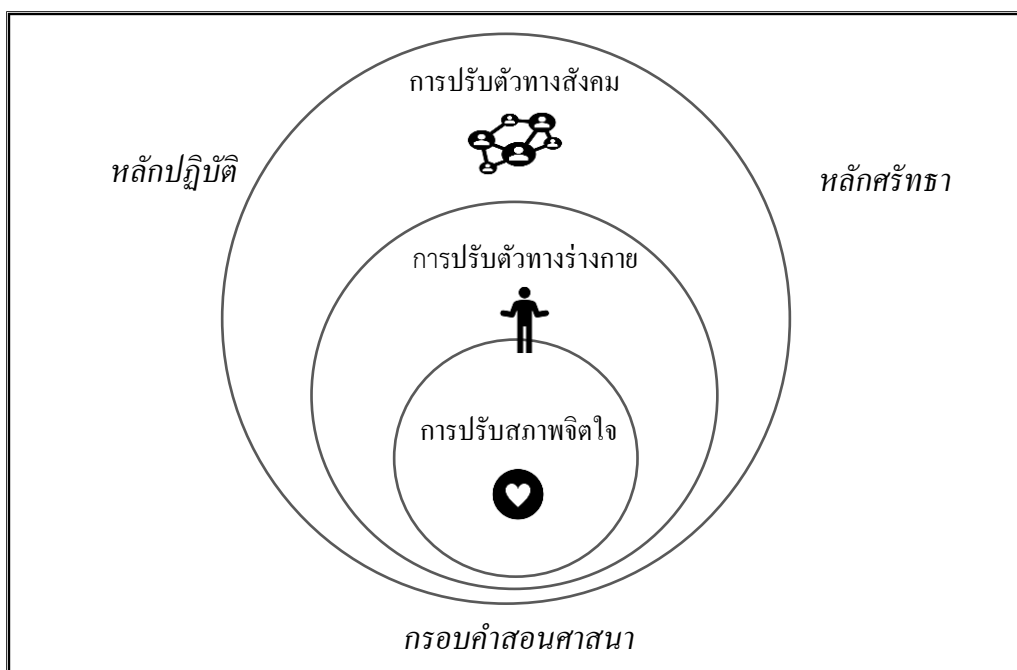
ทั้งนี้ การปรับตัวของมนุษย์ในยุคปัจจุบันจะต้องเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ เพื่อให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมในการอยู่ร่วมกันกับบุคคลในครอบครัวใหม่และครอบครัวเดิม ตลอดจนเครือญาติ และสังคมโดยรวมเพื่อดำรงไว้ซึ่งความมั่นคงในสถาบันครอบครัว ซึ่งในแต่ละครอบครัวจะมีความแตกต่างกันไป ในเรื่องของเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันหรือจากสภาพแวดล้อมในสังคม โดยการปรับตัวแน่นอนว่าอุปสรรคย่อมมีอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ไม่ว่าจะอุปสรรคนั้นๆจะเกิดขึ้นจากตัวมัลดีฟเองหรือจากบุคคลภายในครอบครัว ทั้งในครอบครัวเดิมและครอบครัวใหม่ ทั้งหมดทั้งหมดนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยเสริมหรือความพร้อมของแต่ละครอบครัว ด้วยเหตุนี้การปรับตัวจึงเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการอยู่ร่วมกันบนโลกใบนี้ อันเป็นเป้าหมายในการสร้างของพระเจ้า

2.2.2 แนวคิดและทฤษฎีการปรับตัว

การปรับตัวเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในบุคคลอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะเมื่อบุคคลเปลี่ยนความเชื่อและความศรัทธาทางศาสนาจะส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนด้านอื่นๆทั้งระบบ โดยพื้นฐานของการปรับตัวเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสังคมแวดล้อม การทำความเข้าใจแนวคิดการปรับตัวจะช่วยให้เกิดความเข้าใจและเกิดการเตรียมการที่เหมาะสม เพื่อให้การอยู่ร่วมกันกับบุคคลอื่นๆ ของมัลดีฟสามารถลดปัญหาหรืออุปสรรคต่างๆ ได้ ไม่ว่าจะอุปสรรคนั้นๆจะเกิดขึ้นจากตัวมัลดีฟเองหรือจากบุคคลภายในครอบครัว ทั้งครอบครัวเดิมและครอบครัวใหม่

แนวคิดการปรับตัวที่นำเสนอโดย รอย (Callista Roy, 1984: 11-17) ช่วยอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นในการปรับตัวของบุคคลได้ดี เนื่องจากเป็นการมองการปรับตัวของมนุษย์เป็นแบบองค์รวม การแสดงพฤติกรรมของมนุษย์นั้นมีความหมายต่อบุคคลในครอบครัว กลุ่ม องค์กร และชุมชน เป็นการนำเสนอแนวคิดการปรับตัวโดยใช้พื้นฐานของทฤษฎีระบบ (System theory) ซึ่งได้สรุปว่า มนุษย์ประกอบด้วย สภาพร่างกาย สภาพของจิตใจ และสภาพของสังคมโดยรวมผสมผสานเป็นหนึ่งเดียวไม่สามารถจะแยกออกจากกันได้ ดังนั้นหากมีสิ่งใดมา

กระทบในส่วนหนึ่งส่วนใดก็ตามจะปรากฏพฤติกรรมตอบสนองขึ้นอย่างชัดเจนขึ้นอยู่กับผลกระทบว่าจะน้อยหรือมากขึ้นอยู่กับสิ่งที่มีกระทบว่ารุนแรงมากน้อยเพียงใด และขึ้นอยู่กับความสามารถของแต่ละคนในการปรับตัว ซึ่งเมื่อพิจารณาในประเด็นการเปลี่ยนความเชื่อทางศาสนาตามการอธิบายของ Callista Roy (1984) แล้ว การเปลี่ยนความศรัทธาของบุคคลหนึ่งๆ ก็เสมือนเป็นการเปลี่ยนของสภาพจิตใจ ที่จะส่งผลให้เกิดการปรับของสภาพทางร่างกายและสภาพสังคมตามไปด้วย เนื่องด้วยคำสอนศาสนาอิสลามได้ออกแบบให้ความศรัทธาในจิตใจ และการแสดงออกเป็นพฤติกรรมภายนอกต้องสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ไม่อาจแยกออกจากกันได้ ต้องปรับการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติสัมพันธ์ในสังคมให้เป็นไปตามหลักปฏิบัติและหลักศรัทธาของศาสนาซึ่งสามารถอธิบายให้เข้าใจได้ด้วยภาพประกอบนี้

ภาพประกอบที่ 2.1 การปรับตัวในด้านจิตใจ ร่างกาย และสังคมภายใต้กรอบคำสอนศาสนา

จากแผนภาพจะเห็นได้ว่าการปรับตัวของผู้ที่หันมานับถือศาสนาอิสลามนั้น การปรับตัวจะเกิดขึ้นทั้งระบบของการดำเนินชีวิต เป็นลักษณะองค์รวม จุดนี้จึงมีความละเอียดอ่อนและจำเป็นต้องมีระบบการช่วยเหลือดูแลให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ จึงจะช่วยเหลือให้มุอัลลัฟสามารถผ่านช่วงที่ยากลำบากในการปรับตัวไปได้ อย่างไรก็ตาม โดยธรรมชาติของมนุษย์มีการเปลี่ยนแปลงและเรียนรู้เพื่อการอยู่รอดอยู่ตลอดเวลา การเปลี่ยนแปลงภายนอกและภายในของตัวบุคคลนั้นขึ้นอยู่กับความพร้อมของสภาพร่างกาย สภาพของจิตใจ และสภาพสังคม การปรับตัว

ของแต่ละคนนั้นหากประสบผลสำเร็จก็จะแสดงออกถึงพฤติกรรมของสุขภาพจิตที่ดี ความพึงพอใจในชีวิต การยอมรับความเป็นจริง ส่วนผู้ที่ล้มเหลวในการปรับตัวจะปรากฏปัญหาในด้านร่างกาย สภาพจิตใจที่ส่งผลลบถึงเรื่องความสัมพันธ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง และส่งผลกระทบต่อสังคมโดยรวมอีกด้วย

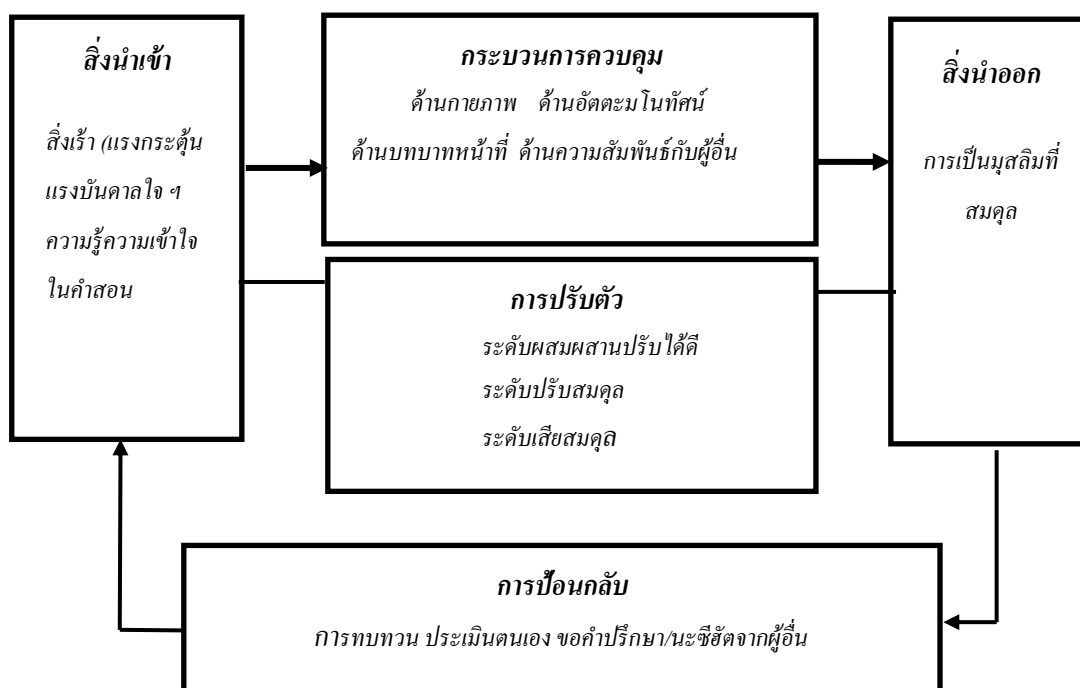
นอกจากนี้ แนวคิดการปรับตัวตามการนำเสนอของ Callista Roy (1984) ได้อธิบายถึงพื้นฐานของมนุษย์ที่จำเป็นต้องมีการปรับตัวเพื่อให้เกิดความสมดุลในบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ และปรับตัวเพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่นๆ ให้เกิดความความรู้สึกมั่นคงในสถานภาพของตนเอง โดยเขาได้อธิบายว่าการปรับตัวของบุคคลจะแสดงออกเพื่อให้เกิดความมั่นคงในลักษณะ 4 ประการ คือ

- 1) พื้นฐานความมั่นคงของร่างกาย เป็นพฤติกรรมปรับตัวทางกายภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน
- 2) พื้นฐานความมั่นคงด้านจิตใจ เป็นพฤติกรรมปรับตัวตามอัตมโนทัศน์ เป็นการสร้างการมองคุณค่าของตนเอง การยอมรับความเป็นจริง และมีความหวังที่ชัดเจน
- 3) พื้นฐานความมั่นคงของบทบาทหน้าที่ในสังคม เพื่อมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมหรือการทำงานร่วมกับผู้อื่นให้เกิดความสมดุลในการอยู่ร่วมกันโดยไม่มีอุปสรรค
- 4) พื้นฐานความมั่นคงของความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น ซึ่งทุกคนจะต้องพึ่งพาอาศัยกันและกัน การใส่ใจต่อความสัมพันธ์จะก่อให้เกิดความมั่นคงทางอารมณ์จิตใจและสภาพสังคมในการอยู่ร่วมกัน

นอกจากนี้ Roy & Andrews (1999) ได้แบ่งระดับการปรับตัวออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ ระดับการปรับตัวที่มีการผสมผสานกันได้ดี (Integrated level of adaptation) เป็นการปรับตัวที่บุคคลสามารถประสานกันได้อย่างเหมาะสมลงตัว ตอบสนองความต้องการของตนเองและบุคคลอื่นๆ ได้ระดับต่อมา คือ ระดับการปรับตัวที่อยู่ในระยะของการชดเชย (Compensatory level of adaptation) เป็นระดับที่อยู่ในกระบวนการปรับตัวเพื่อให้เกิดการผสมผสาน มีกลไกในการกระตุ้นและควบคุมการคิดเพื่อให้เกิดความสมดุล และระดับสุดท้ายคือ ระดับการปรับตัวที่ไม่ดี/เสียสมดุล (Compromised level of adaptation) เป็นการปรับตัวที่เกิดปัญหาอุปสรรค จึงไม่เพียงพอที่จะไปถึงระดับที่ผสมผสานได้อย่างสมดุล อาจจะมีเหตุการณ์หรือสิ่งเร้าที่มากระทบในลักษณะที่เกินความสามารถในการปรับตัวของบุคคล แต่เมื่อสามารถเผชิญสถานการณ์ดังกล่าวอย่างประสบความสำเร็จแล้ว ความสามารถในการปรับตัวก็จะถูกยกระดับให้มีความแข็งแกร่งยิ่งขึ้น บุคคลจะเกิดการเรียนรู้จากบทเรียนเพื่อนำไปปรับใช้ปรับตัวในสถานการณ์ภายนอกหน้าต่อไป

แนวคิดการปรับตัวของ Roy (1984) ได้รับความนิยมนำไปใช้กำหนดเป็นกรอบการศึกษาโดยในเรื่องนี้ ญัฐสุดา แสงบุญ มุกดา เฉชะพันธ์ และสุปริดา มั่นคง (2562) อธิบายว่าแนวคิดของ Roy ได้รับความนิยมเนื่องจากว่า เป็นการศึกษาที่เน้นการปรับตัวในมุมมองที่เน้นการช่วยเหลือบุคคลที่มีปัญหาในการปรับตัว โดยเฉพาะเมื่อบุคคลต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่ไม่ได้มีคาดการณ์มาก่อนเข้ามาในชีวิต การปรับตัวที่มองทะลุไปยังกระบวนการหรือผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น จะช่วยให้บุคคลมีแนวทางที่ชัดเจน สามารถปรับเปลี่ยนทั้งในด้านความคิดและความรู้สึกเกิดการสร้างสรรค์บูรณาการระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมอย่างสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน โดยเน้นการปรับตัวในมิติของร่างกาย จิตใจ และสังคมให้มีความกลมกลืนกัน

ดังนั้น เมื่อพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของครอบครัวมูสลิมโดยใช้การมองผ่านแนวคิดทฤษฎีระบบของ Roy (1984) ที่อธิบายระบบการปรับตัวของบุคคลว่ามีความเกี่ยวข้องกับในองค์กรวม อันประกอบด้วย สิ่งนำเข้า (Input) สิ่งนำออก (Output) กระบวนการควบคุม (Control Process) สิ่งนำออก (Output) และการป้อนกลับ (Feedback) การมองในภาพรวมลักษณะนี้ทำให้สามารถอธิบายให้เห็นความเกี่ยวข้องขององค์ประกอบต่างๆ ที่มีความสำคัญต่อการปรับตัวของมูสลิม ขอนำเสนอเป็นแผนภาพที่เป็นการปรับจากแนวคิดของ Roy (1984) ดังภาพประกอบนี้

ภาพประกอบที่ 2.2 แนวคิดการปรับตัวภายใต้ทฤษฎีระบบของ Roy (1984)

จากแผนภาพนี้ เป็นการนำการปรับตัวของบุคคลตามการมองแบบองค์รวมของ Roy (1984) มาทำความเข้าใจการปรับตัวของมุสลิม ซึ่งทำให้เห็นความสำคัญของส่วนต่างๆ เป้าหมายหรือผลลัพธ์(สิ่งนำออก)ในการปรับตัวของมุสลิมคนหนึ่ง คือการเป็นมุสลิมที่สมบูรณ์ เป็นผู้ที่ศรัทธาในหลักคำสอนของศาสนาอิสลาม และสามารถปฏิบัติตัวในการดำเนินชีวิตตามแนวทางปฏิบัติของศาสนาอิสลามได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งการจะไปสู่ผลลัพธ์ดังกล่าวนี้ มุสลิมแต่ละบุคคลต้องผ่านการทดสอบจากโจทย์สถานการณ์ในชีวิตจริงในรูปแบบที่หลากหลาย อาจจะมาในรูปแบบของสิ่งเร้าเชิงลบ เช่น การมีเพื่อนฝูงหรือคนรอบข้างจากสังคมเดิมชักชวนให้กระทำในสิ่งที่ศาสนาอิสลามสั่งห้าม ซึ่งหากขาดทักษะหรือความสามารถในการรับมือกับสถานการณ์เหล่านี้ ก็อาจหันเหออกจากแนวทางของศาสนาได้ หรืออาจเป็นสิ่งเร้าในรูปแบบของการสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดความมุ่งมั่นเพียรพยายามปรับตัว เช่น ได้พบเจอรู้จักเพื่อนผู้ที่ปฏิบัติตนตามแนวทางหรือคำสั่งใช้ของศาสนาอิสลามอย่างเคร่งครัด มีองค์กรหรือบุคคลที่คอยช่วยเหลือให้ข้อมูลป้อนกลับและให้คำปรึกษาอย่างถูกต้อง ก็จะเป็นส่วนสำคัญในการเรียนรู้เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตามแบบฉบับคำสอนของศาสนาที่เป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น ก็จะเป็นแรงกระตุ้นให้การปรับตัวของบุคคลบรรลุผลสู่การเป็นมุสลิมที่สมบูรณ์ได้ ซึ่งกระบวนการควบคุมที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือดูแลในระหว่างการปรับตัวนี้ถือว่ามี ความสำคัญต่อมุสลิมเป็นอย่างยิ่ง เป็นกลไกที่จะช่วยประคับประคองให้การปรับตัวของครอบครัวมุสลิมกับสภาพแวดล้อมความศรัทธาใหม่มีขีดความสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุล

2.2.3 สาเหตุของการปรับตัว

ความต้องการทางร่างกายของมนุษย์เป็นส่วนหนึ่งในสาเหตุที่ทำให้เกิดการปรับตัว แต่ไม่เพียงเท่านั้น ประสบการณ์ทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ผลักดันความต้องการของมนุษย์ เพื่อที่จะตอบสนองความพึงพอใจของบุคคล ไม่ว่าจะเป็น ความสุข หรือความสบายใจในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกัน แต่หากว่าเป้าหมายเหล่านั้นล้มเหลว ก่อให้เกิดความผิดหวัง เสียใจ และเคร่งเครียด อันเป็นอุปสรรคและปัญหาต่อการใช้ชีวิตของบุคคล เพื่อหลีกเลี่ยงและแก้ไขปัญหาล้ำต้น บุคคลจำเป็นต้องแสดงพฤติกรรมที่ตอบสนองความต้องการของตนเองและสภาพสังคมรอบข้าง จึงนำมาสู่กระบวนการของการปรับตัว (นิภา นิธยาชน, 2530)

วารินทร์ สายโอบเอื้อ และสุนีย์ ชีรดาการ (2522 : 159-160) ได้อธิบายถึงการปรับตัวไว้ ดังนี้ การตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐาน เนื่องจากชีวิตการเป็นอยู่เดิมก่อให้เกิดอุปสรรคที่ไม่พึงประสงค์จากตนเองหรือจากผู้อื่น Maslow ได้จัดความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เป็น 5 ชั้น ดังนี้

- 1) ความต้องการทางด้านร่างกาย
- 2) ความต้องการทางด้านความปลอดภัย

3) ความต้องการที่จะเป็นเจ้าของหรือความต้องการในด้านความรัก การได้รับการยอมรับในหมู่คณะ หรือสังคม

4) ความต้องการการยอมรับและความต้องการในเกียรติยศ เช่นฐานะด้านสังคม การได้รับความยกย่องนับถือจากตัวเองและผู้อื่น

5) ความต้องการที่จะเข้าใจตัวตนของบุคคล เช่นเข้าใจตนเอง เข้าใจคนรอบข้าง อย่างแท้จริง

นอกจากนี้ การปรับตัวอาจมีต้นเหตุที่เกิดจากความขัดแย้ง การต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง ทั้งที่ไม่อยากเลือก จึงต้องใช้เวลา และความคิด ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประการคือ

1) ความขัดแย้งเชิงบวก การต้องเลือกเพียงอย่างเดียวจากหลายสิ่งที่มีความพึงพอใจเท่ากัน ต้องใช้เวลาในการตัดสินใจ และเมื่อตัดสินใจแล้ว ยังคงมีความรู้สึกเสียดายเกิดขึ้น

2) ความขัดแย้งเชิงลบ การต้องเลือกเพียงอย่างเดียวจากหลายสิ่งที่ไม่มีความพึงใจอยู่เลย ถึงเลือกไปก็มีเพียงความทุกข์กังวลใจ และไม่มีความสุข

3) ความขัดแย้งในเชิงลบและเชิงบวก การต้องเลือกเพียงอย่างเดียวจากหลายสิ่งทั้งที่พึงใจและไม่พึงใจในระดับที่เท่าๆ กัน

2.2.4 การปรับตัวของมุสลัฟในสังคมไทย

นอกจากนี้ จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ ปริญญา ประหยัดทรัพย์ (2560) และ กิฟละห์ คารากัย (2562) สามารถสรุปได้ว่าการปรับตัวของมุสลัฟมีความเกี่ยวข้องกับสภาพของครอบครัวเดิม และการปรับตัวในด้านการปฏิบัติตามข้อบัญญัติศาสนา การสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่เครือญาติ รายละเอียด ดังนี้

1) การสร้างความเข้าใจให้ครอบครัวเดิม (ต่างศาสนา) ของมุสลัฟซึ่งมีความแตกต่างกันของแต่ละครอบครัว หากครอบครัวที่มีความมักคุ้นกับมุสลิมมาก่อนก็จะมีการปรับตัวที่ไม่ยากเท่าใดนัก ส่วนกลุ่มที่ไม่เคยรู้จักมุสลิมมาแต่เดิมก็ต้องทำความเข้าใจในทุกๆ มุมที่เกิดความแตกต่าง โดยต้องสามารถถ่ายทอดความเข้าใจในเรื่องการปฏิบัติด้านศาสนกิจในศาสนาใหม่ให้กับพ่อแม่ญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงในสังคมเดิมของมุสลัฟถึงความแตกต่างในมุมมองของการปฏิบัติด้วยเหตุผลของศาสนาใหม่ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการอยู่ร่วมกัน

2) การปรับขอบเขตในการปฏิบัติตัวกับพ่อแม่และญาติพี่น้องในด้านการแต่งกายตามแบบฉบับและบัญญัติของศาสนาอิสลามโดยการสร้างความรู้และความเข้าใจถึงผลดีที่จะได้รับจากการแต่งกายที่มิดชิดตามบัญญัติของศาสนา

3) การปรับเรื่องของอาหารการกินกับพ่อแม่พี่น้องและเพื่อนฝูงถึงขอบเขตของอาหารที่ศาสนากำหนดว่าต้องเป็นอาหารที่อนุญาตให้รับประทานได้ตามศาสนาบัญญัติ (ฮาลาล) หรืออาจจะให้เหตุผลของคำว่าฮาลาลให้ทุกคนเข้าใจหากมีความสามารถ และถือว่าเป็นบททดสอบหนึ่งของผู้ศรัทธาในอิสลาม

4) การปรับเข้าใจถึงขอบเขตในการปฏิบัติตัวเรื่องศาสนาหากมีการเสียชีวิตของพ่อแม่หรือญาติพี่น้องของมูฮัลล์ฟ สิ่งทีพึงระมัดระวังคือการทำความเข้าใจตามแบบอิสลามที่จำเป็นต้องศึกษาอย่างถ่องแท้ โดยไม่ทำให้เกิดความรู้สึกในทางลบกับตัวของมูฮัลล์ฟและศาสนา

5) การปรับวิธีการปฏิสัมพันธ์ สร้างความสัมพันธ์อันดีต่อครอบครัวเดิมของมูฮัลล์ฟที่จะต้องปฏิบัติให้เกิดความเข้าใจในแง่มุมต่างๆ เพื่อให้เกิดความรู้สึกอันดีต่อกัน อันเป็นผลที่จะนำไปสู่เป้าหมายและการยอมรับในการเปลี่ยนศาสนาของมูฮัลล์ฟ

ดังนั้น มูฮัลล์ฟจึงต้องศึกษาและสร้างความเข้าใจถึงรายละเอียดข้อบัญญัติของศาสนาในมิติต่างๆอย่างถ่องแท้ รวมถึงขอบเขตในการปฏิบัติศาสนกิจที่ถูกต้องตามบทบัญญัติอิสลาม ทั้งนี้การปรับตัวต้องมีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป ไม่สุดโต่งหรือหย่อนยานจนทำให้เกิดข้อบกพร่องในการอยู่ร่วมกันระหว่างศาสนากับครอบครัวซึ่งทั้งสองส่วนนี้จะต้องสอดคล้องและดำเนินไปด้วยกันบนพื้นฐานของอิสลาม

2.3 ภูมิหลังของศาสนาอิสลามและมุสลิมในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

2.3.1 ข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวกับเขตบางกะปิ

จากข้อมูลทางประวัติศาสตร์ พบว่าเขตบางกะปิเป็นแหล่งศูนย์กลางเศรษฐกิจ วัฒนธรรมและอื่นๆ อีกมากมาย เป็นที่มาของคำขวัญ ที่ว่า “เขตบางกะปิ แหล่งรวบรวมอุดมศึกษา ถ้ำคำพิพิธภัณฑสถาน เกร็ดประวัติศาสตร์วัดวา เลื่องลือชา ราชมิ่งคลาภิพาสถาน ศูนย์กลางเศรษฐกิจชั้นนำ ล่องสายน้ำแสนแสนคลองกับเรา” จะพบว่าลำคลองสายนี้มีความเป็นมายาวนานควบคู่กับการขยายตัวของเขตเมืองกรุงเทพมหานครและอีกประการหนึ่งก็คือชายคลองสายนี้เป็นที่อยู่อาศัยร่วมกันของพี่น้องชาวไทยมุสลิมกับชาวไทยพุทธ ที่แม้ความเชื่อและวิถีชีวิตจะแตกต่างกันแต่ก็มิได้แตกแยก สองวัฒนธรรมยังคงเกื้อกูลอยู่ริมสายน้ำแห่งนี้ ด้วยสภาพของบ้านเรือนสลักับสุเหร่า และวัดตลอดริมสองฝั่งคลองเสมอมา เป็นที่ทราบกันดีว่าบริเวณตลอดสองฝั่งคลองนั้นส่วนใหญ่ผู้คนที่อยู่อาศัยอยู่นั้นคือพี่น้องชาวไทยมุสลิม ที่มีเชื้อสายมลายูหรือมาเลย์ ซึ่งก็คือ มุสลิมที่เคยอาศัยอยู่ใน 4 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ การอพยพถิ่นของชาวมุสลิมเชื้อสายมลายูเกิดขึ้นในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น เริ่มจากการเกิดความไม่สงบในหัวเมืองมลายูหลายครั้ง โดยเฉพาะในรัชกาลที่ 1 ในปี พ.ศ. 2320 และ พ.ศ. 2334 ในสมัยรัชกาลที่ 3 ในปี พ.ศ. 2374 และ พ.ศ. 2381 ทำให้มีการ

กวาดต้อนมุสลิมจากเมืองปัตตานี สตูล และสายบุรี ที่เรียกกันว่าแขกตานี ซึ่งมีทั้งที่เป็นเจ้านาย ขุนนาง และประชาชนเข้ามาตั้งบ้านเรือนอยู่ในบริเวณต่างๆ ของกรุงเทพมหานคร รวมถึงกลุ่มที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ชานพระนครฝั่งตะวันออกได้แก่ย่านคลองแสนแสบ ลาดพร้าว บางกะปิ มีนบุรี พัฒนาการ ศรีนครินทร์ กลุ่มกุคคคลองสามวา และหนองจอกเป็นต้น

มุสลิมสายมลายูเหล่านี้ในอดีตเป็นผู้บุกเบิกที่ทำกิน ทำนาทำสวนเลี้ยงสัตว์โดยทำกันเป็นอาชีพหลักและการประกอบอาชีพค้าขายบ้างเล็กน้อย ทุกวันนี้บรรดาลูกหลานไทยเชื้อสายมลายูเหล่านี้ยังคงรักษาวัฒนธรรม และดำรงตนอยู่ในครรลองตามหลักศาสนาอิสลาม มีวิถีการดำรงชีวิตหรือรูปแบบพฤติกรรมต่างๆ ตามที่ได้บัญญัติไว้ในพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานและซุนนะห์ โดยวัฒนธรรมของชาวมุสลิมสองฝั่งคลองแสนแสบกับชาวพุทธที่อาศัยอยู่ร่วมกันแบบพหุวัฒนธรรม มัสยิด (สุเหร่า) และวัดจะถูกเรียกชื่อสถานที่โดยใช้ชื่อมัสยิด(สุเหร่า)คู่กับวัดเช่น สุเหร่าวัดตึก สุเหร่าวัดกลาง สุเหร่าวัดใหม่ จากความสนิทสนมในการอยู่ร่วมกันในแต่ละชุมชนการอยู่ร่วมกันแบบนี้พี่น้องไปมาหาสู่ทำกิจกรรมร่วมกัน ในระดับครอบครัวลูกหลานมีเรียนหนังสือในสถาบันเดียวกันไม่ว่ามุสลิมไปเรียนที่โรงเรียนและเด็กพุทธมาเรียนในโรงเรียนสุเหร่าทำให้ลูกหลานได้รู้จักกันตั้งแต่เด็กอันเป็นที่มาของสนิทสนมกลายเป็นความรักระดับหนุ่มสาวในที่สุดจึงเป็นที่มาของการเปลี่ยนศาสนาและการเข้ารับอิสลามในชุมชนและได้เกิดครอบครัวมออลัฟใน แต่ละชุมชนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน (100 ปี เขตบางกะปิ หน้า 95)

2.3.2 ภูมิหลังของศาสนาอิสลามและมุสลิมในเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

ส่วนที่มาของคำว่า "บางกะปิ" นั้น มี 3 ข้อสันนิษฐาน คือ

- 1) มาจากชื่อ "กะปิ" ที่เป็นอาหาร เพราะพื้นที่แถบนี้อุดมสมบูรณ์ด้วยกุ้งหอย และปลาและกุ้งเล็กๆมากมาย ชาวบ้านจึงนิยมนำกุ้งฝอยมาทำกะปิกันไว้เป็นอาหารประจำบ้าน
- 2) มาจากคำว่า "กระปิ" ที่แปลว่าลิ่ง พื้นที่นี้เคยเป็นป่าทึบ และมีลิงอาศัยอยู่จำนวนมาก
- 3) มาจากชื่อหมวก "กะปิเยาะห์" ของชาวมุสลิม เนื่องจากพื้นที่นี้มีชาวมุสลิมอาศัยอยู่มากซึ่งการแต่งกายของชาวมุสลิมส่วนใหญ่จะสวมหมวกคลุมหัวชนิดหนึ่งที่เรียกว่า "กะปิเยาะห์" จึงน่าจะเป็นที่มาของชื่อ "บางกะปิ"ได้เช่นกัน (มีระบุในหนังสือ 100 ปี เขตบางกะปิ, ย้อนรอยตำนาน ร้อยอดีต 100 ปี เขตบางกะปิ, ทวีศักดิ์ ปิ่นทอง บรรณาธิการ หน้า 45)

พื้นที่บริเวณนี้ในอดีตเป็นป่าทึบ เมื่อราวพุทธศักราช 2386 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เกิดกบฏที่เมืองนครจำปาศักดิ์และเมืองหลวงพระบาง จึง

ได้โปรดฯ ให้เจ้าพระยาบดินทร์เดชา(สิงห์ สิงหเสนี)เป็นแม่ทัพยกกองทัพไปปราบจนสำเร็จ เมื่อได้รับชัยชนะในราชการสงคราม และเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในอนาคตท่านแม่ทัพจึงได้ออกคำสั่งให้ทหารกวาดต้อนผู้คนตามหัวเมืองต่างๆ ราชทางตามกลับมาด้วย และให้ตั้งบ้านเรือนอยู่บริเวณของคลองแสนแสบและคลองบึงกุ่มในปัจจุบัน ต่อมาเมื่อผู้อพยพมาทำมาหากินเพิ่มขึ้นตามลำดับ ทางราชการจึงได้จัดตั้งเป็นอำเภอให้ชื่อว่า“อำเภอบางกะปิ”เมื่อพ.ศ .2454 โดยมีที่ตั้งอำเภออยู่บริเวณตรงข้ามวัดเทพศิลา แขวงหัวหมากในปัจจุบัน ต่อมาอำมาตย์พระยาเพชรปราณี สมุหนครบาล)สมัยนั้นมีบรรดาศักดิ์เป็นหลวงนานานิคม(เจ้ากรมอำเภอ เห็นว่า ที่ว่าการอำเภอเดิมไม่เหมาะสมกับสภาพท้องที่ จึงได้สั่งย้ายที่ว่าการอำเภอไปตามแนวคลองแสนแสบทางทิศตะวันออกของที่ตั้งเดิมคือบริเวณที่ตั้งสำนักงานเขตบางกะปิในปัจจุบัน (ย้อนรอยตำนาน ๑๐๐ ปีเขตบางกะปิ) ทวีศักดิ์ ปิ่นทอง บรรณาธิการ (หน้า 44)

2.3.3 ประวัติความเป็นมาของชุมชนมุสลิมมัสยิดยามีอุลุมุดตะกิน (ลำสาลี)

สถานที่ตั้งมัสยิดยามีอุลุมุดตะกิน)ลำสาลี (ตั้งอยู่เลขที่ 75 ถ.กรุงเทพกรีฑา แขวงหัวหมาก เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร 10240 ความเป็นมาของมัสยิดยามีอุลุมุดตะกิน (ลำสาลี) ก่อนปี พ.ศ .2492 ผู้คนในชุมชนลำสาลี จะใช้มัสยิดอยู่ 2 มัสยิดด้วยกัน คือ ระหว่างมัสยิดหัวหมากน้อยและหัวหมากใหญ่ซึ่ง 2 มัสยิดดังกล่าวนี้มีระยะทางห่างกันประมาณ 1,500 เมตร และมัสยิดยามีอุลุมุดตะกิน)ลำสาลี(อยู่ระหว่างช่วงกลางของระยะทางดังกล่าว

ในอดีต ก่อนปี พ.ศ 2492 หมู่บ้านลำสาลีนั้นมีสภาพความเป็นอยู่ไม่ผิดต่างอะไรกับชาวชนบทต่างจังหวัดที่อยู่ห่างไกลจากความเจริญ อาชีพส่วนใหญ่ก็จะทำไร่ทำนาเลี้ยงไก่หากุ้งหาปลา การคมนาคมก็ลำบากเป็นวิถีชีวิตที่เรียบง่ายในสมัยนั้น ช่วงหน้าน้ำก็ใช้เรือเครื่องเรือพายเป็นพาหนะ พอถึงช่วงฤดูแล้งก็เดินเท้าไปมาหาสู่กัน ถึงคราวจำเป็นเมื่อเจ็บไข้ได้ป่วยต้องเอาคนไข้ไปหาหมอก็จะใช้เรือเป็นพาหนะ รถยนต์ก็ไม่มีเหมือนเช่นปัจจุบัน พาหนะที่ดีที่สุดก็คือเจ้าทุยเพราะสะดวกในการเดินทางโดยไม่จำกัดเส้นทาง จะเห็นได้ว่าเจ้าทุยจะมีบทบาทในชีวิตประจำวันในชุมชน หน้าหนึ่งของชุมชนลำสาลี กล่าวคือในตำนานจากการบอกเล่าของคนในอดีตเมื่อหลายสิบปีหรืออาจเป็นร้อยปีมาแล้วว่า “โตะลำลีหรือโตะกิลี ”แกเป็นคนรับจ้างเลี้ยงควายให้ชาวบ้าน ส่วนใหญ่ก็จะนำควายมาให้โตะกิลีเลี้ยงดูเป็นฝูงใหญ่ ในสมัยนั้นท้องทุ่งแถบนี้มีทุ่งหญ้าเขียวข่มเป็นป่าละเมาะ โตะลำลีแกจะต้อนควายที่แกดูแลลงคลองหัวหมากมากินหญ้าในท้องทุ่งในช่วงหน้าแล้ง เพราะพื้นที่บริเวณนี้เป็นที่ลุ่มจะมีทุ่งหญ้าอุดมสมบูรณ์อยู่ตลอด)บริเวณหน้ามัสยิด ปัจจุบัน (นานวันเข้าทางที่โตะลำลีต้อนควายเดินทุกวันจนแปรเปลี่ยนเป็นลำคลองไปเพราะเหตุนี้ ลำคลองดังกล่าวมีความยาวเชื่อมกับคลองแสนแสบกับคลองประเวศ ชาวบ้านบริเวณนี้เรียกติดปากว่า “ลำตา

ลำลึ ”และต่อมาได้เพี้ยนมา เป็น “ลำลาลี ”ในปัจจุบัน (อนุสรณ์ งานเป็ดป่ายอาคารมัสยิดขามิอุลุมุด ตะกินลำลาลี 28 พฤษจิกายน พ.ศ.2542)

ภาพประกอบที่ 2.3 มัสยิดขามิอุลุมุดตะกินลำลาลีในอดีต

ภาพประกอบที่ 2.4 มัสยิดขามิอุลุมุดตากิน ลำลาลีในปัจจุบัน

2.3.4 บุคคลสำคัญที่มีบทบาทในชุมชนมัสยิด

1) โตะเกีคำ อิสมาแอล เป็นบุคคลที่เริ่มต้นของชุมชนล่ำสาตี ท่านได้อุทิศที่ดิน โฉนดที่ 5769 เล่มที่ 56 หน้า 69 เลขที่ดิน 127 จำนวน 1 ไร่ 2 งาน 85 วา เพื่อใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างโรงเรียน และมัสยิด และจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลในนาม มัสยิด ยามิอุลมุตะกิน และเมื่อวันที่ 4 กันยายน พ.ศ. 2493 พร้อมทั้งชาวล่ำสาตีได้ร่วมกันซื้อที่ดินโฉนดเดียวกัน ร่วมอุทิศอีก 1 ไร่ รวมเป็น 2 งาน 85 วา โรงเรียนประชาบาลล่ำสาตี ได้ถูกยกเสาอาคารวันที่ 7 เดือน กุมภาพันธ์ 2492 เวลา มีความยาว 16 เมตร กว้าง 6 เมตร ใช้เวลาก่อสร้าง 2 เดือน และเปิดทำการสอนเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2493 โดยทางราชการเป็นผู้ดำเนินการให้

เมื่อสัปบุรุษ⁴เริ่มมีจำนวนมากขึ้น การเดินทางไปทำการละหมาดวันศุกร์ (ยูมอัด) ณ ที่เดิมก็ยากลำบาก เพราะมัสยิดอยู่ไกลสัปบุรุษ จึงร่วมกันปรึกษาหารือกันว่า จะดำเนินการก่อสร้างอาคารมัสยิด และมีมติให้ดำเนินการก่อสร้างมัสยิดในบริเวณ โรงเรียน ตามจุดประสงค์ของผู้ที่ซื้อที่ดินในเวลาต่อมาในเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2494 และได้จดทะเบียนเป็นมัสยิด ซึ่งได้รับการอนุมัติตามพระราชบัญญัติอิสลาม เมื่อวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2494 ทะเบียนเลขที่ 75 ในนาม “มัสยิด ยามิอุลมุตะกิน ” โดยท่านอิหม่าม มุฮัมมะเด็น กลิ่นมาลัย ดำรงค์ตำแหน่ง อิหม่ามประจำมัสยิด (อนุสรณ์ งานเปิดป้ายอาคารมัสยิด ยามิอุลมุตะกิน ล่ำสาตี 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542)

2) โตะเกีเลาะห์ แดงโกเมน เป็นบุคคลสำคัญอีกท่านหนึ่งที่มีบทบาทมากมายหลังจากเลือกตั้งกรรมการบริหารแล้ว ท่านได้รับการเลือกตั้งเป็นกรรมการบริหารมัสยิดและ ต่อมาท่านได้อุทิศที่ดิน โฉนดที่ 2064 เล่มที่ 19 หน้า 64 จำนวน 5 ไร่ 12 ตารางวา ซึ่งทายาทได้ทำการอุทิศเพื่อสาธารณกุศล และได้มอบให้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลของมัสยิดเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2503 (ปัจจุบันคือบริเวณสุสาน)

สามแยกคลองหัวหมาก ล่ำสาตีจึงกลายเป็นศูนย์กลางของการอบรมเยาวชน และศูนย์รวมของชาวล่ำสาตีจากกรรมการ บริหารงานชุดที่กล่าวมาแล้ว (อนุสรณ์ งานเปิดป้ายอาคารมัสยิด ยามิอุลมุตะกิน ล่ำสาตี 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542)

3) โตะเกีหมอเซ็ม บุญมาเลิศ ท่านเป็นบุคคลสำคัญอีกคนหนึ่งแห่งหมู่บ้านล่ำสาตี ท่านจะเป็นผู้ให้ความเห็น และให้การสนับสนุนเป็นอย่างดี ท่านได้ถึงแก่กรรม หลังจากได้จดทะเบียนมัสยิดเรียบร้อยแล้ว เมื่อปี พ.ศ. 2499 และทางอำเภอได้ทำถนนมายัง โรงเรียนล่ำสาตีและได้กลายเป็นถนนสายสำคัญสายหนึ่งในปัจจุบัน (อนุสรณ์ งานเปิดป้ายอาคารมัสยิด ยามิอุลมุตะกิน ล่ำสาตี 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542)

⁴ บุคคลที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนมัสยิดนั้นๆ

4) โตะกีหมอเค็ด เย็นประสิทธิ์ท่านเป็นผู้ใหญ่อีกท่านหนึ่งที่อุทิศทุนก้อนใหญ่ เพื่อเป็นทุนในการก่อสร้างอาคารหลังปัจจุบันในขณะที่มีชีวิตอยู่ ท่านคอยเป็นกำลังใจให้แก่คนในชุมชนลำสาลี อีกทั้งเป็นแบบอย่างที่ดีให้คนรุ่นหลังได้ยึดถือ

5) อีหม่ามหวังสุโกต ภูมีสุข ได้ถูกแต่งตั้งเป็นอีหม่ามประจำมัสยิดยามิอุลุมุดตะกิน ลำสาลี เมื่อปี พ.ศ.2516 และท่านเป็นบุคคลสำคัญในการประชุม มีมติให้เริ่มดำเนินการก่อสร้างอาคารมัสยิดหลังที่ 2 โดยอีหม่ามสุโกไรต ภูมีสุข ติดต่อประสานงานขออนุญาตก่อสร้างกับทางกรุงเทพมหานคร จนกระทั่งแล้วเสร็จ โดยไม่มีการหยุดการก่อสร้างเลย สิ้นงบประมาณค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนเงิน 16,715,344.09 บาท และได้ใช้อาคารมัสยิดหลังใหม่ในการประกอบศาสนกิจและกิจกรรมต่างๆมากมาย พร้อมทั้งได้มีการปรับปรุงเพิ่มเติม เสริมแต่ง ตัวอาคารและบริเวณโดยรอบ จนสมบูรณ์ จึงเห็นพ้องต้องกันให้ดำเนินการจัดงานทำพิธีเปิดป้ายและอาคารมัสยิดอย่างเป็นทางการ ในวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542

6) ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.ประภาส พวงศิริ ได้ถูกแต่งตั้งเป็นอีหม่ามประจำมัสยิดยามิอุลุมุดตะกินลำสาลี เมื่อปี พ.ศ.2555 เดิมที่ท่านเป็นอาจารย์ใหญ่ บริหาร โรงเรียนก้นซุซซอลีฮีน ในระหว่างการก่อสร้างอาคารมัสยิดยามิอุลุมุดตะกินลำสาลี ท่านได้ให้ใช้อาคารเรียนของโรงเรียนก้นซุซซอลีฮีน เป็นสถานที่ทำการละหมาดชั่วคราวจนกว่าอาคารมัสยิดหลังใหม่เปิดใช้ได้ในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2532

จากประวัติที่มาของมัสยิดยามิอุลุมุดตะกิน)ลำสาลี(ที่ได้กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าชุมชนได้มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง โดยการเข้ามาอาศัยของบุคคลต่างศาสนิกต่างวัฒนธรรมได้เกิดการหล่อหลอมให้คนในชุมชนได้อยู่ร่วมกันแบบพหุวัฒนธรรมมีการขยายหมู่บ้านในเขตชุมชนลำสาลีอย่างต่อเนื่อง และมีการสร้างโรงงานอุตสาหกรรมในชุมชนอันเป็นที่มาของคนต่างถิ่นที่ต้องเข้ามาอยู่ร่วมกันในชุมชนมากขึ้น อดีตคนในชุมชนลำสาลีเดิมเป็นคนที่น่าับถือศาสนาอิสลาม (มุสลิม)เกือบร้อยเปอร์เซ็นต์ด้วยเหตุดังกล่าวจึงเกิดการอยู่ร่วมของกลุ่มคนจึงทำให้เกิดการสนิทสนมกันระหว่างชายหญิงอันนำมาซึ่งการเข้ารับศาสนาอิสลามจากฝ่ายหญิงและฝ่ายชาย และได้ทำการแต่งงานระหว่างกันในที่สุด จากระยะเวลาที่ผ่านมาเป็นเหตุให้จำนวนของครอบครัวมุสลิมมีจำนวนเพิ่มมากยิ่งขึ้น จากการอยู่ร่วมกันได้เกิดปัญหาในด้านต่างๆตามมาโดยปราศจากการแก้ไขอย่างเป็นระบบ ปัญหาในด้านต่างๆที่เกิดขึ้นในชุมชนลำสาลีเป็นปัญหาพหุวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในบันทึกชุมชนที่มีลักษณะทางกายภาพที่คล้ายคลึงกัน (อนุสรณ์งานเปิดป้ายอาคารมัสยิดยามิอุลุมุดตะกินลำสาลี 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2542)

กรณีศึกษาชุมชนมัสยิด ยามิอุลุมุดตะกิน (ลำสาลี) กรุงเทพมหานคร เพื่อต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิตหาแนวทางช่วยเหลือปรับปรุงและแก้ไขให้กับครอบครัวมุสลิม ในแต่ละ

ปัญหาที่มุสลิมเดิมสามารถที่จะร่วมมือในการหาวิธีการหรือแนวทางในการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมในการอยู่ร่วมกันตามระบอบของอิสลามและพหุวัฒนธรรม โดยให้ครอบครัวมุสลิมเดิมมองถึงหน้าที่ของแต่ละคน ที่จำเป็นต้องมีต่อมุอัลลัฟ ในฐานะพี่น้องในอิสลาม คำกล่าวของศาสนทูต มุฮัมมัด ﷺ ที่กล่าวว่า มุสลิมเป็นพี่น้องกัน คำกล่าวนี้มุสลิมส่วนใหญ่จะทราบ แต่สิ่งที่ปรากฏส่วนใหญ่มันเป็นเพียงคำพูด(ทฤษฎี) ซึ่งยังขาดการปฏิบัติอย่างแท้จริง จึงเป็นที่มาให้ผู้วิจัยตั้งใจที่จะวิเคราะห์ห้วงงานดังกล่าว จากข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยพบว่า ณ ปัจจุบันได้เกิดปัญหาในด้านต่างๆ ของมุอัลลัฟ เช่น

ก. ปัญหาของมุอัลลัฟกับสังคมเดิมในด้านครอบครัว ระหว่างพ่อแม่และญาติพี่น้องซึ่งเขายังคงฐานะความเป็นพ่อแม่ความเป็นพี่น้องอยู่เหมือนเดิม ตลอดจนกลุ่มคนในสังคม เขาเหล่านั้นบางคนก็จะรังเกียจและไม่พอใจในการเปลี่ยนศาสนา ปัญหาเหล่านี้ในแต่ละคนมีมุมมองของปัญหาที่แตกต่างกันไป ปัญหาคือเขาจะอย่างไรเพื่อที่จะรักษาความสัมพันธ์กับครอบครัวเดิมโดยไม่ทำให้ครอบครัวใหม่และศาสนาใหม่ของเขามีปัญหา

ข. ปัญหาของมุอัลลัฟกับสังคมใหม่และการปรับตัวในการอยู่ร่วมกับครอบครัวใหม่ซึ่งประกอบด้วยพ่อแม่ญาติพี่น้องของครอบครัวใหม่ สังคมของครอบครัวใหม่และศาสนาใหม่ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านของครอบครัวเก่าหรือครอบครัวใหม่เขาก็ต้องใช้การปรับตัวทั้งสองด้าน การปรับตัวดังกล่าวนั้นครอบคลุมหลายด้านที่สำคัญ ได้แก่ ด้านสังคม ศาสนา วัฒนธรรม และจริยธรรม การลำดับความสำคัญ สิ่งที่เป็นอันดับต้นๆคืออะไร สิ่งที่เกี่ยวข้องมาวันที่จะต้องแก้ไขคืออะไร สิ่งที่จะต้องรีบแก้ไขคืออะไร จากการทำแบบสัมภาษณ์และรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยยังพบข้อสรุปที่ว่า ปัญหาการเอาใจใส่ดูแลจากครอบครัวใหม่ยังบกพร่องโดยเฉพาะตัวของมุสลิมเดิมขาดความรู้ในเรื่องของศาสนาและขาดการส่งเสริมการเรียนรู้ในอีกหลายๆส่วนอาทิเช่น บุคคลในครอบครัวจากองค์กรมัสยิดและผู้นำศาสนาที่รับผิดชอบ การปล่อยปละละเลยได้ก่อให้เกิดผลเสียถึงครอบครัวมุอัลลัฟในรุ่นต่อๆ มาจากสามีภรรยาและบุคคลในครอบครัวใหม่ จากองค์กรมัสยิดและจากผู้นำศาสนาที่รับผิดชอบ มัสยิดยามีอุลุมุดตะกิน (ถ้าสาละ) ปัจจุบันเป็นชุมชนที่ถูกห้อมล้อมไปด้วยบุคคลต่างเชื้อชาติและต่างศาสนาซึ่งแตกต่างจากในอดีต ดังนั้นปัญหาในการอยู่ร่วมกันแบบพหุวัฒนธรรมของคนในชุมชนจึงเกิดขึ้นมาตามลำดับ มุอัลลัฟจึงขาดการดูแลอย่างเป็นระบบ

2.3.5 ลักษณะทางกายภาพของสังคมมัสยิดยามีอุลุมุดตะกิน (ถ้าสาละ)

วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยสมัยก่อนมีความผูกพันกับธรรมชาติเป็นอย่างมาก สำหรับในบริเวณบางกะปิก็เช่นกันชาวบ้านมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมในระดับสูงเป็นไปตามแนวคิดอาณาจักรสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยอาณาจักรสัตว์และพืช สภาพภูมิศาสตร์ และประชากร

ความเป็นอยู่แบบ “พหุวัฒนธรรม” ชาวไทยมุสลิมที่เข้ามาอาศัยในเขตบางกะปิ เป็นกลุ่มคนเชื้อสายมลายูที่ย้ายถิ่นมา จากรัฐปัตตานี ส่วนกลุ่มชาวพุทธก็คือ กลุ่มที่อพยพออกมาจากกรุงเทพฯ เนื่องจากหนีภัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ในช่วงตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยมาพักอาศัยในย่านนี้ร่วมกับชาวไทยพุทธดั้งเดิม ที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ประปรายตามริมคลองบริเวณขอบนอกพระนคร ชาวบ้านเรียกคนกลุ่มนี้ว่า “คนเมือง” หมายถึง กลุ่มคนที่อยู่ในเขตกรุงเทพฯ ชั้นใน โดยมาเช่าบ้านของชาวนาเพื่อความปลอดภัยจากระเบิด ตอนเช้าก็จะนั่งเรือแม่เหล็กเข้าไปทำงานในเขตกรุงเทพฯ ตอนเย็นก็จะกลับออกมาเพื่อพักอาศัย เมื่อสงครามสิ้นสุดก็ย้ายกลับหรือบางคนก็คิดใจธรรมชาตินี้ได้ซื้อที่ดินและสร้างครอบครัวอาศัยอยู่ในบริเวณนี้เรื่อยมา (๑๐๐ ปี เขต บางกะปิ)

2.3.6 บทบาทของลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจในเขตพื้นที่บางกะปิ

ระยะเวลาผ่านไปชุมชนบางกะปิ ได้มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและวัฒนธรรม กลายมาสู่สังคมแบบพหุวัฒนธรรม เมื่อมองผ่านสถาบันทางสังคมที่สำคัญ อันประกอบด้วย สถาบันครอบครัว สถาบันเศรษฐกิจ สถาบันการเมืองการปกครอง สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา จะพบว่า “สภาพทางครอบครัว” บริเวณบางกะปิ มีลักษณะของครอบครัวที่ตั้งอยู่ท่ามกลางกลุ่มเครือญาติทั้งครอบครัวชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิมมีสมาชิกครอบครัวอาศัยอยู่ร่วมกันในลักษณะครอบครัวขยายหมายถึงมีสมาชิกครอบครัวมากกว่า 2 รุ่น คือ ปู่ย่าตายายเป็นผู้อาวุโสในครอบครัวจะมีบทบาทสำคัญในการอบรมสั่งสอนแก่ลูกหลาน

“สภาพทางเศรษฐกิจ” สมัยก่อนลักษณะการประกอบอาชีพของชาวไทยพุทธและไทยมุสลิมยังมีอาชีพไม่หลากหลายนัก ส่วนใหญ่มีอาชีพหลักด้านเกษตรกรรมเป็นการประกอบอาชีพในลักษณะของ “เศรษฐกิจพอเพียง” คือการผลิตเพื่อบริโภคในครอบครัว ชาวบ้านปลูกข้าวไว้เพื่อรับประทานหากมีจำนวนมากก็จะแบ่งขายเพื่อจะได้เงินไว้ใช้จ่ายใช้สอยสิ่งของที่จำเป็นอื่นๆ ในครอบครัว ส่วนบริเวณรอบบ้านปลูกพืชผักสวนครัวไว้รับประทาน โดยไม่ต้องซื้อหาเปิดไถ่ก็เลี้ยงภายในบริเวณบ้าน ปลูกก็ได้จากตามลำคลอง เช่นการลงเบ็ดหรือยกขอ วันใดอยากทานกุ้งก็จะพายเรือออกไปตามลำคลองเพื่อช้อนกุ้งนำมาเป็นอาหาร การเป็นอยู่ที่เรียบง่ายเป็นวิถีชีวิตที่แทบไม่ต้องใช้เงินเลยซึ่งต่างกับปัจจุบัน

“สภาพทางการเมืองการปกครอง” สืบเนื่องจากสมัยก่อนชาวมุสลิมมีลักษณะการอยู่อาศัยแบบครอบครัว จึงมีความเคารพ ยกย่องผู้อาวุโส ดังนั้นผู้ปกครองจึงเป็นผู้นำอย่างไม่เป็นทางการ คือเป็นผู้สูงอายุผู้นำทางศาสนา(อิหม่าม) หรือ(เจ้าอาวาส) โดยเฉพาะในชุมชนผู้นำศาสนาจะมีบทบาทเป็นผู้นำชุมชนด้วย โดยเป็นผู้นำในการอบรมสั่งสอนทั้งเป็นผู้ไกล่เกลี่ยเมื่อเกิดกรณีพิพาท ผู้นำศาสนามีบทบาทสำคัญในเรื่องต่างๆ เช่นการประกอบพิธีกรรมเกี่ยวเนื่องกับการแต่งงาน

การหย่าร้างรวมทั้งเป็นคนกลางในการตกลงแบ่งมรดกตามศาสนาบัญญัติ ส่วนของชาวพุทธผู้นำจะเป็นผู้อาวุโสที่ได้รับการยอมรับและมีผู้เคารพนับถือ รวมถึงมีความสามารถในการเป็นผู้นำประกอบศาสนกิจ ที่เกี่ยวเนื่องกับการเกิดแก่เจ็บตายของคนในชุมชนและในลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มชาวมุสลิมซึ่งเป็นลักษณะผู้นำตามธรรมชาติมีอำนาจปกครองเนื่องจากได้รับฉันทานุมัติจากชาวบ้านในการเป็นผู้นำ

“สภาพทางศาสนา” ชุมชนในพื้นที่บางกะปิที่ตั้งอยู่ฝั่งคลองจั่นเป็นกลุ่มของชาวไทยพุทธดั้งเดิม ที่อพยพเข้ามาในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 มีศูนย์กลางอยู่ที่วัดศรีบุญเรือง ส่วนกลุ่มชาวไทยที่นับถือศาสนาอิสลามก็จะอยู่ฝั่งหัวหมากที่สร้างบ้านเรือนอยู่บริเวณใกล้มัสยิดเช่นมัสยิดคารุณิบาละห์(หัวหมากน้อย) (ชุมชนวังโสมในปัจจุบันตั้งเป็นศูนย์กลางในการดำเนินชีวิตจึงมีการสัมพันธ์กับศาสนาอยู่ตลอดเวลา

“สภาพทางการศึกษา” ในอดีตระบบการศึกษาในพื้นที่บางกะปิแบ่งออกเป็นสองลักษณะคือการศึกษาด้านสามัญและการศึกษาด้านศาสนาโดยการศึกษาด้านสามัญตามวัดต่างๆ เช่น วัดศรีบุญเรือง วัดเทพธิดา วัดบางเตย ส่วนลักษณะที่ 2 ก็จะเป็นการศึกษาในด้านของศาสนา เช่น การศึกษาของชาวไทยมุสลิมในยุคนั้นจะเรียนศาสนาตามบ้าน โดยครูผู้สอนที่มีความรู้จะทำการสอนกันที่บ้านของครูเอง ในระยะต่อมาจึงมีการก่อตั้งโรงเรียนสอนศาสนาและโรงเรียนสามัญ เช่น โรงเรียนริควานูนอิสลามซึ่งอยู่ฝั่งคลองจั่น ถือเป็นโรงเรียนสอนศาสนาแห่งแรกของกลุ่มไทยมุสลิมในแถบนี้ ในเขตบางกะปิ (100 ปี เขตบางกะปิ)

2.3.7 สภาพพื้นฐานโดยทั่วไปและโครงสร้างมัสยิด ยามิอุลมุตะกิน

ตามทำเนียบมัสยิดในกรุงเทพมหานครทั้งหมดมีจำนวน 192 มัสยิด (ข้อมูลสำนักงานคณะกรรมการอิสลามประจำกรุงเทพมหานคร 12 ธันวาคม พ.ศ. 2556) ในเขต บางกะปิ มีจำนวน 8 มัสยิด ได้แก่

- 1) มัสยิดริควานูนอิสลาม (คลองจั่น)
- 2) มัสยิดคารุณิบาละห์ (หัวหมากน้อย)
- 3) มัสยิดนูรูลอิสลาม (วังใหญ่)
- 4) มัสยิดยามีอุลอิสลาม (รามคำแหง)
- 5) มัสยิดนูรูลอิสลาม (คลองตรง)
- 6) มัสยิดยามีอุลมุตะกิน (ลำสาลี)
- 7) มัสยิดชีรอผู้ลอิสลาม (พระรามเก้า)
- 8) มัสยิดฟัตฮุลบารี (บางกะปิ)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาสภาพการปรับตัวของครอบครัวมุสลิมในชุมชนมุสลิมเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษามัสยิดยามีอุลุมุดตะกิน (ลำสาลี) เป็นการศึกษาโดยเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ มีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

3.1 ผู้ให้ข้อมูล

3.1.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) ของการศึกษานี้ คือ มุสลิมใหม่ (มุสลิม) ในชุมชนมัสยิดยามีอุลุมุดตะกิน (ลำสาลี) เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 14 ครอบครัว การได้มาของผู้ให้ข้อมูลใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากพื้นฐานทางอาชีพที่หลากหลาย โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณา ดังนี้

- 1) เข้ารับนับถือศาสนาอิสลามไม่น้อยกว่า 1 ปี
- 2) เป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนมุสลิมมัสยิดยามีอุลุมุดตะกิน (ลำสาลี) เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานครไม่น้อยกว่า 5 ปี
- 3) มีอายุในช่วงระหว่าง 21 – 81 ปี เพื่อให้ได้ข้อมูลจากผู้ที่มีระดับประสบการณ์และวุฒิภาวะแตกต่างกัน เพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงแง่มุมต่างๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
- 4) ยินดีให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัย

3.1.2 การเลือกพื้นที่ที่ศึกษา การวิจัยครั้งนี้เลือกกรณีศึกษาเป็นพื้นที่ชุมชนมัสยิดยามีอุลุมุดตะกิน(ลำสาลี) เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร เป็นพื้นที่ในการวิจัย เนื่องจากเป็นกลุ่มมุสลิมขนาดใหญ่ที่ถูกล้อมไปด้วยผู้คนต่างศาสนา ต่างวัฒนธรรม ต่างประเพณี โดยในพื้นที่ที่ศึกษานี้ ถึงเดือนธันวาคม 2564 มีสัปบุรุษทั้งสิ้น 1,070 ครอบครัว เป็นครอบครัวมุสลิม 114 ครอบครัว ซึ่งมัสยิดยามีอุลุมุดตะกิน (ลำสาลี) ยังเป็นมัสยิดที่มีจำนวนสัปบุรุษมากที่สุดในเขตบางกะปิ ซึ่งปัจจุบันชุมชนนี้มีการเจริญเติบโตของชุมชนเมือง มีการเปลี่ยนแปลงสภาพพื้นที่ชุมชนมีจำนวนผู้คนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง สิ่งที่เกิดขึ้นไม่ได้ก็คือการปรับตัวของคนในชุมชนด้านต่างๆ ในสังคมพหุวัฒนธรรมที่จำเป็นต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างเข้าใจซึ่งกันและกัน รายละเอียดในเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งตามเพศ อายุ และระดับการศึกษาสูงสุด ดังนำเสนอในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ที่	ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ		จำนวน (คน)
1	เพศ	ชาย	4
		หญิง	10
		รวม	14
2	อายุ	21- 30 ปี	1
		31- 40 ปี	4
		41- 50 ปี	2
		51- 60 ปี	4
		มากกว่า 60 ปี	3
		รวม	14
3	ระดับการศึกษาสูงสุด	ประถมศึกษา	4
		มัธยมศึกษา	1
		ปริญญาตรี	8
		สูงกว่าปริญญาตรี	1
		รวม	14

3.2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนหลัก คือ ขั้นตอนที่ 1 การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ ขั้นตอนที่ 3 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ และขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการศึกษา รายละเอียด ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เป็นการศึกษาและรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยและเป็นข้อมูลพื้นฐานทางทฤษฎีของการศึกษาในเรื่องนี้ ซึ่งจะมาจากเอกสารชั้นปฐมภูมิและเอกสารชั้นทุติยภูมิ รายละเอียดดังนี้

1) เอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary Source)

ก. คัมภีร์อัลกุรอาน โดยเน้นการศึกษายรรคาอายุษต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นมูอัลลัฟ และหนังสือตัฟซีร์อัลกุรอานที่มีการอธิบายและขยายความอายุษอัลกุรอานในบริบทต่างๆ

ข. หะดีษต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมูอัลลัฟ ตลอดจนแบบอย่างการปรับตัวของมูอัลลัฟในยุคสมัยท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ รวมทั้งหนังสือ อัลหะดีษที่ได้อธิบายและขยายความหะดีษต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) เอกสารชั้นทุติยภูมิ (Secondary Source)

ก. ตำราและหนังสือที่เขียนขึ้นมาโดยนักวิชาการอิสลามที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับมูอัลลัฟในบริบทต่างๆ และมูอัลลัฟในสังคมไทย

ข. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น การเรียนรู้และการสื่อสารอัตลักษณ์ความเป็นมุสลิมของมูอัลลัฟ หนังสือที่บันทึก จากหน่วยงาน องค์กร มูลนิธิ มัสยิด จากทางอินเทอร์เน็ต และเอกสารผลงานจากบุคคลทั่วไป

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ

1) สร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบบันทึกการสังเกต รายละเอียดดังนี้

ก. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยสร้างแนวคำถามเพื่อใช้ประกอบการสัมภาษณ์ โดยกำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการศึกษาวิจัย คือการปรับตัวของครอบครัวมูอัลลัฟ อุปสรรคที่พบในการปรับตัว แนวทางในการแก้ไขปัญหาและการช่วยเหลือ ซึ่งแนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

ข. แบบบันทึกการสังเกต ด้วยวิธีการจดบันทึกและบันทึกเสียงไว้ถอดข้อความและสรุปเนื้อหาที่สำคัญในขอบเขตที่กำหนดไว้

2) นำแบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่พัฒนาขึ้นเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณา และตรวจสอบความเหมาะสมในการนำไปใช้เก็บข้อมูล และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3) นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองสัมภาษณ์จากบุคคลที่ไม่ใช่ผู้ให้ข้อมูลของการศึกษาวิจัยนี้ จำนวน 2-3 คน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจง่ายของภาษาที่ใช้ในแบบสัมภาษณ์จากนั้นมาปรับแก้ก่อนการนำไปใช้จริง

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการเก็บข้อมูลวิจัย

1) จัดทำหนังสือจากคณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เพื่อแนะนำตัวผู้วิจัย และขออนุญาตเก็บข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยเรื่องสภาพการปรับตัวของครอบครัวมูอัลลัฟ ในชุมชนมุสลิมเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษามัสยิดยามีอุลมุตะตะกิน (ลำสาลี)

2) ติดต่อประสานงานผู้ให้ข้อมูล ขอความยินยอมจากผู้ให้ข้อมูลในการบันทึกเสียง ขณะดำเนินการสัมภาษณ์และนัดวัน เวลา และสถานที่ผู้ให้ข้อมูลสะดวกในการให้สัมภาษณ์ ทั้งนี้ แจ้งให้ผู้ให้ข้อมูลได้ทราบข้อความในแบบสัมภาษณ์เบื้องต้นและส่งข้อความไปยังผู้ให้ข้อมูล ก่อนทำการสัมภาษณ์

3) ดำเนินการเก็บข้อมูล โดยผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองใช้เวลาในการ สัมภาษณ์คนละ 60 นาทีโดยประมาณ มีการจดบันทึกและสังเกตพฤติกรรมอื่นๆ ของผู้ให้ข้อมูล และสภาพแวดล้อมรอบๆ ตลอดช่วงเวลาของการเก็บข้อมูลและบันทึกลงในแบบบันทึกการสังเกต

4) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยใช้วิธีการตรวจสอบ แบบสามเส้าด้านข้อมูล (Data source triangulation) ซึ่งการตรวจสอบ โดยวิธีนี้จะใช้ในกรณี que เก็บ ข้อมูล ในเวลา สถานที่และบุคคลที่แตกต่างกัน ถ้าข้อมูลต่างเวลากันจะเหมือนกันหรือไม่ ถ้าต่าง ข้อมูลต่างสถานที่จะเหมือนกันหรือไม่ โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลในประเด็นเดียวกันจากแหล่งข้อมูลที่ แตกต่างกัน จึงเลือกใช้วิธีนี้ เช่น สัมภาษณ์ในเวลาและสถานที่ต่างกัน โดยการเก็บข้อมูลจากบุคคล อื่น ๆ รอบข้างมาประกอบการพิจารณาความเชื่อถือได้ของข้อมูลด้วย เช่น เพื่อนบ้าน ครูหรือญาติ คน ในชุมชนเดียวกัน เป็นต้น

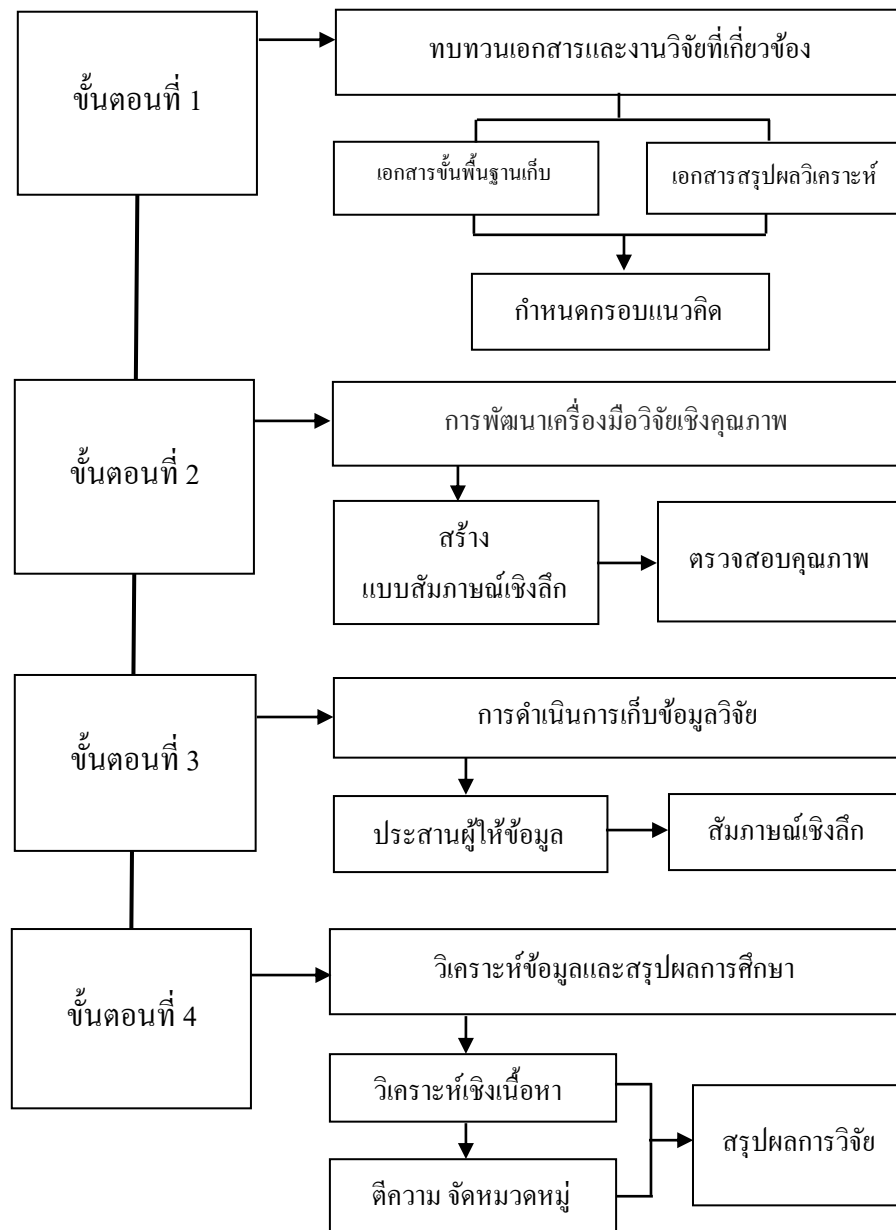
ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการศึกษา

1) ถอดเทปการสัมภาษณ์ นำไฟล์เสียงที่ได้บันทึกในขณะที่ทำการสัมภาษณ์มาฟังใหม่ อีกครั้ง และนำมาถอดความพิมพ์เป็นลายลักษณ์อักษร

2) วิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยการจัดระเบียบข้อมูล นำข้อความสำคัญจากการสัมภาษณ์มาตีความและจัดหมวดหมู่ตาม ลักษณะที่คล้ายกันของเนื้อหา โดยนำเฉพาะเนื้อหาที่ตรงกับประเด็นที่ศึกษา นำเสนอผลการ วิเคราะห์ในลักษณะการอธิบายเชิงพรรณนาตามประเด็นสำคัญที่ค้นพบจากการศึกษา ซึ่งจากการ วิเคราะห์ได้แบ่งการปรับตัวของมูอัลลัฟเป็นด้านการปฏิบัติศาสนกิจ ด้านจรรยาบรรณ ด้านจริต ประเพณี และด้านบุคลิกภาพ

3) สรุปผลการศึกษา การปรับตัวครอบครัวมูอัลลัฟ และอุปสรรคในการปรับตัวของ มูอัลลัฟตามวัตถุประสงค์การวิจัย

รายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยการศึกษาสภาพการปรับตัวของครอบครัวมูอัลลัฟในชุมชน มุสลิมเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ดังภาพประกอบนี้

ภาพประกอบ 3.1 วิธีดำเนินการวิจัยการศึกษาสภาพการปรับตัวของครอบครัว
มุสลิมในชุมชนมุสลิมเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทนี้เป็นการนำเสนอผลการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาและการเชื่อมโยงในประเด็นสภาพและปัญหาการปรับตัวของครอบครัวมุสลัมในเขตชุมชนมัสยิดยามิอุลมุตะกิน (ถ้าสาลี) ซึ่งผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและการสังเกตจากผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 20 ครอบครัว ซึ่งผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวมุสลัม สภาพการปรับตัว และปัญหาการปรับตัวของมุสลัม ดังต่อไปนี้

4.1 ข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวมุสลัม

ข้อมูลโดยพื้นฐานของครอบครัวมุสลัมแต่ละครอบครัวในเขตชุมชนมัสยิดยามิอุลมุตะกิน(ถ้าสาลี) ที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้เลือกจากกลุ่มอายุที่มีความหลากหลาย และการประกอบอาชีพที่หลากหลายตลอดจนวุฒิการศึกษาที่ต่างกันอันเป็นผลที่จะสามารถได้รับข้อมูลในภาพรวมดังนี้

ตารางที่ 4.1 แสดงรายละเอียดข้อมูลพื้นฐานของครอบครัวมุสลัมที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก

ที่	นามสมมุติผู้ให้ข้อมูลหลัก	ศาสนาเดิม	ระดับการศึกษา	อายุ (ปี)	ระยะเวลาเข้ารับอิสลาม (ปี)	ประกอบอาชีพ	ภูมิลำเนาเดิม
1	คุณมาดินะห์	พุทธ	ปริญญาตรี	34	9	ค้าขาย	กำแพงเพชร
2	คุณป๋ม	พุทธ	ปริญญาตรี	43	14	ค้าขาย	นครสวรรค์
3	คุณอ้ออามีน	พุทธ	ปริญญาโท	39	12	รัฐวิสาหกิจ	ชุมพร
4	คุณซำซี้ละห์	พุทธ	ม.6	53	18	แม่บ้าน	ปทุมธานี
5	คุณฮามีละห์	พุทธ	ปริญญาตรี	59	10	รับจ้างทั่วไป	อยุธยา

ที่	นามสมมุติผู้ให้ข้อมูลหลัก	ศาสนาเดิม	ระดับการศึกษา	อายุ (ปี)	ระยะเวลาเข้ารับอิสลาม (ปี)	ประกอบอาชีพ	ภูมิลำเนาเดิม
6	คุณ อิบรอฮีม	พุทธ	ป.7	58	38	รับเหมาก่อสร้าง	ระยอง
7	คุณสุสนา	พุทธ	ป.4	68	42	แม่บ้าน	ระยอง
8	คุณอามีนะห์	คริสต์	ป.6	57	40	ค้าขาย	ชลบุรี
9	โตะฮาวา	พุทธ	ป.4	81	36	แม่บ้าน	นครปฐม
10	คุณชัลมา	พุทธ	ปริญญาตรี	37	15	พนักงานบริษัท	แพร่
11	คุณไอลา	พุทธ	ปริญญาตรี	34	15	ค้าขาย	ระยอง
12	คุณไอลา(2)	พุทธ	ปริญญาตรี	21	5	ค้าขาย	สุรินทร์
13	คุณอาดัม	พุทธ	ปริญญาตรี	48	18	อสังหาริมทรัพย์	แพร่
14	คุณสุสนา	พุทธ	ม.6	24	13	พนักงานบริษัท	กรุงเทพฯ

จากตารางนี้ กล่าวโดยสรุปได้ว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักสำหรับการศึกษาวิจัยนี้ประกอบอาชีพค้าขายแม่บ้าน ทำงานบริษัทรัฐวิสาหกิจ ที่มีอายุอยู่ในช่วงอายุ 21 ถึง 81 ปี ระยะเวลาที่ได้เข้ารับเปลี่ยนมานับถือศาสนาอิสลามส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 5 -36 ปี ผู้ให้ข้อมูลนับถือศาสนาเดิม คือ ศาสนาพุทธและข้อมูลบางส่วนจากครอบครัวมุสลิมเดิมเพื่อจะให้เห็นภาพความแตกต่าง ในหลายๆ ด้าน เช่น การใช้ชีวิตในสังคม หลักการปฏิบัติต่างๆ ไป ของทั้งสองฝ่ายทั้งมุสลิมเดิมและมุสลิมใหม่ (มูอัลลัฟ)

พื้นฐานที่มาของการเข้ารับนับถือศาสนาอิสลามของผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งเป็นครอบครัวมูอัลลัฟในเขตชุมชนมัศยิดยามีอุลุมุดตะกิน (ลำสาละ) เมื่อสอบถามเชิงลึกแล้วพบว่า โดยส่วนใหญ่เปลี่ยนมานับถือศาสนาอิสลามด้วยสาเหตุของการแต่งงาน กล่าวได้ว่าจุดตั้งต้นในการสนใจอิสลามมาจากการประทับใจในตัวบุคคลซึ่งนำมาสู่การใช้ชีวิตคู่ร่วมกัน และจึงเริ่มเรียนรู้ในหลักการอิสลาม ผู้ให้สัมภาษณ์บางท่าน มีเพื่อนที่นับถือศาสนาอิสลาม จึงมีความคุ้นชินมาบ้าง ประกอบกับประทับใจในบุคคล จึงตัดสินใจเปลี่ยนมานับถือศาสนาอิสลามในที่สุด ดังที่ผู้ให้ข้อมูลทั้งที่เป็นผู้หญิงและผู้ชายจากครอบครัวมุสลิมใหม่ (มูอัลลัฟ) ขอยกข้อมูลมาเพียงบางส่วนดังนี้

“บังเขาเป็นคนที่มักกระเบียบในการใช้ชีวิต ไม่ดื่มเหล้า ไม่เที่ยวกลางคืน ไม่เที่ยวโสเภณี และเป็นคนอ่อนโยนค่ะ” (คุณมาตินะฮุ สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน 2562)

“เขาเป็นคนดี ตั้งใจ ขยัน ดูแลพ่อ ดูแลแม่ มีความเชื่อมั่นในตัวเอง เขาเองก็เคร่งครัดในศาสนาอิสลาม” (คุณอัลอามีน สัมภาษณ์วันที่ 26 พฤศจิกายน 2562)

“ตอนเจอรู้จักกันแรกๆบังเป็นคนเสมอต้นเสมอปลายแล้วเป็นคนที่แบบตรงไปตรงมาคือแบบมีอะไรจะพูดเลยอะไรเนี่ย เป็นสิ่งที่เราประทับใจในตัวเขา” (คุณชัลมา สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน 2562)

“หนูไม่ได้มองเพราะเขาเป็นมุสลิม เขาดูแลเราดี ในช่วงที่เรามีโอกาสได้รู้จักกัน เอาใจใส่ ไปมาหาสู่กัน เจอกันตอนเรียนปริญญาตรีที่กรุงเทพฯ เลยรู้จักผ่านรุ่นพี่” (คุณไลลา สัมภาษณ์วันที่ 25 พฤศจิกายน 2562)

“เพราะเขาดูแลเอาใจใส่ เจอกันเพราะเขามาหาเพื่อนที่ข้างๆบ้านเช่าหนูประทับใจเพราะว่าเขาดี เขาพูดจาดี เอาใจใส่ หน้าตาดี ฐานะก็อยู่ระดับปานกลาง” (คุณไลลา สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน 2562)

“หนูประทับใจที่เขาเป็นคนมารยาทดี เป็นสุภาพบุรุษ ไม่หยาบคาย มีความรับผิดชอบสูงถึงแม้อายุเขาจะมากกว่าหนูหลายปีหนูก็ไม่ปัญหาอะไร” (คุณปัฐม สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2564)

“ประทับใจที่บังเป็นคนขยัน เขาจริงจังมุ่งมั่นที่จะศึกษาเรื่องศาสนาอิสลามจนเข้าใจและปฏิบัติอย่างสมบูรณ์ก่อนที่จะมาทำการแต่งงาน” (คุณฮามีดะห์ สัมภาษณ์เมื่อ 24 พฤศจิกายน 2562)

“ชอบเพราะเขาเป็นคนเด็ดขาดที่จะยื่นหัตถ์คำไหนคำนั้น ถ้าไม่ศึกษาหรือศรัทธาก็ไม่ต้องมาคุยกัน เลยลองไปศึกษาดู เลยเข้าใจระบบอิสลามจนศรัทธา จึงมาสู่ขอเขา (อาคัม สัมภาษณ์เมื่อ 26 พฤศจิกายน 2562)

โดยสรุปแล้ว จากข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลหลักของการศึกษาในครั้งนี้มาจากอาชีพที่หลากหลาย มีช่วงวัยที่แตกต่างกัน ภูมิถิ่นเนาเดิมของผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นคนกรุงเทพฯ ดั้งเดิม ก่อนเข้ารับนับถือศาสนาอิสลามเกือบทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธมาก่อน และจุดเริ่มต้นในการสนใจอิสลามมาจากการประทับใจลักษณะนิสัยและการปฏิบัติของมุสลิมรายปัจเจกบุคคล จนนำไปสู่การใช้ชีวิตคู่และตัดสินใจเปลี่ยนมานับถือศาสนาอิสลามและแต่งงานร่วมใช้ชีวิตเพื่อสร้างครอบครัวกับมุสลิม

4.2 ผลการวิเคราะห์สภาพการปรับตัวของครอบครัวมุสลัมในพื้นที่เขตชุมชนมัศยิดยามีอุลุมุดตะกิน (ลำศาลี)

สภาพโดยทั่วไปที่ครอบครัวมุสลัมต้องปรับตัวหลังการเข้ารับนับถือศาสนาอิสลามเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนตามหัวข้องานวิจัย จึงจะนำเสนอเป็น 5 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย ด้านความเชื่อความศรัทธา ด้านจริตประเพณี ด้านความสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพและการวางตัว รายละเอียดดังต่อไปนี้

4.2.1 ด้านความเชื่อความศรัทธา

การปรับตัวด้านความเชื่อความศรัทธา การเปลี่ยนแปลงความเชื่อที่ยึดถือทางจิตใจถือเป็นการปรับเปลี่ยนที่สำคัญที่สุดสำหรับมุสลัม ซึ่งก่อนเข้ารับนับถือศาสนาอิสลามผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธมาก่อน มีเพียง 1 ท่าน ที่นับถือศาสนาคริสต์ การเปลี่ยนศาสนาคือการเปลี่ยนความศรัทธาอันเป็นสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจ จากการเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือพระเจ้าองค์อื่นหรือแม้กระทั่งจากการไม่เชื่อว่ามีพระเจ้า แล้วยกระดับความคิดไปสู่การศรัทธาในอัลลอฮ์ ﷻ องค์เดียวเป็นการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญ ที่อาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและการปฏิสัมพันธ์ของสังคมในรูปแบบต่างๆ ด้วยเหตุนี้การปรับตัวจึงเป็นรากฐานสำคัญและเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตของมุสลัม คือ การเรียนรู้ทำความเข้าใจคำสอนของศาสนาจากพระคำรัสของพระผู้เป็นเจ้า (อัลกุรอาน) ควบคู่กับการศึกษาแบบอย่างเชิงประจักษ์จากคำสอนของท่าน ศาสนทูต (อัล ฮาดิษ) โดยเริ่มต้นจากบทบัญญัติพื้นฐานอันเป็นแก่นหลักที่สำคัญเพื่อยืนยันถึงการเคารพศรัทธาในอัลลอฮ์ ﷻ พระเจ้าองค์เดียว ผู้ให้ข้อมูลเล่าถึงการเรียนรู้และการปรับตัวว่า

“หนูคิดว่าต้องเชื่อโดยบริสุทธิ์ใจและไม่มีเงื่อนไขใดๆ หนูเคยท่องอัลฮัม อัล-ฟาติฮะห์ (ได้ตั้งแต่สมัยมัธยมตั้งแต่ยังไม่เข้ารับอิสลาม ” (คุณซัลมา สัมภาษณ์ วันที่ 24 พฤศจิกายน 2562)

“แรกๆหนูไม่รู้เรื่องศาสนาเลยและไม่คิดว่าจะเป็นเรื่องสำคัญอะไรที่เขาก็อยู่แบบปกติไม่ได้ปฏิบัติอะไรเพราะตัวเองก็ไม่ค่อยรู้เรื่องศาสนาจนเวลาผ่านไปหลายปีหนูมีเรื่องคิดในชีวิตเป็น โรคซึมเศร้าจนถึงขนาดคิดฆ่าตัวตายเลยคิดจะหาที่พึ่งทางใจ ก็เลยเข้าไปอ่านมีหลายอย่างที่ไม่เข้าใจจึงคิดหาที่เรียนจนเข้าไปค้นหาคำว่าศาสนาอิสลามก็มีขึ้นมาว่าสถานที่ศึกษาอิสลามที่สถาบันสันติชน หนูเลยโทรติดต่อไปกับทางสถาบันและได้ไปศึกษาในช่วงระยะเวลาหนึ่งจนเข้าใจอิสลามและได้ปฏิบัติตามที่อิสลามกำหนดอย่างเคร่งครัด ที่หนูศรัทธาในพระองค์จริงๆคือ พระองค์อัลลอฮ์ ﷻ คือผู้สัจจริง หนูยอมจำนนต่อพระมหาคัมภีร์อัลกุรอานอย่างแท้จริง เพราะอิสลามคือศาสนาของมวลมนุษยชาติ คำดำรัสของพระองค์ทรงสัจจริง พระองค์ไม่ทรงบิดพลิ้วต่อคำสัญญา หนูเชื่อว่าไม่ใช่ผู้ศรัทธาจะไม่ถูกทดสอบแต่ทุกปัญหาที่มีทางออกเสมอแล้วหนูก็หายจากโรคซึมเศร้าโดยไม่รู้ตัวว่าหายเมื่อไหร่ หนูพยายามทบทวนเรื่องต่างๆที่เคยอยู่ในสมองหนูจึงสรุปได้ว่าเพราะหนูมีที่พึ่งที่มียึดเหนี่ยวหัวใจนั่นเอง ซึ่งพระองค์ได้ทรงเตรียมทางออกไว้ให้สำหรับบ่าวที่เชื่อมั่นและยำเกรงต่อพระองค์อย่างแท้จริง หนูเชื่อมั่นแบบนั้นเสมอมาและจะเชื่อมั่นในพระองค์ตลอดไป ทุกการกระทำของมนุษย์ย่อมได้รับการตอบแทนในสิ่งที่ตัวเองได้ชวนขวยไว้ตราบดีที่เรายำเกรงต่อพระองค์อย่างแท้จริง พระองค์ไม่ทรงทอดทิ้งบ่าวของพระองค์ การได้รับฮิญาซะห์ของหนูคือของขวัญจากพระเจ้าที่ดีที่สุดบน โลกคุณานี้ อัลฮัมดุลิลลาฮู ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าว” (คุณปทุม สัมภาษณ์วันที่ 12 กันยายน 2564)

การทำความเข้าใจคำสอนศาสนาอิสลาม สิ่งสำคัญที่ต้องรีบเร่งในการปรับตัวสำหรับมุอัลลัฟ คือ การทำความเข้าใจคำสอนศาสนาอิสลาม อันมีที่มาจากแหล่งอัลกุรอาน (พระดำรัสของพระเจ้า) และฮัซซุนนะฮ์ (แบบอย่างจากท่านศาสนทูต) โดยการเริ่มต้นจากบทบัญญัติพื้นฐานอันเป็นแก่นหลักที่สำคัญเพื่อยืนยันถึงการเคารพศรัทธาในอัลลอฮ์ ﷻ พระเจ้าองค์เดียว คือ หลักปฏิบัติ (รูกุนอ์ฮะมาฮ์ 6 ประการ) และหลักศรัทธา (รูกุนอ์อิสลาม 5 ประการ) หลักการปฏิบัติ โดยจากการให้ข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลหลักพบว่า โดยส่วนใหญ่ผู้ศึกษาเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจคำสอนศาสนา

จากเว็บไซต์มุสลิม จากศูนย์มูลนิธิสันติชน⁵และอีกส่วนหนึ่งก็ศึกษาด้วยตนเอง ผ่านการอ่านหนังสือ และการฟังบรรยาย

“ดิฉันได้รับการศึกษาจากสถาบันสันติชนประมาณ 3 เดือนเศษต่อมาไม่ค่อยมีเวลาไปศึกษาต่อที่สถาบันก็เลยใช้ชีวิตศึกษาทางเว็บไซต์หรือฟังบรรยายในทีวีบ้างค่ะ” (คุณมาดีนะฮุ 22 พฤศจิกายน 2562)

“หนูได้รับการศึกษาครั้งแรกจากเว็บไซต์ได้ระยะหนึ่งมาถึงจุดหนึ่งที่เราจะต้องหาคำตอบที่ชัดเจนมากขึ้น จึงหาสถาบันที่มีการสอนศาสนาจนมาพบในเว็บไซต์ว่ามีสถาบันที่ชื่อว่ามูลนิธิสันติชนเลยเดินทางติดต่อเพื่อเข้าไปศึกษาในสถาบัน ผ่านไประยะหนึ่งก็เข้าใจเรื่องศาสนาและปฏิบัติตามคำสอนของอิสลาม และได้เข้าถึงที่พึ่งทางใจและทางกายได้มีโอกาสได้อ่านอัลกุรอานแปลไทยจบไปหลายรอบจนเข้าใจอิสลามและหลักการยึดมั่น ได้มีโอกาสชักชวนสามีให้เข้ามารักษาหน้าที่การละหมาดให้ครบถ้วน บางครั้งมาพบคนมุสลิมเดิมบางคนที่ไม่คลุมฮิญาบก็จะเกิดความรู้สึกที่ไม่ดีกับพวกเขา ต่อมาจึงเข้าใจได้ว่ามุสลิมตั้งแต่กำเนิดที่ไม่ได้ศึกษาแนวทางอิสลามและไม่ได้เคร่งครัดศานาก็มีอีกไม่ใช่น้อย”ผู้ให้ข้อมูลกล่าว (คุณปทุม สัมภาษณ์วันที่ 12 กันยายน 2564)

อย่างไรก็ตามยังมีผู้ให้ข้อมูลส่วนหนึ่งที่ยังไม่สามารถเข้าถึงความรู้ความเข้าใจในอิสลามไม่ได้มีพี่เลี้ยงหรือครูคอยชี้แนะว่าควรเริ่มต้นศึกษาอะไรหรือศึกษาเรื่องอะไรเพิ่มเติม โดยเฉพาะกลุ่มคนในระดับรากหญ้าที่ประกอบอาชีพแบบหาเช้ากินค่ำ ซึ่งค่อนข้างมีข้อจำกัดด้านเวลา การที่ต้องวางความสำคัญไว้กับการประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงครอบครัวเป็นหลักก่อน การทำความเข้าใจเรื่องศาสนาของมุสลิมกลุ่มนี้จะเป็นไปอย่างค่อยเป็นค่อยไป ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า

“อย่างการอาบน้ำกษะดัช ผมไม่ได้เรียนเลยครับ ช่วงใหม่ๆตอนอยู่กับแฟนเก่าไม่รู้เรื่องเลย ไม่มีใครสอน แต่ทำสุนัตผมก็ทำตามตั้งแต่แรกเข้าแล้ว แฟนเก่าก็ไม่ได้รู้เรื่องศาสนาเลยไม่เคร่งครัดด้วย ผมก็ไม่เคยเห็นเขาละหมาดนะ” (คุณอิบรอฮีม สัมภาษณ์วันที่ 25 พฤศจิกายน 2562)

⁵ ศูนย์สันติชน คือ องค์กรมุสลิมอิสระที่มีบทบาทในการให้ความรู้เกี่ยวกับคำสอนอิสลาม(ศูนย์มุอัลลาฟ) มีการเรียนการสอนหลักคำสอนบทบัญญัติ หลักปฏิบัติ และหลักศรัทธา อันเป็นข้อควรรู้พื้นฐานที่สำคัญผู้ที่สนใจศาสนาอิสลาม มีการทดสอบความรู้ความเข้าใจผ่านการสอบ และมอบประกาศนียบัตรให้แก่ผู้ที่สอบผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด

นอกจากนี้ การได้มีโอกาสพบปะพูดคุยเพื่อเรียนรู้ศาสนาของมุสลิม ยังทำให้เกิดบรรยากาศของการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่แตกต่างกันของแต่ละคน ร่วมกันแบ่งปันบทเรียนหรือแนวทางการปฏิบัติตามที่แต่ละคนรับรู้และเข้าใจ เป็นบรรยากาศที่สร้างความอบอุ่น ดังที่มุสลิมผู้ให้ข้อมูลคนหนึ่งกล่าวว่า

“ถือว่าดีมาก ๆ เลยค่ะ บรรยากาศก็ดีเพราะมีนักศึกษามากมายที่เป็นนักศึกษาต่างศาสนาเราได้มีโอกาสได้พูดคุยปรึกษาหารือร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่มนักศึกษาด้วยกันค่ะ” (คุณมาตินะฮ์ สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน 2562)

การปรับตัวและการฝึกปฏิบัติศาสนกิจ การปฏิบัติตามคำสั่งใช้ของศาสนา อันเป็นข้อบังคับพื้นฐานของมุสลิมทุกคน สำหรับมุสลิมจำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อฝึกฝนปฏิบัติ อาทิ การปฏิบัติละหมาด 5 เวลา ในแต่ละวัน เริ่มตั้งแต่ช่วงเช้าตรู่ก่อนพระอาทิตย์ขึ้น เป็นการเข้าเฝ้าพระเจ้าผู้เป็นเจ้า (อัลลอฮ์ ﷻ) ขออภัยให้เราได้อยู่บนทางที่เที่ยงตรงในช่วงเวลาทำละหมาดทั้ง 5 เวลา และเสร็จสิ้นเวลาสุดท้ายในช่วงค่ำ ศาสนกิจเหล่านี้ถือเป็นข้อบังคับที่มุสลิมต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ซึ่งสภาพโดยทั่วไปของผู้ให้ข้อมูลหลักก็ให้ความสำคัญและปฏิบัติตาม แต่เมื่อสภาพแวดล้อมหรือบริบทไม่เอื้ออำนวย เช่น ไม่มีห้องละหมาด ไม่มีเวลาพัก ผู้ให้ข้อมูลโดยส่วนใหญ่จึงละหมาดเท่าที่ปัจจัยรอบข้างจะเอื้ออำนวย ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงเรื่องนี้ว่า

“ตั้งแต่รับอิสลามมา 13 ปีช่วงเดือนที่ถือศีลอด(รอมฎอน)ได้ถือศีลอดตลอดทั้งเดือนไม่เคยขาดเลย เราไปทำงานที่ละหมาดไม่มี ก็ไม่ได้ละหมาดในเวลา ก็จะได้ละหมาดในเวลาแค่ตอนซุบฮ์และอิชา แต่ว่าตอนนี้ที่หน่วยเราก็กำลังดำเนินเรื่องอยู่ให้ได้มีที่ทำการละหมาด ในเรื่องที่ทำน้ำละหมาดก็ลำบาก” (คุณอัลอามีน สัมภาษณ์วันที่ 26 พฤศจิกายน 2562)

“การละหมาดการถือศีลอดไม่ลำบากอะไรเลยคะ กลับทำให้สบายใจมากขึ้นแต่เสียค่าที่มาริมละหมาดเข้าไปนิดนึง เนื่องจากช่วงห้าปีแรกไม่ได้รับการศึกษาที่บ้านบัง แม่พี่น้องของบังก็ไม่มีใครคลุมหัวและไม่มีใครได้ปฏิบัติการละหมาดเลย” (คุณมาตินะฮ์ สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน 2562)

“การละหมาดหรือการถือศีลอดในเดือนรอมฎอนหรือวันอื่นๆ หนูถือว่าไม่เป็นอุปสรรคอะไรเลยกับหนูเพราะการเชื่อมั่นศรัทธาในพระเจ้า เชื่อมั่นในการตอบ

แทนทั้งโลกนี้และโลกหน้า ดังนั้นสำหรับหนูเวลาการละหมาดเปรียบเสมือนลมหายใจของหนูหาก ลมหายใจเราหยุดไปชีวิตเราก็คงอยู่ไม่ได้ หากเราทิ้งละหมาดก็เช่นเดียวกันเราจะมีชีวิตแบบคนเนรคุณต่อพระองค์ได้ก็ตาม อย่างไรก็ตาม สถานที่ละหมาดไม่ใช่อุปสรรคสำหรับหนู หนูคิดว่าถ้าห้ามหนูไม่ให้ละหมาด (ซุญุด) ต่อพระองค์หนูคงขอไม่มีชีวิตอยู่เสียดีกว่า” (คุณป๋ม สัมภาษณ์วันที่ 3 มกราคม 2564)

บางส่วนก็มีการตั้งคำถามกับข้อบังคับทางศาสนาที่ต้องปฏิบัติว่ามีความจำเป็นต้องทำอะไร ซึ่งคำตอบที่สามารถอธิบายให้เข้าใจด้วยหลักการความเชื่อหลักทางวิทยาศาสตร์ ในแง่ประโยชน์ที่ร่างกายมนุษย์จะได้รับจากการปฏิบัติกิจวัตรเหล่านั้น ก็จะช่วยให้มุสลิมสามารถปฏิบัติตามแบบอย่างที่เขาใจยิ่งขึ้น

“แรกๆ ใจก็คิดว่าทำไมต้องถือศีลอด ตอนแรกเราก็ไม่เข้าใจทำไมต้องทำ แต่พอมารู้นั่นมันก็คือต่อร่างกายเรา ดีต่อเรา ก็คือเกิดอะไรขึ้นร่างกายเรานั้นก็ปรับตัวได้ อย่างการละหมาดทำให้เรามีความสะอาดนะ คือแบบเราต้องล้างมือหน้าล้างทุกอย่างคือความสะอาดจะเกิดกับเราทุกเวลาที่เราจะทำน้ำละหมาดและการละหมาด (คุณซัลมา สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน 2562)

ในทางกลับกันมีผู้ให้ข้อมูลท่านหนึ่งที่แต่งงานกับมุสลิมแต่ไม่ได้ถูกสอนให้ศึกษาหาความรู้ศาสนาใดๆเลยต่อมาก็เกิดการหย่าร้างเลิกกับฝ่ายชาย การเลิกกันกับแฟนกลับเป็นสาเหตุให้เขาสนใจศึกษาอิสลามและปฏิบัติตามบทบัญญัติศาสนาอิสลาม เริ่มฝึกปฏิบัติละหมาดโดยการไปดูตัวอย่างคนละหมาดที่มีสยิด และค่อยๆ ศึกษาต่อเพิ่มเติมจนปัจจุบันสามารถเป็นครูสอนกุรอานให้แก่คนอื่นๆ ได้ เขาได้เล่าว่า

“ก็คือขอบคุณอัลลอฮ์ ﷻ ที่ฉันแต่งแล้วเลิก เพราะถ้าฉันยังอยู่กับเขาก็คงไม่ได้เป็นฉันในวันนี้แล้วแหละ เพราะตอนอยู่กับแฟนฉันไม่รู้จักอิสลามเลยเขาไม่ได้สอนอะไรเลย ฉันอยากละหมาดก็ไปที่มีสยิดทำทำทำทางตามคนอื่นเขา จำได้ว่าการอ่านได้ก็เฉพาะตอนที่เขาอ่านออกเสียงดัง และพอเลิกกับแฟนฉันก็ไปเริ่มเรียนที่สันติชน” (ครูอามีนะฮ์ สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน 2562)

การศึกษาอัลกุรอาน คำสอนศาสนาอิสลามมีแหล่งที่มาปฐมภูมิ คือมาจากอัลกุรอานและอัลสุนนะฮ์ การทำความเข้าใจบทบัญญัติคำสอนจึงจำเป็นต้องควบคู่กับการศึกษาเรียนรู้คัมภีร์อัลกุรอาน ทั้งในแง่ของการฝึกอ่าน และทำความเข้าใจความหมาย คำอธิบายของแต่ละโองการที่ถูกประทานมาจากพระเจ้าผู้สร้าง ซึ่งจากการเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพในปัจจุบันของผู้ให้ข้อมูลส่วนหนึ่งได้ให้ข้อมูลว่าช่วงแรกก็ได้ศึกษา อัลกุรอานด้วยภาษาไทยไม่ว่าจะเป็นการอ่านภาษาอาหรับด้วยกับภาษาไทย ต่อมาได้มีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียนอัลกุรอานด้วยภาษาอาหรับและส่วนใหญ่ยังไม่สามารถอ่านอัลกุรอานได้ ดังที่ได้ให้สัมภาษณ์ว่า

“อ่านกุรอานไม่ได้ครับเพราะว่า ด้วยเราอ่านคำอ่านไทยมาโดยตลอด ตอนนี่เราก็อ่านรู้สีกว่า เรายังอาจเข้าถึงศาสนาอิสลามไม่ได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ ไม่เหมือนลูกที่เราให้เรียนตั้งแต่เล็ก (คุณอัลอามีน สัมภาษณ์วันที่ 26 พฤศจิกายน 2562)

สำหรับครอบครัวที่สมาชิกในครอบครัว ครู หรือคนรอบข้างมีส่วนร่วมในการช่วยสอนการฝึกอ่านอัลกุรอาน มุอัลลัฟก็จะสามารถอ่านอัลกุรอานได้ ครอบครัวลักษณะนี้จะเป็นครอบครัวของผู้มีการศึกษาสูงอีกระดับหนึ่ง หรือครอบครัวที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาศาสนาเป็นทุนเดิมอยู่แล้ว

“นอกจากที่สถาบันสันติชนแล้วก็ยังมีครูที่สอนอัลกุรอานด้วยค่ะ หนูได้เรียนอัลกุรอานจนทุกวันนี้ได้อ่านอัลกุรอานได้แล้ว ครูเค้าก็จะแนะนำเกี่ยวกับเรื่องการปฏิบัติในส่วนอื่นๆด้วยค่ะ” (คุณมาดีนะฮ์ สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน 2562)

“นอกจากเรียนที่โรงเรียนก็จะมีบั้งช่วยในการสอนศาสนา คนรอบข้างก็จะมีบางท่านสอนการละหมาดสอนการอ่านอันไหนที่เราอ่านผิดอะไรแบบนี้” (คุณซัลมา สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน 2562)

ผู้ให้ข้อมูลอีกส่วนหนึ่งที่สมาชิกในครอบครัวไม่มีผู้ที่สอนความรู้ได้ มุอัลลัฟก็จะใช้การเรียนรู้อัลกุรอานศาสนาไปพร้อมๆกันกับลูก และหากมีเพื่อนบ้านใกล้เรือนเคียงที่สามารถสอนให้ความช่วยเหลือในการสอนด้วย ก็จะเป็นประโยชน์ได้ในระดับหนึ่ง

“หนูก็เรียนทั่วไปค่ะ เหมือนกับตอนพาลูกไปเรียนกุรอานหนูก็นั่งศึกษาด้วย และก็เรียนกับเพื่อนบ้าน” (คุณไอลา สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน 2562)

4.2.2. การปรับตัวด้านจารีตประเพณีและพิธีกรรมทางศาสนา

การปรับตัวของครอบครัวมุสลิมจากผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ส่วนใหญ่มาจากศาสนาเดิมที่เคยนับถือคือจากศาสนาพุทธ การเข้าร่วมกิจกรรมทางประเพณีหรือการที่จะต้องเข้าร่วมกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมทางศาสนาของศาสนาอื่น อันเป็นศาสนาเดิมของมุสลิมพื้นนั้นเป็นเรื่องที่ต้องมีการปรับความเข้าใจให้ตรงกัน เพื่อลดความขัดแย้งที่อาจติดตามมา และการเข้าไปมีส่วนร่วมเท่าที่ขอบเขตของศาสนาอิสลามจะอนุญาตให้เข้าร่วมได้ การเข้าร่วมกิจกรรมในทุกๆเรื่องเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกคนต้องพึงระมัดระวังและศึกษาให้เข้าใจถึงบริบทในแต่ละเรื่องเพื่อไม่ให้เกิดความเข้าใจผิดในสถาบันครอบครัวและในสังคมพหุวัฒนธรรมโดยรวม

ประเพณีศาสนาเดิม เนื่องด้วยผู้ให้ข้อมูลหลักทั้งหมด อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ชุมชนมัสยิดยามีอุลุมุดตะกิน (ลำสาตี) ลักษณะของวัฒนธรรมประเพณีที่มุสลิมต้องปรับตัวจึงคาบเกี่ยวกับประเพณีระหว่างประเพณีของคนไทยในพื้นที่ภาคกลาง และประเพณีไทยที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา สิ่งที่ต้องปรับในเรื่องนี้จึงมีความละเอียดอ่อน ด้วยความช่วยเหลือของอัลลอฮ์ ﷻ ทำให้หลายครอบครัวผ่านพ้นช่วงเวลาอันน่ากังวลนี้มาได้ ผู้ให้ข้อมูลได้เล่าว่า

“เทศกาลงานบุญเราไม่เคยไปเลย ไม่ว่าจะเทศกาลปีใหม่หรืองานบุญงานบวช เราจะไม่ไปตรงเทศกาล คือถ้าจะกลับบ้านก็จะกลับหลังจากที่ไม่มีเทศกาลไปแล้ว” (คุณชัลมา สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน 2562)

พิธีกรรมศาสนาเดิม การต้องเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาของศาสนาเดิม เช่น งานศพ งานบวช งานบุญต่างๆ เป็นอีกประเด็นสำคัญที่ครอบครัวมุสลิมต้องเข้าใจอย่างถูกต้อง เนื่องจากบทบัญญัติของศาสนาอิสลามมีข้อกำหนดที่ชัดเจน และมีข้อห้ามในการเข้าร่วมพิธีกรรมของศาสนาอื่น เมื่อสอบถามถึงประเด็นนี้ ผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวว่า

“ตอนพ่อเสียชีวิต เราก็ไปอยู่ปกติ แต่ตอนที่เขาเผาหรือทำพิธีทางศาสนาต่างๆ เราก็บอกเขาว่า เราไปดูได้นะแต่ไปทำอะไรไม่ได้ เขาก็เข้าใจนะคะ ไม่ได้ต่อว่าอะไร เราก็อยู่ของเราต่างหาก” (คุณช่าชีละห์ สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน 2562)

“ไม่เคยร่วมเลย ยกเว้นงานศพ เราก็ไปนั่งอยู่เฉยๆ ...ผมว่ามันมาจากการที่เราอธิบายให้เขาฟัง เราไม่ทอดทิ้งเขา ก็ไปมาหาสู่กันปกติ เพียงแต่ ถึงปีที่ต้องไหว้เจ้าคือเราทำไม่ได้” (คุณอิบรอฮีม สัมภาษณ์วันที่ 25 พฤศจิกายน 2562)

พิธีกรรมทางศาสนาที่ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่กล่าวถึงมากที่สุด คือ การร่วมพิธีงานศพในกรณีที่พ่อแม่หรือญาติพี่น้องเสียชีวิต การถูกกล่าวถึงบ่อยครั้ง เป็นไปได้ว่าเป็นเรื่องที่สำคัญและละเอียดอ่อน ผู้ให้ข้อมูลส่วนหนึ่งจึงเลือกที่จะชี้แจงเรื่องนี้แก่ครอบครัวตั้งแต่แรก เพื่อค่อยๆ ให้เกิดการยอมรับและปรับความเข้าใจ ดังที่กล่าวว่า

“เคยมีคนมาพูดกับแม่ว่าถ้าแม่ตายเราก็เผาไม่ได้ แม่ก็บอกว่ามันไม่ใช่ว่าไปเป็นอิสลามคนเดียวแล้วจะเผาไม่ได้ (หมายถึงยังมีลูกคนอื่นที่มาเผาเขาได้อยู่)” คุณนิตยา (คุณสามีอะห์ สัมภาษณ์ วันที่ 24 พฤศจิกายน 2562)

“ก่อนที่หนูจะเข้ามาหนูก็คุยกับเขาแล้วนะ ว่าหนูไม่สามารถประกอบพิธีทางศาสนาพุทธได้นะ ไม่ว่าจะเผาศพหรืออะไรแบบนี้ หนูทำไม่ได้เลย ซึ่งเขาก็รับได้ และบ้านหนูใกล้มัสยิด ที่บ้านน้ำ อ่า ก็ไม่ซีเรียส ยอมรับและเข้าใจ เพราะว่าญาติทางน้ำสะก็ก็เข้ารับอิสลามเหมือนกัน” (คุณไอลา สัมภาษณ์ วันที่ 22 พฤศจิกายน 2562)

สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่ศาสนาเดิมเป็นคริสต์ ก็ให้ข้อมูลลักษณะเดียวกันว่า ไม่เคยไปร่วมพิธีกรรมของศาสนาเดิม หรือหากจำเป็นต้องไปก็อาจแค่ไปเยี่ยมเยียนแต่จะไม่ร่วมกิจกรรมใดๆ

“ไม่เคยร่วมงานของศาสนาเดิมเลย เพราะเช่นคนคริสต์เสียชีวิตเขาก็ไม่ได้เอาไว้นาน เขาก็ฝัง อย่างมากก็ไม่เกิน 3 วัน” (ครูอาหมินะฮ์ สัมภาษณ์ วันที่ 24 พฤศจิกายน 2562)

“วันที่คุณพ่อเสียชีวิตเป็นวันที่หนูเสียใจมากที่สุดอีกวันหนึ่ง หนูไม่ได้เสียใจที่คุณพ่อจากไป แต่เสียใจที่คุณพ่อไม่ได้รับอิสลามก่อนเสียชีวิต เพราะไม่ได้รับทางนำ(ฮิดายะห์)ช่วงที่คุณพ่อยังมีชีวิตอยู่ท่านจะปกป้องดูแลเอาใจใส่ทุกอย่าง เรื่องที่หนูจะปฏิบัติศาสนกิจเช่นเวลาละหมาดระหว่างการเดินทางท่านจะเตรียมสถานที่ละหมาด ช่วงเดือนรอมฎอนท่านก็จะหาอาหารตีก(ซูโหร)และอาหารละศีลอดของหนู คุณพ่อบอกว่าถ้าศรัทธาแล้วจะต้องปฏิบัติด้วยกับศรัทธาจริงจัง อย่าล้อเล่นในเรื่องศาสนาเหมือนกับเพื่อนท่านที่ดื่มเหล้าไม่ละหมาด ส่วนตัวท่านเองบอกว่าเชื่อในอัลลอฮ์ ﷻ แต่ท่านขอตามบรรพบุรุษวันที่ท่านจากไปหนูก็ปฏิบัติเท่าที่กระทำได้ตามศาสนากำหนด ไปร่วมงานศพ

ต้อนรับแขกแต่ไม่ร่วมพิธีกรรม ญาติพี่น้องทุกคนเข้าใจหนูดี” (คุณป๋ม สัมภาษณ์วันที่ 12 กันยายน 2564)

ในด้านการปฏิบัติตามจารีตประเพณีและการร่วมพิธีกรรมของศาสนาเดิมจึงเป็นเอกฉันท์ว่าผู้ให้ข้อมูลเข้าใจถึงบทบัญญัติของศาสนาอิสลามในระดับที่น่าพึงพอใจ การที่อิสลามไม่อนุญาตให้ร่วมพิธีกรรมของศาสนาอื่น เนื่องจากสิ่งที่จะนำไปสู่การตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์ ﷻ อันเป็นความเสียหายที่ร้ายแรงที่สุดของผู้นับถือศาสนาอิสลาม

4.2.3. การปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับครอบครัว

การปรับตัวในเรื่องความสัมพันธ์กับครอบครัวตนเอง ซึ่งประกอบด้วย พ่อแม่ และพี่น้องในบ้านถือเป็นด้านสำคัญที่มัลลัฟต้องใช้ความพยายามในการสื่อสารสร้างความเข้าใจ เพื่อให้สมาชิกในครอบครัวที่อยู่ร่วมกันมาตั้งแต่ถือกำเนิดได้เข้าใจและยอมรับการปรับเปลี่ยนศาสนา ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่กล่าวว่า

“มีอยู่วันหนึ่ง ผมก็พูดให้พี่น้องผมฟังว่า ผมมาเป็นอิสลาม แต่ว่าความเป็นพี่น้องสายเลือดเดียวกันยังคงอยู่เหมือนเดิม” (คุณอัลอามีน สัมภาษณ์วันที่ 26 พฤศจิกายน 2562)

“ตอนบอกที่บ้าน พ่อกับแม่ก็บอกไม่เป็นไรศาสนาไหนก็สอนให้เป็นคนดี ที่บ้านไม่มีปัญหา ..ปรับตัวไม่ยาก ก็ธรรมดาปกติ เขาเข้าใจ” (คุณฮามีดะห์ สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน 2562)

“ตอนแรกเขาก็ไม่ได้อยากให้เปลี่ยนศาสนา แต่ว่าเราก็อธิบายให้เขาฟังว่าถึงแม้หนูจะเปลี่ยนศาสนาก็ใช่ว่าหนูจะตัดขาดกับพ่อแม่ ไม่ว่าศาสนาไหนก็เหมือนกันสอนให้เราเป็นคนดีหมด หลังจากนั้นหนูก็ยังมาหาพ่อแม่ได้ปกติ หนูอยู่ตรงนี้หนูก็สบายดี พ่อแม่เขาก็แฮปปี้” (คุณชัลมา สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน 2562)

นอกจากนี้กลไกสำคัญช่วยให้ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวมัลลัฟกับครอบครัวเดิมมีความสัมพันธ์ที่ราบรื่นดี จำเป็นต้องเตรียมการวางแผนเพื่อปูความเข้าใจพื้นฐานตั้งแต่ช่วงต้นก่อน

การแต่งงานและรับอิสลาม หากให้พ่อแม่ได้มีส่วนรู้เห็นตั้งแต่ต้น ผ่านการปรึกษาหารือกับครอบครัว หรือการไปเยี่ยมเยียนก็จะช่วยให้ความสัมพันธ์ดำเนินไปด้วยดี ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า

“ความสัมพันธ์ระหว่างสองครอบครัวของเราก็ดีมากครับ ก่อนที่จะมีการนิเคห์กันก็พาญาติภรรยากันไปทั้งบ้านเลย เราได้คุยกันก่อน ความสัมพันธ์เราก็ดี”
(คุณ อัลอามีน สัมภาษณ์วันที่ 26 พฤศจิกายน 2562)

1) การปรับตัวด้านความสัมพันธ์กับฝั่งครอบครัวของผู้เป็นสามีหรือภรรยา ก็เป็นอีกบทบาทหนึ่งที่มีอัลลัฟต้องมีการปรับตัวเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เกิดความรู้สึกของการเป็นครอบครัวเดียวกัน ซึ่งอาจจะไม่ราบรื่นในตอนต้น จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาและพิสูจน์ด้วยการปฏิบัติที่ดีและเอาใจใส่กัน ดังที่ได้เล่าว่า

“พี่น้องเขาก็ดีทุกคนเลย พ่อแม่ก็ยอมรับ เพราะว่าเขาเห็นว่าเราอยู่กับสามีได้ เพราะสามีก็มีภรรยาหลายคนแล้ว ก็อยู่ไม่ได้ ไม่ตายก็เลิกหมด” (โตะฮาวา สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562)

“ก็ปฏิบัติเหมือนกับพ่อแม่ของตัวเองแหละ เขายอมรับไหมเนี่ย ผมคิดว่าเขายอมรับแหละ เพราะเขาก็ไม่เคยมาว่ามาอะไรนะ แต่ถามว่าเห็นด้วยไหม เขาไม่เห็นด้วย” (คุณอิบรอฮีม สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน 2562)

“ทุกวันนี้หนูได้สามีใหม่หลังจากสามีเก่าเสียชีวิตลง สามีเป็นมุสลิมเดิมเป็นคนรับผิดชอบในหน้าที่รักครอบครัว แม่และพี่น้องสามีรักและให้เกียรติหนูไม่รังเกียจหนูในวันสำคัญๆเช่นวันอีดหุญก็จะไปร่วมฉลองกันกับพวกเขาที่บ้านแม่สามี” (คุณปฎิม สัมภาษณ์วันที่ 12 กันยายน 2564)

“คือ ย้ายมาอยู่กับครอบครัวของแฟนนะคะ มีผลกระทบไหม ไม่มี เพราะส่วนมากเราทำงาน แล้วคือถ้าเรามาอยู่กับเขาก็จะมีช่วงวันหยุดที่เราจะได้อยู่แบบทำอะไรกันแบบนี้ค่ะ ครอบครัวสามีก็คือให้การต้อนรับเราดีมากตลอดให้การต้อนรับดีทุกอย่างค่ะ” (คุณชัลมา สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน 2562)

ในทางกลับกันบางครอบครัวที่ประสบปัญหาในการครองเรือน ครอบครัวของอีกฝ่ายที่เป็นมุสลิมเดิม กลับมีส่วนอย่างมากที่จะช่วยในการประนีประนอม และปรับบรรยากาศความไม่ลงรอยของครอบครัวให้กลับมาสู่ภาวะปกติ ลดปัญหาการหย่าร้างไปได้ ดังที่ให้ข้อมูลว่า

“อยู่ได้เพราะครอบครัวสามีด้วยซ้ำ เพราะสามีก็เกร แต่อาจเป็นเพราะครอบครัวสามีดี ก็เลยสามารถระคับประคองมาได้ถึง 15 ปี สมัยก่อนก็มีคิดบ้างว่าแย ไม่เอาแล้วอะไรอย่างเงี้ย ถึงเราจะเคยมีเพื่อนเป็นอิสลามก็จริง แต่เราไม่ได้มาใช้ชีวิตลึกซึ้ง พอเรามาใช้ลึกซึ้งมากๆ แล้วคู่ครองเราไม่ได้ร่วมหัวจมท้ายด้วยทุกเรื่อง มันก็มีที่ท้อแล้วอยากจะไป แต่ว่าครอบครัวสามีคอยดึง คอยบอก คอยสอน คอยอยู่ข้างๆ ก็เลยยังอยู่ต่อ” (คุณไอลลา สัมภาษณ์วันที่ 25 พฤศจิกายน 2562)

2) การปรับตัวกับเครือญาติ การปรับความสัมพันธ์กับเครือญาติสำหรับบุคคลที่อยู่กันเป็นครอบครัวใหญ่ หรือมีเครือญาติที่มีความสัมพันธ์แน่นแฟ้น นอกจากมุอัลลัฟต้องสร้างความเข้าใจให้แก่ครอบครัวหลักของตนแล้ว มุอัลลัฟส่วนหนึ่งก็ประสบกับความยากลำบากอีกประการหนึ่งในการอดทนและรับแรงต่อต้านจากบรรดาเครือญาติ ขณะเดียวกันสำหรับครอบครัวที่มีความสัมพันธ์อันดีกับมุสลิม และรับรู้วัฒนธรรมของมุสลิมมาก่อน การยอมรับของบรรดาญาติก็จะง่ายขึ้น ดังที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่า

“คือเราใกล้ชิดมุสลิมด้วยมั้ง น้ำทำงานก็มีกลุ่มมุสลิมอยู่ด้วย ไปบ้านก็ได้รับการต้อนรับ และเขาก็รู้ประเพณีวัฒนธรรมเรา ในเรื่องของการกิน การอยู่ ถ้วยจาน” (คุณไอลลา สัมภาษณ์วันที่ 25 พฤศจิกายน 2562)

“กับเครือญาติเราก็ออดทนให้มากหลีกเลี่ยงการปะทะกัน ออดทนและละหมาด สูดูดขอต่ออัลลอฮ์ ﷻ และมอบหมายต่ออัลลอฮ์ ﷻ ขอพระองค์ให้ทางออกที่ดีกับเรา” (คุณมาดีนะฮ์ สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน 2562)

ส่วนของผู้ให้ข้อมูลที่มีเครือญาติที่มีความเกี่ยวข้องกับมุสลิมอยู่แล้ว เช่น มีเพื่อนเป็นมุสลิม หรือญาติแต่งงานกับมุสลิม ก็จะมีความคุ้นเคยกับมุสลิมในระดับหนึ่ง

“กับญาติก็ปกติ เพราะเครือญาติเป็นอิสลามเยอะ พี่สาวก็เคยมีแฟนเป็นอิสลาม แต่เลิกกันแล้ว เพราะว่าอยู่ไม่ได้ เพราะว่าปิดกัน (สามีพี่สาวปิดกัน)” (คุณฮามีละห์ สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน 2562)

3) การปรับตัวกับมิตรสหาย การรักษาความสัมพันธ์กับเพื่อนหรือมิตรสหาย ซึ่งอาจหมายรวมถึงเพื่อนบ้าน เพื่อนร่วมงาน และบุคคลรอบข้างที่คุ้นเคยปฏิสัมพันธ์ในการดำเนินชีวิตของมุสลิม เป็นอีกส่วนที่ละเลยไม่ได้ สำหรับผู้มีวิถีปฏิบัติที่ในศีลธรรมศาสนาเดิมของตนอยู่แล้ว กล่าวคือ ไม่กินเหล้า ไม่สูบบุหรี่ ก็จะช่วยให้การปรับตัวให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติของศาสนาอิสลามง่ายมากยิ่งขึ้น ผู้ให้ข้อมูลเล่าว่า

“สังคมเดิมผมก็ไปมาหาสู่กันปกติ เพื่อนฝูงจริงๆค่อนข้างน้อยอยู่แล้วเพราะว่าคนอยู่ต่างจังหวัดแต่ก่อน มันก็มีการกินเหล้าเล่นยากันไปตามเพื่อนตามฝูง แต่ผมไม่กินเหล้า ไม่สูบบุหรี่ เพื่อนมันก็น้อย เพราะทำก็ทำงานเฉยๆ” (คุณอิบรอฮีม สัมภาษณ์วันที่ 25 พฤศจิกายน 2562)

4.2.4. การปรับตัวด้านบุคลิกภาพและการวางตัว

ภายใต้บริบทความเชื่อที่เปลี่ยนไปนี้ มุสลิมจำเป็นต้องปรับในเชิงพฤติกรรมหรือการแสดงออกให้อยู่ในกรอบคำสอนที่ศาสนาอิสลามส่งเสริมให้กระทำ จากการเก็บข้อมูลผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ กล่าวถึงการปรับบุคลิกภาพและการวางตัว ดังประเด็นต่อไปนี้

การเปลี่ยนความศรัทธาทำให้พฤติกรรมหรือการแสดงออกของมุสลิมต้องปรับเปลี่ยนตามไปด้วย เพื่อให้การใช้ชีวิตของมุสลิมอยู่ในครรลองศาสนาและเป็นไปตามคำสอนที่ศาสนาสั่งใช้ ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงเรื่องนี้ว่า พฤติกรรมค่อยๆ ปรับเปลี่ยนผ่านการสังเกตจากแสดงออก และการวางตัวของคนใกล้ชิดรอบข้าง จากนั้นค่อยๆ เกิดการเลียนแบบ และศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเองในประเด็นที่ยังสงสัยหรือยังไม่เข้าใจอย่างกระจ่างชัด ดังที่กล่าวว่า

“เราก็คอยสังเกตพฤติกรรมเขาเนาะ ว่าตื่นเช้ามาเขาทำอะไร เราไม่ใช่คนอยู่เฉยๆ ก็คอยศึกษาเรียนรู้ไปเรื่อย ตอนแรกเขาก็ไม่ชอบเรา พอมีงานแต่งงานบุญ ก็ไม่เคยเอาเราไปด้วย จน 3 ปีให้หลัง เขาก็เริ่มยอมรับเรา เพราะเราก็ออยู่ของเราไม่เคยไปสร้างความเดือดร้อนให้ใคร” (คุณชัลมา สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน 2562)

“การวางตัวในระบบอิสลามไม่ใช่เรื่องยากสำหรับหนูเลยแม้แต่น้อย เพราะหนูได้มีโอกาสได้ศึกษาจากอัลกุรอานแปลไทย และศึกษาเรื่องของพระวอญะของท่านนบีมุฮัมมัด ซีอิลลอลลอฮุอะลัยฮิวะสัลลัม (อัลหะดีษ) อิสลามได้สอนการวางตัวในการอยู่ร่วมกันของสังคมนี้อย่างชัดเจน ถ้าหากเรามีโอกาสได้ศึกษาเราจะพบทุกแง่มุม ทุกอย่างทุกเรื่องเราไม่ต้องคิดเองเลย อิสลามสอนไว้อย่างครบถ้วน” (คุณปทุม สัมภาษณ์วันที่ 12 กันยายน 2564)

“เราไม่ได้รู้สึกว่ามันยุ่งยาก เราโทษที่ตัวเรามากกว่าที่เรายังทำไม่ได้ ไม่ได้คิดว่ามันยุ่งยาก แค่เราทำไม่ได้” (คุณซาฮีละห์ สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน 2562)

ประเด็นที่น่าสนใจประการหนึ่ง คือ มีผู้ให้ข้อมูลที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการปฏิบัติของมุสลิมมาก่อน เนื่องจากเห็นแบบอย่างการปฏิบัติลักษณะปิดกั้นของมุสลิม แต่ผู้ให้ข้อมูลก็สามารถพิจารณาแยกแยะ นำไปสู่การศึกษาและรับอิสลามด้วยตนเองในท้ายที่สุด

“เอาตรงๆ แต่ก่อนฉันเกลียดอิสลามมาก เพราะตอนที่พี่สาวกลับบ้านมาหาแม่ พอกลับบ้านไปก็โดนแฟนตี เพราะมาหาแม่ที่บ้าน จริงๆแล้วแม่ของสามีพี่สาวจะให้แต่งงานกับคนที่ เป็นอิสลามด้วยกัน แต่เขาดันมาชอบกับพี่สาว เขาก็คิดกันก็เลยต้องเลิกกัน” (คุณฮามีละห์ สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน 2562)

การปรับตัวตามจรรยาบรรณของอิสลาม จรรยาบรรณที่ส่งเสริมให้ประพฤติปฏิบัติก็เพื่อให้เกิดความสงบสุขในการอยู่ร่วมกันในสังคม คือการไม่ทำให้นักคนอื่นได้รับความเดือดร้อนหรือไม่สบายใจอันมีสาเหตุมาจากการกระทำของเรา การปรับจรรยาบรรณให้ดีงามตามแบบฉบับที่ท่านศาสนทูต ﷺ ได้ปฏิบัติเป็นแบบอย่างนั้น จะยังทำให้การอยู่ร่วมในสังคมกับบุคคลอื่นเป็นไปอย่างราบรื่นยิ่งขึ้น

“ก่อนหน้าทีหนูยังไม่เข้าใจอิสลามหนูเป็นคนที่ไม่ชอบสังคมมุสลิมเลย เพราะเคยสัมผัสมาในสมัยเด็กที่บ้านเกิดจน โตมาย้ายมาเรียนในกรุงเทพก็ไม่ชอบยุ่งกับใครมากนัก แต่พอได้ศึกษาอิสลามและเข้าใจบริบทของอิสลามความคิดหนูก็เปลี่ยนไปโดย อัตโนมติ อิสลามสอนเราให้ดูแลเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน เอื้อเพื่อเผื่อแผ่กัน รักกันเห็นใจกัน โดยไม่มีการปิดกั้นในเรื่องศาสนา ซึ่งมุสลิมเดิมบางคนที่ไม่ได้ศึกษาอิสลามอย่างจริงจังก็จะปฏิบัติแบบผิดๆต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกันจนถึงปัจจุบันนี้ก็ยังคงมีปรากฏ” (คุณป๋ม สัมภาษณ์วันที่ 12 กันยายน 2564)

การวางตัวกับสมาชิกครอบครัวใหม่ การปรับตัวที่จะส่งต่อความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวมุสลิมกับครอบครัวเดิมในระยะยาวก็คือ การวางตัว การปฏิบัติอย่างเอาใจใส่ การดูแลครอบครัวเดิมของอีกฝ่ายเป็นอย่างดี เหล่านี้แม้จะดูเป็นเรื่องเล็กน้อยแต่เป็นสิ่งที่ละเลยไม่ได้ เป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่ทุกคนควรศึกษาในการวางตัวและถือเป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่ง

“เขาให้ความสำคัญกับพ่อแม่เรามากนะ ให้ความสำคัญพอ ซื่อซื่อซื่อ ให้เงินใช้ตามที่สามารถทำได้ ไปมาหาสู่ก็บ่อยอยู่จะ ประมาณ 3 เดือนครั้ง หรือแล้วแต่สะดวก” (คุณไอลา สัมภาษณ์วันที่ 25 พฤศจิกายน 2562)

“ก็มีไปดูแลไปเที่ยวไปเยี่ยมปีหนึ่งไปครั้งหรือสองครั้งอะไรอย่างนี้ อันนี้คือแรกๆ เเลยนะแต่ช่วงหลังอาจจะทำงานเยอะมาก ไปน้อยครั้งขึ้น คือไปก็จะมิของฝากไปเยี่ยมไปคุยอะไรอย่างนี้ตลอด” (คุณซัลมา สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน 2562)

“เราก็พยายามปรับตัว พยายามนั่งและเชื่อฟังเขาจนปัจจุบันเขาก็ยอมรับเราแล้วค่ะ” (คุณมาดิสสะฮุ สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน 2562)

“ที่นี้เขาก็ยอมรับมาตั้งแต่ตอนแรกนะ ตอนมาหาโต๊ะ โต๊ะเขาก็รับเลย (ยอมรับ) เขาก็ไม่ได้ว่าอะไรเขาอาจจะถูกชะตาก็ได้มั้ง” (คุณซำซึละห์ สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน 2562)

4.2.5 การปรับตัวด้านวิถีชีวิต

การปรับตัวเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตประจำวันต่อไปได้โดยไม่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนศาสนา ภายใต้สภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนไปจากเดิมของมุสลิมทำให้การใช้ชีวิตต้องปรับเปลี่ยนเป็นวิถีที่ต่างไปจากเดิม การปรับตัวจะมากหรือน้อยแตกต่างกันไปตามลักษณะวิถีชีวิตเดิมของแต่ละคน ครอบคลุมประเด็นการอุปโภคบริโภค การแต่งกายตามบัญญัติอิสลาม การเปลี่ยนชื่อเป็นภาษาอาหรับ การประกอบอาชีพ และการเข้าสังคม

1) การปรับตัวด้านการอุปโภคบริโภค อาหารที่บริโภคที่เป็นอีกเรื่องศาสนาอิสลามมีกฎเกณฑ์ในการพิจารณาที่ชัดเจนว่าอาหารประเภทใดหรือลักษณะใดบ้างที่อนุญาตให้สามารถบริโภคได้ (ฮาลาล) และอาหารประเภทใดบ้างที่ถูกสั่งห้าม (ฮารอม) ผู้เป็นมุสลิมจึงต้องเลือกบริโภคอย่างใส่ใจ ให้เป็นไปตามบทบัญญัติของศาสนาเพื่อที่เลือดเนื้อในร่างกายจะไม่ปะปนด้วยสิ่งที่ศาสนาไม่อนุมัติ อาหารฮาลาล คือ อาหารที่ปลอดภัยกับสุขภาพของมนุษย์

“เวลาจะไปเยี่ยมพ่อ หนูก็จะเตรียมเรื่องของอาหารการกินไปเองไปทำกินเอง แล้วเราก็อธิบายให้เค้าเข้าใจในเรื่องการกินอยู่ของเรา เพราะเราเป็นมุสลิมแล้ว” (คุณมาดิสสะฮุ สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน 2562)

“การแต่งกายของหนูตอนรับอิสลามแรกๆ ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงอะไรเลยคะ ปกติชอบนุ่งกระโปรงสั้นๆ แบบกั้มมากไม่ได้ ใส่เสื้อก็จะใส่แบบนมหมก ใส่แบบนี้ มาหลายปีหลังเข้ารับอิสลาม เพราะสามีก็ไม่ว่าอะไร เรื่องอาหารการกินก็กินตามปกติคะ ยกเว้นไม่กินหมู เช่น อยากรับประทาน พะโล้ก็จะไปสั่งแม่ค้าว่าเอาพะโล้หนึ่งถ้วยเอาแต่ไข่กับเต้าหู้ไม่เอาหมูเพราะเป็นอิสลามประมาณนี้เลยคะ หลังจากเวลาผ่านไปหลายปีได้ศึกษาอิสลามจนเข้าใจทุกอย่างแล้วทุกเรื่องก็เปลี่ยนไปตามแบบอย่างของศาสนาโดยหนูจะให้ความสำคัญมากๆ กับทุกเรื่องที่มีอิสลามสอน” (คุณปทุม สัมภาษณ์วันที่ 12 กันยายน 2564)

“เขาก็ทำเหมือนเราเป็นปกติ ไม่ได้มีอะไรต่างจากเดิม ก็ทำกับข้าวให้กิน บอกอันนี้ไม่มีหมูนะ แต่บางทีหนูก็ไม่กิน” (คุณไอลา สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน 2562)

2) การเข้าสังคม ภายใต้อาณัติของความเชื่อทางศาสนาที่เปลี่ยนไป แต่บทบาทที่พึงมีต่อการอยู่ร่วมกันในสังคมก็ยังคงต้องคงไว้ อาทิ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนที่ต้องมีการพบปะสังสรรค์ การร่วมงานเลี้ยงที่อาจมีสิ่งที่ไม่เหมาะสมห้ามร่วมอยู่ด้วย เช่น มีเหล้าเบียร์ มีการปะปนชายหญิงที่เกินเลย มีการร้องรำทำเพลง ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่กล่าวว่า การเปลี่ยนศาสนาไม่ได้มีผลกระทบ การปรับตัวในประเด็นนี้จึงไม่ได้เป็นปัญหาเท่าใดนัก

“เพื่อนฝูงในสังคมเดิมไม่มีปัญหาอะไรเพราะส่วนใหญ่เข้าใจ บางคนที่ไม่เข้าใจ เราก็พยายามอธิบายให้เค้าเข้าใจถึงกฎเกณฑ์ของอิสลามว่าเป็นอย่างไรคะ” (คุณมาตินะฮ์ สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน 2562)

“สังคมเพื่อนฝูงก็คบปกติเพียงแต่หนูจะไม่ไปร่วมงานสังสรรค์ในรูปแบบที่มีการดื่มเหล้าร้องเพลงเฮฮา แต่เพื่อนๆ ทุกคนเข้าใจคะ” (คุณปทุม สัมภาษณ์วันที่ 12 กันยายน 2564)

3) การเปลี่ยนชื่อภาษาอาหรับ จากเดิมที่มีชื่อในบัตรประชาชนเป็นภาษาไทย เมื่อเปลี่ยนศาสนา มุอัลลัฟทุกคนจะตั้งชื่อเพิ่มอีกชื่อหนึ่งซึ่งเป็นการเลือก ตั้งชื่อที่มีความหมายดีๆ เพื่อให้การเรียกชื่อเป็นนัยหนึ่งในการอวยพรให้เกิดสิ่งดีงามแก่เจ้าของชื่อนั้น โดยชื่อที่ตั้งของมุสลิมนิยมตั้งโดยใช้ภาษาอาหรับ การออกเสียงชื่อภาษาอาหรับนี้จะไม่คุ้นชินสำหรับคนไทยนัก เนื่องจากคน

ไทยไม่ได้พูดภาษาอาหรับ แต่โดยรวมการตั้งชื่อนี้ก็ไม่ได้เป็นปัญหา เนื่องจากครอบครัวและคนสนิทเดิมยังคงเรียกขานโดยใช้ชื่อเล่นเดิมได้เป็นปกติ

“ตอนที่เราเปลี่ยนชื่อเป็นชื่อภาษาอาหรับที่บ้านก็รับได้นะคะ เพราะที่บ้านก็เรียกชื่อแทนกันไม่ได้เรียกชื่อย่อแล้ว ก็เรียก แทนกันว่าน้อง อะไประมาณนี้มากกว่า” (คุณชัลมา สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน 2562)

“ตอนเราเปลี่ยนชื่อเป็นชื่ออาหรับ เขาไม่ได้สนใจตรงนี้อยู่แล้ว เรามีชื่อเก่าเขาก็เรียกชื่อเก่าของเราไป” (คุณช่าซึละห์ สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน 2562)

“ชื่ออิสลามสามีตั้งให้แต่แรกแล้วแต่ไม่ได้เอามาใช้เรียกกัน หลังจากเข้าไปศึกษาอิสลามจึงเอามาใช้เรียกจนทุกวันนี้ ญาติพี่น้องเดิมก็จะเรียกชื่ออิสลามกันเกือบหมดแล้วละ” (คุณป๋ม สัมภาษณ์วันที่ 12 กันยายน 2564)

แนวปฏิบัติหนึ่งที่เป็นที่นิยมในสังคมมุสลิมไทย คือการตั้งชื่อภาษาอาหรับให้คล้ายคลึงกับการออกเสียงของชื่อเดิมในภาษาไทย เพื่อไม่ให้เกิดความยากลำบากเกินไปในการจดจำและเรียกขาน อาทิ หากชื่อเดิม รัตนา ก็อาจตั้งชื่ออาหรับว่า สุสนา หากชื่อเดิมปัทมา ก็ตั้งชื่ออาหรับว่า ฟาตีมา เป็นต้น

“ชื่ออาหรับก็คล้องกับชื่อไทยอยู่แล้วนะ เพราะว่าคล้องจองกันเลยเรียกไม่ยาก” (คุณสุสนา สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน 2562)

4) การแต่งกาย สำหรับมุสลิมใหม่ที่เป็นผู้หญิงจำเป็นต้องปรับในส่วนของการแต่งกายมากกว่าผู้ชาย เนื่องจากบทบัญญัติอิสลามกำหนดให้ผู้หญิงมุสลิม หรือที่เรียกกันว่ามุสลิมะฮ์ต้องแต่งกายปกปิดทุกส่วนของร่างกาย เว้นเพียงใบหน้าและฝ่ามือ มุฮัลล์ฟจึงต้องค่อยๆ ปรับในเรื่องนี้ด้วย บางส่วนที่แต่งกายเรียบร้อยมีติดอยู่แล้ว ก็อาจจะไม่กระทบกับลักษณะเดิมของตนมากนัก แต่ผู้ให้ข้อมูลบางส่วนที่คุ้นชินกับการแต่งกายที่เปิดเรือนร่าง ก็ต้องปรับตัวในประเด็นนี้มากพอสมควร

“การคลุมหัวก็ไม่มีปัญหานะ หนูคิดว่าในช่วงแรกขึ้นอยู่กับใจเรามากกว่าที่เป็นอุปสรรค ตอนทำงานบริษัท ทางบริษัทก็ยอมรับจ้ะ เพราะมุสลิมครึ่งบริษัทแรกๆ ก็ไม่ได้คลุม ตอนหลังก็มาคลุม” (คุณไอลา สัมภาษณ์วันที่ 25 พฤศจิกายน 2562)

“การคลุมหัว ไม่มีอุปสรรคอะไรเลยกลับตรงกันข้ามมันเป็นบวกในเรื่องการค้า และธุรกิจอีกด้วย ทำให้คนต่างศาสนาจะให้เกียรติและคนมุสลิมก็จะซื้ออาหาร ที่หนุ่มชายหมายถึงขายได้ทั้งมุสลิมและคนพุทธค่ะ” (คุณมาดีนะฮ์ สัมภาษณ์ วันที่ 22 พฤศจิกายน 2562)

“การคลุมฮิญาบในอิสลามเป็นสิ่งสำคัญสำหรับตัวหนู โดยเฉพาะหนูไม่ได้มอง แค่ว่าอิสลามใช้ให้คลุมฮิญาบเท่านั้น แต่หนูกลับมองว่ามันเป็นเครื่องหมายที่ บอกว่าฉันคือมุสลิม ปัจจุบันถ้าไม่คลุมจะไม่ออกไปให้ใครเห็นเด็ดขาด ถ้าไม่ คลุมคือมันเหมือนเราแก้ผ้าเดินออกไปนอกบ้านเลยประมาณนั้นค่ะ ทำให้ลูกๆ ทุกคนก็เป็นแบบหนูไปด้วยค่ะ อัลฮัมดุลิลลา ทุกครั้งที่เวลาหนูเห็นมุสลิมะห์ ด้วยกันไม่คลุมฮิญาบหนูจะรู้สึกอายแทนพวกเขาหรือจะรู้สึกไม่ดีทันที” (คุณ ปุ้ม สัมภาษณ์วันที่ 12 กันยายน 2564)

“คลุมหัวไม่มีปัญหาเลย เพราะอัลลอฮ์ ﷻ ให้ฉันเรียนเรื่องคลุมหัว ฉันชอบเอง ฉันก็ไปเรียนเองชวนเพื่อน ไปบ้าง” (คุณครูอามีนะฮ์ สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562)

นอกจากนี้ การสวมฮิญาบหรือคลุมศีรษะของมุสลิมะฮ์ ยังเป็นการแสดงออกทางอัตลักษณ์ ที่ทำให้ต่างศาสนิกเกิดความสนใจศาสนาอิสลาม

“หนูอยู่ใกล้มัซยิด จะได้ยินเสียงอาซาน แล้วเราอยู่ในสังคมของเขา เห็นว่าเขา แต่งตัวคลุมหัวสวยจัง เสียงอาซานเพราะดี แรงจูงใจก็เลยเป็นเพราะเราอยู่ใกล้ มุสลิม” (คุณไอลา สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน 2562)

ในทางกลับกัน มุอัลลัฟบางคนที่ศึกษาศาสนาจนมีความเข้าใจในคำสอนศาสนา ก็มีส่ว นช่วยให้ครอบครัวของสามีที่เป็นมุสลิมเดิมปฏิบัติตามบทบัญญัติของศาสนาได้ดียิ่งขึ้น เช่น จากที่ใน บ้านไม่มีสมาชิกคนใดคลุมฮิญาบ มุอัลลัฟสามารถเป็นแบบอย่างให้สมาชิกในครอบครัวที่เป็น มุสลิมเดิมคลุมฮิญาบตามคำสั่งใช้ศาสนาด้วย ดังที่ผู้ให้ข้อมูลเล่าอย่างน่าสนใจว่า

“ที่บ้านของบังแรกๆ ก็ไม่มีใครคลุมหัวค่ะ หนูเป็นคนแรกในบ้านที่คลุมหัว หลังจากหนูได้มีโอกาสไปศึกษาเรื่องของศาสนาอิสลามจนเข้าใจและนำมา ปฏิบัติ เมื่อหนูรู้แล้วว่าเรื่องการคลุมหัวเรื่องการละหมาดมันเป็นสิ่งที่เป็น

สำหรับมุสลิมทุกคนที่จะต้องปฏิบัติ (วาญิบ) หนุจึงคลุมหัวและละหมาด ต่อมาทุกคนที่บ้านก็ทำตามหนุค่ะ” (คุณมาดีนะฮฺ สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน 2562)

“แม่สามีก็ไม่ได้คลุมค่ะ และหนุก็ไม่เคยเห็นเขาละหมาดเลยเหมือนกัน ตอน หนุแต่งงานแรกๆ สามีหนุก็ไม่ละหมาด เพิ่งมาละหมาดเมื่อ 2-3 ปีที่ผ่านมา” (คุณไอลา สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน 2562)

5) วิธีการประกอบอาชีพ เมื่อความศรัทธาเปลี่ยน จึงส่งผลกระทบต่อมุอัลลัฟในมิติของวิถี การดำเนินชีวิตในบทบาทการประกอบอาชีพการงาน กล่าวคือ อาชีพการงานที่ปฏิบัติเป็นกิจวัตร เพื่อยังชีพก็ต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสิ่งที่ตนยึดเหนี่ยวศรัทธา ซึ่งผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่กล่าวว่าไม่ได้ส่งผลกระทบใดๆ สำหรับมุอัลลัฟที่ประกอบอาชีพค้าขาย เมื่อปรับเปลี่ยนมาคลุมฮิญาบ ผู้ให้ข้อมูลกลับมองว่าเป็นข้อดีมากกว่า เนื่องจากยังทำให้สามารถรองรับลูกค้าทั้งผู้ที่นับถือศาสนา พุทธ อิสลาม หรือคริสต์ก็ยังได้ ดังที่กล่าวว่า

“เราทำอาชีพค้าขาย เวลาคนต่างศาสนามาซื้อ เขาก็คงรู้สึกว่ามันดูสะอาดดี” (คุณ ไอลา สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน 2562)

“วิธีการประกอบอาชีพ หนุว่าสำหรับหนุมันเป็นบวกมากขึ้นเคยมีคนพูดต่อหน้า หนุเวลาเขาเห็นการแต่งตัวมิดชิด เขากลับพูดว่า คนแต่งตัวแบบอิสลามแบบนี้มัน ชัดเจนว่า เรื่องระหว่างตัวเขากับศาสนาเขายังชัดเจน ดังนั้นไม่ต้องกลัวว่าเขาจะ มาคดโกงเราเลย ซึ่งมันเป็นสิ่งที่หนุคาดไม่ถึงว่าเขามองเราถึงขั้นนี้เลยหรือ ค่ะ” (คุณปทุม สัมภาษณ์วันที่ 12 กันยายน 2564)

“ไม่มีผลกระทบเลย อัลลอฮฺ ﷻ ให้ฉันเยอะมาก” (คุณครูอามีนะฮฺ สัมภาษณ์ วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562)

“ไม่มีอุปสรรคอะไรเลยกลับตรงกันข้ามมันเป็นบวกในเรื่องการค้าและธุรกิจอีกด้วย ทำให้คนต่างศาสนาให้เกียรติและคนมุสลิมก็จะซื้ออาหารที่หนุขาย หมายถึงขายได้ทั้งมุสลิมและคนพุทธค่ะ” (คุณมาดีนะฮฺ สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน 2562)

โดยสรุปแล้ว ในด้านวิถีชีวิตนี้แม้ว่าการศรัทธาในศาสนาอิสลาม จะทำให้การดำเนินชีวิตของมุสลิมต้องมีการปรับเปลี่ยนจากเดิมไปมากพอควร ทั้งการอุปโภคบริโภค การแต่งกาย การเปลี่ยนชื่อเป็นภาษาอาหรับ การเข้าสังคม และวิถีการประกอบอาชีพ แต่กระนั้นมุสลิมส่วนใหญ่ก็มีมุมมองที่เป็นบวก กลับมองว่าการปรับตัวในเรื่องดังกล่าวนี้ไม่ได้เป็นปัญหาต่อการใช้ชีวิตประจำวันเลย

4.3 ปัญหาอุปสรรคในการปรับตัวของครอบครัวมุสลิมของครอบครัวมุสลิมในเขตชุมชนมัสยิดยามีอุลุมตะกิน (ลำสาลี)

ปัญหาอุปสรรคในการปรับตัวของครอบครัวมุสลิมเมื่อจัดกลุ่ม โดยใช้แหล่งที่มาของปัญหาแล้ว แบ่งได้เป็นสองลักษณะ คือ อุปสรรคจากปัจจัยภายนอก คือจากบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ตัวสามีหรือภรรยาของครอบครัวมุสลิม อาทิ ครอบครัวเดิม การถูกกลั่นแกล้งจากครอบครัวสามี/ภรรยา การถูกหวาดระแวงว่าจะกลับไปนับถือศาสนาเดิม และอุปสรรคจากปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ขาดการศึกษาหาความรู้ศาสนาเพิ่มเติม อ่านอัลกุรอานไม่ได้ ความหยาบคายในการปฏิบัติตามคำสอนศาสนาของกลุ่มที่ตนเป็นมุสลิมเดิม

4.3.1 อุปสรรคจากปัจจัยภายนอก

4.3.1.1 ครอบครัวเดิม อุปสรรคหรือปัญหาในการปรับตัวที่ครอบครัวมุสลิมทุกคนประสบในขั้นเริ่มต้นของการเปลี่ยนศาสนาก็คือ อุปสรรคในการสร้างความเข้าใจให้กับบุคคลใกล้ชิดในครอบครัวเดิม ผู้ให้ข้อมูลจะมีทั้งที่ไม่ถูกต้องด้าน และถูกต้องด้านจากครอบครัวเดิม ซึ่งการต่อต้านจะเกิดในช่วงแรกๆของการเข้ารับอิสลาม แต่ในภายหลังการต่อต้านก็น้อยลง เนื่องจากมีการค่อยๆ ปรับความเข้าใจให้แก่ครอบครัว ซึ่งความเป็นจริงแล้วการเปลี่ยนศาสนาไม่ได้ทำให้บทบาทของลูกต่อพ่อแม่ถูกตัดขาด ความสัมพันธ์ยังเป็นพ่อแม่เช่นเดิม และในระหว่างเครือญาติก็ยังคงมีความสัมพันธ์เช่นเดิม

“แรกๆ ตอนที่เตี้ย(พ่อ)รู้ว่าผมจะมาเป็นอิสลาม เขาก็ไม่ค่อยเห็นด้วย เพราะเขาเป็นคนจีน เพราะถึงปีเราก็ต้องมีสารทจีน ตรุษจีนอะไรอย่างนี้ มันเป็นธรรมเนียมที่ทำกันมานาน” (คุณอิบรอฮีม สัมภาษณ์วันที่ 25 พฤศจิกายน 2562)

“ตอนเราก็บอกพ่อกับแม่ว่า หนูไปเป็นอิสลามนะแม่ เขาก็บอกว่าจะไปเป็นทำไม ในเมื่อเราเป็นพุทธ เกิดพ่อแม่ตายก็ไปเผาไม่ได้หรอก เราก็เลยบอกว่า ถึงหนูจะไม่ได้ไปเผาหรือร่วมอะไรนะ แต่คือหนูก็ยังไปดูใจไปเยี่ยมไปอะไรได้ ตอนแรกเขาก็ต่อต้านนะแต่พออยู่ได้มาปี 2 ปีเขาก็รับได้” (คุณซัลมา สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน 2562)

อย่างไรก็ตาม หากครอบครัวเดิมเป็นผู้ที่ให้ความสำคัญเรื่องศาสนาหรือมีเจตคติที่เป็นบวกว่าหลักคำสอนของทุกศาสนาต่างสอนให้มนุษย์มีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม และสอนสั่งให้มนุษย์เป็นคนดี ร่วมกันสร้างคุณประโยชน์ให้กับสังคมแล้ว ปัญหาอุปสรรคในเรื่องนี้ก็จะเบาบางลง จะไม่เกิดความขัดแย้งมากจนเกินไป

“เพราะเขาเข้าใจว่า เป็นเรื่องส่วนตัว และพ่อก็เป็นคนที่มีศาสนาเหมือนกัน เขาเคร่งครัดในศาสนาของเขาเหมือนกัน เขาก็เลยเข้าใจเรา” (คุณชัชวาลย์ สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน 2562)

4.3.1.2 การถูกกลั่นแกล้งจากครอบครัวสามี/ภรรยา บางครอบครัวที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อมุสลิม หรือต่อตัวบุคคลก็อาจใช้วิธีการกลั่นแกล้งเพื่อสร้างความเจ็บช้ำให้กับมุสลิม อาจเป็นเพียงการแสดงออกทาง สีหน้าวาจา หรือร้ายแรงถึงขั้นกลั่นแกล้ง แต่ท้ายที่สุดพวกเขาก็พิสูจน์ศรัทธาของพวกเขาจนเป็นที่ยอมรับของครอบครัวได้

“การปรับตัวช่วงแรกๆก็ลำบากมากค่ะ เพราะมีการดูถูกดูหมิ่นกันตลอด จากญาติพี่น้องของบั้งมีการพูดต่อว่าเวลาทำอะไรผิด ว่าเป็นพวกลาวกาว คือคำเพื่อให้เจ็บใจอะแต่เราก็อดทน” (คุณมาดินะฮ์ สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน 2562)

“ก็คือ เหมือนเขาไม่ค่อยชอบหนูเท่าไรแหละ แต่พ่อสามีไม่ค่อยอะไรเท่าไร แต่แม่สามีก็คือไม่ชอบเลย เพราะเหมือนว่าสามีหนูเคยแต่งงานมาแล้ว และก็มีลูก ภรรยาเก่าเขาก็เป็นมุสลิม แต่เหมือนกับว่าหนูไม่ได้เป็นมุสลิมตั้งแต่เดิมเขาเลยไม่ชอบ” (คุณไลลา สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน 2562)

4.3.1.3 การถูกหวาดระแวงว่าจะกลับไปนับถือศาสนาเดิม อาจเนื่องด้วยการรับรู้ที่ผ่านมาของมุสลิมในบางพื้นที่ มักเห็น กรณีตัวอย่างของมุสลิมที่เมื่อเกิดปัญหาขัดแย้งหรือหย่าร้างจากครอบครัว ก็ผันตัวกลับไปยังศาสนาเดิม ทำให้ครอบครัวมุสลิมเดิมมีความหวาดระแวงและกังวลในเรื่องนี้ เกิดเป็นอุปสรรคในช่วงแรกของหลายๆ คู่ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลเล่าว่า

“ช่วงแรกๆ แม่บั้งเค้าก็ไม่ยอมรับในช่วงแรกๆ เพราะเขากลัวว่าถ้ามีลูกในอนาคตเค้ากลัวจะมีปัญหา เค้ากลัวมากกว่าเราจะเอาลูกหลานเค้าไปเป็นพุทธ

เค้าไม่ยอมรับตรงนี้ แรกๆเค้าก็จับแยกกันแต่ว่าบังหนูเค้าชอบหนูเค้าไม่ยอม”
(คุณมาตินะฮุ สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน 2562)

แม้ว่ามูอัลลัฟที่เป็นผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดเข้ารับนับถือศาสนาอิสลาม โดยมีสาเหตุจากการ
แต่งงาน แต่เมื่อเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของศาสนาอิสลามแล้ว ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดต่างยืนยันว่าแม้จะ
เลิกอยู่กับคู่ครองก็จะไม่กลับไปยังศาสนาเดิมอีก

“ฉันก็คงไม่กลับไปหรอก เพราะฉันเข้าใจกูรออ่าน..” (คุณครูอามีนะฮุ วันที่ 23
พฤศจิกายน 2562)

“ไม่เปลี่ยนแปลงครับ เรายังมีลูกต้องดูแล เราต้องเป็นหลักให้ลูก ในเมื่อเราเลือกที่จะมา
เข้ารับอิสลามแล้ว” (คุณออลามีน สัมภาษณ์วันที่ 26 พฤศจิกายน 2562)

“ไม่กลับไปหรอกค่ะทุกวันนี้ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ เราละหมาดถือศีลอดตลอด
เรามีความสุขและเรามีที่พึ่งทางใจ ลูกๆ ก็เรียนศาสนาอิสลามทุกคน อยากรู้ก็
ไม่กลับไปนับถือพุทธแล้วค่ะเพราะเรารู้แล้วว่าอิสลามคือทางรอดค่ะ” (คุณมาตี
นะฮุ สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน 2562)

4.3.2 อุปสรรคจากปัจจัยส่วนบุคคล

4.3.2.1 ขาดการศึกษาหาความรู้ศาสนาเพิ่มเติม

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ ยอมรับว่าไม่ค่อยได้ให้ความสำคัญกับการหาความรู้ศาสนา
เพิ่มเติม เป็นไปได้ว่าเนื่องจากมูอัลลัฟส่วนใหญ่เปลี่ยนศาสนามานับถือศาสนาอิสลาม ด้วยเหตุผล
ของการแต่งงานเป็นหลัก จึงอาจทำให้ขาดแรงขับเคลื่อนที่มาจากภายในตนเอง ส่งผลให้ไม่มีความ
สงสัยใคร่รู้ ที่จะศึกษาหาความรู้เรื่องศาสนาเพิ่มเติมด้วยตนเอง มีอยู่ส่วนหนึ่งที่เข้ารับการศีกษา
เพิ่มเติมจากศูนย์ให้ความรู้อิสลามก็เป็นกลุ่มที่จำเป็นต้องเรียนเพื่อให้ได้รับใบรับรอง ที่สามารถ
นำไปใช้ประโยชน์ในวาระต่างๆ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลเล่าว่า

ตัวอย่าง บทสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลที่เรียนรู้อิสลามเพื่อใบรับรอง

“ก็รู้แต่ว่ากินหมูไม่ได้ ไหว้พระไม่ได้ แรกๆ ไม่ได้เรียนเลย ... จนช่วงที่จะไป
ทำงานที่ซาอุ้นั้นแหละเลยศีกษา เพราะต้องไปสอบที่ศูนย์กลางเอาใบรับรองว่า
เป็นมุสลิมจริง ถึงจะเข้ามกกะฮ์ได้” (คุณอิบรอฮีม สัมภาษณ์วันที่ 25 พฤศจิกายน
2562)

4.3.2.2 อ่านอัลกุรอานไม่ได้ ครอบครัวมุสลิมส่วนใหญ่ยังมีความเข้าใจในเรื่องการปฏิบัติศาสนกิจตามบทบัญญัติของศาสนาในระดับที่น้อย ส่วนใหญ่ยังไม่สามารถอ่านคัมภีร์อัลกุรอานได้ การอ่านคำกล่าวภาษาอาหรับในการปฏิบัติละหมาดจึงเป็นอุปสรรค ส่วนหนึ่งที่สามารถอ่านได้ก็ไม่ได้รู้ความหมายของตัวบทที่อ่าน ดังที่ให้ข้อมูลว่า

“การอ่านกุรอานแรกๆก็ได้อ่านจากการฟังในโทรศัพท์มือถือพร้อมกับดูจากหนังสือที่มีคำอ่านภาษาไทยจึงทำให้อ่านกุรอานได้ มันก็พอได้ธรรมดาในระดับหนึ่ง แต่หนูจะเน้นดูความหมายเนื้อหาของซูเราะห์นั้นๆ ในช่วงแรกคิดว่าการอ่านกุรอานเป็นภาษาอาหรับมันเป็นเรื่องยากสำหรับหนู เลยไม่ค่อยสนใจเท่าไรหรอก พอมาถึงวันหนึ่งสามีชวนให้ไปเรียนคุกกี้เลยไปลองเรียน อัลฮัมดุลิลลาฮู มันไม่ได้ยากอย่างที่เราคิด เรียนได้ไม่ถึงเดือน หนูก็เริ่มอ่านได้บ้างแล้ว” (คุณปทุม สัมภาษณ์วันที่ 12 กันยายน 2564)

“อ่านกุรอานไม่ได้ครับ เพราะว่าด้วยเพราะเราอ่านคำอ่านไทยมาโดยตลอด ตอนนี้เรายังรู้สึกว่ เรายังอาจเข้าถึงศาสนาอิสลาม ไม่ได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ ไม่เหมือนลูกที่เราให้เรียนตั้งแต่เล็ก (คุณอัลอามีน สัมภาษณ์วันที่ 26 พฤศจิกายน 2562)

4.3.4 ความหละหลวมในการปฏิบัติตามคำสอนศาสนาของคู่ครองที่เป็นมุสลิมเดิม การไม่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามบทบัญญัติศาสนาของมุสลิมเดิมเป็นอุปสรรคในการพัฒนาตัวตนของมุสลิม เนื่องจากการบกพร่องหรือขาดแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามคำสอนศาสนาจากบุคคลใกล้ชิด จะทำให้การปรับตัวของมุสลิมดำเนินไปอย่างเชื่องช้า อนึ่ง แบบอย่างที่ดีนั้นมีคุณค่ามากกว่าการสอน ในเรื่องนี้ก็เช่นเดียวกัน หากได้คู่ครองที่ให้ความสำคัญกับการทำตามคำสั่งใช้ของอัลลอฮ์ มุสลิมเองก็จะได้รับประโยชน์ได้ผู้นำในการปฏิบัติประจำวันและความสะดวกในการศึกษาศาสนามากขึ้นด้วย ดังคำพูดของผู้ให้สัมภาษณ์ที่ได้กล่าวว่า

“ไม่ได้เรียนเลยครึ่งช่วงแรกๆ ไม่รู้เรื่องเลย ไม่มีใครสอน แต่ทำสุนัต(จริบหนั งปลายอวัยวะเพศ)ผมก็ทำมาตั้งแต่แรกเข้าแล้ว แพนเก่าก็ไม่ได้เคร่งด้วย ผมก็ไม่เคยเห็นเขาละหมาดนะ ” (คุณอิบรอฮีม สัมภาษณ์วันที่ 25 พฤศจิกายน 2562)

“ตอนแรกก็ไม่ว่าเขาเป็นอิสลามนะ เพราะแก่ก็ไม่ได้ละหมาด หลังจากแต่งงานถึงเริ่มมาละหมาด ถึงรู้ว่าเขาเป็นอิสลาม ไม่ได้เคร่ง เวลาที่เราบวชเขาก็ไม่ได้บวชเพราะเขาสูบใบจากเพราะเขาอดไม่ได้ เขาเป็นมุสลิมตั้งเดิมเลย ตอนนิกะห์ฉันก็ไปนิกะห์กับเขาที่สุเหร่า ที่เพชรบุรี” (โตะฮาวา สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562)

“ตอนหนูแต่งงาน มาแรกๆสามีหนูก็ไม่ละหมาด เพิ่งมาละหมาดเมื่อ 2-3 ปีที่ผ่านมา ..แม่สามีก็ไม่ได้คลุมหัวกะ และหนูก็ไม่เคยเห็นเขาละหมาดเลยเหมือนกัน” (คุณไฉลา สัมภาษณ์วันที่ 22 พฤศจิกายน 2562)

โดยสรุปจากการศึกษาสภาพการปรับตัวของครอบครัวมุสลัฟในชุมชนมุสลิมมัศยิดยามีอุลุมุดตะกิน (ลำสาลี) พบว่าการตัดสินใจสู่การเป็นมุสลิมของมุสลัฟส่วนใหญ่มีจุดเริ่มต้นจากการประทับใจในลักษณะบุคลิกภาพการแสดงออกของผู้เป็นมุสลิม ซึ่งทำให้พี่น้องต่างศาสนามีความสนใจเรียนรู้เรื่องราวของศาสนาอิสลามในมิติอื่นๆทั้งนี้สามารถจัดกลุ่มสภาพการปรับตัวได้ 5 ด้าน คือ ด้านความเชื่อความศรัทธา ด้านจารีตประเพณี ด้านความสัมพันธ์ในเครือญาติ ด้านบุคลิกภาพและการวางตัว ด้านวิถีการดำเนินชีวิต

4.4 ความคิดเห็นในการช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบครัวมุสลัฟในสังคมมุสลิม

ความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลที่สะท้อนยังผู้มีบทบาทในชุมชนมัศยิดยามีอุลุมุดตะกิน เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมุสลัฟในชุมชน อันจะแสดงให้เห็นถึงความใส่ใจของสังคมมุสลิมในการดูแลมุสลัฟที่ประสบปัญหาทางครอบครัว ผู้ให้ข้อมูลได้เสนอแนะดังนี้ โดยสรุปผลจากผู้ให้ข้อมูลสะท้อนหรือเสนอแนะต่อชุมชนมัศยิดยามีอุลุมุดตะกินมากที่สุด คือ การเสนอความคิดให้ทางชุมชนจัดกิจกรรมให้ความรู้ศาสนาแก่มุสลัฟอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดบรรยากาศของการเรียนรู้คำสอนอิสลามอย่างต่อเนื่อง ตามด้วยเรื่องให้ความช่วยเหลือด้านอาชีพแก่มุสลัฟและการให้ความช่วยเหลือมุสลัฟภายหลังการหย่าร้างกับครอบครัวหรือหลังจากหัวหน้าครอบครัวเสียชีวิต ปัจจุบันพบว่าหลายครอบครัวที่ถูกสังคมทอดทิ้งหลังจากหัวหน้าครอบครัวเสียชีวิตลงถูกหลานของมุสลัฟขาดการสนับสนุนดูแลเอาใจใส่เรื่องความเป็นอยู่และการศึกษาทำให้เสียโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในทุกๆด้าน โดยเฉพาะด้านการศึกษาในเรื่องศาสนาอันเป็นเสาหลักในการดำเนินชีวิตประจำวันในระบบอิสลามขั้นพื้นฐาน ครอบครัวเหล่านี้ถูกมองเป็นครอบครัวปกติในสายตาของเพื่อนบ้านในชุมชนเพราะความเคยชินของชาวบ้าน ซึ่งอันที่จริงแล้ว

สิ่งที่ควรเป็นคือการเอาใจใส่ของคนในสังคมในชุมชนควรถือการดูแลเป็นพิเศษในการเป็นอยู่ของครอบครัวเหล่านี้

4.4.1 ควรจัดกิจกรรมให้ความรู้ศาสนาอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นหนึ่งที่มุสลิมมีความเห็นสอดคล้องกันทุกคน คือ ข้อเสนอแนะที่อยากให้มัสยิดในชุมชนทำการจัดอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ศาสนาอย่างต่อเนื่อง เป็นพื้นที่ให้มุสลิมได้มาพบปะ รวมตัว แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และปรึกษาหารือในประเด็นต่างๆ โดยเฉพาะเรื่องของศาสนา การให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติที่ถูกต้อง และเรื่องความเป็นอยู่ประจำวันของมุสลิม โดยมีผู้ที่มีความรู้คอยให้คำแนะนำแนวทางการปฏิบัติ และการแก้ไขปัญหาในประเด็นต่างๆ ที่มุสลิมประสบพบเจอ

“เรื่องการสอนศาสนา น่าจะมีการจัดอบรม เพราะมุสลิมรุ่นใหม่มาแปดเดียวก็ออกไปละ (หมายถึงคนที่เข้ารับอิสลามใหม่เพื่อแต่งงาน แต่งได้พักเดียวก็ออกจากศาสนาไป) แต่งได้เดือน 2 เดือนก็ไปแล้ว กลับเป็นพุทธ” (คุณสุสนา สัมภาษณ์วันที่ 24 ตุลาคม 2562)

“อยากให้มัสยิดช่วยเหลือมุสลิม จัดสัมมนาเช่นเดือนละครั้ง อบรมให้ความรู้เรื่องศาสนาและข้อปฏิบัติต่างๆ มุสลิมจะได้พบปะกัน แลกเปลี่ยนความรู้กัน” (คุณอัลอามีน สัมภาษณ์วันที่ 26 พฤศจิกายน 2562)

“ควรมีการอบรมประจำเดือนให้ความรู้ เพราะบางคนอาจทำงานไม่ว่างมาอบรม” (คุณไอลา สัมภาษณ์วันที่ 25 พฤศจิกายน 2562)

4.4.2 ควรมีองค์กรให้ความช่วยเหลือด้านอาชีพแก่มุสลิม

องค์กรอาจเป็นลักษณะของการรวมกลุ่มกัน เพื่อจัดตั้งเป็นกองทุนช่วยเหลือมุสลิมทั้งในแง่ของการสร้างอาชีพ และการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ผ่านระบบชะกาด ซึ่งหากมีหน่วยงานที่ช่วยดูแลด้านนี้ หากสามารถบริหารจัดการระบบได้อย่างดี ก็จะเป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือมุสลิมในสังคมมุสลิมได้เป็นอย่างมาก

“ไม่มีกองทุนชะกาด ไม่เคยได้รับเลย ยังถูกปล่อยปะละเลย” (คุณสุสนา สัมภาษณ์วันที่ 24 พฤศจิกายน 2562)

“ถ้าคุณเหนื่อยก็ดี เพราะคนแก่ก็ทำมาหากิน ไม่ได้ ชะกาคันก็ไม่เคยได้”
(โต๊ะฮาวา สัมภาษณ์วันที่ 23 พฤศจิกายน 2562)

“สำหรับมุฮัลล์ฟยังไม่มีหน่วยงานใดเข้าช่วยเหลือ อยากให้แนะนำมุฮัลล์ฟ
ช่วยเหลือด้านการดำรงชีวิตต่างๆด้วย” (คุณซาฮิละห์ สัมภาษณ์วันที่ 24
พฤศจิกายน 2562)

4.4.3 การให้ความช่วยเหลือมุฮัลล์ฟภายหลังการหย่าร้างกับครอบครัว

ดังที่ทราบสาเหตุในการเปลี่ยนมานับถือศาสนาอิสลามของมุฮัลล์ฟในชุมชนมัศยิดยา มิอุลมุตะกิน มาจากการแต่งงานเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้สนใจและศรัทธาในศาสนาอิสลาม ทั้งนี้ จากสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบัน พบว่ามีมุฮัลล์ฟจำนวนไม่น้อยที่หลังการแต่งงานพบกับ ปัญหาความไม่ราบรื่นในการครองเรือน จนท้ายที่สุดทำให้หลายครอบครัวตัดสินใจหย่าร้างยุติ บทบาทครอบครัวและแยกทางกันไป

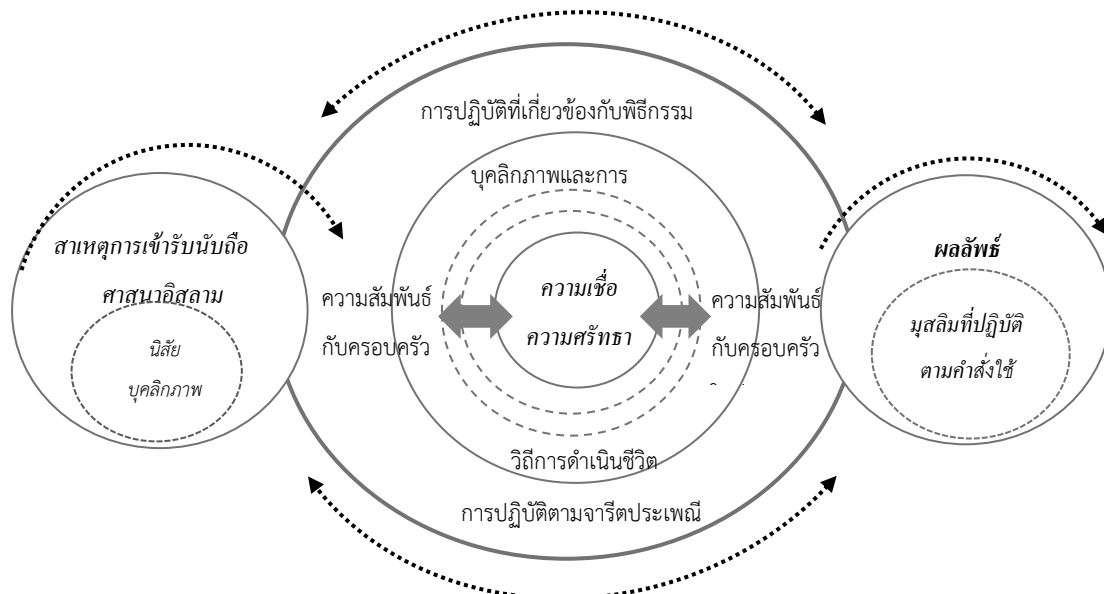
ผลกระทบจากเรื่องนี้เป็นประเด็นที่น่าเป็นห่วงอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบัน มุฮัลล์ฟที่ตัดสินใจ หันหลังจากศาสนาและสังคมเดิม พร้อมปรับวิถีชีวิตให้เป็นอิสลามอย่างเต็มรูปแบบแล้ว แต่เมื่อ ต้องแยกทางหรือหย่าร้างกันมุฮัลล์ฟจึงตกอยู่ในที่นั่งลำบาก เป็นการทดสอบความเข้มแข็งของ ศรัทธาที่หนักหน่วง ซึ่งหากชุมชนหรือสังคมที่อยู่ มีกลไกในการเยียวยาหรือให้ความช่วยเหลือ ก็จะ ช่วยให้ความลำบากที่มุฮัลล์ฟต้องประสบนั้นเบาบางลงมาได้ ไม่มากก็น้อย

“อยากให้เขามีที่อยู่ให้กับมุฮัลล์ฟที่ไม่มีสามี และมีเงินรายเดือนด้วย หากเขา เลิกกับสามี แล้วมีลูกคิด ถ้าต้องกลับไปใช้ชีวิตที่บ้านเขาเอง เขาก็อาจจะ กลับไปนับถือศาสนาเดิม หนูก็เลยอยากให้เขายังคงอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มี มุสลิม ” (คุณไอลา สัมภาษณ์วันที่ 25 พฤศจิกายน 2562)

โดยสรุปผลจากผู้ที่ให้ข้อมูลสะท้อนหรือเสนอแนะต่อชุมชนมัศยิดยา มิอุลมุตะกินมาก ที่สุด คือ การเสนอแนะให้ทางชุมชนจัดกิจกรรมให้ความรู้ศาสนาแก่มุฮัลล์ฟอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ เกิดบรรยากาศของการเรียนรู้คำสอนอิสลามอย่างต่อเนื่อง ตามด้วยเรื่องให้ความช่วยเหลือด้าน อาชีพแก่มุฮัลล์ฟและการให้ความช่วยเหลือมุฮัลล์ฟภายหลังการหย่าร้างกับครอบครัว

ดังนั้น จากการศึกษาสภาพการปรับตัวของครอบครัวมุฮัลล์ฟในชุมชนมุสลิมมัศยิดยา มิอุลมุตะกิน (ลำสาลี) พบว่าการตัดสินใจสู่การเป็นมุสลิมของมุฮัลล์ฟส่วนใหญ่มีจุดเริ่มต้นจาก การประทับใจในลักษณะบุคลิกภาพการแสดงออกของผู้เป็นมุสลิม ซึ่งทำให้พี่น้องต่างศาสนามี ความสนใจเรียนรู้เรื่องราวของศาสนาอิสลามในมิติอื่นๆ ทั้งนี้สามารถจัดกลุ่มสภาพการปรับตัวได้

5 ด้าน คือ ด้านความเชื่อความศรัทธา ด้านจารีตประเพณี ด้านความสัมพันธ์ในเครือญาติ ด้านบุคลิกภาพและการวางตัว ด้านวิถีการดำเนินชีวิต ดังสรุปในภาพประกอบนี้

ภาพประกอบที่ 4.1 ข้อสรุประดับมโนทัศน์การบริหารการปรับตัวของครอบครัวมุสลิม ชุมชนมัศยิดยามีอุลุมุดตะกิน (ลำสาลี) เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

จากแผนภาพ สามารถสรุปได้เป็นประเด็นได้ดังนี้

การปรับตัวด้านความเชื่อ เป็นสิ่งสำคัญที่สุดของชีวิตทุกคน ดังนั้นจะด้วยเหตุผลใดก็ตามที่นำมาสู่การปรับหรือเปลี่ยนความเชื่อจากศาสนาเดิมสู่ความเชื่อศาสนาใหม่ของแต่ละบุคคลย่อมมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับพื้นฐานของคนๆ นั้นว่าพื้นฐานเดิมของศาสนาเดิมเป็นอย่างไร จากการสัมภาษณ์มุสลิมส่วนใหญ่พบว่าความเชื่อในศาสนาเดิมนั้นไม่มีความมั่นคงหรือไม่มีคำตอบที่ทำให้เขามีความมั่นใจกับตัวเองในบั้นปลายชีวิต ซึ่งถ้าหากนำมาเทียบเคียงความเชื่อใหม่จะเห็นถึงความแตกต่างอย่างชัดเจนว่าการนำไปสู่ความเชื่อในศาสนาอิสลามนั้น การเชื่อในการสรรสร้างทุกสิ่ง การเชื่อในความเป็นเอกภาพของพระเจ้าผู้สร้าง การมุ่งหมายให้ความเคารพกราบไหว้ต่อผู้สร้างทั้งในรูปธรรมและนามธรรมที่สอดคล้องและสัมพันธ์กัน เริ่มต้นจากความเชื่ออันนำไปสู่การปฏิบัติ การวิงวอนขอความช่วยเหลือต่อพระเจ้าโดยไม่มีสื่อกลาง เช่น นักบวชเพื่อติดต่อถึงพระองค์ ดังนั้นความเชื่อหรือความศรัทธาด้วยหัวใจที่อ่อนนุ่มและมั่นคงจะสามารถขับเคลื่อนขบวนการในการปรับตัวในทุกๆ ด้าน โดยไม่มีอุปสรรค หากความเชื่อหรือความศรัทธาอ่อนแอหรือไม่เข้าใจบริบทของการศรัทธาก็จะเป็นอุปสรรคในการที่จะขับเคลื่อนหรือตัดสินใจในเรื่องการปฏิบัติด้านต่างๆ ได้

การปรับตัวในด้านจารีตประเพณี เป็นสิ่งสำคัญที่เราจะต้องทำความเข้าใจ ดังนั้นคำว่าจารีตประเพณีที่เกี่ยวกับเรื่องศีลธรรมที่ทุกคนจะต้องปฏิบัติ เช่น การดูแลพ่อแม่ยามที่ท่านแก่ชราหรือ

ช่วยเหลือท่านทั้งสองด้วยความภูมิใจเสมือนดังที่ท่านเคยเลี้ยงดูเราในวัยเด็ก การดูแลท่านทั้งสอง เป็นบทบาทของผู้ดีของศาสนาอิสลามที่สำคัญดังมีโองการจาก อัลลอฮ์ ﷻ ได้กล่าวไว้ในซูเราะฮ์ อัลอิสรออ์อายัตที่ 23 จาริตประเพณีหรือศีลธรรมเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในทุกๆ สังคม ซึ่งแต่ละสังคมจะมีการปฏิบัติที่แตกต่างกันไป และเป็นสิ่งที่สังคมปฏิบัติต่อเนื่องกันมาจากรุ่นสู่รุ่น การพิจารณาจาริตประเพณีบางเรื่อง เช่น การมีสัมพันธภาพทางเพศโดยไม่มีงานแต่งงานอย่างถูกต้องในสังคมไทย ถือว่าเป็นการทำผิดจาริตประเพณีของสังคม แต่ในบางประเทศเห็นว่าเรื่องดังกล่าวเป็นประเพณีนิยม ซึ่งเราจะเอาประเพณีของไทยเป็นหลัก ไปเป็นข้อตัดสินความผิดถูกกับสิ่งที่เป็นประเพณีของสังคมอื่นๆ ไม่ได้ ส่วนศาสนาอิสลามสำหรับเรื่องของการมีเพศสัมพันธ์กันนั้นเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง การที่คนสองคนจะมีเพศสัมพันธ์กันได้จะต้องผ่านการยอมรับด้วยการปฏิบัติตามกฎของศาสนา ก็จะต้องได้รับการยินยอมจากผู้ปกครองของฝ่ายหญิงและเข้าสู่กระบวนการปฏิบัติ ศาสนพิธีให้ถูกต้องตามขั้นตอนของศาสนา

การวิเคราะห์ในเรื่องของประเพณีสามารถแบ่งได้ 2 ประเภท คือ ประเพณีในชีวิตประจำวัน และประเพณีเทศกาลต่างๆ

เรื่องประเพณีในชีวิตประจำวัน การส่งเสริมในสิ่งที่ดีงามในเรื่องต่างๆ เช่นการแบ่งปันให้ผู้อื่น และการให้ความช่วยเหลือจะเป็นในด้านของปัจจัยหรือด้านคำพูดโดยการแนะนำในสิ่งที่ดี และเป็นประโยชน์ระหว่างผู้คนในครอบครัวและสังคมในด้านต่างๆ การทำบุญเฉลิมฉลองในวาระพิธีกรรมวันเกิด ในแต่ละสังคมก็จะมีปฏิบัติที่ต่างกันไปในระดับภูมิภาค แต่ในศาสนาอิสลามจะมีประเพณีและกฎเกณฑ์การปฏิบัติตามหลักศาสนาที่เหมือนกัน เช่น การอาชานและการอิกอมะฮ์ที่หูขวาและซ้ายของทารกแรกเกิดเพื่อให้เป็นสิ่งแรกที่ทารกได้ยิน การบวชเพื่อทดแทนบุญคุณให้กับพ่อแม่ของชาวพุทธและได้มีโอกาสได้ศึกษาพระธรรมวินัยของพระสงฆ์ การทำบุญเฉลิมฉลองในวาระต่างๆ เรื่องเกี่ยวกับการตายตามประเพณีของชาวพุทธที่จะปฏิบัติคืออาบน้ำศพ การห่อศพ การรดน้ำศพ การสวดศพและฌาปนกิจศพในพุทธศาสนาถือว่าชีวิตเมื่อจบสิ้นลงแล้วร่างกายที่เหลือไม่มีประโยชน์อันใด สิ่งที่ดีที่สุดคือการนำศพไปเผา ส่วนประเพณีจัดการศพในศาสนาอิสลามคือเมื่อบุคคลหนึ่งตายจะต้องนำศพไปปฏิบัติตามขั้นตอนตั้งแต่การอาบน้ำศพ การห่อศพ การทำพิธีละหมาด(การขอพร)ให้แก่ศพแล้วให้รับน้ำศพไปฝังเท่านั้น ที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าการตายนั้นมีเรื่องประเพณีและเรื่องของศาสนาเกี่ยวข้องกับควบคู่กันไป

สำหรับประเพณีที่เกี่ยวกับเรื่องของสังคมส่วนรวมเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ผู้คนส่วนใหญ่ในสังคมไทยได้ถือปฏิบัติกันมา อาทิเช่น ประเพณีทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง ประเพณีบุญบั้งไฟ ประเพณีแห่เทียนพรรษา ประเพณีสารทเดือนสิบ ประเพณีแห่นางแมว เป็นต้น ประเพณีเหล่านี้จะมีทั้งพิธีกรรมทางศาสนา (พุทธและพราหมณ์) และประเพณีของ

ชาวบ้านรวมอยู่ด้วยกัน ประเพณีสงกรานต์เป็นการเฉลิมฉลองการเริ่มต้นปีใหม่ไทย ดังนั้นผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามต้องศึกษาระหว่างเรื่องศาสนากับพิธีกรรมให้เข้าใจว่าการกระทำอย่างไรที่จะกระทำได้หรือไม่ได้ เพราะในระเบียบของอิสลามการดำเนินชีวิตประจำวันได้มีข้อกำหนดอย่างชัดเจนในทุกๆเรื่อง แต่จะต้องไม่ตัดสินใจในสิ่งที่เราไม่รู้หรือไม่เข้าใจในเรื่องเหล่านั้น การอยู่ร่วมกันในสังคมปัจจุบันเราต้องสร้างสะพานเพื่อเป็นหนทางในการอยู่ร่วมกัน ไม่สร้างกำแพงที่เป็นอุปสรรคในการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม

การปรับตัวด้านความสัมพันธ์ของครอบครัว การให้ความใกล้ชิดและสร้างความสัมพันธ์แบบปกติกับครอบครัวเดิมของมุฮัลล์ฟ เป็นสิ่งที่อิสลามส่งเสริม ดังนั้นพ่อแม่และญาติพี่น้องของมุฮัลล์ฟพวกเขายังคงเป็นญาติพี่น้องกันเหมือนเดิม ในสังคมมุสลิมการให้ความรักต่อ พ่อ แม่ ญาติพี่น้องเดิม การไปมาหาสู่กัน การให้ความเข้าใจในสิ่งที่เขาไม่เข้าใจเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่จะนำมาสู่ความสุขของครอบครัว เพราะสัมพันธ์ภาพในครอบครัวเป็นกุญแจสำคัญในการอยู่ร่วมกันและมีสุขภาพจิตที่ดี สมาชิกของครอบครัวไม่ว่าจะเป็น พ่อ แม่ สามี ภรรยา หรือบรรดาลูกๆ ที่ได้รับการดูแลจากครอบครัวที่อบอุ่น ความสัมพันธ์เหล่านี้จะขยายไปสู่ลูกๆด้วย ความสัมพันธ์ระหว่าง พ่อ แม่ พี่น้องเดิมซึ่งทุกคนเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับมีความผูกพันทางสายเลือด และเป็นแหล่งของความรักรักความเข้าใจซึ่งกันและกัน การแตกต่างทางศาสนาจึงไม่เป็นอุปสรรคหากต่างคนต่างหันมาพูดคุยกัน เปิดใจที่เคยปิดอยู่ รับฟังสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างมีสติ ไม่อคติต่อกันโดยเอาคำสอนของศาสนามาเป็นที่ตั้ง และเอาความรักที่เคยมีต่อกันมาใช้ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีในโอกาสต่อไปสำหรับบุตรหลาน

การปรับตัวด้านบุคลิกภาพ บุคลิกภาพของครอบครัวมุฮัลล์ฟหลังจากเข้ารับอิสลาม บุคลิกภาพการแสดงออกภายนอกเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญยิ่ง มุสลิมไม่ว่าจะเป็นชายหรือหญิงก็ตามการแสดงออกต่อสาธารณชน เรื่องการแต่งกาย การสวมใส่เสื้อผ้าตามแบบหรือข้อกำหนดของอิสลาม การยอมรับปฏิบัติตามในมุมมองต่างๆของศาสนาถือว่าการบ่งบอกถึงระดับของการศรัทธาของคนๆนั้น การปฏิบัติศาสนกิจก็เช่นกันผู้วิจัยได้พบมุฮัลล์ฟหลายคนเคร่งครัดและเอาใจใส่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติโดยไม่สนใจสายตาของคนอื่นที่จ้องมองมายังพวกเขาเลยแม้แต่ผู้น้อยผู้วิจัยได้สอบถามถึงเรื่องการละหมาดในทุกๆสถานที่ของพวกเขาไม่ว่าจะเป็นการละหมาดที่ลานจอดรถ การละหมาดข้างๆถนนระหว่างการเดินทางไกล ว่าเขารู้สึกอย่างไรกับการถูกจ้องมองเวลาขึ้นละหมาด จึงได้คำตอบกลับมาว่าเขาละอายอัลลอฮ์ ﷻ มากกว่าที่จะละอายต่อมนุษย์ เขาได้อธิบายต่อว่าหากได้เวลาละหมาดแล้วเขาล่าช้ายังไม่ได้ละหมาดเขาจะรู้สึกไม่สบายใจเหมือนมีงานอะไรที่มันจะวุ่นวายในชีวิตแบบไม่รู้ว่าจะบอกอย่างไรดี มาถึงจุดนี้ผู้วิจัยจึงมองถึงคำว่าผู้ที่ได้รับทางนำ(ฮิดายะฮฺ)จากพระเจ้า ถือว่าคนเหล่านั้นได้รับสิ่งที่ประเสริฐสุดในชีวิตแล้วสำหรับคนๆหนึ่ง

ถ้าเราหันกลับมามองถึงมุสลิมดั้งเดิมเราแล้ว จะพบว่าสิ่งที่กะล้าแสดงออกแบบนี้ยังไม่ปรากฏอยู่ในสังคมมุสลิมเดิมเราอีกมาก ส่วนมุอัลลัฟบางคนที่ยังมีอุปสรรคในการแสดงออกอันเนื่องมาจากผู้นำหรือคูครองไม่ได้เคร่งครัดหรือเอาใจใส่ในเรื่องศาสนา ผู้คนในครอบครัวไม่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการปฏิบัติศาสนกิจหรือการแต่งกายตามบทบัญญัติของอิสลาม หรือเป็นครอบครัวที่ไม่เข้าใจเรื่องศาสนาของเขาอยู่เดิม จึงเกิดการหย่อนยานในครอบครัวจนส่งผลกระทบต่อเนื่องมาถึงสมาชิกใหม่ที่เข้ามารับนับถือศาสนาอิสลามในปัจจุบัน

การปรับตัวด้านวิถีการดำเนินชีวิต วิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์จะแบ่งออกโดยกว้างๆ ได้ 2 รูปแบบด้วยกัน คือรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบปัจเจกบุคคล และการดำเนินชีวิตแบบส่วนรวมหรือสังคม หากจะกล่าวโดยสังเขปถึงการดำเนินชีวิตในส่วนตัวของคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในช่วงการเป็นอยู่ของชีวิต สิ่งสำคัญยิ่งในการดำเนินชีวิตจะต้องประกอบด้วยปัจจัยหลักหลายประการด้วยกัน เช่น เรื่องของบ้านเรือนหรือที่อยู่อาศัย กลุ่มคนในเมืองและกลุ่มคนชนบทก็จะมี ความแตกต่างกันไปตามสภาพของสิ่งแวดล้อมด้านสังคมและวัฒนธรรม ปัจจัยด้านยารักษาโรค ปัจจัยด้านอาหารการกิน ปัจจัยด้านเครื่องนุ่งห่ม จากปัจจัยดังกล่าวก็จะต้องมีเรื่องของสภาพจากสิ่งแวดล้อมรอบข้าง สภาพของสังคมและเศรษฐกิจตลอดจนเรื่องวัฒนธรรมเป็นต้น ดังนั้นการดำเนินชีวิตของแต่ละคนย่อมจะมีความแตกต่างกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ กลุ่มมุอัลลัฟก็เช่นเดียวกัน การปรับตัวของแต่ละคนก็จะต้องมีการปรับที่ต่างกันออกไปตามสภาพของครอบครัวนั้นๆ โดยหลักๆ ในการปรับตัวจำเป็นจะต้องเรียนรู้พื้นฐานหลักของอิสลามที่เป็นศาสนาใหม่ให้เข้าถูกต้อง เพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดในการปฏิบัติ ในอดีตที่ผ่านมาปรากฏการปรับตัวในบางเรื่องเกิดข้อผิดพลาดเนื่องจากความรู้เพราะไม่ได้ศึกษาก่อนปฏิบัติเป็นผลให้เกิดการไม่เข้าใจกับครอบครัวเดิม อาทิเช่น เรื่องการร่วมงานศพของ พ่อแม่ ญาติพี่น้องหรือเพื่อนต่างศาสนา ว่าถ้ารับนับถือศาสนาอิสลามแล้วไม่สามารถร่วมงานดังกล่าวได้ ข้อผิดพลาดในอดีตจึงทำให้เกิดช่องว่างระหว่างมุอัลลัฟกับครอบครัวเดิมและสังคมเดิมอันเป็นความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน ซึ่งตัวของมุอัลลัฟเองจะต้องเข้าใจและเอาใจใส่ในเรื่องเหล่านี้ด้ยการศึกษาหาข้อมูลที่ถูกต้องเสียก่อน ว่าขอบเขตในเรื่องต่างๆนั้นในแต่ละเรื่องมีขอบเขตการปฏิบัติได้อย่างไร มากเพียงใด มุอัลลัฟจะต้องไม่สร้างกำแพงขวางกั้นระหว่างตัวเองกับครอบครัวเดิมและสังคมเดิม ควรเปิดพื้นที่เพื่อรักษาสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกันโดยไม่ละเมิดข้อบัญญัติศาสนา

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยสภาพการปรับตัวของครอบครัวมุสลิม: กรณีศึกษาชุมชนมัศยิดยามีอุลุมุดตะกิน (ลำสาลี) เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะจากการวิจัย ดังนี้

5.1 วัตถุประสงค์

5.1.1 เพื่อศึกษาการปรับตัวของครอบครัวมุสลิมในชุมชนมุสลิมมัศยิดยามีอุลุมุดตะกิน (ลำสาลี) เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

5.1.2 เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคการปรับตัวของมุสลิมในชุมชนมุสลิมมัศยิดยามีอุลุมุดตะกิน (ลำสาลี) เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร

5.1.3 เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา การช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบครัวมุสลิมในสังคมมุสลิมในชุมชนมัศยิดยามีอุลุมุดตะกิน (ลำสาลี) เขตบางกะ กรุงเทพมหานคร

5.2 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

5.2.1 สามารถเป็นแนวทางในการปรับตัวของมุสลิมในสังคมใหม่และสังคมเดิม ช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเข้าใจสิ่งที่มุสลิมต้องปรับตัว ตลอดจนปัญหาอุปสรรคต่างๆที่มุสลิมประสบอันเป็นผลจากการเปลี่ยนมานับถือศาสนาอิสลามนำไปสู่การบริหารจัดการครอบครัวมุสลิมอย่างเป็นระบบในชุมชนมุสลิมและสังคมอื่นๆต่อไป

5.2.2 สามารถเป็นแนวทางในการสร้างความเข้าใจกับบุคลากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้ที่สนใจประเด็นนี้จะได้รับข้อมูลพื้นฐานของปรากฏการณ์มุสลิมในพื้นที่ที่ศึกษาสามารถนำไปสู่การศึกษาวิจัยต่อยอดเพื่อขยายการช่วยเหลือและพัฒนาแนวคิดและการปฏิบัติที่กว้างขึ้นในอนาคต

5.2.3 ทำให้ทราบถึงปัญหาของหน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบอันจะสามารถนำแนวทางที่ได้จากการเสนอแนะไปใช้ประกอบการจัดการ จัดกิจกรรมหรือโครงการเพื่อช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตมุสลิมในสังคมไทยให้ดียิ่งขึ้น

5.2.4 ทำให้สามารถปรับตัว และเข้าใจการอยู่ร่วมกันในสังคมได้ ในรูปแบบพหุวัฒนธรรม

5.3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการปรับตัวของครอบครัวมุสลิม ชุมชนมัชยิด ยามิอุลมุต ตะกิน(ลำสาตี)เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ มีขั้นตอนดำเนินการวิจัยเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

ขั้นที่ 1 การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้เครื่องมือและวิธีการเก็บข้อมูล 2 แบบด้วยกัน โดยมีหลักการดังนี้คือ

1) การสร้างความสัมพันธ์กับครอบครัวมุสลิมโดยการเยี่ยมเยียนศึกษาการเป็นอยู่ศึกษาปัญหาในแง่มุมต่างๆในการเป็นอยู่ภายในครอบครัวมุสลิม

2) การเก็บข้อมูลด้วยการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วมและเลือกศึกษาปรากฏการณ์แต่ละช่วงเวลา ในช่วงแรกผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมเพื่อมิให้ผู้ถูกสังเกตรู้ว่าเราต้องการดูถึงการปฏิบัติแบบรวมๆ หากผู้วิจัยมั่นใจและไว้วางใจที่จะศึกษาถึงการปรับตัวของครอบครัวดังกล่าว ผู้วิจัยก็จะซักถามข้อมูลเชิงลึก โดยจะใช้วิธีการจดบันทึกพร้อมอัดเสียงข้อมูล โดยได้ขออนุญาตจากผู้ให้ข้อมูลบันทึกลักษณะทั่วไปของครอบครัว บรรยากาศของครอบครัว กิจกรรมภายในครอบครัวมุสลิม

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลและสร้างข้อสรุป

การประมวลผลการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้เกิดขึ้นพร้อมกับการเก็บข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาในการทำวิจัย และจะนำข้อมูลแบบรูปธรรมย่อยๆในกรณีต่างๆ สร้างข้อสรุปเชิงนามธรรมจากการลงพื้นที่ภาคสนามในรูปแบบลักษณะต่างๆ

การวิเคราะห์ข้อมูลเริ่มต้นด้วยการสัมภาษณ์และบันทึกเสียงบทสัมภาษณ์และเขียนรายละเอียดจากคำถามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้เบื้องต้น พร้อมกับเสริมคำถามต่อเนื่อง หากคำถามดังกล่าว นั้นมีความสำคัญ และเชื่อมโยงกับข้อมูลเพื่อให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น กล่าวคือการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลแบบสามเส้า จากนั้นจะนำข้อมูลมาวิเคราะห์ประมวลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ในการวางรูปแบบเพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลและจัดหมวดหมู่อธิบายความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ดังกล่าวในการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารการวิจัยที่เกี่ยวข้อง สร้างข้อสรุป ประดับมโนทัศน์จากปรากฏการณ์จริงที่ได้ศึกษา

5.4 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยสภาพการปรับตัวของครอบครัวมุสลิมในชุมชนมัศยิดยามีอุลุมุดตะกิน(ลำสาลี) เพื่อศึกษาสภาพการปรับตัวของครอบครัวมุสลิมในชุมชนในด้านต่างๆ ปรากฏผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 จากการศึกษาสภาพการปรับตัวของมุสลิมมุสลิม มัศยิดยามีอุลุมุดตะกิน (ลำสาลี) เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานครพบว่า การปรับตัวของครอบครัวมุสลิมสามารถแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ ด้านความเชื่อความศรัทธา ด้านจารีตประเพณีและพิธีกรรมทางศาสนา ด้านความสัมพันธ์ ด้านบุคลิกภาพ และด้านวิถีการดำเนินชีวิต โดยสาเหตุของการเปลี่ยนมาสู่ศาสนาอิสลาม ตั้งต้นจากความประทับใจในตัวบุคคล กล่าวคือลักษณะนิสัยและบุคลิกภาพการแสดงออกของมุสลิมเป็นส่วนสำคัญในการดึงดูดให้มุสลิมมีความสนใจเรียนรู้มิติอื่น ๆ ของศาสนาอิสลาม โดยการปรับตัวของครอบครัวมุสลิมนั้นจำเป็นต้องปรับตัว 5 ด้าน ดังนี้

1) ด้านความเชื่อและความศรัทธากล่าวคือ มีการปรับเปลี่ยนความเชื่อและสร้างเสริมความเข้มแข็งด้านความศรัทธาด้วยการศึกษาอัลกุรอานและ อัลหะดีษให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ อันเป็นผลต่อการปฏิบัติด้วยหัวใจที่ขอมงานต่อพระเจ้าอย่างแท้จริง

2) ด้านจารีตประเพณีและพิธีกรรมทางศาสนา กล่าวคือ การปรับตัวด้านจารีตประเพณีอันเป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมความเป็นอยู่ร่วมกันในสังคม รวมถึงพิธีกรรมทางศาสนาเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่มุสลิมต้องศึกษาทำความเข้าใจเพื่อมิให้เกิดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติต่อกัน โดยจะต้องรู้ถึงขอบเขตข้อกำหนดอันเป็นบัญญัติของศาสนา

3) ด้านความสัมพันธ์ครอบครัว ต้องมีการสร้างความเข้าใจกับครอบครัวเดิมของมุสลิม และประนีประนอม เพื่อรักษาความสัมพันธ์กับสมาชิกในครอบครัวให้อยู่เหมือนเดิม ขณะเดียวกันต้องปรับการวางตัวกับครอบครัวใหม่เพื่อให้เกิดการยอมรับด้วยเช่นกัน

4) ด้านบุคลิกภาพ ต้องมีการปรับพฤติกรรมการแสดงออก จรรยาบรรณและบุคลิกภาพให้สอดคล้องตามคำสอนของศาสนา

5) ด้านวิถีการดำเนินชีวิต ต้องมีการศึกษาเรียนรู้ความสำคัญของการบริโภคอาหารฮาลาลตามที่อิสลามกำหนด การแต่งกายที่ปกปิดมิดชิด และการใช้ชีวิตตามบัญญัติอิสลามในเรื่องอื่นๆ

วัตถุประสงค์ที่ 2 จากการศึกษาปัญหาอุปสรรคการปรับตัวของครอบครัวมุสลิมในชุมชนมุสลิมมัศยิดยามีอุลุมุดตะกิน (ลำสาลี) เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดย เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตจากครอบครัวในแง่มุมต่างๆ โดยเริ่มเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์

สนทนาเจรจาอย่างมีจุดมุ่งหมายระหว่างบุคคล 2 ฝ่าย คือ นักวิจัย (ฐานะผู้สัมภาษณ์) และผู้ให้ข้อมูล (ฐานะผู้ถูกสัมภาษณ์) ในบรรยากาศแบบเป็นกันเองระหว่างกัน ลักษณะการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเป็นผู้กำหนดเนื้อหาการวิจัยสร้างบทสัมภาษณ์หลักและถามคำถามต่อเนื่องจากคำตอบของผู้ให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยต้องหารายละเอียดเบื้องต้นเพื่อทำความเข้าใจตัวตนของผู้ให้ข้อมูล ข้อมูลส่วนใหญ่จะกระจ่างขึ้นอยู่กับคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์และข้อมูลคำตอบตรงตามความเป็นจริง จากการศึกษาดังกล่าวพบว่าครอบครัวมุสลิมส่วนใหญ่จะมีอุปสรรคในทุกๆด้าน จำเป็นต้องหาทางแก้ไขและพัฒนาในแง่มุมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การขาดความเข้าใจในความรู้ศาสนา ปัญหาความสัมพันธ์กับครอบครัวเดิม ประสบปัญหาอุปโลกบริโลก เป็นต้น

วัตถุประสงค์ที่ 3 เมื่อทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้น จะต้องกำหนดขอบเขตในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย เช่น การรวบรวมข้อมูลปัญหา การจำกัดขอบเขตของปัญหา การกำหนดทางเลือกในการแก้ปัญหา การเสนอแนะวิธีการแก้ปัญหา

วัตถุประสงค์ที่ 4 จากการศึกษา แนวทางการแก้ไขปัญหา และเสนอแนะการพัฒนาชีวิตของครอบครัวมุสลิม พบว่า มัสยิดและองค์กรประจำชุมชนจะต้องจัดตั้งหน่วยงานการช่วยเหลือเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบครัวมุสลิมในด้านศาสนา อาชีพ และด้านสังคม รวมถึงการจัดกิจกรรมให้ความรู้เรื่องศาสนาอย่างต่อเนื่อง สมาชิกในสังคมจะต้องมีความสัมพันธ์กันในหลายๆด้าน เช่นการพึ่งพาอาศัยกัน ร่วมมือกันสร้างสรรค์สังคมภายในชุมชนพัฒนาสังคมจากภายในชุมชนสู่ภายนอก หรือสร้างระบบการเป็นอยู่จากภายในครอบครัวเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีสู่ภายนอก สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ การให้คำแนะนำในการพูดคุยทำความเข้าใจทั้งกับครอบครัวเดิมและครอบครัวใหม่ การศึกษาในเรื่องศาสนานั้นถือว่าเป็นหลักที่สำคัญในการขับเคลื่อนระบบครอบครัวสู่ระบบสังคมอันจะเป็นประโยชน์ในการเสริมแรงศรัทธาและจะช่วยให้มุสลิมสามารถผ่านพ้นความยากลำบากในการปรับตัวได้อย่างมีระบบ อันจะส่งผลกับลูกหลานในอนาคต

สำหรับศาสนาอิสลามความศรัทธาในจิตใจและการแสดงออกเชิงพฤติกรรมจำเป็นต้องสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้น เมื่อบุคคลหนึ่งศรัทธาว่าอัลลอฮ์ ﷻ เป็นพระผู้เป็นเจ้าและท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ เป็นศาสนทูตของพระองค์แล้วแนวทางต่างๆที่ถูกนำมาจะต้องมีระบบระเบียบ จำเป็นต้องปรับความคิดและพฤติกรรมในทุกมิติของชีวิตให้อยู่ในแนวทางที่พระองค์ทรงพึงพอใจ ด้วยข้อจำกัดของการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ และอุปสรรคภายในของแต่ละครอบครัว ทำให้มุสลิมส่วนใหญ่ยังคงประสบกับความยากลำบากในการปรับตัว การที่มุสลิมจะสามารถอ่านอัลกุรอานได้ถูกต้อง ละหมาดครบ 5 เวลา ถือศีลอดในเดือนรอมฎอน จำเป็นต้องมีฐานความรู้ความเข้าใจจากคำสอนศาสนา นอกจากนี้ บรรยากาศและการช่วยเหลือของบุคคลรอบข้างเป็นส่วนสำคัญที่จะหนุนให้มุสลิมปฏิบัติตนเป็นมุสลิมที่ดีได้ การสนับสนุนจากสังคมจึงเป็นสิ่งสำคัญในการก้าว

ช่วยเหลือให้มุสลิมสามารถยืนหยัดศรัทธาและผ่านพ้นบททดสอบหลากหลายรูปแบบที่ต้องเผชิญได้

5.5 อภิปรายผลการวิจัย

การปรับตัวของผู้ที่หันมารับนับถือศาสนาอิสลามเป็นการปรับเปลี่ยนที่เกิดขึ้นทั้งระบบของการดำเนินชีวิต ผลการศึกษานี้พบว่า การปรับเปลี่ยนมีความครอบคลุมทั้งด้านความเชื่อความศรัทธา ด้านจารีตประเพณีพิธีกรรมทางศาสนา ด้านความสัมพันธ์ครอบครัว ด้านบุคลิกภาพ และด้านวิถีการดำเนินชีวิต ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะว่ามนุษย์มีการเปลี่ยนแปลงและเรียนรู้เพื่อการอยู่รอดอยู่ตลอดเวลา

การปรับตัวด้านความเชื่อความศรัทธา เป็นเรื่องใหญ่ที่สุดสำหรับการเริ่มต้นของผู้เป็นมุสลิม เพราะเป็นสิ่งกำหนดพฤติกรรมการปฏิบัติในมิติอื่นๆ การวางรากฐานความศรัทธาที่ถูกต้องด้วยการให้มุสลิมได้เข้าใจเจตนารมณ์ของบทบัญญัติทางศาสนาอย่างลึกซึ้ง ให้ได้ทราบความสำคัญของคำสอนที่ปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานและอัลหะดีษจะช่วยให้กระบวนการปรับตัวในด้านอื่นๆ ดำเนินอย่างราบรื่น ในทางกลับกันหากด้านความเชื่อความศรัทธา การปฏิบัติตามรูกุ่นอิสลามและรูกุ่นอิหม่ามมีความบกพร่องก็จะส่งผลให้การปรับตัวด้านอื่นๆ มีความบกพร่องตามไปด้วย

ส่วนการปรับตัวในด้านจารีตประเพณีและพิธีกรรมทางศาสนา นั้นมีความละเอียดอ่อนและ เนื่องจากอาจส่งผลกระทบต่อสัมพันธ์ภาพกับครอบครัวเดิม การไม่สามารถเข้าร่วมพิธีกรรมของศาสนาเดิม หากไม่มีการสื่อสารอย่างระมัดระวังและเคารพในการปฏิบัติของแต่ละศาสนาก็อาจกระทบกระเทือนความสัมพันธ์ได้ ด้วยเหตุนี้ การสื่อสารการเลือกใช้ถ้อยคำ และการให้เหตุผลเพื่อยอมรับหรือปฏิเสธ จึงต้องมีความเข้าใจในสิ่งที่จะสื่อสารออกไปด้วยความรอบคอบและสุภาพ ประเด็นนี้สอดคล้องกับข้อค้นพบจากการศึกษาของ มนุญ โต้ะอาจ (2555) ที่พบว่า การสื่อสารอัตลักษณ์ความเป็นมุสลิมของมุสลิมจำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยทางด้านอารมณ์และความรู้สึกนึกคิด การเรียนรู้และการแสดงออกด้วยความสัมพันธ์ที่ดีจะช่วยให้เกิดการยอมรับ จนค่อยๆ เปลี่ยนทัศนคติในที่สุด

สำหรับการปรับตัวด้านบุคลิกภาพ แม้เป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพลักษณะภายนอกแต่ก็เป็นสิ่งสะท้อนความเข้าใจที่แท้จริงจากภายใน สำหรับมุสลิมจำเป็นต้องมีที่เลี้ยงหรือต้นแบบที่ดีคอยให้คำปรึกษาและเสนอแนะ ดังปรากฏหลักฐานว่าในยุคสมัยท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ครั้งที่ท่านอพยพจากเมืองมักกะฮ์ไปยังเมืองมาดีนะฮ์ มีการจับคู่ให้ระหว่าง “มุฮาญีริน-อันศอร” หมายถึงผู้อพยพชาวมักกะฮ์และผู้ให้ความช่วยเหลือชาวมาดีนะฮ์ เพื่อสร้างเครือข่ายการช่วยเหลือระหว่างบรรดาศอ

ฮาบะฮฺ رضي الله عنه สร้างระบบที่เลี้ยงให้แก่มุอัลลัฟที่เพิ่งเข้ารับนับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งระบบที่เลี้ยงนี้มีได้ มีประโยชน์สำหรับการปรับตัวด้านบุคลิกภาพในระดับบุคคลเท่านั้น แต่ยังสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความสัมพันธ์ระดับครอบครัว ครอบครัวมุอัลลัฟที่มีประสบการณ์และประสบความสำเร็จในการเปลี่ยนผ่าน จะเป็นพี่เลี้ยงให้กับครอบครัวใหม่ได้อย่างดี

อย่างไรก็ตาม สำหรับการปรับตัวด้านวิถีดำเนินชีวิต มุอัลลัฟในระยะแรกอาจประสบปัญหาการเลือกอาหารที่บ่งบัญญัติศาสนาอนุมัติ (ฮาลาล) เพื่อการบริโภค ซึ่งต้องอาศัยความเข้าใจในข้อกำหนดหลักการศาสนาในระดับที่สูง มุอัลลัฟจึงจะสามารถปรับเปลี่ยนการบริโภคอาหาร การแต่งกาย และอื่นๆ ให้เป็นไปตามแนวทางอิสลามทั้งระบบได้ ผู้ให้ข้อมูลส่วนหนึ่งยังประสบปัญหาในด้านนี้ ซึ่งเมื่อรวมกับปัจจัยปัญหาสภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวที่ไม่คล่องตัว รายได้ลดลง การใช้ชีวิตที่ยากลำบากในช่วงโรคระบาด เมื่อประกอบกันแล้วจึงเป็นความเครียดที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพจิต ส่วนนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของสรวงสุดา เจริญวงศ์ ศิริพร จิรวัฒน์กุล และ เลนอร์แมน เคอร์สัน (2558) ที่ศึกษากระบวนการปรับตัวของผู้หญิงไทยมุสลิมที่เปลี่ยนจากพุทธเป็นอิสลาม โดยพบว่ามุสลิมใหม่ส่วนใหญ่มีปัญหาสุขภาพจิตในระยะแรกแต่สามารถเปลี่ยนผ่านภาวะวิกฤติเหล่านี้ได้ด้วยความช่วยเหลือในพระเจ้า ความเข้าใจจากครอบครัวเดิมและครอบครัวใหม่ และแรงสนับสนุนทางสังคมจากชุมชนมุสลิมเดิมที่เกื้อหนุนให้ความช่วยเหลือ

สำหรับการปรับตัวด้านความสัมพันธ์ครอบครัว เป็นการปรับเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับครอบครัวเดิมของตนเอง ควบคู่กับการปรับตัวเพื่อเป็นสมาชิกของครอบครัวใหม่ ซึ่งหากมุอัลลัฟไม่ได้รับการยอมรับและช่วยเหลือจากครอบครัวใหม่ก็อาจนำไปสู่บรรยากาศความขัดแย้งภายในครอบครัว เกิดการตั้งคำถามต่อศาสนา ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการปรับตัวอย่างยิ่ง สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ดวงดาว ไชยา (2557) และ ชลกร ศิริวรรณนะ และ ทิพย์วัลย์ สุรินยา (2556) ที่พบว่าผู้ที่เปลี่ยนศาสนาไปสู่ศาสนาที่ต่างจากความเชื่อเดิมของครอบครัวจะประสบกับปัญหาการสร้างความเข้าใจให้เกิดการยอมรับ โดยเฉพาะในครอบครัวที่มีความเชื่อรูปแบบเก่าที่ยึดถือวัฒนธรรมประเพณีและความเชื่อของบรรพบุรุษเดิม ผู้เปลี่ยนศาสนาต้องอาศัยการต่อรองและใช้แนวทางที่ยืดหยุ่นประนีประนอมจึงจะสามารถผ่านบททดสอบในแต่ละช่วงเวลาได้ ในทางกลับกันหากครอบครัวเป็นลักษณะครอบครัวสมัยใหม่ที่เปิดกว้าง เคารพและเปิดใจให้สิทธิแก่สมาชิกในครอบครัวในการตัดสินใจเลือกความเชื่อของตนเอง ผู้ที่เติบโตมาในครอบครัวลักษณะนี้ก็จะผ่านช่วงเวลาของการปรับตัวด้านความสัมพันธ์ได้อย่างราบรื่น

นอกจากนี้ ข้อค้นพบของการศึกษา การปรับตัวในด้านความศรัทธา การปฏิบัติตามจารีตประเพณี ความสัมพันธ์ครอบครัว บุคลิกภาพ การดำเนินชีวิต เป็นไปตามการอธิบายของรอย Roy & Andrews (1999) ที่อธิบายถึงพื้นฐานของมนุษย์ที่จำเป็นต้องมีการปรับตัวเพื่อให้เกิดความสมดุล

ในบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ และปรับตัวเพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น ๆ เกิดความรู้สึกมั่นคงในสถานภาพของตนเอง หากประสบผลสำเร็จก็จะแสดงออกถึงพฤติกรรมของสุขภาพจิตที่ดี มีความพึงพอใจในวิถีชีวิตแบบอิสลาม ส่วนผู้ที่ล้มเหลวในการปรับตัวจะปรากฏปัญหาในด้านร่างกาย สภาพจิตใจที่ส่งผลถึงเรื่องความสัมพันธ์ ความเชื่อมั่นในตนเอง และส่งผลกระทบต่ออื่น ๆ

แม้จะมีข้อสังเกตว่า การเข้ารับศาสนาอิสลามของมุอัลลัฟส่วนใหญ่จะมีสาเหตุจากการประทับใจตัวบุคคล และเปลี่ยนศาสนาเพื่อจุดมุ่งหมายของการแต่งงานเป็นหลัก ก็สามารถพิสูจน์ได้ระดับหนึ่งว่าการปฏิบัติตัวตามแนวทางของอิสลาม การมีบุคลิกภาพตามแบบอย่างของท่านนบีมุฮัมมัด คือลดถลอกลดละยิวะฮ์ลัม เป็นสิ่งที่ตอบโจทย์ความต้องการโดยธรรมชาติของมนุษย์ที่ต้องการอยู่ร่วมใช้ชีวิตกับผู้ที่ปฏิบัติตามศีลธรรมที่ดีงาม อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะการเข้ารับอิสลามจะมีสาเหตุมาจากอะไร เจื่อนใจที่จะเกื้อหนุนให้การปรับตัวของครอบครัว มุอัลลัฟมีความราบรื่นและสามารถเปลี่ยนผ่านจากวิถีการดำเนินชีวิตแบบเดิมมาสู่วิถีการดำเนินชีวิตแบบอิสลามได้ จำเป็นต้องได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างเหมาะสม ซึ่งเมื่อพิจารณาในระดับบุคคลแล้วสมาชิกในครอบครัวมีส่วนช่วยในการปรับตัวมากที่สุด สำหรับ มุอัลลัฟที่เป็นสามีก็ควรเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้เป็นภรรยา ในทำนองเดียวกันสำหรับ มุอัลลัฟที่เป็นภรรยา ก็ควรเป็นบทบาทหน้าที่ของผู้เป็นสามีที่ต้องให้ความรู้ ปฏิบัติให้ดูเป็นแบบอย่าง รวมถึงเอื้ออำนวยให้สมาชิกในครอบครัวได้สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อิสลามอย่างถูกต้อง

5.6 ข้อเสนอแนะ

5.6.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยพบว่า โอกาสในการเข้าถึงการเรียนรู้อิสลามของมุสลิมใหม่ยังมีอุปสรรคและข้อจำกัดอีกมาก จนทำให้การปรับตัวมีความล่าช้าเกินกว่าที่ควร กลไกหลักที่จะนำไปสู่การปรับตัวของมุอัลลัฟให้ดำเนินไปอย่างราบรื่นจำเป็นต้องมาจากความเข้มแข็งของสถาบันต่าง ๆ ทางสังคมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา ตลอดจนองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้อง

5.6.1.1 การหนุนเสริมของสถาบันที่เกี่ยวข้องเหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งทางการศรัทธาให้กับผู้ที่เพิ่งเข้ารับนับถือศาสนาอิสลาม มุสลิมเดิมควรมีทัศนคติที่ดีต่อมุอัลลัฟโดยถือว่ามุอัลลัฟนั้นเป็นญาติพี่น้องของเรา เขาคือบุคคลที่เราจะต้องเอาใจใส่ที่สำคัญอีกกลุ่มหนึ่ง ที่มุสลิมเดิมจะต้องให้ความรักความสนิทสนมและช่วยเหลือค้ำจุนให้คำปรึกษาชี้แนะในเรื่องของศาสนา จริตธรรม จาริตประเพณีและสังคม สนับสนุนปัจจัยด้านต่างๆที่จะเป็นประโยชน์ในการเสริมความแข็งแรงทางด้าน การศรัทธา เพื่อให้พวกเขายังคงยึดมั่นในศาสนาอิสลามอย่างมั่นคงถาวร

5.6.1.2 การเตรียมความพร้อมสำหรับมุสลิมเดิมในการที่รับเอามุอัลลัฟเข้ามาในชีวิต ควรที่จะต้องมีความรู้ในเรื่องศาสนาพอสมควร เพื่อจะได้นำไปสอนและปฏิบัติเป็นแบบอย่างให้กับคู่ชีวิตของเราเองและเป็นแบบอย่างให้กับผู้อื่นด้วย ส่วนใหญ่ครอบครัวมุอัลลัฟที่เกิดความล้มเหลวในครอบครัวจะมีสาเหตุมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจ และขาดการเป็นต้นแบบที่ดีของหัวหน้าครอบครัว ที่จะให้ความรู้ในด้านต่างๆ เช่น การทำความเข้าใจเรื่องการศรัทธาที่ลึกซึ้งเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติด้วยความบริสุทธิ์และอ้อมอกอ้อมใจ

5.6.1.3 การเรียนรู้เรื่องการปฏิบัติตัวในชีวิตประจำวัน เรื่องความสะอาดส่วนตัว เช่น การชำระความสะอาดเมื่อถ่ายอุจจาระและปัสสาวะ การอาบน้ำในวาระต่างๆ การแต่งกายตามแบบบัญญัติอิสลาม การแต่งกายของหญิงและชายต้องรู้ถึงขอบเขตที่จะต้องปกปิด ควรทำความเข้าใจถึงผลดีและผลเสียในข้อกำหนด การร่วมงานสำคัญของมุอัลลัฟ เช่น การไปร่วมงานศพของพ่อ แม่ ญาติพี่น้องคนรู้จักของมุอัลลัฟควรศึกษาขอบเขตในการร่วมงานให้เข้าใจว่าจะไปร่วมได้ อะไรร่วมไม่ได้ และทำความเข้าใจกับญาติผู้ใหญ่ถึงขอบเขตดังกล่าว ไม่ควรปฏิเสธในสิ่งที่ทำได้ จนทำให้เกิดกำแพงแห่งการอยู่ร่วมกันในหมู่เครือญาติและสังคม

5.6.1.4 ควรจัดตั้งคลินิกมุอัลลัฟชุมชน เพื่อคอยดูแลให้คำปรึกษาปัญหาในเรื่องต่างๆที่มุอัลลัฟไม่เข้าใจ โดยมีผู้นำจากกลุ่มอิหม่ามหรือครูสอนศาสนาหรือองค์กรที่ชุมชนจัดตั้งให้เป็นผู้ดูแล

5.6.1.5 ควรจัดตั้งผู้ประสานให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ เช่น ด้านการให้ความรู้เรื่องศาสนา สนับสนุนด้านอาชีพ ดูแลสิทธิประโยชน์ที่มุอัลลัฟควรได้รับ จัดการอบรมกลุ่มมุอัลลัฟประจำอาทิตย์หรือประจำเดือนเพื่อให้รู้จักกันมากขึ้นเกิดความสนิทสนมในกลุ่มมุอัลลัฟแลกเปลี่ยนปัญหาาร่วมกัน

5.6.1.6 จัดตั้งกองทุนชะกาตเพื่อให้ความช่วยเหลือ มุอัลลัฟและคนยากจน อันเป็นกลยุทธวิธีการช่วยเหลือในระบบอิสลามอย่างเป็นรูปธรรม

5.6.1.7 ควรมีการพัฒนาช่องทางการเรียนรู้และให้คำปรึกษาในรูปแบบออนไลน์ เพื่อให้มุอัลลัฟสามารถเรียนรู้ข้อปฏิบัติทางศาสนาด้วยตนเอง

5.6.1.8 องค์กรมัสยิดและชุมชนควรแจ้งข่าวให้กับสัปบุรุษที่จะต้องออกชะกาตให้เข้าร่วมกับกองทุนภายในชุมชนเพื่อให้เกิดระบบในการแจกจ่ายภายในชุมชน

5.6.1.9 องค์กรมัสยิดและชุมชนควรสร้างความเข้าใจกับผู้ที่มีชะกาต เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของผู้ที่มีสิทธิในการรับชะกาต ของพวกเขา

5.6.1.10 มุสลิมเดิมควรเรียนรู้ในทุกเรื่องของศาสนาที่สำคัญและให้ความรู้ในการปรับตัวของครอบครัวทั้งสอง หมายถึงครอบครัวเดิมและครอบครัวใหม่ของ มุอัลลัฟ เพื่อมิให้เกิดช่องว่างในสังคมทั้งสองครอบครัวในการอยู่ร่วมแบบพหุวัฒนธรรมอย่างสมบูรณ์

5.6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.6.2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบการช่วยเหลือและพัฒนาคุณภาพชีวิตครอบครัวมุอัลลัฟในสังคมมุสลิมไทย โดยศึกษาแนวทางที่มีการปฏิบัติในต่างประเทศเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับประเทศไทย

5.6.2.2 ควรมีการศึกษาสาเหตุการหย่าร้างของมุอัลลัฟในสังคมไทยเพื่อให้ทราบปัญหาที่แท้จริง และสามารถคิดค้นหาแนวทางการเยียวยาและป้องกันต่อไป

5.6.2.3 ควรมีการศึกษาทัศนคติครอบครัวเดิมของมุอัลลัฟเพื่อทราบถึงทัศนคติและท่าทีที่มีต่อการเปลี่ยนศาสนาของมุอัลลัฟ

5.6.2.4 ควรมีการศึกษาทัศนคติของมุอัลลัฟที่มีต่อสังคมมุสลิม เพื่อให้ทราบถึงมุมมองของมุอัลลัฟทั้งเชิงบวกและเชิงลบที่มีต่อสังคมมุสลิม

บรรณานุกรม

- กระบวนการปรับตัว ของผู้หญิงอีสานชาวพุทธสู่การเป็นมุสลิม. วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย, 60(4). 317-330.
- กีฬละห์ ดารากัย. (2563). การปรับตัวของผู้หญิงมออลัฟ (มุสลิมใหม่) กลุ่มดัลลิม. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- ชลกร ศิริวรรณ และทิพย์วัลย์ สุรินยา (2556). การยอมรับตนเอง สัมพันธภาพในครอบครัว การมีส่วนร่วมในชุมชนกับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุใน เทศบาลเมืองนครปฐม กรุงเทพมหานคร. วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 39(2). 80-94.
- ชาย โพธิ์สิตา. (2562). ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ: คู่มือนักศึกษาและนักวิจัยสังคมศาสตร์. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- ดวงดาว ไชยา. (2557). ครอบครัวสมัยใหม่กับผู้เปลี่ยนไปนับถือศาสนาคริสต์ในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการวิจัยทางสังคม คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10, ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- สำนักงานเขตบางกะปิ. (2557). 100 ปี เขตบางกะปิ : ย้อนรอยตำนาน ร้อยอดีต 100 ปี เขตบางกะปิ / กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางกะปิ. กรุงเทพฯ : สำนักงานเขตบางกะปิ
- ปริญญา ประหยัดทรัพย์. (2563). การปรับตัวของมุสลิมใหม่ในชุมชนมุสลิมพื้นที่ชายฝั่งอันดามันหลังข้าม. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, 16(1), 168-183.
- ปริญญา ประหยัดทรัพย์. (2562). กรณีศึกษามออลัฟ การเข้ารับอิสลามของชนต่างชาติ ในชุมชนมุสลิมพื้นที่ชายฝั่งอันดามัน. วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- มณูญ โตะอาจ. (2555). การเรียนรู้และการสื่อสารอัตลักษณ์ความเป็นมุสลิมของมออลัฟในเขตชุมชนเมืองและชุมชนชนบทไทย. ดุษฎีนิพนธ์ สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- ดวงสุดา เจริญวงศ์ ศิริพร จิรวัดน์กุล และ เถนอร์ แมนเคอร์สัน. (2558). เปลี่ยนศาสนาคือเปลี่ยนวิถีชีวิต:

สรวงสุดา เจริญวงศ์ ศิริพร จิรวัดน์กุล และ เลนอร์ แมนเคอร์สัน. (2559). สุขภาวะมุอัลลัฟหญิงไทย-อิสาน: พันธะการแสวงหาทางจิตวิญญาณและชีวิตใหม่. วารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ, 34(1). 56-64.

หนังสือ ๑๐๐ ปี เขตบางกะปิ ย้อนรอยตำนานร้อยอดีต ๑๐๐ ปี เขตบางกะปิ. อนุสรณ์ งานเปิดป้ายอาคารมัสยิด ยามิอุลุมุดตะกิน(ลำสาลี) 28 พ.ย 2542

หนังสืออ้างอิงต่างประเทศ:

Al - Qaradawi a scriis Jurisprudența lui Zakat1981(Youssef Al-Qaradawi) Mukhtar Al-Sahih 1986 (Mohammed bin Abi Bhat Bakr bin Abdulqadir Al-Razi).

Roy, C. (1984). Introduction to nursing: An adaptation model (2nd ed.). Englewood Cliffs, NJ: Prentice Hall.

Sahih al- Bukhari 3701 (Mohammed bin Ismail Bukhari)

Roy, Sr. C., & Andrews, H. (1999). The Roy adaptation model (2nd ed.). Stamford, CT: Appleton & Lange.

Sahih al-Musulman 2406 (Musulman bin Hajjaj bin Muslim)

ดร.ยูซุฟ อัลก็อรฎอวีย์ (1981ค.ศ.)

อับดุลกะรีม อัลบักการ์ (2011ค.ศ.)

แหล่งอ้างอิงจากเว็บไซต์:

บรรจง บินกาซัน (2560). โครงการอบรมผู้สนใจอิสลาม มุลินิธิสันติชน. สืบค้นวันที่ 3 ตุลาคม 2564 จากเว็บไซต์ <https://www.knowislamthailand.org>

สมาคมศิษย์เก่าอาหรับประเทศไทย 2542 “พระ มหาคัมภีร์อัลกุรอานพร้อมความหมายภาษาไทย” อัลมะดีนะฮ์และศูนย์กษัตริย์พะฮัดเพื่อการพิมพ์อัลกุรอาน/

สายสัมพันธ์ 2534 ชีวประวัติของท่านศาสนทูตมุฮัมมัด ﷺ เล่มที่1 พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ

สุจิตร์ “สู่ทางสายใหม่” ทอรัถกใจ เพื่อพี่น้อง มุอัลลัฟ และผู้เปลี่ยนแปลง 18-19 กุมภาพันธ์ 2562 ณ. ศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย

อับดุลเลาะห์ หนุ่มสุข. (2558). มุอัลลัฟในสังคมไทย สืบค้นวันที่ 7 ตุลาคม 2564 จากเว็บไซต์ <https://www.islammore.com/view/4166> โครงการสานพลังศรัทธาสู่มุอัลลัฟอิสาน พิธีเปิด

อาคารอเนกประสงค์ ชมรมมุอัลลัฟภาคอิสาน และสัมมนาเครือข่ายมุอัลลัฟภาคอิสาน

อับดุลเลาะห์ หนุ่มสุข. (2558) มุอัลลัฟในสังคมไทย บทความ ผ.ศ ดร. islammore.com

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์สำหรับการศึกษาเรื่อง “สภาพการปรับตัวของครอบครัวมุสลัฟในชุมชนมุสลิมเขต
บางกะปิกรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษามัสยิดยามีอุลมุตะกิน (ถ้ำสาถี)”

ส่วนที่ 1 :

ชื่อ-สกุลผู้ให้ข้อมูลภูมิถิ่นเนาเดิม.....

ระดับการศึกษา.....อายุ.....ปี

ระยะเวลาการเข้ารับอิสลาม.....ปี.....เดือน อาชีพ.....

ส่วนที่ 2 :

1. การเข้ารับนับถือศาสนาอิสลามส่งผลให้ท่านต้องปรับตัวอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

2. ปัญหาอุปสรรคที่พบหลังการเข้ารับนับถือศาสนาอิสลามมีอะไรบ้าง

.....

.....

.....

3. ท่านคิดว่ามุสลัฟควรได้รับการช่วยเหลือ/สนับสนุนจากผู้เกี่ยวข้องในเรื่องอะไรบ้าง อย่างไร

.....

.....

.....

ข้อคิดเห็นอื่นๆ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
แบบบันทึกการสังเกต

แบบบันทึกการสังเกต

สำหรับการศึกษาเรื่อง “สภาพการปรับตัวของครอบครัวมุสลิมอัลฟ่าในชุมชนมุสลิมเขตบางกะปิ

กรุงเทพมหานคร: กรณีศึกษามัสยิดยามีอุลมุตะกิน (ลำสาลี)”

ผู้ให้ข้อมูลคนที่.....นามสมมุติ.....
 การเยี่ยมชมครั้งที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
 เวลาที่เยี่ยม.....สถานที่.....

ลักษณะทั่วไปของครอบครัว:

.....

บรรยากาศครอบครัวขณะเยี่ยม:

.....

กิจกรรมของสมาชิกในครอบครัว:

.....

ผู้บันทึก.....ลงชื่อ

(.....)

ลงวันที่.....

ภาคผนวก ก
ข้อมูลการถอดเทปการสัมภาษณ์

ถอดเทปการสัมภาษณ์
ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1: คุณมาดีนะห์
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2562

ผู้วิจัย : บิตมิลลาฮิรรอฮฺมานิรรอฮีม อัลฮาคุลิลลาฮิร้อบ บิลออลามีน อัลลอฮุมมาซอลลิอะลามุฮัมมัด
 ขออนุญาตเริ่มการสัมภาษณ์เลยนะครับ นิเคิมเป็นจากจังหวัดอะไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: บ้านเดิมอยู่ที่จังหวัดกำแพงเพชรค่ะ

ผู้วิจัย : เดิมทีนับถือศาสนาอะไรและเข้ารับนับถือศาสนาอิสลามได้อย่างไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: เดิมนับถือศาสนาพุทธ มาเข้ารับศาสนาอิสลามตามศาสนาของสามีค่ะ

ผู้วิจัย: จบการศึกษาระดับใด และสามีจบในระดับใดครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: หนูจบมัธยม 6 ส่วนสามีก็เช่นเดียวกัน

ผู้วิจัย: ปัจจุบันมีบุตรกี่คนครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: ปัจจุบันมีบุตรสามคนผู้หนึ่งคนเป็นผู้หญิงสองคนค่ะ เป็นบุตรจากสามีเก่าหนึ่งคน

วิจัย: เข้ารับอิสลามมาเป็นเวลาที่ปีแล้วครับ ปัจจุบันอายุเท่าไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: หนูเข้ารับมาได้ 9 ปีเศษปัจจุบันอายุ 34 ปีค่ะ

ผู้วิจัย: ทุกวันนี้คุณประกอบอาชีพอะไรและสามีอาชีพอะไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: ปัจจุบันหนูทำอาชีพค้าขายส่วนสามีเป็นพนักงานบริษัทค่ะ

ผู้วิจัย: มีสาเหตุหรือแรงจูงใจใดที่ทำให้มาเข้ารับอิสลามครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: ขอเล่าให้ฟังว่า ก่อนหน้านั้นเคยรู้เพียงว่าในประเทศไทยมีคนอยู่หลายศาสนาโดยอยู่
 รวมกันไม่มีการแบ่งแยก แล้วก็มาสงสัยว่าอิสลามเป็นอย่างไรมุสลิมเป็นอย่างไรมันมีข้อแตกต่างกัน
 อย่างไรจนมารู้จักกับคนมุสลิมเลยสอบถามเขาว่าทำไมไม่ต้องคลุมหัว

ผู้วิจัย: มารู้อาไมที่ไหนเมื่อไหร่ และคบกันอยู่นานเท่าไรก่อนที่จะตัดสินใจแต่งงานกัน

ผู้ให้สัมภาษณ์: หนูรู้จักกับเขาที่ทำงานที่บังทำงานที่สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ แฟนหนูทำงานอยู่ที่นั่น
 คบกันกันได้ระยะนึง บังเขาก็ชวนมาหามะของบังที่บ้านเขา มะเขาก็แนะนำให้ศึกษาอิสลามและให้
 รับศาสนาอิสลามก่อนจึงจะแต่งงานกันได้ค่ะ

ผู้วิจัย: จุดใดที่เป็นแรงจูงใจหรือมีความประทับใจในตัวบังก่อนมาเข้ารับศาสนาอิสลามครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: บังเขาเป็นคนที่มีกฎระเบียบในการใช้ชีวิต ไม่ดื่มเหล้า ไม่เที่ยวกลางคืน ไม่เที่ยว
 โสเภณี และเป็นอ่อนโยนค่ะ

ผู้วิจัย: เรื่องศาสนาบังเขามีความเคร่งครัดในการปฏิบัติมากน้อยแค่ไหน

ผู้ให้สัมภาษณ์: เรื่องศาสนาบังเขาก็ไม่ค่อยเคร่งครัดเท่าไร ะหมาดเห็นไปทำเฉพาะวันศุกร์ไป บ้างไม่ไปบ้างคะ

ผู้วิจัย: ครอบครัวของบังเขายอมรับเรามากน้อยแค่ไหนหลังจากเราได้แต่งงานกับบังแล้วครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: ช่วงแรก าก็ไม่ค่อยยอมรับหรอกคะ เหมือนเขาจะกังวลว่าเราจะเข้ารับอิสลามจริงๆ หรือเปล่า และเขาก็ห่วงถ้าหนูมีลูกด้วยกันวันข้างหน้าถ้ามีปัญหาอะไร เขากลัวว่าเราจะเอาหลานเขา ไปเป็นพุทธคะ

ผู้วิจัย: หนูมีลูกติดมาด้วยหนึ่งคนเป็นหญิงหรือชาย และลูกอายุเท่าไรตอนนั้น มีอุปสรรคอะไร เมื่อมาอยู่ร่วมกันในครอบครัวของบังครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: ลูกที่ติดมากับหนูเป็นผู้หญิงตอนนั้นอายุเจ็ดขวบหนูก็นำลูกเข้ารับอิสลามด้วยคะ แต่ก็ไม่มีปัญหาอะไรในการอยู่ร่วมกันที่บ้านคะ

ผู้วิจัย: การปรับตัวกับครอบครัวเดิม(หมายถึงพ่อแม่พี่น้องเรา)หลังเข้ารับอิสลามแล้วมีความยากลำบากอย่างไรบ้างครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: ไม่ลำบากคะเพราะครอบครัวหนูมีเพียงพี่น้องสามคน หนูเป็นคนกลางน้องชายก็ยังมีเด็ก คุณพ่อหนูแยกทางกันกับคุณแม่ตั้งแต่หนูและพี่สาวยังเป็นเด็กคะ พวกเราอยู่กับแม่ และแม่หนูก็เสียชีวิตไปแล้วเมื่อหลายปีก่อนคะ พี่สาวหนูก็ไม่ได้ทำอะไรในการตัดสินใจของหนู พี่สาวก็บอกว่าดีแล้วจะได้มีพ่อแม่อีก และพี่สาวยังบอก ให้รักพ่อแม่ของบังให้เหมือนกับพ่อแม่เราเอง และญาติๆก็ไม่มีใครว่าอะไรคะ

ผู้วิจัย: หนูมีการปรับตัวเรื่องอาหารการกินหรือไม่อย่างไรเวลากลับไปเยี่ยมพี่สาวหรือญาติที่อยู่ต่างจังหวัดครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: ก็มีการปรับบ้างคะเวลาไปเยี่ยมบ้านหนูก็นำอาหารไปบ้าง เพื่อที่บ้านจะได้ไม่ลำบากไปหามาให้หนูคะ พี่น้องหนูเข้าใจเรื่องนี้ดีเราเคยคุยกันอยู่ตลอดคะ และอาหารส่วนใหญ่ที่บ้านก็จะกินแต่ปลาเป็นหลัก จำพวกเนื้อสัตว์เขาไม่ค่อยได้กินกันคะ

ผู้วิจัย: หนูเคยไปร่วมงานประเพณี งานพิธีกรรมทางศาสนาเดิมหรือไม่อย่างไรหลังจากเข้ารับอิสลามครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: งานประเพณีต่างๆหนูไม่ได้ไปร่วมเลยคะเพราะบังเขาบอกว่าไปร่วมงานไม่ได้เขาจะไม่ให้ไปและหนูก็เข้าใจขอบเขตของศาสนาอิสลามด้วยเลยไม่ไปคะ

ผู้วิจัย: หนูคิดอย่างไรกับความรู้สึกของญาติพี่น้องที่เขาเห็นเรามาเข้ารับอิสลามครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: หนูคิดว่าในกลุ่มญาติพี่น้องหนูเขาเข้าใจนะคะ เพราะหนูเองก็เปิดตัวอย่างชัดเจนว่า หนูเป็นมุสลิมหนูคลุมหัวแต่งกายมิดชิดเขาก็เข้าใจ บางคนก็เข้ามาถามถ้อยว่าลำบากไหมเป็นอิสลาม หนูก็อธิบายในมุมมองต่างๆของศาสนาในเรื่องที่เขาถามและทำความกำกับเขาสุดท้ายเขาก็เข้าใจ

คะและบอกเขาไปตรงๆว่าไม่มีอะไรลำบากเลยคะ แม่แต่พี่สาวหนูก็ยังบอกเตือนหนูว่าเข้ารับแล้ว ต้องเข้าจริงๆนะอย่าล้อเล่นกับศาสนาเขาคะ

ผู้วิจัย ฝ่ายสามีหนูให้ความสำคัญกับครอบครัวเดิมหนูอย่างไรมากน้อยแค่ไหนครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: สามีหนูกับครอบครัวหนูเขาก็ค่อยให้ความสำคัญอะไรมากนั้ เขาก็ไม่ได้เอาใจใส่ เรื่องแบบนี้ มีแต่หนูคนเดียวที่ไปมาหาสู่กับญาติพี่น้อง ส่วนหนึ่งอาจจะเป็นเรื่องวันเวลาที่บังเขาไม่ค่อยมีด้วยก็ได้ เพราะบังเขาจะไปทำงานทุกวันวันหยุดก็อยากจะพักผ่อนหนูก็ไม่ค่อยอยากจะพูด เรื่องเหล่านี้กับบังด้วยคะ

ผู้วิจัย : ตั้งแต่เริ่มแรกที่หนูจะแต่งงานกับบัง ได้เคยคิดต่อคุยบอกญาติพี่น้องก่อนหรือไม่ว่าเราจะ แต่งงานกับคนนับถือศาสนาอิสลามครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: หนูบอกกับพี่สาวคะ พี่สาวก็ไม่ว่าอะไร พี่ก็อวยพรให้หนูได้คนดีๆคะ

ผู้วิจัย : หนูได้พาบังไปหาญาติเลยไหมหลังจากแต่งงานกันแล้วครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: ไม่คะหนูได้พาบังเขาไปครั้งแรกหลังจากแต่งงานกันได้ประมาณ 5ปีคะอย่างที่บอก คะบังเขาไม่ได้ให้ความสำคัญอะไรมากกับครอบครัวหนูคิดว่าไม่มีแม่หนูแล้วคะ

ผู้วิจัย พ่อแม่พี่น้องของครอบครัวสามีเป็นอย่างไรบ้างครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: ครอบครัวบังแรกๆก็ลำบากใจบ้างคะเพราะบางคนก็มองหนูแบบติดลบอยู่ แต่หนูก็ เข้าใจนะคะหนูมาแบบคนไม่มีห้วนอนปลายเท้าไม่มีญาติและมาจากต่างศาสนาอีกด้วย หนูทำตัว ปกติช่วยงานบ้านทุกอย่างจนทุกอย่างก็ดีขึ้นคะ

ผู้วิจัย: ครอบครัวบังเขาเคร่งครัดเรื่องของศาสนามากน้อยแค่ไหนครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: ในครอบครัวบังเขาก็อยู่แบบปกติคะคะตามความเข้าใจหนูะวันนั้น คือใน ครอบครัวบังไม่มีใครคลุมหัวไม่มีใครทำอะไรหามาแบบนั้น จนระยะเวลา ผ่านไม่ประมาณ 5-6 ปีในช่วงที่หนูเดินขายของกิน ไปตามบ้านก็เห็นนิคนึงเขาคคลุมหัวแล้วสวย มากหนูก็เลยชมเขา ว่าคลุมหัวสวยจังคะ เขาเลยถามว่าหนูเป็นมุสลิมหรือเปล่า หนูบอกเขาว่าเป็น มุสลิมคะ เขาเลยพูดว่าเป็นมุสลิมการคลุมหัวมันเป็นเรื่องจำเป็นนะ แล้วเขาก็พูดแบบสอนหนูอีก หลายๆจนหนูเข้าใจและสนใจ เขาเลยแนะนำให้หนูไปเรียนที่สถาบันสันติชนคะ

ผู้วิจัย: แล้วหนูทำอย่างไรหลังจากได้รับคำแนะนำจากนิคนั้นครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: ในวันนั้นหนูกลับไปทีคนรู้จักไปถามเขาถึงเรื่องผ้าคลุมหัวว่าหนูอยากได้แล้วเขาก็ ให้หนูใส่คลุมหัวเลยคะ ต่อมาหนูก็ไม่ไปสมัครเรียนที่สถาบันสันติชนตามที่นิเขาแนะนำมาคะ

ผู้วิจัย: ไปเรียนที่สถานบันสันติชนอยู่นานแค่ไหนครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: เรียนได้ประมาณ 3 เดือนคะช่วงหลังงานเยอะเลยไม่ได้ไปเรียนต่อคะแต่ก็ศึกษาฟัง จากรายการทีวีหรือฟังบรรยายตามงานมัศยิดแหละคะ แต่ตอนไปเรียนถือว่าดีมาก ๆ เลยคะ

บรรยากาศที่ดี เพราะมีนักศึกษามากมายที่เป็นนักศึกษาต่างศาสนา เราได้มีโอกาส ได้พูดคุย
ปรึกษาหารือร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่มนักศึกษาด้วยกันค่ะ

ผู้วิจัย: หลังจากที่หนูมีการคลุมหัวและไปศึกษาแล้วคนในครอบครัวบ้างเขามีปฏิกิริยากับเราอย่างไร
บ้างครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: ดินะคะ คนในบ้านบ้างเปลี่ยนมาคลุมหัวตามหนูหมดเลยคะ และมาทำละหมาดด้วย
คะเรื่องนี้ทำให้หนูดีมากๆเลยคะ

ผู้วิจัย: เรื่องหลักการศรัทธาในอิสลามหนูมีความเชื่อเรื่องเหล่านี้ตั้งแต่เมื่อไหร่ครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: หนูมาเข้าใจและเชื่อมั่นในอิสลามหลังจากที่ได้มาเข้าเรียนที่สถาบันสันติชนนี้แหละ
คะ อาจารย์บรรจงเขาสอนเข้าใจง่ายคะ

ผู้วิจัย: หลังจากที่ไม่ได้ไปศึกษาที่สถาบันสันติชนแล้วหนูได้เรียนรู้จากที่ไหนอีกไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: หนูใช้วิธีสอบถามในเรื่องที่หนูไม่เข้าใจจากหลายๆคนที่หนูรู้จักคะ

ผู้วิจัย: เรื่องการละหมาดหรือการถือศีลอดมีผลกระทบกับการดำเนินชีวิตประจำวันของเราหรือไม่
ครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: ไม่มีอุปสรรคอะไรคะ พอเราเข้าใจและศรัทธาแล้ว หนูคิดว่ามันอยู่หัวใจคะเราจะทำ
ได้ทุกอย่างที่อัลลอฮ์ ﷻ ใ้คะเวลาทำแล้วมีความสุขคะ

ผู้วิจัย: จากที่ได้อยู่ร่วมกันในครอบครัวบ้างหนูคิดว่าเขามีความรู้เข้าใจอิสลามมากน้อยแค่ไหนครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: จากการที่ได้สัมผัสมา ก็ไม่เท่าไรคะ หลายๆเรื่องที่หนูถามส่วนใหญ่เขาก็ไม่รู้คะ
หนูจะถามเพื่อนบ้านมากกว่าคะ

ผู้วิจัย: เคยได้ไปงานศพของญาติพี่น้องบ้างไหมหลังจากเข้ารับอิสลามครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: เคยคะ เคยไปงานศพลุงคะก็ไปเพื่อให้เขาหน้าและเพื่อให้เกียรติลุงญาติพี่น้องจะได้
ไม่ว่าๆเราเป็นอิสลามแล้วมาตัดดวงญาติกันเลย บางคนก็มาถามว่าร่วมงานได้ทุกอย่างเลยไหม หนูก็
บอกและอธิบายให้เขาเข้าใจก็ไม่มีปัญหาอะไร แต่ทุกคนเข้าใจหนูนะคะ

ผู้วิจัย: หากทางครอบครัวตัดญาติกับหนูๆคิดว่าจะแก้ไขอย่างไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: หนูก็จะพูดคุยทำความเข้าใจกับพวกเขาคะ หนูคิดว่าญาติๆเขารับฟังคะ

ผู้วิจัย: แรกๆมีความรู้สึกอย่างไรบ้างไหมเวลามาคลุมหัว

ผู้ให้สัมภาษณ์: ไม่อายเลยคะเวลาคลุมแล้วมีแต่คนชมว่าดูดีเรียบร้อยและมีผลต่อการค้าของหนูด้วย
คะ ทำให้คนมุสลิมเห็นแล้วเขาก็อยากที่จะอุดหนุนช่วยซื้อของกินหนูมากขึ้นด้วยคะจากเดิมบางคน
เขากลัวซื้อเพราะกลัวว่าของกินนี้จะไม่ฮาลาลด้วยเป็นคำพูดจากลูกค้าที่เขาพูดคะ หนูยังเสียดายว่า
เรามาเริ่มคลุมเข้าไปหน่อยเพราะการไม่รู้ของหนู ไม่คิดว่าจะมีผลแบบนี้คะ หนูต้องขอบคุน อัลลอฮ์
ﷻ ที่ให้ทางนำกับหนู อัลฮัมดุลิลลาหะ

ผู้วิจัย บังเขาดูแลจ่ายค่าครองชีพเราอย่างไรมากน้อยแค่ไหนครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: บังเขาจะให้หนูเดือนละสามพันห้าร้อยบาท

ผู้วิจัย: ส่วนที่เหลือจากเงินเดือนบังเขาเก็บไว้เองหรืออย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์: ไม่ค่ะ บังเขาจะเอาไว้ครั้งเดียวค่ะส่วนอีกครั้งนึงบังเขาให้มะเขาค่ะ

ผู้วิจัย: เพราะบังเขาเห็นว่าหนูมีรายได้หรือเปล่าเขาถึงให้หนูเพียงสามพันห้าร้อยบาทและทราบหรือไม่ว่าเงินเดือนบังเขาได้เดือนละเท่าไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์: ไม่ทราบเลยค่ะบังเขาเคยบอกแต่ที่หนูมาแต่เพียงว่าได้เดือนละหลายหมื่นบาทเพราะเขาทำงานตำแหน่งสูงและอีกอย่างเรื่องเงิน บังมีข้อตกลงกับมะก่อนที่จะแต่งกับหนูว่าให้แต่งได้แต่เงินเดือนต้องเอามาให้มะเก็บ ก็ไม่ทราบค่ะแต่หนูก็พอทำมากินได้เลยไม่ได้ติดใจอะไรมากค่ะ

ผู้วิจัย: ขอลมแบบตรงๆว่า ในวันข้างหน้าถ้าหากบังเสียชีวิตหรือมีการอย่าร้างกันกับบัง หนูจะออกจากศาสนาอิสลามหรือไม่

ผู้ให้สัมภาษณ์: คงไม่ค่ะ ทุกวันนี้หนูเชื่อมั่นศรัทธาในอัลลอฮ์ ﷻ หนูได้รับทางนำแล้วไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้นหนูก็ยังคงอยู่ในศาสนาอิสลามตลอดไปค่ะเราเรียนรู้แล้วเข้าใจทุกอย่างแล้วว่า อิสลามคือทางรอดมิใช่ทางเลือก ทุกวันนี้ใจหนู ที่อยู่ได้เพราะหนูมีอัลลอฮ์ ﷻ ค่ะเรื่องสามีเป็นเรื่องรองค่ะ

ผู้วิจัย: ก่อนอื่นต้องขอขอบคุณเป็นอย่างสูงได้สละเวลามาให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ในวันนี้ ขอให้พระองค์อัลลอฮ์ ﷻ ได้โปรดประทานความดีงานการเป็นอยู่ในชีวิตคู่ที่ในสังคมตลอดไป อามีน

ถอดเทปการสัมภาษณ์
ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2 : คุณป๋ม
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2564

ผู้วิจัย : บิสมิลลาฮิรรอมานิรรอฮิม อัลฮาคูลีลลาฮิร้อบบิลอาลามีน อัลลอฮุมมาซอลลิลอาลามุฮัมมัด
 ขออนุญาตสัมภาษณ์

ผู้วิจัย : เดิมทีเป็นคนจังหวัดอะไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เดิมเป็นคน จ.นครสวรรค์ ปัจจุบันอยู่ กทม. เรียนจบที่ กทม. แต่งงานก็อยู่ กทม. มา
 โดยตลอด

ผู้วิจัย : ก่อนเข้ารับอิสลามนับถือศาสนาใดครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ศาสนาพุทธค่ะ แต่ก็ไม่ได้มีความรู้เท่าใด

ผู้วิจัย : มีชื่ออิสลามไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ชื่ออิสลามสามี่ตั้งให้แต่แรกแล้ว แต่ไม่ได้นำมาใช้เรียกกัน หลังจากเข้าไปศึกษา
 อิสลามทุกวันนี้ ก็นำมาใช้เรียกกัน

ผู้วิจัย : นับถืออิสลาม มานานเท่าใดครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ตั้งแต่ปี 2541 แต่ ไม่ได้เคร่งครัด มาเริ่มเคร่งครัด ตั้งแต่ปี 2551

ผู้วิจัย : ปัจจุบันประกอบอาชีพใดครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : นักธุรกิจ ขายของออนไลน์ สินค้าแบรนด์เนม

ผู้วิจัย : ปัจจุบัน อายุเท่าไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อายุ 43 ปีค่ะ

ผู้วิจัย : จบการศึกษาระดับใดครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ :ปริญญาตรีค่ะ

ผู้วิจัย : ปัจจุบันมีบุตรกี่คนครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : สามคนค่ะ บุตรสองคนแรกจากสามีคนเดิม เป็นมุสลิมตั้งแต่เดิม

ผู้วิจัย : สาเหตุแรงจูงใจที่ทำให้เข้ารับอิสลามคืออะไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ตอนที่เข้ารับอิสลามเพราะจะแต่งงานกับสามีคนแรก เพราะสามีแจ้งว่าจะแต่งงาน
 ได้ก็ต่อเมื่อเข้ารับอิสลามก่อน ก็เข้ารับไปตามประเพณีค่ะ เลยไม่ค่อยรู้ สามีแจ้งแค่ว่าเป็นอิสลามนั้น
 ไม่อยากเพียงแค่นี้ทานหมูและไม่ไหว้พระก็เป็นอิสลามแล้ว

ผู้วิจัย : แล้วมารู้จักสามีคนแรกที่ไหนครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : รู้จักสามีจากที่ทำงานค่ะ ในขณะนั้นดิฉันเป็นแอร์โฮสเตส สามีเป็นนักธุรกิจ เจอกันบนเครื่องบิน สามีถูกชะตาเขาเลยจีบดิฉันค่ะ เราพบกันก่อนที่จะแต่งงานเพียงสองครั้งค่ะ โดยครั้งที่สอง สามีบอกว่า ทำงานกับการเป็นภรรยาผม การเป็นภรรยาผมง่ายกว่านะ

ผู้วิจัย : สาเหตุที่ประทับใจสามีมากที่สุดคืออะไรครับ ถึงทำให้ยอมเปลี่ยนศาสนา

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ขณะนั้น ไม่ได้คิดอะไรมากมาย เพียงแต่คิดว่าได้พบคนดี มีฐานะพอดูแลเราได้ก็พอใจแล้วค่ะ

ผู้วิจัย : ในเรื่องของศาสนาสามีเคร่งครัดมากน้อยแค่ไหนอย่างไรบ้างครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่ค่ะ สามีไม่ได้เคร่งครัดอะไรเลย เพียงแต่พาไปแต่งงานโดยที่ดิฉันได้แต่ทำตามที่เขาแจ้ง ไม่มีได้มีความรู้อะไรเลยค่ะ ยึดแต่เพียงคำพูดของสามีที่เป็นอิสลามง่าย ไม่ทานหมุไม่ไหวพระเท่านั้นเอง

ผู้วิจัย : ที่บอกว่าเริ่มเคร่งครัดอิสลามเมื่อปี 2551 ด้วยสาเหตุใด

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เนื่องจากขณะนั้นดิฉันเป็นโรคซึมเศร้าค่ะ สาเหตุมาจากสามีป่วย ทำให้คิดมากกลัวว่าจะเสียชีวิตแล้วเราจะอยู่ได้อย่างไร เป็นมากถึงขั้นคิดฆ่าตัวตาย ต้องเข้าพบจิตแพทย์เพื่อรับการบำบัดรักษา โดยจิตแพทย์ที่รักษาได้แนะนำว่า ยามีส่วนช่วยในการรักษา แต่ศาสนาอิสลามที่คุณนับถืออยู่จะช่วยรักษาคุณได้มากที่สุด จนทำให้ดิฉันได้รู้จักกับพระเจ้า (อัลลอฮ์ﷻ) หลังจากดิฉันได้รู้จักกับ อัลลอฮ์ﷻแล้ว จึงทำให้เริ่มศึกษาอิสลามเพิ่มมากขึ้น ในที่สุดโรคซึมเศร้าที่เป็นก็หายไปโดยไม่รู้ตัว

ผู้วิจัย : แล้วคุณได้ไปศึกษาเรื่องของอิสลามที่ไหน

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ได้ค้นหาข้อมูลในอินเทอร์เน็ต ได้พบว่ามีสถาบันสอนศาสนาที่ชื่อว่า สันติชน เลยไปติดต่อเพื่อศึกษา แต่ก็ศึกษาได้ไม่นาน เนื่องจากเป็นคนใจร้อน และอยากศึกษาให้รวดเร็ว จึงต้องไปซื้อหนังสือมาอ่านและศึกษาจากอินเทอร์เน็ตเพิ่มเติม จึงมีความรู้เพิ่มมากขึ้น หนังสือที่อ่าน ก็มีกูรูอ่านที่เป็นคำอ่านภาษาไทย ซึ่งดิฉันอ่านเข้าไปเข้ามาหลายรอบค่ะ จนเข้าใจอิสลามในระดับหนึ่งแล้วดิฉันก็ได้ศึกษาเรื่องของหะดีษด้วย จนมุมหนึ่งคนรอบข้างคิดว่าดิฉันเป็นคนสุดโต่ง หลังจากดิฉันเข้าใจอิสลามแล้ว ได้หันมามองคนรอบข้างที่เป็นผู้หญิง ก็ได้แต่คิดว่า การปฏิบัติจริงๆมันไม่สอดคล้องกับหลักการที่สั่งใช้

ผู้วิจัย : แล้วในส่วนตัวของคุณ มีความคิดความมุสลิมแต่ดั้งเดิมเป็นอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ถ้าคิดแบบที่ดิฉันเคยได้ศึกษามากก็ไม่โอเคค่ะ มันควรที่จะช่วยกันพัฒนาเพราะตามหลักการที่ศึกษามาถ้าเราปฏิบัติตามมันจะเป็นผลดีกับทุกคน เช่นเรื่องการแต่งกายถ้าเราแต่งกายมิดชิดก็จะทำให้เรารอดพ้นจากภัยคุกคามทางเพศได้

ผู้วิจัย : ครอบครัวของสามียอมรับในตัวเรามากน้อยแค่ไหนอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ครอบครัวสามีแทบจะไม่มีใครรู้จักกันเลย เนื่องจากสามีไม่ค่อยได้พาไปพบญาติพี่น้อง

ผู้วิจัย : ครอบครัวของคุณมีความคิดเห็นอย่างไรในการเข้ารับอิสลามของคุณและมีการปรับตัวมากน้อยแค่ไหนกับครอบครัวของคุณเอง

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็ไม่ได้มีการปรับตัวอะไรมาก เพราะส่วนใหญ่ดิฉันอยู่คนเดียว นานๆที่จะกลับไปพบครอบครัว เนื่องจากทำงาน ทางบ้านก็ไม่ได้คัดค้านอะไร เพียงแจ้งแล้วว่าได้สามีดี ก็ดีแล้ว

ผู้วิจัย : และสามีดูแลเอาใจใส่เรื่องของครัวเรามากน้อยแค่ไหน

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็ดีนะค่ะ เขาก็ไปเยี่ยมพ่อแม่ดิฉัน และดูแลญาติพี่น้อง เนื่องจากเขา

เป็นนักธุรกิจที่มีฐานะมากในสมัยนั้น เรื่องครอบครัว สามีไม่มีปัญหาค่ะ

ผู้วิจัย : สามีปัจจุบันดูแลเอาใจใส่เรามากน้อยแค่ไหนในด้านต่างๆ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็ดีค่ะ สามีปัจจุบันมาเติมเต็มในหลายๆส่วนที่เราเคยศึกษามา เช่นการอ่านอัลกุรอานเป็นภาษาอาหรับ ก็มาฝึกเอาตอนที่อยู่กับสามีคนปัจจุบันค่ะ จนตอนนี้อ่านได้แล้ว

ผู้วิจัย : ในตอนนี้คุณปรับตัวกับครอบครัวของสามีคนปัจจุบันอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็โอเคค่ะ กับพ่อแม่ญาติพี่น้องก็ปรับตัวได้ดี มีอะไรก็ช่วยเหลือกัน เพราะก่อนหน้านี้เทศสกลสำคัญทางศาสนาสามีเดิมไม่เคยพาไปพบญาติ แต่สามีปัจจุบันมีการพาไปพบปะทำให้มีที่พึ่งพิงค่ะ

ผู้วิจัย : คุณเองได้เคยกลับไปร่วมงานตามประเพณีของศาสนาเดิมไหม หลังจากการเข้ารับอิสลาม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก่อนหน้านี้ก็ไม่เคยได้เข้าร่วมงานใดๆมีเพียงแต่ครั้งที่พ่อเสียชีวิต ก็ได้ไปร่วมงานรับแขกกับญาติ แต่เป็นช่วงที่ดิฉันเข้ารับอิสลามแล้วเลยไม่ได้ทำในส่วนที่ห้าม ประกอบกับทางญาติๆก็มีความเข้าใจในตัวดิฉันว่านับถือศาสนาอิสลามแล้ว

ผู้วิจัย : คุณมีความรู้สึกอย่างไร เมื่อมารับอิสลามแล้วต้องคลุมฮิญาบ ละหมาด และถือศีลอด

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ราว ๆสิบปีแรกดิฉันเข้ารับศาสนาใหม่ๆดิฉันก็แต่งตัวปกติ ใส่สั้น ไม่ได้คลุมฮิญาบ เรื่องการละหมาดถือศีลอดก็ไม่เคยปฏิบัติเลยค่ะ แต่หลังจากศึกษาเข้าใจอิสลามแล้ว ดิฉันก็มีความเข้าใจว่าสิ่งใดห้ามและสิ่งใดควรปฏิบัติ

ผู้วิจัย : ครั้งแรกที่คุณคลุมศรีษะรู้สึกอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ดิฉันรู้สึกภูมิใจ มีความกล้า รู้สึกว่าผู้คนที่เคยรังเกียจเพิ่มมากขึ้น ไม่มองเราไปในทางที่ไม่ดี ส่วนเรื่องการละหมาดและถือศีลอด ดิฉันก็เคร่งครัดในการปฏิบัติมากขึ้น

ผู้วิจัย : เมื่อคุณออกจากบ้านโดยไม่คลุมฮิญาบคุณรู้สึกอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่กล้าออกจากบ้านค่ะ ทั้งดิฉันและลูกๆถ้าไม่คลุมฮิญาบจะไม่ออกมาให้คนอานเห็นโดยเด็ดขาด

ผู้วิจัย : ในเรื่องของหลักการศรัทธามุสลิมคุณมีความเชื่อเรื่องนี้อย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : สำหรับเรื่องคำว่าศรัทธา ดิฉันไม่มีข้อกังขาใดๆในเรื่อง หลักจากที่ดิฉันได้ศึกษาแล้ว ทุกอย่างมีความชัดเจนมาก ว่า พระองค์อัลลอฮ์ ﷻ คือเจ้าของทุกสิ่ง คือผู้สร้าง และผู้ดูแล

ผู้วิจัย : การอยู่ร่วมกันกับครอบครัวของสามีคุณคุณคิดว่าพวกเขามีความรู้เรื่องอิสลามมากน้อยแค่ไหน

ผู้ให้สัมภาษณ์ : นอกจากตัวสามีดิฉันแล้ว ญาติคนอื่นๆก็มีความรู้ที่เรียกว่าในระดับปานกลางค่ะ

ผู้วิจัย : หากสามีคุณเสียชีวิตลงหรือหย่าร้างคุณจะกลับไปนับถือศาสนาเดิมหรือไม่

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เป็นไปไม่ได้ค่ะ เพราะอิสลามคือศาสนาที่เป็นทางรอดไม่ใช่ศาสนาที่เป็นทางเลือก

ผู้วิจัย : สุดท้ายนี้ขอขอบคุณสำหรับการให้ข้อมูลการวิจัย ขอให้อัลลอฮ์ ﷻ ทรงประทานความเมตตาทั้งในโลกนี้และโลกหน้าให้กับคุณและครอบครัวของคุณ

ถอดเทปการสัมภาษณ์
ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3 : คุณอัลอามีน
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2562

ผู้วิจัย : บิสมิลลาฮิรรอมานิรรอฮิม อัลฮำคูลิลลาฮิร็อบบิลอาลามีน อัลลอฮุมมาซอลลีอาลามุฮำมัด

ผู้วิจัย: แรงจูงใจในการเลือกกลุ่มมุสลิม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็แฟนเดิมก็เป็นมุสลิม เราก็อยากที่จะศึกษาเกี่ยวกับศาสนา

ผู้วิจัย: ศึกษามานานยัง

ผู้ให้สัมภาษณ์ : มาประมาณ 1 ปี เกือบ 2 ปี ก่อนจะมีการนิกะฮ์กัน

ผู้วิจัย: แล้วเราประทับใจอะไรของเขาครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : คือเขาเป็นคนดี ตั้งใจ ขยัน ดูแลพ่อดูแลแม่ มีความเชื่อมั่นในตัวเอง เขาเองก็เคร่งครัดในศาสนาอิสลาม

ผู้วิจัย: ครอบครัวเดิมของเรา พ่อแม่ไม่มีปัญหาอะไรใช่ไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีปัญหา ต้องบอกอย่างนี้ก่อนเดิมที่เรามาจากคนพุทธ การที่จะเปลี่ยนศาสนามีความกังวลว่าคนรอบข้างจะรับไม่ได้เป็นปกติ แต่เมื่อได้เข้าไปศึกษาประมาณปีครึ่ง ก็ได้ว่าผู้หญิงคนนี้จะมาเป็นคู่ชีวิตเรา เราก็ต้องบอกพ่อบอกแม่ให้รับรู้ว่าเรามีแนวคิดที่จะมีคู่รักที่เป็นคนต่างศาสนา ซึ่งเป็นอิสลาม พ่อแม่ให้ความอิสระกับลูก ขอแค่ลูกเป็นคนดี ไม่ได้ทำให้ใครเดือดร้อนวุ่นวาย จึงไม่ได้ติดปัญหาอะไร

ผู้วิจัย: การปรับตัวระหว่างเรากับครอบครัวเดิมเป็นอย่างไรบ้างครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ณ ปัจจุบัน อิสลามเป็นศาสนาที่แพร่หลาย เรื่องอาหารการกินและเรื่องในชีวิตประจำวัน ครอบครัวรับได้ สามารถใช้ชีวิตร่วมกันได้ เพียงแค่มีข้อปฏิบัติที่แตกต่างกัน ซึ่งเราปรับตัวและเริ่มเรียนรู้มาก่อนแล้วครับ

ผู้วิจัย: เดิม มีอาการปรับตัวมาก่อนที่จะแต่งงาน ?

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ใช่ เพราะมีการเข้ารับอิสลามก่อนนิกะฮ์ มีการเรียนและเตรียมพร้อมมาปีครึ่ง และมีการสื่อสารให้ครอบครัวเข้าใจว่ายังสามารถอยู่ร่วมกัน ไปมาหาสู่กันได้ เพียงแต่มีข้อยกเว้นเรื่องพิธีกรรมทางศาสนาบ้างและเรื่องอาหารการกินควรแยกกัน

ผู้วิจัย: สังคมเดิมมีความรู้สึกอย่างไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ปกติเลย แสบปี เค้ารู้ว่าพื้นฐานเราเป็นคนอย่างไรและยังสามารถอยู่ร่วมกันได้ตามปกติเราก็ไม่ได้สร้างความเดือดร้อนให้เขาครับ

ผู้วิจัย: ฟังภรรยาให้ความสำคัญกับพ่อแม่พี่น้องเรามาแค่ไหนครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : พ่อกับแม่สองครอบครัวดีมาก ไปมหาสุเหมือนญาติพี่น้อง ก่อนนิกะห์มีการพาไปหากันก่อนเพื่อแนะนำและพูดคุย ไปกันทั้งครอบครัว เพื่อทำความเข้าใจร่วมกัน

ผู้วิจัย : ไม่มีผลกระทบอะไรทั้งสิ้น ใช่ไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีเลย เพราะเราคุยกันก่อนว่าเป็นอย่างไร เพราะออกตากกทม มาอยู่ที่ กทม.16-17 ปี ก่อนที่จะมาเจอแฟน

ผู้วิจัย : ศึกษาศาสนามาจากที่ไหนครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : มุณีอิอิสลามสันติชน รามคำแหง53 อาจารย์ผู้สอน อาจารย์บรรจง บินกาซัน กับอาจารย์อับดุลฆอนี บริสุทธิ์

ผู้วิจัย : นอกจากอาจารย์ที่สถาบันแล้วมีผู้อื่นอีกไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : มีอาจารย์อูดุส บุลฆม ผอ.

ผู้วิจัย : เพื่อนฝูงมีใครแนะนำเพิ่มเติมไหมหรือไม่ครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มี เพราะคนละศาสนา

ผู้วิจัย : เราต้องไปแนะนำเค้าด้วยหรือเปล่า

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ส่วนใหญ่เพื่อนฝูงที่ทำงานมีนะ มุอัลลัฟ การปฏิบัติตัวจะเกิดการเปรียบเทียบ เช่นเราคิดว่าอยู่ในหลักการ 100% เราทำได้เต็มที่คือ 70 % อีก 30% คิดว่าการอ่านหนังสือ การอ่านคุอาที่ยาวๆ ยังอ่านไม่ค่อยได้

ผู้วิจัย : อ่านคุรอานได้ไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ยังอ่านไม่ค่อยได้ เพราะเข้าอิสลามตอนโตจะมีคำเป็นคำอ่านอยู่ได้ภาษาอาหรับ นี่คือนี่ที่มีประเมินตนเอง ณ ปัจจุบันยังเข้าถึงภาษาไม่ได้ 100% เพราะยังมีข้อจำกัดตรงนี้อยู่ ไม่เหมือนลูกที่ให้เรียนศาสนาตั้งแต่เด็ก

ผู้วิจัย : ในเรื่องของการถือศีลอด มีอุปสรรคไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ตั้งแต่รับอิสลามมาขาดบวชไปแค่ 1 วัน แต่ก็บวชใช้ไป เพราะรู้สึกว่าจะต้องทำให้ได้ครับ

ผู้วิจัย : ถามเรื่องการละหมาดในเวลาทำงานครับ ว่ากระทบต่อการทำงานไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ้วยทำงานอย่างเราต้องยอมรับเลยว่า สถานที่ทำงานไม่ค่อยอำนวยความสะดวก เวลาคุริกับอัสรีนั้นน้อยขอแต่ซุบฮิ มัฆริบ อีซา ค่อยข้างครบครับ

ผู้วิจัย : มีแนวคิดยังไงให้ละหมาดบายในสถานที่ทำงานได้ครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่เสียเวลาในการเดินทางไปสุเหร่าให้กระทบต่อเวลาการงาน

ผู้วิจัย : เรื่องของสถานที่ในการอาบน้ำละหมาด ที่ทำงานได้จัดสรรให้ไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เราต้องอาบน้ำละหมาด ซึ่งห้องน้ำที่ทำงานไม่เอื้ออำนวย ถ้าคุยกันอาจจะมีการปรับพื้นที่เพื่อรองรับ เมื่อก่อนมีการเข้าใจผิดเพราะมีตรวจร่างกายที่ทำงาน เข้าใจว่าจะเลือดจะทำให้เสีย

คือลด

ผู้วิจัย : ที่สอบถามเพราะว่า มีตัวแทนของรัฐบาล เช่น สว. ได้แจ้งไว้ว่า ถ้าทำการสำรวจเรียบร้อยแล้ว มีส่วนตรงไหน ให้ช่วยเหลือแก้ไขก็สามารถแจ้งเข้าไปได้ เช่น จัดหาพื้นที่ละหมาด

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เพราะมันเป็นตีกรวมกันอยู่หลายคน ทำให้เกรงใจผู้อื่น และสถานที่ไม่อำนวย

ผู้วิจัย : แนะนำว่าหากเครื่องแบบเราใส่ถุงเท้า ตอนเวลาอาบน้ำละหมาดไม่ต้องถอด ให้ใช้น้ำลูบหลังฝ่าเท้าเอา

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ตอนนี้มีการพูดคุยกันแล้ว และ โชคดีที่ที่ปรึกษาเป็นอิสลามและค่อนข้างมีpower รับเรื่องไปจัดการ

ผู้วิจัย : ครอบครัวทางบ้านมะอ์มีส่วนช่วยเหลือในการแนะนำเรื่องศาสนาเพิ่มเติมไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ถ้ามีเวลาก็ให้อ่านหนังสือมาอ่านและมานั่งเรียนศาสนา ลูกไปเรียนก็ให้ลูกมาเราให้ฟังเรื่องศาสนาด้วย

ผู้วิจัย : มีการไปร่วมในวาระต่างๆกับครอบครัวเดิมไหม เช่นการเสียชีวิตของญาติพี่น้อง ไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็ไปบ้าง ปัจจุบันไปน้อยมาก เพราะระยะทางค่อนข้างไกลจากบ้าน เคยไปงานศพเพื่อน

ผู้วิจัย : มีการปฏิบัติตัวอย่างไรบ้างครับเมื่อไปร่วมงานศพของต่างศาสนา

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไปร่วมแสดงความเสียใจ และช่วยของให้กับผู้ตายก็มีบ้าง เคยถามผู้รู้ ผู้รับบอกว่าไม่ผิด เพราะให้ในด้านของพิธี ไม่มีการไปร่วมพิธี เช่น ไหว้ศพ และรู้ลิมิตของหลักการศาสนา

ผู้วิจัย : ถ้าเกิดพ่อแม่ตัดความสัมพันธ์จะอย่างไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : โชคดีที่พ่อแม่เข้าใจ เก้าบอกว่าเคารพการตัดสินใจ ขอให้อยู่ในสังคมได้โดยไม่เดือดร้อน

ผู้วิจัย : เรื่องสุขภาพในระบบอิสลามเรื่องการทำสุนัต ได้ศึกษาหรือเคยรู้เกี่ยวกับเรื่องพวกนี้ไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เข้าสุนัตก่อนนิกะห์ ตั้งแต่ตอนเริ่มเรียน

ผู้วิจัย : เป็นอุปสรรคไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อยู่ที่ตัวเรามองครับ ผมคิดว่าใครทำใครได้ครับ อยู่ที่เราศรัทธา

ผู้วิจัย : การเปลี่ยนชื่อมาเป็นชื่ออิสลาม ที่บ้านว่าอย่างไรบ้างครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่ๆ ที่บ้านไม่ได้ซีเรียสเลย เข้าไปที่ห้องสมุดที่ อิสลามสันติชน และเจอชื่อนี้ ชอบความหมายเลยเอามาตั้ง

ผู้วิจัย : หากเกิดมีการเสียชีวิตของภรรยา จะกลับไปศาสนาเดิมไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ณ เวลานี้ไม่เปลี่ยน ถึงภรรยาเสียชีวิตแต่มีลูก เราต้องเป็นตัวอย่างให้ลูก ไม่เปลี่ยนศาสนา

ผู้วิจัย : เข้าใจในการหลักการศรัทธาหรือยังครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ในอิสลามมีหลักการศรัทธามี 5 ประการ เราก็ปฏิบัติตาม

ผู้วิจัย : คิดจะเรียนกุรอาน รู้ไหมว่ากุรอาน 1 อักษร เราจะได้ถึง 10 ความดี ถ้าเราอ่านภาษาอาหรับได้ จะทำให้เราได้เพิ่มผลบุญ ลองอ่านและลองเรียนดูในช่วงว่างๆครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็มีอ่านทั้งภาษาอาหรับและอ่านคำไทย

ผู้วิจัย : ถ้าพ่อแม่เสียชีวิต เราจะปฏิบัติอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็ไปร่วมงานแต่ไม่ร่วมพิธีกรรม แสดงความเสียใจกับบิดามารดา

ผู้วิจัย : ในฐานะที่เป็นมุสลัฟมานาน อยากให้ชุมชนมีส่วนช่วยเหลือมุสลัฟยังงัยบ้าง

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อยากให้มีการจัดอบรม หรือสัมมนา เดือนละครั้ง เพื่อให้มีการพบปะ พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดของมุสลัฟด้วยกัน หากมีการจัดค่ายก็ยินดีเข้าร่วมและช่วยเหลือ

ผู้วิจัย : สุดท้ายนี้ขอขอบคุณสำหรับการให้ข้อมูลการวิจัย ขอให้อัลลอฮ์ ﷻ ทรงประทานความเมตตาทั้งในโลกนี้และโลกหน้าให้กับคุณและครอบครัวของคุณ

ถอดเทปการสัมภาษณ์
ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4 : คุณชำชีละห์
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2556

ผู้วิจัย : บิสมิตลาฮิรเราะห์มานิรเราะฮิม อัลฮัมดุลิลลาฮิร็อบบิลอาละมีน อัลลอฮุมมะซอลลิอะลา มุฮัมมัด ขออนุญาตให้แนะนำตัวครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ชื่อมุสลิมชื่อชำชีละห์ค่ะ ชื่อไทยชื่อ วิรดา สิงทอง อายุ 53 เดิมศาสนาพุทธ เข้ารับอิสลามมา 32 ปี เป็นแม่บ้าน ศึกษาจบ ม.6

ผู้วิจัย : มีบุตรกี่คนครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : คนเดียวค่ะผู้หญิง

ผู้วิจัย : สถานะทางครอบครัวเป็นอย่างไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : สถานะสมรสค่ะ

ผู้วิจัย : อยากรู้สาเหตุครับ ว่าทำไมถึงมาแต่งงานกับมุสลิม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : คิดว่ามันเป็นบุญเพื่ให้มาเจอคนนี้ เจอกันที่พักแถวที่ทำงาน เดิมอยู่ต่างจังหวัด มาทำงานบริษัท

ผู้วิจัย : ทำไมถึงตัดสินใจแต่งงานกับคนนี้ มีความประทับใจอะไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็รักเขา ตอนแรกยังไม่เข้าใจศาสนาเหมือนกัน ไม่ได้คิดถึงตรงนั้นในตอนแรก เพราะเขาไม่ได้เคร่งครัดมาก

ผู้วิจัย : ที่บ้านยอมรับไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ที่จริงเขาก็ไม่เข้าใจเรื่องศาสนา แต่แล้วที่เราตัดสินใจ ไม่ได้ว่าอะไรค่ะ

ผู้วิจัย : พอรับอิสลามแล้วมีผลกระทบอะไรกับที่บ้านไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่ เพราะเขาเข้าใจว่าเป็นเรื่องส่วนตัว และพ่อก็เป็นคนมีศาสนาเหมือนกัน เป็นคนมีศีล เคร่งครัดจึงเข้าใจเรา

ผู้วิจัย : แล้วคนในสังคมที่บ้านเป็นยังไงครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เขาเข้าใจ แล้วแต่เราตัดสินใจ ไม่ได้มีการกีดกันกัน ให้เข้ากันก็พอ

ผู้วิจัย : แล้วสามีมีปฏิสัมพันธ์กับญาติของเราอย่างไรบ้างครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เวลาญาติมาเขาก็ต้อนรับเวลาเราไปหาเค้าทางนั้นเค้าก็ต้อนรับ

ผู้วิจัย : สังคมเก่าทำให้มีผลกระทบกับการเข้ารับอิสลามของเราไหมหรือทำให้เราลังเลไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : มีคะตอนแรกรู้สึกต่อต้านมาก ตอนแรกไม่ได้มีความเข้าใจในศาสนา แต่เขาให้เรามารับ เราก็ต้องพยายามเข้าใจ แต่เราเป็นคนเคร่งศาสนาเก่าอยู่แล้ว

ผู้วิจัย : แล้วทำไมถึงตัดสินใจเลยว่าจะเปลี่ยนศาสนา

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ครั้งหนึ่งหลังจากรับมาหลายปีแล้ว จนมีลูกแล้ว ได้ดูรายการถ่ายทอดจากมัสกอส ช่วงถือศีลอดไหม ไม่แน่ใจ แล้วอยู่ๆ ก็ร้องไห้ออกมา หลังจากนั้นก็พยายามเรียนรู้มากขึ้น เหมือนอัลลอฮ์ เปิดใจ

ผู้วิจัย : ตอนรับศาสนาอิสลามแรกๆเราละหมาดหรือปฏิบัติศาสนกิจไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็ค่อยๆศึกษาอยู่ ฟังมาทำตอนมีลูกแล้ว หลังจากรู้สึกว่ามีคิดก็เปลี่ยนตัวเอง ก็ทำให้ฟังเรียนรู้ศาสนาอย่างจริงจังค่ะ ประมาณ 5-6 ปีก่อนจะมาเรียนอย่างจริงจัง

ผู้วิจัย : เรียนที่ไหนครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : สันติชน เขามีสอนมุอัลลัฟ

ผู้วิจัย : เรียนศาสนามานานแค่ไหนครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ประมาณปีกว่า หลังจากรับอิสลามมาห้าหกปี กับอาจารย์บรรจง บินกาซันค่ะ

ผู้วิจัย : ตอนนี้รู้สึกว่าตัวเองเข้าใจ และเชื่อในศาสนาไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เข้าใจค่ะ ไปทำฮัจย์มาปีที่แล้วด้วย

ผู้วิจัย : แล้วตอนแรกปรับตัวอย่างไรกับการละหมาดหรือถือศีลอดครับ รู้สึกมันเป็นอุปสรรคไหม มันยุ่งยากไหมครับในความคิดของเรา

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่ได้รู้สึกยุ่งยากค่ะ แต่คิดว่าตัวเราเองที่กลัวว่าจะทำไม่ได้ จะทำได้ไหม ไม่ได้คิดเรื่องยุ่งยากอะไร

ผู้วิจัย : นอกจากที่ไปเรียน สามิหรือคนรอบข้างช่วยสอนศาสนาเราไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : แม่ของสามิส่งเสริมให้ไปเรียนค่ะ

ผู้วิจัย : เวลาว่างงานศพหรืองานอะไรเราทำอย่างไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เราก็ไป แต่ไม่ได้ไปทำพิธีกรรมกับเขา

ผู้วิจัย : ถ้าสมมุติพี่น้องคัดความสัมพันธ์ถ้าเราเปลี่ยนศาสนาจะทำยังไงครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : คิดว่าไม่ยุ่งยากสำหรับเราหรอก แล้วแต่เขาตัดสินใจเลย ถ้าพูดให้ฟังแล้ว แล้วเขายังไม่สนใจ ก็ถือว่าไม่เกี่ยวกับเขาแล้ว

ผู้วิจัย : เริ่มคลุมฮิญาบเมื่อไหร่ครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เริ่มคลุมตั้งแต่เข้ารับ แต่มาคลุมจริงตอนช่วงก่อนไปทำฮัจญ์ คือสามสี่ปีมานี้ แต่ก่อนคลุมเฉพาะไปงาน

ผู้วิจัย : ปรับตัวกับที่บ้านสามิยังไงครับในฐานะที่เราเป็น มุสลิมใหม่

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เขายอมรับเราตั้งแต่ตอนแรก

ผู้วิจัย : การแต่งกายอย่างอิสลาม การคลุมอียาบเป็นอุปสรรคไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่ เพราะลูกได้แต่งงานกับคนมีศาสนา ก็คลุมมาด้วยกันตั้งแต่ตอนนั้นเลย

ผู้วิจัย : ถ้าสามีเสียชีวิตคิดว่าจะกลับไปถือศาสนาเดิมไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่ค่ะ เพราะเราก็เรียนรู้และศรัทธาด้วยใจจริงค่ะ

ผู้วิจัย : ครอบครัวมีปัญหากับการเปลี่ยนชื่อไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เขาไม่ได้สนใจ เขาก็เรียกชื่อเก่าไป

ผู้วิจัย : คิดว่าในชุมชนถ้าสามีเราต้องการในองค์กรหรือมัชยิดเข้ามาช่วยอะไรกับผู้รับอิสลามใหม่บ้างครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อยากให้มีคนแนะนำ และสอน ช่วยเหลือด้านการดำรงชีวิตในศาสนาให้ถูกต้อง

ผู้วิจัย : สุดท้ายนี้ขอขอบคุณสำหรับในการให้ข้อมูลการวิจัย ขอให้อัลลอฮ์ ﷻ ทรงประทานความเมตตาทั้งในโลกนี้และโลกหน้าให้กับคุณและครอบครัวของคุณ

ถอดเทปการสัมภาษณ์
 ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5 : คุณฮามีตะห์
 สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556

ผู้วิจัย : บิสมิลลาฮิรเราะห์มานิรเราะฮีม อัลฮัมดุลิลลาฮิร็อบบิลอะละมีน อัลลอฮุมมะซอลลิอะลา
 มุฮัมมัด ขออนุญาตให้แนะนำตัวครับ ชื่อไทยชื่ออะไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : นิตยา เกตุสุวรรณ ค่ะ

ผู้วิจัย : ก่อนนับถือศาสนาอิสลามนับถือศาสนาอะไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ศาสนาพุทธค่ะ

ผู้วิจัย : เดิมบ้านอยู่ที่ไหนครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เป็นคนอยุธยาค่ะ อำเภอบางบาล

ผู้วิจัย : อยุธยามีมุสลิมเยอะมีเพื่อนที่เป็นมุสลิมไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : มีหลานที่เข้ารับอิสลามเหมือนกันค่ะ

ผู้วิจัย : มีชื่ออิสลามไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : มีชื่อฮามีตะห์ค่ะ

ผู้วิจัย : ตอนนี้อายุเท่าไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : 59 ปี ค่ะ

ผู้วิจัย : เข้ารับอิสลามมานานหรือยังครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ประมาณ 10 กว่าปีได้แล้วค่ะ

ผู้วิจัย : ตั้งแต่ตอนอายุเท่าไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ประมาณช่วงพ.ศ. 49 ค่ะ

ผู้วิจัย : ตอนนี้มีอาชีพไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : งานแม่บ้านค่ะ

ผู้วิจัย : ได้เงินเดือนเท่าไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : 12000 บาทค่ะ

ผู้วิจัย : แฟนเป็นมุสลิมเดิมเลยไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ใช่ค่ะแล้วก็เป็นญาติญาติกันค่ะ

ผู้วิจัย : จบการศึกษาในระดับใดครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ประถมสี่ค่ะ

ผู้วิจัย : ปัจจุบันมีบุตรกี่คนครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : มีลูกกับแฟนเก่าค่ะ ผู้ชายคนเดียวค่ะกับแฟนคนปัจจุบัน ไม่ได้มีลูกค่ะ ลูกไม่ได้มาอยู่กับเราค่ะ

ผู้วิจัย : ตอนนี้กับสามีอยู่สถานะอะไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : สมรสค่ะ อยู่ด้วยกันค่ะ

ผู้วิจัย : ทำไมถึงเลือกสามีที่เป็นมุสลิมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็ชอบกันค่ะ เจอกันที่บ้านเช่าค่ะเมื่อก่อนเช่าบ้านเค้าอยู่ ตอนนั้นอยู่กับแฟนเก่าแล้ว แฟนเก่าก็ไปมีเมียใหม่ ก็เลิกกัน

ผู้วิจัย : ทำไมถึงตัดสินใจใช้ชีวิตกับสามีคนนี้ครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็เราชอบเขา เขาก็มีทั้งดีและไม่ดี

ผู้วิจัย : แล้วพอสามีเราเป็นมุสลิมทั้งบ้านรับได้ไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ตอนแรกเราก็ไปบอกเขาว่ามีแฟนเป็นอิสลาม พ่อแม่ก็บอกว่าไม่เป็นไรหรอกเพราะศาสนาไหนก็สอนให้เป็นคนดี ที่บ้านไม่ได้มีปัญหาเลย

ผู้วิจัย : ที่เราเข้ารับอิสลามมีการปรับตัวเข้ากับพ่อแม่อย่างไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : แ่้าก็เข้าใจแล้วก็ไม่ได้กีดกันอะไร

ผู้วิจัย : แล้วสามีเรามีการให้ความสำคัญกับญาติพี่น้องของเราอย่างไรบ้าง

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็มีไปเยี่ยมเยียนกันบ้างมีความสัมพันธ์ปกติไม่มีปัญหาอะไร

ผู้วิจัย : แผนที่เรามาเข้ารับอิสลามคิดว่าสังคมรอบข้างมี ผลต่อการเข้ารับอิสลามของเราหรือทำให้เราลังเลอะไรไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีค่ะเพราะเรารู้อยู่แล้วว่าเราจะเข้า

ผู้วิจัย : ความที่เราเป็นมุสลิมใหม่แล้วพ่อแม่พี่น้องของสามียอมรับเราไหมครับตอนแรกๆ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เพราะเราเป็นคนที่สองแ่้าก็ไม่ได้มีปัญหาอะไรแต่ว่าเราก็ไม่ได้เข้าไปยุ่งอะไรกับแ่้ามาก ตอนนั้นก็เข้ากันได้แล้ว

ผู้วิจัย : เรียนศาสนาที่ไหนครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เรียนที่สันติชนค่ะ เรียนอยู่ช่วงหนึ่ง เรียนอยู่เกินปีแล้วแต่งงานอยู่ประมาณห้าหกปี แ่้าก็ได้ไปเรียน แ่้าก็เรียนรู้จากสามีเอา

ผู้วิจัย : คิดว่าตอนนี้มีความเข้าใจและศรัทธาในศาสนาอิสลามไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ถ้าไม่ศรัทธาก็คงจะออกไปนานแล้ว เพราะแฟนใหม่แล้วแ่้าก็ไปมีเมียใหม่อีก แ่้าก็ละหมาดขอคุดาตอนนี้ก็ดีขึ้น

ผู้วิจัย : เนื่องจากเราเข้ารับอิสลามใหม่เรายังไม่เคยละหมาดหรือถือศีลครุ้สึกว่ามันมีผลกระทบกับเราไหมครับ รุ้สึกว่ามันยุ่งยากไหม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่รู้สึกแบบนั้นเลยค่ะ

ผู้วิจัย : รู้สึกว่ายากไหมครับในการต้องละหมาดห้าเวลา

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็ไม่ได้ยาก เราก็ทำได้ ก็อดทนได้ค่ะ

ผู้วิจัย : นอกจากที่ไปเรียนสันติชนมีใครในบ้านช่วยสอนศาสนาไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็มีไปเรียนอัลกุรอาน พักหนึ่งกับเพื่อนบ้าน

ผู้วิจัย : เวลาเราไปร่วมงานกับฝั่งบ้านของเราเป็นคนพุทธเช่นงานศพมีผลกระทบอะไรกับเรามาก
ครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีค่ะก่อนหน้านี้แม่เพิ่งเสียชีวิตตอนนี้ยังไม่ถึงร้อยวันเลย เราก็ไปไปเฉยเฉยไม่ได้
ทำอะไร พี่ไปช่วยหั่นศพอย่างเดียวแต่ไม่ได้มีไหว้อะไร ไม่ได้ร่วมในพิธีกรรมแต่ทางบ้านก็ไม่ได้
ว่าอะไร

ผู้วิจัย : ถ้าสมมุติตอนที่เรากำลังจะเข้ารับอิสลามแล้วทางบ้านบอกว่าจะตัดขาดกับเราเลยเราจะทำ
อย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เราก็ต้องคุยกับเขาแล้วก็บอกเค้าให้เข้าใจ จะเข้ารับอยู่ดีเพราะพ่อแม่พี่น้องเราถ้าเรา
คุยกันดีก็ยังเข้าใจเค้าก็ต้องเข้าใจ

ผู้วิจัย : แล้วคลุมฮิญาบตั้งแต่แรกเลยไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ตอนสมัยนั้นยังไม่ค่อยคลุมเท่าไร มาคลุมจริงๆช่วงเรียนสันติชน

ผู้วิจัย : การปรับตัวกับที่บ้านปกติใช้ไหมคะ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ปกติค่ะเพราะที่บ้านก็มีแฟนเป็นอิสลามเยอะ พี่สาวก็เคยมีแฟนเป็นอิสลาม แต่ว่า
เลิกกันแล้วเพราะว่าพ่อแม่เค้าปิดกั้น ก่อนเคยเกลียดอิสลามมากเลยเพราะเห็นพี่สาวเจอแบบนี้
พี่สาวกลับมาบ้านพ่อแม่เพราะกลับไปก็โดนแค้นตี หนาวมาที่บ้านคนพุทธ สุดท้ายก็เลิกกัน

ผู้วิจัย : สมัยก่อนที่ทำงานการคลุมฮิญาบเป็นอุปสรรคอะไรไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : มีค่ะเพราะว่าบริษัทเขาก็ห้ามแล้วเราก็เลยไม่ได้คลุม กฎของเขาค่ะ วันนี้ก็ออกมา
ทำงานแม่บ้านก็แต่งตัวได้คลุมฮิญาบได้

ผู้วิจัย : แล้วมีเปลี่ยนชื่อมั้คะที่บ้านมีผลอะไรมั้คะกับการที่เราเปลี่ยนชื่อ มีเรื่องเคล็ดอะไรไหม
ครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีค่ะ เค้าก็เรียกชื่อเดิมเราปกติเลยค่ะ

ผู้วิจัย : ถ้าสมมุติว่าสามีเสียชีวิตหรือว่าหย่ากับสามีคิดว่าจะกลับไปนับถือศาสนาเดิมไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็รับมาตั้งหลายปีแล้วใจเราก็เชื่อแล้ว จะไปทางไหนอีกค่ะ

ผู้วิจัย : แล้วในชุมชนนี้ อยากให้เขามีกิจกรรมอะไรที่จะช่วยส่งเสริมมุสลิมให้ไหม เช่นมั้สยิด อยาก
ให้มีการช่วยมุสลิมอย่างไรบ้างครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อยากให้มีสถานที่ที่ให้ความรู้ให้เรียน ความรู้ศาสนาภาษาอาหรับ สำหรับมุสลิมที่เป็นผู้ใหญ่แล้วต้องการมาเรียน ที่ใกล้บ้านเรา อยากให้มีกองทุนชะกาตสำหรับมุสลิมฟะกะ

ผู้วิจัย : สุดท้ายนี้ขอขอบคุณสำหรับการให้ข้อมูลการวิจัย ขอให้อัลลอฮ์ ﷻ ทรงประทานความเมตตาทั้งในโลกนี้และโลกหน้าให้กับคุณและครอบครัวของคุณ

ถอดเทปการสัมภาษณ์
ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 6 : คุณอิบรอฮีม
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2562

ผู้วิจัย : บิสมิลลาฮิรรอมานิรรอฮิม อัลฮำดุลิลลาฮิร้อบบิลออลามีน อัลลอฮุมมาซอลลิออลามูฮำมัด

ผู้วิจัย : ชื่อเต็มๆชื่ออะไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ผมชื่อ สมยศ ประกอบแก้ว

ผู้วิจัย : หลังเข้ารับอิสลามมี ชื่อมุสลิม ชื่อว่าอะไรครับ แล้วตอนนี้อายุเท่าไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ชื่ออิบรอฮีม ครับ อายุ 57 ปี

ผู้วิจัย : ก่อนเข้ารับอิสลามเคยนับถือศาสนาใดมาก่อนครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ศาสนาพุทธ ครับ

ผู้วิจัย : เข้ารับอิสลามมาก็ปีแล้วครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : น่าจะประมาณสี่สิบปีได้ครับ

ผู้วิจัย : ปัจจุบันยังประกอบอาชีพอะไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ผมประกอบอาชีพ รับเหมาก่อสร้าง

ผู้วิจัย : รายได้ประมาณเท่าไรครับต่อเดือน

ผู้ให้สัมภาษณ์ : รายได้ประมาณ สามหมื่น บาทครับ

ผู้วิจัย : จบการศึกษาชั้นไหนมาครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ประถมหกครับ

ผู้วิจัย : ปัจจุบันสถานะครอบครัวเป็นอย่างไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : สมรสครับ มีบุตรสี่คน ชายสองคน หญิงสองคน

ผู้วิจัย : ที่มาของคู่ครองที่เป็นมุสลิม ทำไมถึงเลือกแต่งงานกับผู้หญิงมุสลิมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ตอนนั้นเพิ่งรู้จักกันที่

ระยองตอนนั้นน้องเขาอายุสิบหก

ผู้วิจัย : เขาเป็นมุสลิมดั้งเดิมใช่ไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ใช่ครับ ดั้งเดิม ดั้งเดิมเป็นคนคลองยี่สิบ เขามาทำงานด้วยกันที่ก่อสร้างครับ

ผู้วิจัย : แล้วประทับใจอะไรในตัวเขา เราถึงได้แต่งงาน

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็ตอนนั้นอายุเขายังน้อย เราก็ชอบพอกันตามประสาวัยรุ่นทั่วไป

ผู้วิจัย : พ่อแม่พี่น้องเดิมเรานี่ยอมรับภรรยาที่เป็นมุสลิมไหม ในตอนแรก

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็ยอมรับครับ ตอนแรกๆ เลยแต่ว่าใหม่ๆ เต็มผมก็ไม่ค่อยเห็นด้วยมาก เพราะว่าเขามีเชื่อกัน เพราะต้องปฏิบัติตามธรรมเนียมจีน

ผู้วิจัย : สภาพการปรับตัวหลังจากรับอิสลามเนียพ่อแม่พี่น้องมีผลกระทบกับเราไหม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีครับ เพราะว่า ผมได้อธิบายให้พวกเขาฟังว่าถึงแม้จะเข้ารับอิสลาม แต่สายเลือด ความผูกพันฉันพี่น้องยังเหมือนเดิม

ผู้วิจัย : เพื่อนฝูงเค้ารู้สึกยังไง มีพูดจาวาไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีครับ จริงๆ เพื่อนไม่ค่อยข้างน้อยอยู่แล้วคนต่างจังหวัดแต่ก่อนเค้าก็กินเหล้ากินเบียร์แต่ผมไม่กินครับ ทำงานอย่างเดียว เพื่อนฝูงเลยไม่ค่อยมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกศาสนาเท่าไร

ผู้วิจัย : แล้วเราพอเราแต่งงานใหม่ ๆ เนี่ยกับสังคมเดิมเราให้ความสำคัญกับพ่อแม่ภรรยาไม่น้อยแค่ไหน

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็ทำเหมือนพ่อแม่กับตัวเองครับ

ผู้วิจัย : แล้วเค้ายอมรับไหม เค้าเคยมาว่าอะไรไหม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ผมคิดว่า เขาไม่เห็นด้วย เคยได้ยินข่าวว่าสมัยก่อน จะมีคนที่ เป็นมุสลิมด้วยกันมาขอ แต่ ผู้หญิงไม่ชอบ พ่อแม่เลยไม่เห็นด้วยที่มาคบกับผม แต่ภายหลังก็ไม่ได้มีปัญหา

ผู้วิจัย : พี่น้องฝั่งภรรยาไม่มีปัญหาที่มาแต่งงานกับคนต่างศาสนาใช่ไหม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีปัญหา

ผู้วิจัย : เรามีพี่น้องกี่คนที่เกิดจากพ่อแม่เดียวกัน

ผู้ให้สัมภาษณ์ : 9 คน

ผู้วิจัย : พี่น้องบ้างไม่มีปัญหาใช่ไหมในการที่บังไปเข้าอิสลาม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีครับ พี่ชายผมสองคนเคยไปทำงานที่ซาอุ เขาเลยเข้าใจมาบ้าง ว่าหลักปฏิบัติของอิสลามเป็นอย่างไร กินอะไรได้ไม่ได้ เรียกว่ามีความเข้าใจพอสมควร

ผู้วิจัย : เรื่องศาสนานี้เราได้ศึกษาจากที่ไหนไหม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่เคย รู้แต่ว่ากินหมูไม่ได้ ไม่ไหว้พระ

ผู้วิจัย : ได้ไปเรียนที่ไหนบ้าง

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่ได้เรียนเลย มีแต่ก่อนที่จะไปทำงานที่ซาอุ ผมต้องไปสอบที่ศูนย์กลางเพื่อรับรองว่าผมเป็นมุสลิมถึงจะเข้ามัสกิดได้

ผู้วิจัย : เราเข้าใจในความเชื่อของอัลลอฮ์ยังไงบ้าง

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็ช่วงที่อยู่มัสกิดเลย เพราะว่าผมจำได้ว่าละหมาดมัสยิดครั้งแรก ข้อศอกติดพื้นเลยมีคนคอยบอกตลอด

ผู้วิจัย : เรื่องการละหมาดการถือศีลอดมันเป็นภาระกิจกระทบต่อการใช้ชีวิตหรือสภาระทำงานของเราไหม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่ครับ ที่จริงผมก็ไม่ได้ถึงขนาดว่าทำงานรายวัน ก็เป็นงานรับเหมาของตนเอง

ผู้วิจัย : อยู่ที่มักกะฮ์ถือศีลอดตลอดเลยไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : บวชตั้งแต่ตอนอยู่มักกะฮ์เราเริ่มเรียนรู้ว่าละหมาดมีกี่ร็อกกะฮ์เวลาไหนอะไรยังไง มีคนสอน

ผู้วิจัย : ได้เรียนภาษาอาหรับบ้างไหม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่ได้เรียน แต่อัดเทปเปิดฟังเอาเรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งอ่านซูเราะห์อ่านคุอา

ผู้วิจัย : ใครบ้างที่เป็นคนช่วยสอนเรื่องภาษากับเราอีก

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มี ฟังบรรยายฟังคำแปลฟังต่างๆไป ถ้ามีอะไรสงสัยผมก็จะถามเพื่อนๆเอา ส่วนมากก็อ่านจากหนังสือ

ผู้วิจัย : แล้วเคยไปร่วมงานกับศาสนาเคมีบ้างไหม เช่นไหว้เจ้า หรือประเพณีของศาสนาเคมี

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่เคยไป ไม่เลย

ผู้วิจัย : งานศพได้ไปไหม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อันนั้นไป เราก็ไปนั่งเฉยๆ เราก็ไม่ได้ไปร่วมพิธีกรรมใดๆ ก็เคยไปในงานก็มีคนมาเยอะหลายร้อยคน ก็มีเราคนเดียวที่ไม่ได้พนมมือ เขาก็มีสอบถามกันครับ ว่าผมคือใคร ผมก็ตอบไปครับ

ผู้วิจัย : แล้วพอเขาเห็นว่าเราไม่ได้พนมมือ เขาได้มีการต่อว่าอะไรไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีครับ ไม่ได้ต่อว่าอะไร เขาก็เข้าใจบริบทของเรา

ผู้วิจัย : อัลฮัมดุลิลลา

ผู้วิจัย : ต่อไปในส่วนของบริบท การแก้ไขปัญหากลับถ้าพ่อแม่เราบอกให้เราเลิกกับภรรยาเราจะเลิกไหมครับ เช่น ถ้าไม่เลิกกับภรรยาที่ไม่ต้องมานับถือพ่อแม่ มีบ้างไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : มันอยู่ที่ผมอธิบาย คือส่วนนี้เรามาเข้ารับอิสลามไม่จำเป็นว่าเราเข้ารับอิสลามแล้วเราจะทิ้งพ่อทิ้งแม่ มันไม่ใช่เราก็ไปมาหาสู่กับปกติ แต่เราไหว้เจ้า ร่วมเทศกาลตรุษจีน ทำแบบนี้เราทำไม่ได้ ช่วงที่อยู่กับแม่ผมเสีย ผมก็ไปนะ แต่ตอนที่ท่านอยู่ผมก็คุยกับพี่น้อง ว่าผมทำอะไรให้ได้ ตอนนี้ผมก็ทำให้ แต่ถ้าท่านเสียแล้ว ผมก็ช่วยทำอะไรให้ได้ไม่มาก พออธิบายแบบนี้พี่น้องก็เข้าใจและรับได้

ผู้วิจัย : พูดถึงเรื่องสุขลักษณะ เคยมีคนบอกไหมว่าต้องมีการเข้าสู่ันต์(ขลิบปลายอวัยวะ)

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีครับ

ผู้วิจัย : แล้วเราเข้าสู่ันต์ตอนไหน

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ตอนที่ได้กับเขาใหม่ๆ นั้นแหละ

ผู้วิจัย : แล้วคุณรู้ไหมว่าหลังจากการมีเพศสัมพันธ์ ต้องมีการอาบน้ำหลังการมีเพศสัมพันธ์

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่รู้ครับ

ผู้วิจัย : แล้วมีคนสอนคุณเกี่ยวกับเรื่องพวกนี้ไหม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีครับ ไม่มีคนสอน เลยไม่รู้เรื่องพวกนี้ เพราะว่าภรรยาเองก็ไม่ค่อยมีความรู้ เรื่องศาสนาเท่าไร ตั้งแต่อยู่ด้วยกันมาก็ไม่เคยเห็นเขาละหมาด ที่บ้านเขาก็ไม่ค่อยละหมาด เพียงแต่ว่าเคยเห็นพ่อตาผมเขาละหมาด ไม่กี่ครั้ง มีอยู่ครั้งนึงผมเคยถามภรรยาว่าถ้าไปทางอิสลาม ไม่ได้ให้ไปทางศาสนาพุทธไหม

ผู้วิจัย : ภรรยาคุณได้คลุมฮิญาบไหม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่ครับ ไม่เคยคลุม

ผู้วิจัย : คุณแต่งงานก่อนไปมกกะฮูไซไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : แต่งก่อนครับ ก่อนหลายปี หลังจากมีลูกคนเล็ก ได้ยี่สิบกว่าวัน

ผู้วิจัย : หลังจากที่คุณกลับมาจากมกกะฮู มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางใดบ้างไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็มีความรู้เรื่องศาสนามากขึ้น จนญาติพี่น้องภรรยา มองผมว่าเป็นคนคนละใหม่

ผู้วิจัย : เหตุการณ์ใดที่ทำให้ญาติคุณคิดว่า คุณเป็นอิสลามคนละใหม่

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็ตอนผมกลับบ้าน จะสร้างบ้านใหม่ ผมบอกกลับแซว่า ผมไม่เอาต้นกล้วย ไม่เอาผ้าโสร่งผูกหัวเสา ผมไม่เอา ก็ตอบซ้ำๆ ไปว่าผมเอา

ผู้วิจัย : เรื่องเวลามารับอิสลามไม่มีผลกระทบอะไรเกี่ยวกับทำมาหากินใช่ไหม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มี

ผู้วิจัย : คนที่จ้างเราเห็นว่าเราเป็นมุสลิมแล้วก็ไม่จ้างเรามีไหมแบบนี้

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีนะคะ ส่วนใหญ่ผมก็ทำงานเฉพาะกลุ่ม

ผู้วิจัย : เรื่องการแต่งกายในรูปแบบของมุสลิม เช่นการใส่หมวก ไม่มีปัญหาใช่ไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีก็แต่งกายได้ปกติครับ

ผู้วิจัย : กรณีที่เรามาใช้ชื่อ อิบรอฮีม ครอบครัวยุคเรามีใครรู้ไหม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : รู้ๆ เค้าก็ไม่ได้เรียกเค้าเรียกไม่เป็น

ผู้วิจัย : เปลี่ยนชื่อในบัตรประชาชนเปลี่ยนไหม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่ได้เปลี่ยน ๑ แต่เปลี่ยนศาสนา ชื่อตัวนามสกุลเหมือนเดิม

ผู้วิจัย : สมมุติว่ามีการหย่าร้างการ กรณีแบบว่าภรรยาเสียชีวิตเนี่ย จะกลับไปเปลี่ยนศาสนาเดิมไหม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อ้อ ไม่กลับๆ ภรรยาเดิมไม่ได้อยู่ด้วยกันมานานแล้ว ร่วมสามสิบกว่าปี ภรรยาคนปัจจุบันก็เป็นมุสลิม ก็คือตั้งแต่แต่งงานกับภรรยาคนแรก ผมก็เป็นอิสลามมาตลอด ทั้งๆที่ไม่อยู่กับภรรยาเก่ามานานแล้ว

ผู้วิจัย : ในแนวความคิดที่อยู่มา อยากให้ชุมชนเราช่วยเหลือ มุสลิมอย่างไรบ้าง ในเรื่องที่อยู่อาศัย การศึกษา มีอะไรอยากให้ช่วยไหม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เรื่องการเป็นอยู่ไม่ต้องการเท่าไร เรื่องการงานของคนที่เป็นมุสลิมก็มีงานทำอยู่แล้ว แต่อยากให้มีเรื่องโรงเรียนสอนผู้ที่เป็นมุสลิม เพราะว่าบางที่ผู้ที่แต่งงานกับอิสลามดั้งเดิม เขาก็ไม่ได้มีความรู้มากเท่าไร ก็เลยอยากให้มีโรงเรียนสอนเพิ่มเติม เพราะว่าผมประสบมากับตัวแล้ว ตั้งแต่แต่งงานกับภรรยาเก่า ฮีญาบเขาก็ไม่คลุม เหมือนคนสมัยก่อนไม่ค่อยเคร่งครัดในการศาสนาให้กับมุสลิมมะห์ พอผมมาแต่งงานกับภรรยาคนปัจจุบัน ซึ่งเป็นมุสลิม เขาก็เปลี่ยนแปลงตัวเอง เข้าถึงศาสนามากขึ้น

ผู้วิจัย : ภรรยาคนปัจจุบันที่เป็นมุสลิมได้ไปเรียนศาสนากับใครไหม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : มีคนที่ผมนับถืออยู่สองท่าน แนะนำเรื่องการแต่งกายให้กับภรรยาผม แล้วเขาก็ได้ไปเรียนกับ อ.อิสมาแอล วิสุทธิปราณี

ผู้วิจัย : แล้วการศึกษาของคุณเป็นอย่างไรบ้าง เรียนเกี่ยวกับศาสนาบ้างไหม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ส่งครับ ลูกคนโต เรียน รร.อิสลามสันติชน จนจบ ม.6 ได้ทุนไปเรียนที่ ม.กรุงเทพ ส่วนคนเล็กพอที่จบ ผมก็ส่งเรียนอีกเราะห์ คนเล็กส่งเรียนกูรอ่านตั้งแต่สองขวบ ที่นี้ รร.นี้พ่อแม่ต้องแต่งตัวตามหลักการของอิสลามด้วย

ผู้วิจัย : คุณได้อะไรจากการส่งลูกเรียนในโรงเรียนที่สอนสามัญควบคู่ไปกับการสอนศาสนา

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็ได้หลักศาสนา เช่นอ่านกูรอ่าน ถือศีลอด ละหมาด ถึงปัจจุบันเขาจะเรียนสายสามัญปกติ แต่การที่เขาได้เรียนศาสนาตั้งแต่เล็กทำให้ปลูกฝังจนถึงตอนโต

ผู้วิจัย : ได้ข่าวว่าเมียเพิ่งไปทำฮัจญ์มา

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไซ่ครับเมื่อ 5 ปีที่แล้ว

ผู้วิจัย : มาซาอัลลอฮ์

ผู้วิจัย : สุดท้ายนี้ขอขอบคุณสำหรับการให้ข้อมูลการวิจัย ขอให้อัลลอฮ์ ﷻ ทรงประทานความเมตตาทั้งในโลกนี้และโลกหน้าให้กับคุณและครอบครัวของคุณ

ถอดเทปการสัมภาษณ์
 ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 7 : คุณสุสนา
 สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2562

ผู้วิจัย : บิสมิลลาฮิรเราะห์มานิรเราะฮีม อัลฮัมดุลิลลาฮิร็อบบิลอาละมีน อัลลอฮุมมะซอลลิอะลา มุฮัมมัด ขออนุญาตให้แนะนำตัวครับ ชื่อไทยชื่ออะไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : รัตนา ศาครจันทร์ ชื่อมุสลิมชื่อสุสนา บ้านเกิดเดิมอยู่ ะยะของตอนนี้อายุ 66ปี แล้วค่ะ เข้ารับอิสลามตั้งแต่ปี 20ค่ะ ทำอาชีพ ค้าขายค่ะ

ผู้วิจัย : รายได้อยู่ที่ประมาณเท่าไรครับต่อเดือน

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ประมาณ 10,000 บาทค่ะ

ผู้วิจัย : ปัจจุบันจบการศึกษาระดับอะไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อนุปริญญาค่ะ

ผู้วิจัย : ปัจจุบันมีลูกไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : มีสองคนค่ะ เป็นผู้หญิงทั้งคู่ค่ะ

ผู้วิจัย : อยู่ในสถานะสมรสไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ใช่ค่ะ

ผู้วิจัย : ทำไมถึงเลือกแต่งงานกับคนที่เป็นมุสลิมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เริ่มจากชอบกัน

ผู้วิจัย : ยังไม่รู้ว่่าเค้านับถือศาสนาอะไรไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ใช่ค่ะ

ผู้วิจัย : ประทับใจอะไรในตัวเขาถึงได้เลือกแต่งงานครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เรียนมาด้วยกันค่ะ

ผู้วิจัย : พ่อแม่ยอมรับไหมคะหรือมีปัญหาไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีค่ะ

ผู้วิจัย : หลังจากเข้ารับอิสลามเราปรับตัวอย่างไรกับคนที่บ้านครอบครัวครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เราแยกค่ะว่าของเราต้องปฏิบัติตัวยังไงและเขาต้องปฏิบัติตัวยังไง เริ่มเรายังรู้อะไรไม่มาก แต่เค้าไม่ได้รังเกียจและให้เราตัดสินใจเอง

ผู้วิจัย : ญาติพี่น้องรู้สึกอย่างไร รับผิดชอบได้หรือเปล่าคะ เฉยๆ หรือไม่ชอบ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ค่ะ เฉยๆ

ผู้วิจัย : กับสามีไปเยี่ยมเยียนกับญาติพี่น้องไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : มีไปเยี่ยมชมเขียนเวลามีงานก็ไป เช่นงานศพก็ไปค่ะ

ผู้วิจัย : แล้วสังคมสภาพแวดล้อมเดิมมีผลต่อการเข้ารับอิสลามของเราไหมเป็นเพื่อนเป็นพุทธหมดเลยทำให้เราลงใจไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีค่ะ

ผู้วิจัย : พ่อแม่พี่น้องญาติไม่มีผลกระทบต่อเราใช้ไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ส่วนใหญ่เค้ามีความรู้กันอยู่แล้วค่ะบางคนก็เป็นครูและมีเพื่อนเป็นอิสลามอยู่แล้ว

ผู้วิจัย : คนเข้ารับอิสลามใหม่ใหม่เรียนศาสนาจากที่ไหนครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ศึกษาตามหนังสือและแหล่งต่างๆค่ะ ศึกษาเอง

ผู้วิจัย : รู้สึกว่าตัวเองเชื่อและศรัทธาในศาสนาอิสลามไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ค่ะ

ผู้วิจัย : ในช่วงแรกๆกับการที่เราเป็นคนพุทธมาก่อนรู้สึกว่าการละหมาดและศีลคดเนียเป็นเรื่องยากไหมคะ หรือมีผลกระทบต่อชีวิตไหมคะ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ค่อนข้างมีค่ะ

ผู้วิจัย : เราปรับตัวอย่างไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : คนรอบข้างที่อยู่ในชุมชนช่วยกันสอนช่วยกันบอก ขอเป็นชุมชนอิสลาม

ผู้วิจัย : เรียนศาสนามีคนช่วยสอนไหมครับ เช่นสามีหรือคนรอบข้าง

ผู้ให้สัมภาษณ์ : มีคนช่วยสอนค่ะ มีคุณครูสอน

ผู้วิจัย : แล้วเวลามีงานยุ่งเรื่องงานศพกับญาติทางพุทธเราไปร่วมงานหรือว่าตัวอย่างไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เราจะไปเฉพาะงานของคนที่สำคัญ เช่นพ่อแม่พี่บ้าน้าอ่ะ

ผู้วิจัย : แล้วเราปฏิบัติตัวอย่างไรคะ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เขาก็เข้าใจค่ะ เราแค่ไป

ผู้วิจัย : ถ้าสมมติว่าตอนที่เรตัดตัดสินใจเข้ารับอิสลามแล้วคนที่บ้านไม่โอเค คิดว่าจะตัดกันขาดกันเลยจะตัดสินใจอย่างไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : จะทำอย่างไร จะยังตัดสินใจเข้ารับอิสลามหรือว่าจะไม่เข้าครับ สำหรับ ณ ตอนนั้น

ผู้วิจัย : ถ้าเป็น ณ ตอนนั้นถ้าเค้าขัดขวางเราเรายังคงรับนะ เราชอบเขา คนรักกันนะยังงี้ก็ตามสามี

ผู้ให้สัมภาษณ์ : แล้วเริ่มคลุมฮิญาบตั้งแต่ต้นเลยไหมครับ

ผู้วิจัย : หลายปีค่ะถึงจะคลุม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อะไรเป็นจุดเปลี่ยนที่ทำให้เรามาคลุมฮิญาบครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : มันจะมีช่วงหนึ่งที่ทุกคนเริ่มคลุมอญาบกันหมด เขาก็ชวนกันคลุม และตอนนั้นลูกก็เรียนศาสนาด้วย

ผู้วิจัย : คลุมอญาบมาก็ปีแล้วครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : คลุมมาได้สี่สามสิบปีแล้วค่ะ

ผู้วิจัย : แล้วมีความรู้สึกว่ลำบากไหมคะรู้สึกร้อนไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เฉยเฉยค่ะไม่ได้รู้สึกลำบาก

ผู้วิจัย : ในฐานะที่เราเป็นมุสลิมในครอบครัวของสามีที่เป็นมุสลิมเดิมเนียเค้ายอมรับเราไหม มีปัญหาเกี่ยวกับทางญาติของฝั่งสามีไหมคะ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีค่ะ

ผู้วิจัย : ในด้านการทำงาน คิดว่าการแต่งกายเป็นปัญหาไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีค่ะ

ผู้วิจัย : ถ้าสมมุติสามีเสียชีวิตคิดจะกลับไปอยู่โคมษาเดิมไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่เปลี่ยนแล้วค่ะแต่งงานจนลูกสองคนจะแต่งงานแล้วค่ะ ถึงไม่มีลูกก็ไม่กลับแล้วค่ะ

ผู้วิจัย : สำหรับมุอัลลัฟในบ้านเรารู้สึกอยากให้ความช่วยเหลืออย่างไรเช่นมัศยิด อิหม่าม หรือองค์กรต้องความช่วยเหลือในส่วนไหนกับมุอัลลัฟบ้าง

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อยากให้มีจัดอบรมให้ความรู้ เช่นเดี๋ยวนี้เด็กสมัยใหม่มาเข้ารับอิสลามอยู่ไม่นานก็เลิกออกไปแล้ว เพราะรู้สึกว่ลำบาก

ผู้วิจัย : อยากให้องค์กรเข้ามาช่วยเหลืออะไรมั้ยคะ เช่นในด้านของชะกาต ด้านอาชีพ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อยากให้มีค่ะ บางคนรู้สึกว่ลำบาก อาจจะเลิกก็ได้

ผู้วิจัย : วันนี้เคยได้รับกองทุนชะกาตอะไรบ้างมั้ยครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่เคยได้รับเลยค่ะ เหมือนมุอัลลัฟที่นี่ยังถูกปล่อยปะละเลยอยู่

ผู้วิจัย : สุดท้ายนี้ขอขอบคุณสำหรับการให้ข้อมูลการวิจัย ขอให้อัลลอฮ์ ﷻ ทรงประทานความเมตตาทั้งในโลกนี้และโลกหน้าให้กับคุณและครอบครัวของคุณ

ถอดเทปการสัมภาษณ์
ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 8 : คุณอามีนะห์
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2562

ผู้วิจัย : บิสมิลลาฮิรเราะห์มานิรเราะฮีม อัลฮัมดุลิลลาฮิร็อบบิลอะละมีน อัลลอฮุมมะซอลลิอะลา มุฮัมมัด ขออนุญาตให้แนะนำตัวครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ชื่อสัมฤทธิ์ สุขประเสริฐ ศาสนาเดิมคือศาสนาคริสต์ภูมิลำเนาเดิม อยู่ชลบุรีหลังจาก รับอิสลามชื่ออามีนะ ปัจจุบันอายุ 57 ปีค่ะ

ผู้วิจัย : เข้ารับอิสลามมาก็ปีแล้วครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : 40 ปีแล้วค่ะ

ผู้วิจัย : ตอนนี้ทำอาชีพอะไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็มีสอนอัลกุรอานและคำขายเล็กน้อยค่ะ

ผู้วิจัย : แต่ละเดือนได้รายได้ประมาณเท่าไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ประมาณ 10,000 ค่ะ

ผู้วิจัย : ปัจจุบันจบการศึกษาในระดับใดครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : จบประถมหกค่ะ ไม่มีบุตร

ผู้วิจัย : สถานภาพตอนนี้ครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : โสดค่ะ

ผู้วิจัย : เคยแต่งงานมาแล้วไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ค่ะ เลิกกันมานานแล้ว แต่งกับมุสลิม **ผู้วิจัย :** ในตอนแรกทำไมถึงเลิกแต่งงานกับ มุสลิมครับมีแรงจูงใจอะไรไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ตอนแรกไม่มีความรู้เลยคะเพื่อนที่ทำงานด้วยกันเป็นอิสลาม พ่อแต่งงานสามีก็ให้ มาท่องเที่ยวฮาดะฮ์ รู้จักกันจากที่ทำงานด้วยกันเป็นเพื่อนกัน พอจะแต่งงานเค้าก็สอนแค่ฮาดะฮ์ ก็ อยู่กันมาจนเลิกกันก็ยังไม่ได้เรียนศาสนา

ผู้วิจัย : ตอนเลิกแต่งงานกับเขามีความประทับใจอะไรในตัวเขาไหมถึงเลิกเขา

ผู้ให้สัมภาษณ์ : มันในช่วงวัยรุ่นคะ ฉันก็ชอบคุณอัลลอฮ์ ﷻ ที่ได้เลิกกับเขาไม่อย่างนั้นฉันก็คงไม่ เป็นฉันในวันนี้เพราะตอนอยู่กับเขายังไม่ได้รู้จักอิสลาม เขาไม่ได้สอนอะไรเลย ฉันก็ชอบไปลามา ที่มัสยิดเราก็ได้แค่ทำทาง พอเลิกกับเขาฉันก็เริ่มเรียนที่สันติชน

ผู้วิจัย : พ่อแม่มีปัญหาอะไรไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ตอนนี้พ่อแม่เสียหมดแล้วค่ะ ตอนนั้นพ่อแม่ก็ไม่ได้ว่าอะไรเพราะคริสต์กับอิสลามก็ไม่ได้ต่างอะไรกันมาก

ผู้วิจัย : การที่เราเข้ามาเข้ารับอิสลามมีผลกระทบอะไรกับญาติพี่น้องของเราไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่ค่ะฉันเป็นตัวของฉันเองญาติพี่น้องก็ไม่ได้มีส่วนอยู่แล้วเราก็ปฏิบัติกับเขาเป็นพี่น้องธรรมดาปกติ เขาก็จะรู้เลยอย่างเวลาละหมาดเขาก็ให้เรา ไปละหมาด

ผู้วิจัย : แล้วเราให้ความสำคัญกับพ่อแม่ญาติพี่น้องของเราอย่างไรบ้างได้ไปมาหาสู่ไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เสียใจตรงที่ไม่ได้เลี้ยงพ่อแม่แน่ค่ะเพราะแม่เสียไปเราก็ไม่รู้แต่พ่อเราเสียตั้งแต่ยังเล็กแล้วเราก็ตัดเซกกับพี่พี่น้องน้องทุกวันนี่ก็ยังคงติดต่อกัน กับพี่พี่น้องน้อง

ผู้วิจัย : สภาพของสังคมเดิมเป็นอย่างไรบ้างครับมีผลกระทบอะไรไหม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็ทั่วไปค่ะไม่มีปัญหาอะไร

ผู้วิจัย : แล้วพ่อแม่พี่น้องครอบครัวญาติทางสามีมีปัญหาอะไรไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อันนั้นมิแน่ค่ะ ก็ไม่ชอบแต่ก็ไม่ยอมรับเราเพราะเราอายุเยอะกว่าลูกเขา ไม่ชอบจนเลิก

ผู้วิจัย : แล้วเราได้มาศึกษาศาสนาได้ตอนไหนครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เราก็ศึกษาเองหลังจากหย่ามาแล้วหลายปีกลับ อาจารย์อิสมาแอณ วิสุทธิปราณี ตอนท่านยังอยู่ ได้ยินทางวิทยุว่าเปิดสอน 24 ชั่วโมง ฉันก็ไปสมัครเรียนที่สันติชนนั่นแหละ เพิ่งจะมาเลือกเรียนได้สี่ปีตอนที่เปิดร้านนี้แหละ

ผู้วิจัย : เรื่องหลักความเชื่อของเข้าใจไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ค่ะ

ผู้วิจัย : แล้วเรื่องการปฏิบัติศาสนกิจการละหมาดการถือศีลอดได้มีผลกระทบอะไรกับชีวิตเราไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีปัญหาเลยค่ะ

ผู้วิจัย : ใครบ้างที่มีส่วนในการสอนให้ความรู้ศานากับเราบ้างครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็มีครูแอนี่แหละ

ผู้วิจัย : แล้วได้มีการไปร่วมงานทางศาสนาของศาสนาเดิมไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่เลยค่ะ

ผู้วิจัย : แล้วกลับเรื่องการแต่งกายอย่างอิสลามมีผลกระทบอะไรกับเราไหม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีเลย เหมือนอัลลอฮ์ ﷻ ให้ การคลุมหัวหรืออะไรฉันก็อยากทำของฉันเองค่ะก็ไปเรียนเองชวนเพื่อนไปเรียนด้วยกัน เพื่อนไม่ได้ไปฉันก็ไป

ผู้วิจัย : ถ้าสมมติว่าพ่อแม่เรายังอยู่แล้วพอเราเข้าอิสลามเขาก็ตัดขาด จากเราเราจะทำอย่างไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : คิดว่าคงไม่เป็นแบบนี้และฉันเองก็คงไม่กลับไป เพราะเราเข้าใจอัลกุรอาน เราได้อ่านอะดิษ อัลลอฮฺ ﷻ ให้เราได้เข้าใจอัลกุรอาน ถ้ามว่าอ่านจริงใหม่ตอนนั้นก็ยิ่งหรรอกแต่ก็เข้าใจความหมาย

ผู้วิจัย : การเข้ารับอิสลามมีผลกระทบกับการทำงานไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีเลยอะ อัลลอฮฺ ﷻ ให้ฉันมาก มากจนถ้าไม่ได้เข้ารับอิสลาม ฉันจะมาอยู่ตรงจุดนี้ได้หรือเปล่าก็ไม่รู้เลย

ผู้วิจัย : เราได้เปลี่ยนชื่อในบัตรประชาชนเป็นทัศนะอิสลามหรือเปล่าครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เปลี่ยนแล้วอะ

ผู้วิจัย : ถ้าทำบ้านของเรามีคนเสียชีวิตเราจะไปร่วมกับเขาด้วยไหมครับจะทำอย่างไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เราก้ไปเยี่ยมคะแต่ว่าไม่ได้ทำอะไร

ผู้วิจัย : คิดว่าใน ตำสาตี ในกลุ่มมุสลัฟอยาก ให้ทางมัศยิดหรือองค์กรมีส่วนช่วยอะไรบ้าง

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อยากให้ช่วยเหลือช่วยดูแลอย่างเช่นคนที่สามีเสียชีวิต เป็นหม้ายมีลูก หรือที่บ้านไม่ยอมรับ เรื่องการศึกษา ทุกสุขของเขา

ผู้วิจัย : สุดท้ายนี้ขอขอบคุณสำหรับการให้ข้อมูลการวิจัย ขอให้อัลลอฮฺ ﷻ ทรงประทานความเมตตาทั้งในโลกนี้และโลกหน้าให้กับคุณและครอบครัวของคุณ

ถอดเทปการสัมภาษณ์
ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 9 : คุณฮาวา
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2562

ผู้วิจัย : บิสมิลลาฮิรเราะห์มานิรเราะฮีม อัลฮัมดุลิลลาฮิร็อบบิลอาละมีน อัลลอฮุมมะซอลลิอะลา มุฮัมมัด ขออนุญาตให้แนะนำตัวครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ชื่อฮาวาอายุ 81 ปี เข้ารับอิสลามมาแล้ว 36 ปี มีบุตรด้วยกันห้าคนชายสี่หญิงหนึ่ง ปัจจุบันโสดค่ะ

ผู้วิจัย : แรงจูงใจที่เราได้มาแต่งงานกับมุสลิมคืออะไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เริ่มแรกสงสารเขาค่ะ เห็นเค้าอยู่คนเดียวอายุก็เยอะแล้ว ยังต้องทำมาหากินตอนแรก ก็ยังไม่รู้ว่าเป็นมุสลิมเพิ่งมารู้ตอนที่แต่งงานแล้วเพราะแกไม่ได้เคร่งทำบ้างไม่ได้ทำบ้าง

ผู้วิจัย : สามีเป็นคนที่ไม่หนักแน่นแล้วเป็นคนอิสลามตั้งแต่เดิมหรือเปล่าครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เป็นคนเพชรบุรีค่ะเป็นอิสลามแต่กำเนิด

ผู้วิจัย : ทางพ่อแม่ฝ่ายชายเค้ายอมรับเราไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เขาก็ดีค่ะเขายอมรับค่ะเค้าเคยมีภรรยาหลายคนแล้วค่ะแต่ว่าเลิกกันไปแล้วหรือบางคนก็ตายไปแล้วเค้ามีทีละคนนะค่ะ

ผู้วิจัย : ตอนที่แต่งงานกันแรกๆที่บ้านเรายอมรับไหมครับ มีไปเยี่ยมเยียนกันบ้างไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็ไปค่ะที่บ้านก็ไม่ได้มีปัญหาอะไร ญาติพี่น้องเพื่อนฝูงก็ไม่มีปัญหาอะไรค่ะ

ผู้วิจัย : เมื่อระดับอิสลามเราได้คลุมฮิญาบเลยไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ออกงานก็คลุมค่ะ

ผู้วิจัย : ทางสามีให้ความสำคัญกับพ่อแม่ของเราไหมได้ไปเยี่ยมเยียนกันไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไปค่ะเขาก็ต้อนรับดีคุยกันถูกคอเพราะเขาเป็นคนคุยเก่ง

ผู้วิจัย : สังคมเดิมมีผลกระทบอะไรกับเราไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีค่ะก็สบายๆ

ผู้วิจัย : ครอบครัวทางฝั่งสามีมีผลกระทบอะไรไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีค่ะ

ผู้วิจัย : ได้มีเรียนศาสนาไหมครับหลังจากเข้ารับอิสลามแล้ว

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่ได้มีเรียนค่ะ บังเขาสอน เมื่อก่อนเขาก็เป็นครูสอนหนังสือภาษาอาหรับเขาก็สอนให้ทีละตัวให้อ่านคำไทย

ผู้วิจัย : ในเรื่องอากีค๊ะฮ ความเชื่อในศาสนาคิดว่าเรามีความเข้าใจไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เข้าใจนะบ้างเค้าก็สอนหมด หลายอย่างเราก็จำไม่ได้

ผู้วิจัย : คิดว่าการละหมาดหรือการถือศีลอดมีผลกระทบต่อชีวิตเราไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีปัญหาจะทำทุกวันตลอดก็ไม่เคยขาดค่ะ

ผู้วิจัย : นอกจากบ้างมีคนอื่นช่วยให้ความรู้และสอนศาสนาไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : มีค่ะลูกสาวบ้างเขาไปเรียนอะไรมาเขาก็เอามาสอน

ผู้วิจัย : ตอนที่สามียังอยู่เราได้มีโอกาสไปร่วมงานของที่บ้านเราไหมครับ เช่นงานศพของครอบครัว
เดิมเรา

ผู้ให้สัมภาษณ์ : งานอื่นเราไม่ได้ไปแต่ตอนแม่เสีย เราได้ไปเฝ้าบ้าน แต่ไม่ได้มีใครเห็น เขาก็คิดว่า
เราไม่ได้ไปเขาก็ไม่ได้ว่าอะไรเรา

ผู้วิจัย : ถ้าตอนนั้นที่เราตัดสินใจมาแต่งงานกับมุสลิมแล้วที่บ้านบอกจะตัดขาดเรา คิดว่าจะทำ
อย่างไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ตอนแรกเราต้องดูก่อนว่าพอจะเข้ากันได้ไหม แต่อย่างที่บ้านก็ไม่ได้ว่าอะไรบอก
แล้วแต่เค้าบอกว่าไม่เป็นไรหรือศาสนาอะไรก็สอนให้เป็นคนดี

ผู้วิจัย : แล้วเรื่องการคลุมฮิญาบเราไม่ได้คลุมตั้งแต่แรกแล้วเรามาเริ่มคลุมตอนไหนครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : คลุมมาหลายปีแล้ว ตอนสามียังไม่เสีย ก็หลายปีอยู่

ผู้วิจัย : ในบัตรประชาชนได้เปลี่ยนไปศาสนาอิสลามไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ใช่ค่ะในบัตรเปลี่ยนค่ะ

ผู้วิจัย : อยากให้ในชุมชนถ้าสาธิตเช่นทางมัศยิดอยากให้อะไรหรือส่งเสริมอะไรในชุมชนบ้าง
ครับ เช่นเรื่องของกองทุนชะกาต หรือการศึกษาศาสนาสำหรับมออลัฟ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อยากให้มีค่ะ ทุกวันนี้ก็ยังไม่เคยได้ชะกาตเลย

ผู้วิจัย : สุดท้ายนี้ขอขอบคุณสำหรับการให้ข้อมูลการวิจัย ขอให้อัลลอฮ์ ﷻ ทรงประทานความ
เมตตาทั้งในโลกนี้และโลกหน้าให้กับคุณและครอบครัวของคุณ

ผู้วิจัย : บังอยากจะฝากข้อคิดอะไรในการที่เราจะเลือกคู่ครองที่จะพาเราสำเร็จในดุอาและอาถิ
เราะห์บ้างครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ต้องเลือกคนมีศาสนาเป็นหลักครับ ไม่ว่าจะเป็นการเลือกผู้ชายหรือผู้หญิงต่าง
ศาสนาก็ขอให้เขา เข้ามาศึกษาให้รู้จริงก่อนที่จะแต่งงานครับ

ผู้วิจัย : สุดท้ายนี้ขอขอบคุณสำหรับการให้ข้อมูลการวิจัย ขอให้อัลลอฮ์ □ ทรงประทานความ
เมตตาทั้งในโลกนี้และโลกหน้าให้กับคุณและครอบครัวของคุณ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อัลฮัมดุลิลลา

ถอดเทปการสัมภาษณ์
ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 10 : คุณชลมา
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2562

ผู้วิจัย : บิสมิลลาฮิรเราะห์มานิรเราะฮีม อัลฮัมดุลิลลาฮิร็อบบิลอาละมีน อัลลอฮุมมะซอลลิอะลา มุฮัมมัด ขออนุญาตให้แนะนำตัวครับ ชื่อไทยชื่ออะไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ชื่อไทยชื่อสุภาพร ชัยวงษ์ ชื่ออิสลามชื่อชลมาค่ะ

ผู้วิจัย : ก่อนหน้านั้นนับถือศาสนาอะไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : นับถือศาสนาพุทธค่ะ

ผู้วิจัย : ทำไมถึงมาแต่งงานกับคนที่เป็นมุสลิมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ขอพูดก่อนว่า ตั้งแต่เข้ามาเรียนที่กรุงเทพฯ เราก็มาอยู่ในสังคมที่มีเพื่อนเป็นอิสลาม ในกลุ่มจะมีเราคนเดียวที่เป็นพุทธ เราก็จะได้รู้ศาสนาจากเพื่อน เราก็จะถามมาเรื่อย ๆ จนเราได้มาเจอกับบัง บังก็เป็นคนเสมอต้นเสมอปลาย เป็นคนตรงๆ ทำให้ประทับใจ

ผู้วิจัย : ที่บ้านเป็นอย่างไรบ้างครับ ยอมรับสามีเราไหม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : แรกๆเราก็บอกพ่อแม่ก่อนว่าเราเป็นอิสลามนะ พ่อแม่ก็ถามว่าจะเป็นการทำอะไร พ่อแม่ตายก็เผาไม่ได้ แต่เราก็อธิบายไปว่าทำอะไรได้บ้าง ตอนแรกแรกเค้าก็ต่อต้านนะ แต่พอยูมาได้ ปีสองปีเค้าก็รับได้ ปรับตัวกับเราได้

ผู้วิจัย : แล้วสามีให้ความสำคัญกับพ่อแม่ญาติพี่น้องอย่างไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : บางทีเค้าก็จะไปเที่ยว ไปเยี่ยมปีหนึ่งก็จะไปเยี่ยมครั้งหนึ่งนี่คือแรกแรกนะ ช่วงหลังอาจจะทำงานเยอะก็เลยไปน้อยขึ้น ต่อไปก็จะมีของฝากไปเยี่ยมไปคุยตลอด

ผู้วิจัย : แล้วสังคมเก่ามีผลกระทบต่อเราไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : คิดว่าไม่มีค่ะพอเรากลับบ้านไปเค้าก็มีแยกอย่างอาหารการกินก็แยกกันแต่เวลาคุยกันก็อยู่ด้วยกันได้ปกติไม่มีปัญหาในเรื่องของพี่น้อง

ผู้วิจัย : แล้วในฝั่งครอบครัวของสามีมีปัญหาอะไรไหมครับเขาโอเคกับเราไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : มีผลกระทบไหมไม่มีค่ะเพราะส่วนมากเราทำงานจะมีแค่ช่วงวันหยุดที่เราได้อยู่กับเขามาทำอะไรกินด้วยกันอะไร แบบนี้ค่ะ ครอบครัวสามีให้ความสำคัญต้อนรับดีทุกอย่างค่ะ

ผู้วิจัย : ได้เรียนศาสนาอิสลามจากที่ไหนครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ได้เรียนศาสนาที่สันติชนค่ะ เค้าจะสอนข้อห้ามต่างๆแล้วก็การปฏิบัติการละหมาดต้องทำอะไร แรกแรกแล้วก็ยังทำไม่ค่อยเป็นเพราะมาซัฟกัณึงเราต้องไปเรียนทุกอาทิตย์ก็เข้าใจมากขึ้น แรกๆก็ปรับตัวยากเช่นทำไมต้องห้ามเรื่องการแต่งตัวทำไมต้องห้ามแต่งกายรัดรูป

ผู้วิจัย : เรียนที่สันติชนนานไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : หลายปีละจนจบมหาลัย ไปตลอดกะทุกอาทิตย์ จะได้ไปประกาศว่าเข้ารับอิสลามที่นั่น

ผู้วิจัย : ในตอนที่เข้ารับอิสลามในช่วงแรกการละหมาด การถือศีลอดมีผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันของเราหรือรู้สึกว่ายุงยากไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เราไม่ได้คิดว่ายุ่งยากอะไรแต่จะคิดว่าทำไมต้องถือศีลอดแต่พอเรามาทำก็รู้สึกว่ามันดีต่อร่างกายและร่างกายก็ปรับตัวได้ ส่วนการละหมาดก็ทำให้เรามีความสะอาดนะเราต้องอาบน้ำละหมาดล้างหน้าล้างแขนล้างมือล้างทุกอย่าง ความสะอาดจะเกิดกับเราทุกเวลาที่เรามา

ผู้วิจัย : นอกจากโรงเรียนสันติชนคนรอบข้างหรือที่บ้านได้ช่วยเราในเรื่องของศาสนาไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : บังจะช่วยในเรื่องของการละหมาดแล้วเวลาที่เราร่วมและจะมีญาติญาติที่คอยช่วยกะ

ผู้วิจัย : ถ้าที่บ้านฝั่งของเรามีงานบุญหรืองานอะไรที่เกี่ยวกับศาสนาเค้าจะต้องการให้เราไปร่วมไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เค้าอยากให้เราไปแต่เราไม่เคยได้ไป แต่ไม่ค่อยไปตรงกับเทศกาลเพราะถ้าไปแล้วจะเลี้ยงไม่ได้เวลามีสงกรานต์แล้วก็จะไม่ไปเลย

ผู้วิจัย : หากมีงานศพของครอบครัวหรือพ่อแม่คนที่บ้านถ้าเราต้องไปเราคิดว่าจะทำตัวอย่างไรครับ คิดว่าเค้าจะมีการต่อต้านหรือไม่พอใจเราไหม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เคยมีงานศพที่บ้านกะเราก็ไปแต่ว่านั่งเฉยเฉยเราก็ไม่ได้ไปทำพิธีอะไรตามศาสนา แต่ว่าไปนั่งเพื่อให้รู้ว่าเรามา นะ มาให้เกียรติงานนะแต่เราไม่สามารถจะไปทำอะไรพระหรือสวดมนต์ได้แบบเขา เราก็เข้าใจเราแล้วก็เฉยเฉย เพราะเราอยู่มาเป็น 10 ปีแล้ว

ผู้วิจัย : สมมุติถ้าเกิดพ่อแม่รู้ว่าเราเป็นมุสลิมแล้วเค้าตัดสัมพันธ์กับเรา เราจะทำอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เราต้องอธิบายเหตุผลให้เค้าฟัง และพูดให้เข้าใจว่าเราไม่ได้ตัดญาติขาดมิตร เรายังเป็นคนดีและไปมาหาสู่กันได้

ผู้วิจัย : เรื่องของการคลุมฮิญาบ เรากุลมตั้งแต่แรกเลยไหมครับ รู้สึกอย่างไรบ้างครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : แรกแรกก็ร้อนกะเราก็ฝึคนะจากแรกแรกคลุมน้อยๆ ทุกวันนี้คลุ จนติดแล้ว ตอนแรกที่บริษัทไม่ให้คลุม เราก็ยื่นเรื่องแล้วสุดท้ายก็คลุมจนเค้าเลิกแล้วละ

ผู้วิจัย : แล้วมีการปรับตัวอย่างไรกับการเข้ามาอยู่กับครอบครัวไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : แรกแรกเราก็คิดว่าเขาทำอะไรเข้ามาเค้าทำอะไรกันบ้างแล้วก็ทำตามจะคอยศึกษาเวลาไหนเค้าทำอะไรกันบ้างเค้าก็จะรับเราได้เลยตรงนั้น

ผู้วิจัย : ทางพ่อแม่สามียอมรับในการเป็นสะใภ้ต่างศาสนิกยังงัยบ้างครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ช่วงแรก ๆ ที่เข้ามาเค้าไม่ชอบเราเลยไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่พี่น้องของเขาจะรังเกียจเรา กีดกันเราเป็น 10 ปีเลยจนมีลูกด้วยกันแล้วก็ยังไม่ยอมรับเรา ถ้าให้พูดตรงๆไม่ว่าจะมีงานอะไรที่ บ้านงานบุญหรืองานอะไรเราก็จะไม่ได้ไปเลย

ผู้วิจัย : นานไหมครับกว่าเค้าจะยอมรับเรา

ผู้ให้สัมภาษณ์ : นานเหมือนกันค่ะเป็น 10 ปีที่ผ่านมานี้เองเพราะเราก็กไม่เคยสร้างความเดือดร้อนเค้า ก็เปิดใจมากขึ้น

ผู้วิจัย : แล้วตอนที่เราเปลี่ยนชื่อทางบ้านมีปัญหาอะไรไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ที่บ้านเราก้รับไม่ได้ว่าอะไร

ผู้วิจัย : ได้เปลี่ยนศาสนานับถึประชาชนไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เปลี่ยนค่ะ ที่บ้านก็ไม่ได้มีปัญหาอะไรค่ะ

ผู้วิจัย : สมมุติครับถ้าเรามีการหย่าร้างหรือสามีเสียชีวิตเราคิดว่าจะกลับไปนับถึศาสนาเดิมไหม ครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เป็นมุสลิมนี้แหละค่ะ เราอยู่ตรงนี้แล้ว ลูกก็เราเติบโตมากับศาสนาอิสลาม เราก้มีความสุขกับศาสนาอิสลามแล้วและศาสนาอิสลามก็ทำให้เราเป็นคนดีเรามีวินัยในการละหมาดตื่น มาถึคือตลอดเรามีความคิดตรงที่บาปของเราถูกลบนะทำความดีนะ ได้ถึถึงวันนั้นนะเรามีความคิดตรง นี้ค่ะ

ผู้วิจัย : สุดท้ายนะครับในชุมชนล้าสาลีคิดว่าสำหรับมุอัลลัฟ อยากให้องค์กรหรือมัศยิดหรือมี ผู้เกี่ยวข้องเนี่ยเข้ามาช่วยอะไร ด้านไหนบ้างครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อยากให้มีการเปิดสอนละหมาดการละหมาดหรือคู่ออต่างๆ หรืออัลกุรอาน ชู เราะห์ในส่วนที่เราไม่ได้วันละซัก 2 ชั่วโมง คืออยากให้เค้าเปิดสอนค่ะ ที่สำหรับสอนมุอัลลัฟ โดยเฉพาะ ที่ไม่ใช่เด็กๆค่ะ เรื่องการปฏิบัติต่างๆค่ะ อยากให้มีชะกาตสำหรับมุอัลลัฟคนที่เค้า ต้องการความช่วยเหลือหรือลำบาก ตามลำดับค่ะ

ผู้วิจัย : สุดท้ายนี้ขอขอบคุณสำหรับในการให้ข้อมูลการวิจัย ขอให้อัลลอฮ์ ﷻ ทรงประทานความ เมตตาทั้งใน โลกนี้และ โลกหน้าให้กับคุณและครอบครัวของคุณ

ถอดเทปการสัมภาษณ์

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 11 : คุณไอลลา (1)

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2562

ผู้วิจัย : บิสมิลลาฮิรเราะห์มานิรเราะฮีม อัลฮัมดุลิลลาฮิร็อบบิลอะละมีน อัลลอฮุมมะซอลลิอะลา มุฮัมมัด ขออนุญาตให้แนะนำตัวครับ ชื่อไทยชื่ออะไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ชื่อไทยชื่อสายสุริย์ กาญจนเกตุ ชื่ออิสลามชื่อไอลลา ค่ะ

ผู้วิจัย : ปัจจุบันอายุเท่าไร ประกอบอาชีพอะไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อายุ 34 ปีค่ะ ประกอบอาชีพค้าขาย

ผู้วิจัย : จบการศึกษาระดับไหนครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ปริญญาตรีค่ะ

ผู้วิจัย : เข้ารับอิสลามมาทั้งหมดกี่ปีแล้วครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : 15 ปีค่ะ

ผู้วิจัย : สถานะครอบครัวปัจจุบันเป็นอย่างไรบ้างครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : สมรสค่ะ มีบุตร 1 คนค่ะ เป็นบุตรชาย

ผู้วิจัย : ก่อนหน้านั้นนับถือศาสนาอะไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : นับถือศาสนาพุทธค่ะ

ผู้วิจัย : ทำไมถึงมา แต่งงานกับคนที่เป็นมุสลิมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เขาดูแลเราดีในช่วงแรกที่เราคบกัน

ผู้วิจัย : การดูแลดีของสามีคุณ อธิบายได้ไหมครับว่าคืออะไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็ดูแลเอาใจใส่ดี

ผู้วิจัย : เจอกับสามีได้อย่างไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เจอกันตอนที่ดิฉันมาเรียนปริญญาตรี และได้รู้จักกันผ่านรุ่นพี่ค่ะ

ผู้วิจัย : สาเหตุใดที่ตัดสินใจแต่งงานกัน

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เพราะเขาเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งอายุมากกว่าดิฉัน 15 ปี เคยคบกับคนที่อายุน้อยกว่าแล้วไม่โอเคค่ะ คนนี้ดูแลเอาใจใส่และดูแลเราได้

ผู้วิจัย : ที่ตัดสินใจแต่งงานมีส่วนเกี่ยวข้องกับศาสนาบ้างไหม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เรื่องศาสนาอิสลามก็เคยรู้จักกับเพื่อนที่เป็นอิสลามหลายคน แล้วดิฉันก็มีความรู้สึก ว่าไม่ได้มีความแตกต่างเท่าไร ก็ยังเคยปฏิบัติตามเพื่อนมาบ้าง เช่นเวลาเพื่อนถือศีลอด ดิฉันก็ถือศีลอดไปด้วย

ผู้วิจัย : ที่บ้านเป็นอย่างไรบ้างครับ ขอบรับสามีเราไหม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ขอมรับค่ะ

ผู้วิจัย : ขอมรับตั้งแต่แรกเลยไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ใช่ว่าขอมรับแต่แรกเลย ไม่เคยกีดกัน เพราะว่าพ่อแม่เห็นว่าคนนี้ดูแลดีฉันได้ ไม่เคยสร้างความเดือดร้อน

ผู้วิจัย : เวลาเรารับอิสลามแล้ว ครอบครัวเดิมเข้าใจไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เข้าใจค่ะ

ผู้วิจัย : มีพี่น้องกี่คนครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เป็นลูกคนเดียวค่ะ

ผู้วิจัย : ได้อธิบายถึงหลักปฏิบัติให้ครอบครัวเข้าใจไหม ว่ามีความต่างกัน

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อธิบายค่ะ ก่อนเข้ารับอิสลามก็ได้แจ้งแล้วว่าพิธีกรรมไม่สามารถทำได้เหมือนเดิมค่ะ เช่น การเผาศพ ครอบครัวก็รับได้ค่ะ

ผู้วิจัย : ในส่วนของญาติคนอื่น ๆ เช่น ป้า น้า อา เขาขอมรับได้ไหมครับในการเข้ารับอิสลามของเราในครั้งนี้ เพราะว่าเราเป็นลูกคนเดียวด้วย

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่เลยค่ะ ซึ่งบ้านฉันแต่เดิมก็ใกล้ชิดอยู่แล้ว เพื่อนบ้านก็เป็นอิสลามหลายคน และมีญาติทางน้ำสะโก็ เขาก็เข้ารับอิสลามเหมือนกันค่ะ เลยไม่มีปัญหา

ผู้วิจัย : ชุมชนมุสลิมที่อยู่ใกล้กันใกล้กันมากไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อยู่ละแวกเดียวกันค่ะ

ผู้วิจัย : แล้วเพื่อน ๆ ที่เป็นกลุ่มคนพุทธรับได้ไหมครับที่เราเข้ารับอิสลาม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ได้ค่ะ เพราะว่าชีวิตอยู่กับกลุ่มคนอิสลามมาเยอะค่ะ

ผู้วิจัย : แล้วสังคมเก่ามีผลกระทบต่อเราไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : คิดว่าไม่มีค่ะพอเรากลับบ้านไปเค้าก็มีแยกอย่างอาหารการกินก็แยกกันแต่เวลาคุยกันก็อยู่ด้วยกันได้ปกติไม่มีปัญหา

ผู้วิจัย : สามีของคุณให้ความสำคัญกับครอบครัวของคุณไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เขาให้ความเคารพค่ะ ก็มีชื่อของให้ ไปมาหาสู่กันปกติ ให้เงินเลี้ยงดูตามความสามารถ

ผู้วิจัย : ครอบครัวทางสามีมียุทธกระทบต่อความเป็นอยู่ของคุณไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีค่ะ เข้ากันได้ดี ครอบครัวดีมาก ทำให้ได้อยู่กับสามีมานานขนาดนี้ เคยมีข้ออ้างแต่ก็ผ่านมาได้

ผู้วิจัย : สาเหตุอะไรที่ทำให้คุณท้อแท้ถึงขนาดจะเลิกกันกับสามี

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ถึงแม้ว่าดิฉันจะคลุกคลีกับเพื่อนอิสลามมาเยอะ แต่ก็ไม่เคยได้ใช้ ชีวิตแบบมุสลิม และเมื่อสามีเกร ไม่คิดจะร่วมหัวจมท้ายกัน มันก็ท้อค่ะ แต่ครอบครัวเขาดีทำให้ผ่านมาได้ คอยบอก คอยสอน

ผู้วิจัย : ได้เรียนศาสนาอิสลามจากที่ไหนครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เรียนเองที่บ้านค่ะ มีคนรอบข้างคอยสอน ทั้งเรื่องอ่านอัลกุรอาน การละหมาด และ หลักปฏิบัติอื่นๆ

ผู้วิจัย : แล้วสามีของคุณ ได้สอนอะไรบ้างในเรื่องของศาสนาบ้างครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เขาไม่ค่อยได้สอนค่ะ เนื่องจากทำงานค่ะ คอยเรียนรู้เอาเองค่ะ

ผู้วิจัย : แล้วเข้าใจหลักคำสอนของศาสนาอิสลามอย่างไรบ้างครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : การเชื่อต่อพระเจ้า คือ การเชื่อโดยบริสุทธิ์ใจและไม่มีเงื่อนไขใดๆ

ผู้วิจัย : ที่เชื่อโดยสนิทใจเนื่องจากเรากลุกคลีกับชุมชนอิสลามมาตั้งแต่แรกใช่ไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ใช่ค่ะ อัลฮัม ดิลัน ท่องได้ตั้งแต่ยังไม่ได้รับอิสลาม เนื่องจากสมัยเรียนมีเพื่อน อิสลามเยอะ ที่ ร.ร. มีชมรมมุสลิม

ผู้วิจัย : เป็น ร.ร.มุสลิมหรือครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่ใช่ค่ะ เขาให้อิสระ ในการแต่งกายเป็นอิสลามค่ะ สามารถคลุมฮิญาบมา ร.ร. ได้

ผู้วิจัย : เรื่องของงานบุญของศาสนาเดิม เคยไปร่วมไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ตั้งแต่เข้าอิสลามมา ลืบท่าปี ไม่เคยไปร่วมเลยค่ะ

ผู้วิจัย : หากมีงานศพของครอบครัวหรือพ่อแม่คนที่บ้านถ้าเราต้องไปเราคิดว่าจะทำตัวอย่างไรครับ คิดว่าเค้าจะมีการต่อต้านหรือไม่พอใจเราไหม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : คิดว่าคงไปค่ะ แต่คงไม่ได้ร่วมในพิธีกรรมใดๆ ซึ่งก่อนได้รับอิสลาม ได้แจ้งไว้ กับน้ำแล้ว ว่าให้จัดการตามหลักการของศาสนาพุทธได้เลย

ผู้วิจัย : ตอนเข้ารับอิสลามแรกๆ ได้ศึกษาเกี่ยวกับฮาลาล หารอม บ้างไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : พอทราบมาจากเพื่อนเหมือนกันค่ะ เวลากินข้าวด้วยกันก็จะเรียนรู้มา

ผู้วิจัย : ในกรณีที่พ่อแม่ตัดความสัมพันธ์ เนื่องจากมาเข้ารับอิสลาม เราจะมีวิธีแก้ปัญหาอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็ยังคงเข้ารับอิสลามเหมือนเดิมค่ะ

ผู้วิจัย : พ่อแม่เคร่งศาสนาไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็พอสมควรค่ะ ก็มีไปวัดบ้าง พ่อจะไม่ไหว้วัดตุ แต่เข้าวัดทำบุญปกติค่ะ

ผู้วิจัย : การคลุมฮิญาบมีอุปสรรคในการดำรงชีวิตไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : สำหรับดิฉัน ไม่มีนะค่ะ แต่มันอยู่ที่จิตใจค่ะ อาจจะต้องปรับตัวบ้างในช่วงแรก ๆ

ผู้วิจัย : ทราบถึงขอบเขตในการคลุมฮิญาบมากน้อยเพียงใดครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ถ้าในเชิงลึกไม่ค่อยทราบ ทราบแต่ว่า ออกไปข้างนอกต้องคลุมฮิญาบ

ผู้วิจัย : เคยศึกษาหรือรู้ไหมว่า หลังจากที่หลับนอนกับสามีต้องอาบน้ำยกฮาดัย

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เคยเรียนมาก่อนเข้ารับอิสลามค่ะ

ผู้วิจัย : การปรับตัวกับครอบครัวใหม่ไม่มีปัญหาใช่ไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีปัญหาค่ะ

ผู้วิจัย : ในเรื่องของการทำงาน การแต่งงานแบบมุสลิม มีผลต่อการทำงานไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีค่ะ เพราะมุสลิมเยอะอยู่แล้ว หัวหน้าก็เป็นมุสลิม

ผู้วิจัย : เขาไปในช่วงแรกคลุมฮิญาบเลยไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่ได้คลุมค่ะ เพิ่งจะมาเริ่มคลุม

ผู้วิจัย : เริ่มเปลี่ยนมาคลุมฮิญาบ เพื่อนๆที่ทำงานมีความคิดเห็นอย่างไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็ๆมีแซวๆบ้างค่ะ ว่าเคร่งศาสนามากขึ้น

ผู้วิจัย : แล้วตอนที่เราเปลี่ยนชื่อทางบ้านมีปัญหาอะไรไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ที่บ้านเราเค้าก็รับได้ไม่ได้ว่าอะไร เขาก็เรียกชื่อเดิมค่ะ ปกติ

ผู้วิจัย : ได้เปลี่ยนศาสนาบนบัตรประชาชนไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เปลี่ยนค่ะ ที่บ้านก็ไม่ได้มีปัญหาอะไรค่ะ ศาสนาอิสลามค่ะ

ผู้วิจัย : สมมุติครับถ้าเรามีการหย่าร้างหรือสามีเสียชีวิตเราคิดว่าจะกลับไปนับถือศาสนาเดิมไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เป็นมุสลิมนี้แหละค่ะ เราอยู่ตรงนี้แล้ว ลูกก็เราเติบโตมากับศาสนาอิสลาม เพราะลูกก็เกิดมาเป็นอิสลาม เราไม่ทิ้งเขาค่ะ

ผู้วิจัย : สุดท้ายนะครับในชุมชนถ้าสาลีคิดว่าสำหรับมูอัลลัฟ อยากให้องค์กรหรือมัสยิดหรือมีผู้เกี่ยวข้องเนี่ยเข้ามาช่วยอะไร ด้านไหนบ้างครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : คิดันคิดว่าตอนนี้ก็ดีแล้วค่ะ อยากให้เพิ่มที่พักให้กับมูอัลลัฟที่สามีเสียชีวิต มีเงินเดือนให้เลี้ยงดูลูก เพราะสภาพแวดล้อมมีผลต่อการนับถือศาสนาเหมือนกัน แล้วก็มีการอบรมศาสนาเดือนละครั้งค่ะ

ผู้วิจัย : สุดท้ายนี้ขอขอบคุณสำหรับการให้ข้อมูลการวิจัย ขอให้อัลลอฮ์ ﷻ ทรงประทานความเมตตาทั้งในโลกนี้และโลกหน้าให้กับคุณและครอบครัวของคุณ

ถอดเทปการสัมภาษณ์

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 12 : คุณไอลลา (2)

สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2562

ผู้วิจัย : บิสมิลลาฮิรเราะห์มานิรเราะฮีม อัลฮัมดุลิลลาฮิร็อบบิลอาละมีน อัลลอฮุมมะซอลลิอะลา มุฮัมมัด ขอนุญาตให้แนะนำตัวครับ ชื่อไทยชื่ออะไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ชื่อไทยชื่อทรัพย์ศิริ นิลจันทร์ ชื่อมุสลิม คือ ไอลลาค่ะ

ผู้วิจัย : ปัจจุบันอายุเท่าไร? ประกอบอาชีพอะไรครับ? ภูมิลำเนาอยู่จังหวัดอะไรครับ?

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อายุ 21 ปีค่ะ ประกอบอาชีพค้าขาย บ้านเดิมเป็นคน จ.สุรินทร์ ค่ะ

ผู้วิจัย : จบการศึกษาระดับไหนครับ?

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ปริญญาตรีค่ะ

ผู้วิจัย : เข้ารับอิสลามมาทั้งหมดกี่ปีแล้วครับ?

ผู้ให้สัมภาษณ์ : 5 ปีค่ะ

ผู้วิจัย : ก่อนหน้านั้นนับถือศาสนาอะไรครับ?

ผู้ให้สัมภาษณ์ : นับถือศาสนาพุทธค่ะ

ผู้วิจัย : แรงจูงใจในการเลือกสามีเป็นมุสลิมคืออะไรครับ?

ผู้ให้สัมภาษณ์ : แต่ก่อน ดิฉันอยู่ติดกับมัสยิด ดังนั้นจึงอยู่ในสังคมมุสลิม เห็นการแต่งกายสวยดี ได้ยินเสียงอะซานอันไพเราะ

ผู้วิจัย : อยู่ที่ลำสาละมาก็กี่ปีแล้วครับ?

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ประมาณ แปดปีแล้วค่ะ

ผู้วิจัย : ประทับใจอะไรในตัวสามีของคุณครับถึงตัดสินใจแต่งงานกัน?

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็ดูแลเอาใจใส่ดี

ผู้วิจัย : เจอกับสามีได้อย่างไรครับ?

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เขาก็เป็นคนลำสาละมอเหมือนกับ เขามาหาเพื่อนเขาที่ข้างๆ ห้องเช่าดิฉัน

ผู้วิจัย : มุมมองไหนที่คิดว่าสามีคุณเป็นคนดี?

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เขาพูดจาดี ดูแลเอาใจใส่ บุคลิกหน้าตาดี ฐานะปานกลาง

ผู้วิจัย : ที่บ้านยอมรับไหมกับการคบหากับคนต่างศาสนา?

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่ยอมรับค่ะ กีดกันมากค่ะ

ผู้วิจัย : แล้วตอนนี้ปัจจุบันเป็นอย่างไรบ้างครับ?

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ตอนนี้ก็ยอมรับแล้วค่ะ เพราะเรายืนยันจะมาทางนี้แล้วค่ะ เขาก็ห้ามไม่ได้

ผู้วิจัย : ญาติพี่น้องปฏิบัติตัวกับเราปกติไหม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เขาก็เข้าใจค่ะ ยังปฏิบัติตัวเป็นปกติ

ผู้วิจัย : มีพี่น้องกี่คนครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : สองคนค่ะ ดิฉันเป็นลูกคนแรก มีน้องชายหนึ่งคนค่ะ

ผู้วิจัย : คุณคิดว่าทำไมตอนหลังพ่อแม่ถึงยอมรับคุณ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : คิดว่ายอมรับเพราะว่า ห้ามไม่ได้มากกว่าค่ะ ซึ่งดิฉันยืนยันว่าจะมาทางนี้แล้ว

ผู้วิจัย : ในส่วนของสังคมเดิม เขาปฏิบัติกับเราเป็นปกติเหมือนเดิมไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็ปกตินะคะ เวลาทานอาหารเขาก็เอาอาหารมาให้ เขาก็บอกว่า อันนี้ไม่มีหมูนะ อันนี้กินได้นะ

ผู้วิจัย : เวลาคุณกลับไปเยี่ยมครอบครัวเดิม คุณคลุมอึยบายไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : คลุมค่ะ ก็คลุมเป็นปกติ ไม่มีปัญหาอะไรค่ะ

ผู้วิจัย : สามีของคุณให้ความสำคัญกับครอบครัวของคุณไหมครับ ไปมาหาสู่บ่อยไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่ค่อยค่ะ เขาไม่ค่อยให้กลับบ้าน แต่ก็มีพาสามีไปพ่พ่แม่บ้างค่ะที่ต่างจังหวัด

ผู้วิจัย : ทางญาติมีการต่อต้านอะไรเราบ้างไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ทางดิฉันก็จะมี ลุง น้ำ อา ค่ะ ไม่มีต่อต้านค่ะ ก็คุยกันเหมือนเดิมปกติ

ผู้วิจัย : แล้วสามีเรามีต่อต้านหรือห้ามไหมครับว่าไม่ให้ไปหาญาติ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็มีบ้างค่ะที่ไม่อยากให้ไป ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับครอบครัวดิฉันเท่าไร

ผู้วิจัย : เรื่องของงานบุญของศาสนาเดิม เคยไปร่วมไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่ค่อยได้ไปค่ะ

ผู้วิจัย : หากมีงานศพของครอบครัวหรือพ่อแม่คนที่บ้านถ้าเราต้องไปเราคิดว่าจะทำตัวอย่างไรครับ คิดว่าถ้าจะมีการต่อต้านหรือไม่พอใจเราไหม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : คิดว่าถ้าเป็นคนสำคัญคงต้องไปค่ะ แต่คงร่วมทำพิธีกรรมไม่ได้ และคงมีคนมองเหมือนกันค่ะ คงพูดว่าทำไมเราไม่ทำอะไรเลยประมาณนี้ค่ะ เช่น ทำไมไม่ไหว้แม่

ผู้วิจัย : ถ้าเขาถามมาแบบนี้ คุณจะทำอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็คงต้องตอบว่าเราเปลี่ยนศาสนามาแล้ว

ผู้วิจัย : แล้วคุณรู้ไหมว่า การไหว้ตอนเป็นกับการไหว้ตอนตาย ต่างกันอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไหว้ตอนตายต้องจุดธูป เหมือนไหว้สิ่งของ แต่ไหว้ตอนเป็นเหมือนเป็นการให้เกียรติกันค่ะ

ผู้วิจัย : ครอบครัวทางสามีมียุทธกระทบต่อความเป็นอยู่ของคุณไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เขาก็ไม่ค่อยชอบคิดค้นเท่าไรหะะ จนปัจจุบันนี้ก็เหมือนไม่ค่อยจะชอบเท่าไรหะะ

ผู้วิจัย : ทั้งพ่อสามี แม่สามี เลยไหมครับที่ไม่ชอบคุณ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : พ่อสามีไม่มีปัญหาหะะ แต่แม่สามีมีปัญหาหะะ เนื่องจากสามีเคยมีภรรยามาแล้ว เป็นอิสลามเหมือนกับเขา แม่สามีเลยอคติกับคิดค้นหะะ

ผู้วิจัย : ได้เรียนศาสนาอิสลามจากที่ไหนครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เรียนทั่วไปหะะ บางทีมาส่งลูกเรียนอัลกุรอาน เราก็มาเรียนด้วย

ผู้วิจัย : เคยเรียนจากสถาบันไหนบ้างไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เคยเรียนที่กันซุส แต่ไม่จบหลักสูตรเพราะเรียนเสาร์ อาทิตย์บางทีไม่ว่างหะะ

ผู้วิจัย : เริ่มเรียนตั้งแต่เข้ารับอิสลามเลยไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เพิ่งจะมาเรียนตอนหลังหะะ ช่วงสามถึงสี่ปีแรกไม่ได้เรียนหะะ สรุปคือเริ่มเรียนปีที่แล้วหะะ ส่วนใหญ่จะเรียนกับเพื่อนบ้านหะะ

ผู้วิจัย : ส่วนมากเวลามีปัญหาเรื่องศาสนา จะไปปรึกษากับใครครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : จะมีครูที่ศาสนาหะะ อยู่ตรงซอยเลิศนาวา หะะ ครูฟาติมะหะหะ เป็นลูกคำคิดค้นเองหะะ

ผู้วิจัย : ตอนนี้อ่านกุรอานได้หรือยัง

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อ่านได้แล้วหะะ

ผู้วิจัย : บ้านคุณกับบ้านคุณครูอยู่ไกลกันไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่ไกลหะะ

ผู้วิจัย : เคยไปร่วมงานมหรสพ งานศพ ไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่เคยหะะ

ผู้วิจัย : ในกรณีที่พ่อแม่ตัดความสัมพันธ์ เนื่องจากมาเข้ารับอิสลามคิดว่าจะมีปัญหาอะไรไหม เราจะมีวิธีแก้ปัญหายังไง

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ก็คงจะทำอะไรไม่ได้หะะ เพราะว่ามันเป็นความคิดของเขา เราก็คงเปลี่ยนแปลงเขาไม่ได้ ต่างคนต่างอยู่ดีกว่า

ผู้วิจัย : การคลุมฮิญาบมีอุปสรรคในการดำรงชีวิตไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : สำหรับคิดค้นไม่มีนะแต่ตอนที่เข้ารับอิสลามใหม่ๆ ไม่มีใครสอนให้คลุม

ผู้วิจัย : มาเริ่มคลุมตอนไหนครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เริ่มคลุมปีที่แล้วหะะ โดยการแนะนำจากนิมาตินะห์ เพราะว่ามาขายของด้วยกัน เขาเลยแนะนำว่าให้เริ่มต้นจากการคลุมฮิญาบดีกว่า

ผู้วิจัย : อี๊ดอ๊ดไหมเวลาคลุมศรีษะหรือใส่เสื้อแขนยาวกางเกงขายาว

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ปรับตัวได้แล้ว หินแล้ว

ผู้วิจัย : เคยศึกษาหรือรู้ไหมว่า หลังจากที่หลับนอนกับสามีต้องอาบน้ำยกฮาดัย

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เคยเรียนมาก่อนเข้ารับอิสลามค่ะ

ผู้วิจัย : การปรับตัวกับครอบครัวใหม่ไม่มีปัญหาใช่ไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีปัญหาค่ะ ปกติค่ะ ไม่ได้อยู่ด้วยกันค่ะ นานๆเจอกันที่

ผู้วิจัย : แล้วครอบครัวสามีเป็นตัวอย่างที่ดีไหมครับในเรื่องของศาสนา

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่นะคะ ไม่เคยเห็นว่าละหมาดหรือคลุมฮิญาบ สามีก็ไม่เคยละหมาดค่ะ มาปีสองปี
หลังเพิ่งจะมาละหมาด

ผู้วิจัย : ครอบครัวทางสามีเป็นมุสลิมแต่เดิมไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เป็นอิสลามแต่เดิมค่ะ คือว่าหนูไม่เคยเห็นเขาละหมาด เลยคิดว่าไม่ใช่ข้อบังคับให้
ทำตาม พอได้มาเรียนรู้ เลยเข้าใจค่ะ ว่าเป็นข้อบังคับเรื่องการละหมาด

ผู้วิจัย : คุณเคยสอบถามแม่สามีไหม ว่าทำไมไม่ละหมาด ไม่คลุมฮิญาบ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่เคยถามค่ะ กลัวมีปัญหากันค่ะ

ผู้วิจัย : หลังจากการนับถือศาสนาอิสลาม มีอุปสรรคในการทำงานไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีค่ะ เพราะว่าดิฉันเพิ่งมาทำงานขายอาหารกับน้ำได้ไม่นานค่ะ

ผู้วิจัย : การแต่งกายมีผลต่อการประกอบอาชีพไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่ค่ะ มีแต่คนรู้สึกดี ดูเรียบร้อยสะอาดตาดีค่ะ คนต่างศาสนิกก็ชมค่ะ

ผู้วิจัย : แล้วตอนที่เราเปลี่ยนชื่อทางบ้านมีปัญหาอะไรไหมครับได้ไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เขาก็เรียกชื่อเดิมค่ะ

ผู้วิจัย : ได้เปลี่ยนศาสนาบนบัตรประชาชนไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ชื่อนามสกุล ไม่เปลี่ยนค่ะ แต่เปลี่ยนตรงศาสนาค่ะ

ผู้วิจัย : สุดท้ายนี้ขอขอบคุณสำหรับการให้ข้อมูลการวิจัย ขอให้อัลลอฮ์ ﷻ ทรงประทานความ
เมตตาทั้งในโลกนี้และโลกหน้าให้กับคุณและครอบครัวของคุณ

ถอดเทปการสัมภาษณ์
ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 13 : คุณอาดัม
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2562

ผู้วิจัย : บิสมิลลาฮิรเราะห์มานิรเราะฮีม อัลฮัมดุลิลลาฮิร็อบบิลอาละมีน อัลลอฮุมมะซอลลิอะลา มุฮัมมัด ขออนุญาตให้แนะนำตัว ชื่อมุสลิมชื่ออะไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ชื่อมุสลิมว่า อาดัม ครับ

ผู้วิจัย : ภูมิลำเนาเดิมเป็นคนจังหวัดอะไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : บ้านเกิด อยู่ที่ จ.กาญจนบุรี ครับ แต่ย้ายมาอยู่ กทม.ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ครับ คือพ่อแม่ผมแยกทางกันตั้งแต่ยังเด็กครับ แม่ผมเดิมที่เป็นคน จ.พิจิตร ครับ

ผู้วิจัย : ปัจจุบันอายุเท่าไรแล้วครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : 48 ปี ครับ

ผู้วิจัย : เข้ารับอิสลามมาก็ปีแล้วครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : น่าจะ 20 กว่าปีได้ครับ

ผู้วิจัย : จบการศึกษาระดับไหนมาครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : จบปริญญาตรี สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ม.เกษมบัณฑิต ครับ

ผู้วิจัย : สถานะครอบครัวตอนนี้เป็นอย่างไบ้างครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : แต่งงานแล้วครับ มีลูก 1 คน

ผู้วิจัย : แต่งงานตอนอายุเท่าไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : น่าจะ 20 กว่าๆ ครับ พอเรียนจบผมก็บวช ใช้ชีวิตเหมือนคนโสดทั่วไปครับ เทียว ดื่ม ถือว่าใช้ชีวิตคุ้มค่าแล้วกว่าจะมาแต่งงาน

ผู้วิจัย : ภรรยาปัจจุบัน เป็นแฟนคนแรกเลยไหมครับ หรือแต่งงานมาก่อนหน้านี้

ผู้ให้สัมภาษณ์ : แฟนคนแรกครับ ยังไม่เคยแต่งงานมาก่อนครับ

ผู้วิจัย : เจอภรรยาที่ไหนครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เจอกันตอนมาอยู่ กทม.แล้วครับ

ผู้วิจัย : ทราบไหมครับว่าแฟนคุณที่จะมาแต่งงาน นับถือศาสนาอิสลาม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่ทราบเลยครับ

ผู้วิจัย : สาเหตุที่ไม่ทราบว่า เขาเป็นมุสลิม นับถือศาสนาอิสลามเพราะอะไรครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : จะเล่าว่าผมเจอกับเขาตั้งแต่ผมเรียน ปวช.แต่เขาเรียน ร.ร. เซนต์เทเรซา ซึ่งเป็น ร.ร.คริสเตียน ก็เลยไม่ได้คิดว่าเขานับถืออิสลาม การแต่งกายก็ไม่ใช่ครับ

ผู้วิจัย : คบกับถึงกี่ปี กว่าจะแต่งงานครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : หลายปีอยู่ครับ

ผู้วิจัย : ชอบอะไรในตัวภรรยาของคุณครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ชอบเพราะว่าเขาเป็นคนเด็ดขาด ที่จะยื่นหัตถ์คำไหนคำนั้น ถ้าไม่ศึกษาหรือศรัทธา ก็ไม่ต้องมาคุยกัน

ผู้วิจัย : มารู้ตอนไหนครับ ว่านับถืออิสลาม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : มารู้หลังจากที่คบกันมาได้สักพักครับ

ผู้วิจัย : พอทราบว่าแฟนเราเป็นผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม เขาได้แนะนำไหมครับว่า ถ้าจะแต่งงาน ต้องทำอะไรบ้าง

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เขาก็บอกครับ ว่า ก่อนแต่งงานเราต้องไปทำตามหลักการของศาสนาของเขา

ผู้วิจัย : ก่อนแต่งงาน ได้มีการเรียนรู้หลักของศาสนาอิสลามก่อนไหม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เรียนครับ

ผู้วิจัย : ไปเริ่มศึกษาเล่าเรียนเรื่องของอิสลามที่ไหนครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ร.ร.อิสลามสันติชนครับ

ผู้วิจัย : เรียนจนจบหลักสูตรมุสลิมใหม่เลยไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : จบหลักสูตรเลยครับ จนได้ใบประกาศนียบัตร

ผู้วิจัย : ใช้เวลาเรียนประมาณกี่เดือนครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : หลายเดือนอยู่ครับ

ผู้วิจัย : เวลาที่คุณไปขอภรรยา พ่อแม่ภรรยาว่าอย่างไรบ้างครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : มะอ์เขาใจดีครับ แต่เขาก็หวงลูกสาว แต่พอรู้ว่าผมไปเรียนรู้อิสลามมา เข้าสู่ขั้นแล้ว เขาก็เข้าใจ ผมเลยพาผู้ใหญ่ฝั่งผมเข้าไปคุยครับ

ผู้วิจัย : ผู้ใหญ่ทางคุณว่าอย่างไรบ้างครับ ที่คุณจะไปขอ ผู้หญิงต่างศาสนาแต่งงาน

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ผมก็อธิบายให้เขาเข้าใจครับ ผมเป็นลูกผู้ชาย ผมบวชทดแทนเขาไปแล้ว ก็พยายามอธิบายให้เข้าใจ

ผู้วิจัย : ในส่วนของพิธีกรรมทางศาสนา เคยไปร่วมไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่เคยครับ แต่ถ้าเป็นงานศพญาติผู้ใหญ่ที่สนิทก็ไปครับ

ผู้วิจัย : พอไปร่วมงานศพแล้วคุณไม่ได้ทำตามธรรมเนียมของทางศาสนาเขา คนในงานรวมถึงพี่น้องของคุณมองคุณด้วยสายตาที่แปลกไปไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ต้องเล่าก่อนว่า ก่อนที่ผมจะแต่งงาน ผมได้ไปศึกษา หลักการของอิสลามแล้วนั้น ผมอธิบายกับพ่อแม่ไปแล้วว่า ถ้าพ่อแม่เสียชีวิต ญาติๆเสีย ผมไปร่วมงานได้ แต่ผมจะมาไหว้ศพ

ไม่ได้แล้วนะ อย่างตอนปู่ผมเสีย ผมก็ไปเพราะเราเป็นหลานชายคนโต แต่ผมก็ไม่ได้กราบไหว้ หรือทำการใดๆ เพียงแต่ไปร่วมงานเฉยๆครับ

ผู้วิจัย : พ่อแม่ของคุณยอมรับได้ไหมที่คุณต้องแต่งงานแล้วเปลี่ยนไปนับถือศาสนาอิสลาม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ยอมรับได้ครับไม่ได้คัดค้านใดๆ ครับ

ผู้วิจัย : ในส่วนของครอบครัวภรรยาบ้างครับ พ่อแม่พี่น้อง ญาติ ของภรรยาคุณ มีความรู้สึกอย่างไรกับคุณบ้าง

ผู้ให้สัมภาษณ์ : มะอ์กับเขาะห์ ของภรรยาเขาไม่มีปัญหาหรือกีดกันอะไร แต่ในส่วนของญาติ ผมก็ไม่ค่อยสูงส่งเท่าไรครับ แต่แรกๆ ก็มีมองมาแปลกๆ บ้าง แต่ตอนนี้ ไม่มีอะไรแล้วครับเหมือนเราอยู่มานานจนคุ้นชินไปแล้วครับ

ผู้วิจัย : ภรรยาของคุณมีพี่น้องกี่คน

ผู้ให้สัมภาษณ์ : 5 คนครับ

ผู้วิจัย : สมมติถ้าภรรยาเสียชีวิต คุณจะเปลี่ยนกลับไปนับถือศาสนาเดิมไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : คงจะไม่กลับไปครับ ก็คงจะรับอิสลามต่อไป

ผู้วิจัย : แล้วในระยะทางที่เข้ารับอิสลามมา เคยมีวันไหว้บั้งไหมครับที่จะออกไปนับถือศาสนาเดิม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เคยมีคิดครับ สมัยที่ยังวัยรุ่น ส่วนใหญ่จะคิดเวลาที่ทะเลาะกับภรรยา แต่ก็กลับมาได้ เพราะเราได้ศึกษา และยึดมั่นในหลักคำสอนของอิสลามไปแล้วครับ

ผู้วิจัย : คุณเคยพาภรรยา ไปร่วมทำกิจกรรมทางพิธีการของศาสนาเดิมไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เคยครับ เช่นงานศพ

ผู้วิจัย : จากคำถามข้อที่แล้ว พอคุณพาภรรยาไปร่วมงาน ญาติๆ พ่อ แม่ พี่น้อง ของคุณ เขาปฏิบัติกับภรรยาของคุณอย่างไรบ้างครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่ได้แสดงออกในทางไม่ดีหรือรังเกียจครับ มันคือการตัดสินใจของเราครับว่าเราจะเข้ารับอิสลาม

ผู้วิจัย : ในบัตรประชาชนคุณเปลี่ยนศาสนาไหมครับ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เปลี่ยนเป็นศาสนาอิสลามครับ สำหรับผม ผมพูดได้เต็มปากครับ ว่าเป็นคนมุสลิม นับถือศาสนาอิสลามอย่างภาคภูมิใจครับ

ผู้วิจัย : สุดท้ายนี้ขอขอบคุณสำหรับการให้ข้อมูลการวิจัย ขอให้อัลลอฮ์ ﷻ ทรงประทานความเมตตาทั้งในโลกนี้และโลกหน้าให้กับคุณและครอบครัวของคุณ

ถอดเทปการสัมภาษณ์
 ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 14 : คุณสุสนา
 สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2566

ผู้วิจัย : บิสมิลลาฮิรเราะห์มานิรเราะฮีม อัลฮัมดุลิลลาฮิร็อบบิลอาละมีน อัลลอฮุมมะซอลลิอะลา มุฮัมมัด ขออนุญาตให้แนะนำตัว ชื่อมุสลิมชื่ออะไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ชื่อมุสลิมว่า สุสนา ค่ะ

ผู้วิจัย : เคยเป็นคนจังหวัดอะไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เคยคนกรุงเทพฯ ค่ะ

ผู้วิจัย : เคยนับถือศาสนาอะไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ศาสนาพุทธค่ะ

ผู้วิจัย : จบการศึกษาระดับอะไรคะ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : มัธยมศึกษาปีที่ 6 ค่ะ

ผู้วิจัย : เข้าอิสลามมาเมื่อไหร่แล้ว

ผู้ให้สัมภาษณ์ : 10 ปี ค่ะ

ผู้วิจัย : ตอนนี้ประกอบอาชีพอะไรอยู่

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เป็นพนักงานธุรการบริษัทค่ะ

ผู้วิจัย : สถานะครอบครัวปัจจุบันมีบุตรกี่คน

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ยังไม่มีค่ะ

ผู้วิจัย : อะไรเป็นสาเหตุให้เข้ารับอิสลามคะ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : คุณแม่ชวนค่ะ

ผู้วิจัย : รู้จักกับแฟนที่ไหนเอ่ย

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ที่โรงเรียนภาคฤดูร้อนค่ะ

ผู้วิจัย : ประทับใจอะไรกับแฟนจึงตัดสินใจมาเข้าอิสลามหรือข่าวก่อนหน้านั้นแล้ว

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เข้าอิสลามก่อนหน้านั้นแล้วค่ะ

ผู้วิจัย : แฟนเป็นคนเคร่งศาสนาไหม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่เลยคะ

ผู้วิจัย : ครอบครัวแฟนยอมรับเราหรือไม่

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ยอมรับค่ะ

ผู้วิจัย : เคยเคยแต่งงานหรือไม่

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่เคยแต่งงาน

ผู้วิจัย : เราปรับตัวยังไงกับครอบครัวเดิม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีปัญหาค่ะเพราะคุณชายเป็นคนศาสนาพุทธแต่เค้าก็สนับสนุนให้เข้าศาสนาอิสลามค่ะ

ผู้วิจัย : เรื่องการปฏิบัติตัวเรียนรู้เกี่ยวกับอิสลามเป็นอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เนื่องจากอยากเรียนฟิรคูนเห็นญาติๆเค้าไปเรียนกันและอยากมีเพื่อน

ผู้วิจัย : แล้วเรื่องการปรับตัวกับญาติพี่น้องเดิมเป็นอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ปกติเหมือนเดิมไม่มีปัญหาอะไร

ผู้วิจัย : ได้ไปเยี่ยมครอบครัวเดิมบ่อยไหม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : นานๆครั้งค่ะ

ผู้วิจัย : เรื่องอาหารปรับตัวอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เหมือนเดิมเพราะแถวบ้านเดิมนั้นมีร้านอาหารอิสลามเยอะค่ะ

ผู้วิจัย : เคยไปร่วมงานประเพณีหรืองานศพญาติเดิมหรือไม่

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไปค่ะ

ผู้วิจัย : แล้วทำอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไปร่วมเฉยๆไม่ได้ปฏิบัติอะไร

ผู้วิจัย : ญาติหรือพ่อแม่ไม่ได้ว่าอะไรใช่ไหมที่เรามาเข้าอิสลาม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไม่มีค่ะ

ผู้วิจัย : หนูคิดอย่างไรกับความรู้สึกของพ่อแม่และญาติพี่น้องที่มีกับเราหลังจากเราเข้ารับอิสลามแล้ว

ผู้ให้สัมภาษณ์ : พี่น้องไม่ได้ซีเรียสเรื่องที่เราจะศาสนาอะไรเลยค่ะ และคอยซัพพอร์ตช่วยเหลือเราในเรื่องที่เราปฏิบัตินี้ เขาก็เห็นดีด้วยค่ะไม่ได้ขัดอะไร

ผู้วิจัย : แฟนน้องให้ความสำคัญกับพ่อแม่ญาติพี่น้องของน้องหรือไม่อย่างไรไหมคะ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ให้ค่ะ

ผู้วิจัย : ก่อนแต่งงานกับแฟนเคยพาแฟนไปรู้จักครอบครัวหนูก่อนหรือไม่

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไปค่ะ

ผู้วิจัย : อยากทราบถึงส่วนของครอบครัวใหม่ คิดว่าครอบครัวแฟนเค้ายินดีกับเรามากน้อยแค่ไหน

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ครอบครัวเค้ายินดีค่ะ

ผู้วิจัย : แฟนและครอบครัวแฟนช่วยเหลือแนะนำ อะไรบ้างหรือไม่ อย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : แนะนำและคอยชี้พอร์ดและช่วยเหลือตลอดค่ะ

ผู้วิจัย : ส่วนในเรื่องการละหมาดกับเรื่องความสะอาด

ผู้ให้สัมภาษณ์ : หนูทำเป็นประจำค่ะ

ผู้วิจัย : ในเรื่องศาสนาเราได้ศึกษาเรื่องศาสนาอย่างไร กับใคร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เมื่อเริ่มเข้าศาสนาอิสลามได้มาเรียนศาสนากับ อีหม่าม ดร.อับดุลเลาะห์ หนู่มสุข และอาจารย์ฮานาฟี หวังพิทักษ์

ผู้วิจัย : แพนได้ช่วยสอนเราบ้างหรือไม่

ผู้ให้สัมภาษณ์ : มีแต่หนูช่วยสอนเค้าค่ะ

ผู้วิจัย : แพนอาศัยอยู่กับครอบครัวหรือไม่หรือเราแยกตัวมาต่างหาก

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อยู่ด้วยกันค่ะ

ผู้วิจัย : ในเรื่องอิสลามเรารู้จักอัลลอฮ์อย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อาจารย์สอนมาค่ะ

ผู้วิจัย : ใครเป็นหลักในการให้ความรู้เรื่องศาสนากับเรา

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อาจารย์ที่สอนพี่คูอิน มีอะไรไม่เข้าใจก็จะถามเค้าค่ะ

ผู้วิจัย : หากพ่อแม่เดิมเสียชีวิตเราจะไปร่วมงานหรือไม่ อย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ไปค่ะ แต่ว่าเราไม่ได้จะเข้าไปปฏิบัติตาม แบบที่เขาปฏิบัติค่ะ แล้วสามารถทำในทางของเราได้ค่ะ

ผู้วิจัย : แรกๆเข้าอิสลามเราได้คลุมหัวหรือไม่ อย่างไร และอายหรือไม่

ผู้ให้สัมภาษณ์ : คลุมค่ะ เห็นเพื่อนคลุมแล้วหนูอยากคลุมค่ะ

ผู้วิจัย : หากครอบครัวเดิมไม่ยอมรับในการเข้ารับอิสลามเราจะทำอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เราก็จะอธิบายว่า ทุกศาสนาดีหมด และสอนให้เราเป็นคนดีหมดอยู่ที่ว่าเราเลือกในทางไหน

ผู้วิจัย : เรื่องละหมาดได้ทำประจำหรือไม่

ผู้ให้สัมภาษณ์ : เป็นประจำค่ะ

ผู้วิจัย : หากแฟนกับเราแยกทางกันหรือว่าเสียชีวิต เราจะยังนับถือศาสนาอิสลามไหม

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ยังนับถือศาสนาอิสลาม

ผู้วิจัย : รายได้ในครอบครัวเป็นอย่างไร

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ค่ะ

ผู้วิจัย : เราทำงานอะไรในช่วงที่เข้ารับอิสลามแรกๆ

ผู้ให้สัมภาษณ์ : ตอนนั้นยังเรียนอยู่ค่ะ

ผู้วิจัย : สุดท้ายต้องขอขอบคุณ เป็นอย่างสูงที่ได้สละเวลามาให้สัมภาษณ์ในวันนี้ขออ้อละห้ได้
ประทานความดีในการทำงานและการเป็นอยู่ของท่านตลอดไป...อามีน

ผู้ให้สัมภาษณ์ : อามีน

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล นายสมศักดิ์ ชุ่มชื่น

รหัสประจำตัวนักศึกษา 6120420010

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
Bachelor Degree (Da'wah and Usuluddin)	Al-Madinah International University	2015

การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน

สมศักดิ์ ชุ่มชื่น และอับดุลเลาะ หนุ่มสุข. 2564. “สภาพการปรับตัวสู่การเป็นมุสลิมของครอบครัวมุอัลลัฟ: ชุมชนมัสยิดยามีอุลุมุดตะกิน (ลำสาลี) เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร”. รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติอิสลามศึกษามุสลิมศึกษา ครั้งที่ 5 ประจำปี 2564 จัดโดยคณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สมศักดิ์ ชุ่มชื่น และอับดุลเลาะ หนุ่มสุข. 2566. “คุณภาพชีวิตของครอบครัวมุอัลลัฟตามวิถีอิสลาม: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดยามีอุลุมุดตะกิน (ลำสาลี) เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร” วารสารอัล-ฮิกมะฮฺ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี ปีที่ 13 ฉบับที่ 25 ประจำเดือนมกราคม – มิถุนายน 2566.